

MINISTERUL AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI MEDIULUI
INSPECTORATUL ECOLOGIC DE STAT

ANUARUL IES – 2017
„ Protecția mediului
în Republica Moldova ”

CZU

Chișinău: Inspectoratul Ecologic de Stat; www.ies.gov.md; mediu@ies.gov.md; 2018; 392 pag.; 200 ex. (suport de hârtie).

Anuarul reprezintă raportul sintetizat al activităților controlului ecologic de stat și este destinat pentru utilizare autorităților guvernamentale și administrației publice, instituțiilor și specialiștilor de profil ecologic, instituțiilor de cercetare, agenților economici și societății civile.

Utilizarea datelor din Anuar se face cu indicarea sursei.

Colegiul de redacție al Anuarului IES – 2017 „Protecția mediului în Republica Moldova”

Vadim STÎNGACI, *șef adjunct al Inspectoratului (președinte)*

Dumitru OSIPOV, *șef, secția sinteze informaționale*

Victoria CĂUȘU, *șef, direcția finanțe și logistică*

Nelian CĂPĂȚÎNĂ, *șef, direcția inspectare generală*

Svetlana MARUSEAC, *șef, secția inspectare resurse acvatice și aer atmosferic*

Veronica FOCȘA, *șef, secția inspectare sol, deșeuri și substanțe chimice*

Anatol BURDUJA, *șef, direcția expertiza ecologică și autorizații de mediu*

Daniel ZUGRAVU, *șef, direcția inspectare floră și faună*

Igor PȘENICINÎI, *șef, secția juridică*

Tatiana VACARCIUC, *specialist principal, secția sinteze informaționale*

Maria ȘEREMET, *specialist superior, secția sinteze informaționale*

Coordonator de redacție

Dumitru OSIPOV, *șef, secția sinteze informaționale*

Redactori tehnici:

Tatiana VACARCIUC, *specialist principal, secția sinteze informaționale*

Maria ȘEREMET, *specialist superior, secția sinteze informaționale*

Lector: Marcela MARDARE

Pre-press: Liubovi CEBAN

Copertă: Sergiu MARDARI

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Inspectoratul Ecologic de Stat. Anuarul IES – 2017 „Protecția mediului în Republica Moldova” / Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Inspectoratul Ecologic de Stat ; col. red.: Vadim Stîngaci ; Dumitru Osipov [et al.] ; coord.: Dumitru Osipov. – Chișinău : Pontos, 2018 (Tipogr. „Europress”). – 392 p. : fig., tab.

Referințe bibliogr.: p. 390 (14 tit.). – 200 ex.

ISBN 978-9975-51-928-1.

502/504:574(478)(058)

I-56

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	5
<i>Vadim STÎNGACI</i> , Șef adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat	
I. EXPERTIZA ECOLOGICĂ DE STAT ȘI AUTORIZAȚIILE DE MEDIU	7
<i>Victor DUMNEANU</i> , șef adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat	
<i>Anatolie BURDUJA</i> , șef, Direcția Expertiză ecologică și autorizații de mediu	
II. PROTECȚIA AERULUI ATMOSFERIC	19
<i>Nelian CĂPĂȚÎNĂ</i> , șef, Direcția inspectare generală	
<i>Svetlana MARUSEAC</i> , Șef, Secția inspectare resurse acvaticeși aer atmosferic	
<i>Sima PLĂMĂDEALĂ</i> , Inspector principal, Secția inspectare resurse acvatice și aer atmosferic	
<i>Radu ȚURCANU</i> , Inspector superior, Secția inspectare resurse acvatice și aer atmosferic	
III. PROTECȚIA ȘI UTILIZAREA RESURSELOR DE APĂ	43
<i>Nelian CĂPĂȚÎNĂ</i> , șef, Direcția inspectare generală	
<i>Svetlana MARUSEAC</i> , șef, Secția inspectare resurse acvatice și aer atmosferic	
<i>Natalia BRAGOI</i> , inspector principal, Secția inspectare resurse acvatice și aer atmosferic	
IV. PROTECȚIA RESURSELOR FUNCiare	62
<i>Dumitru APĂRATU</i> , inspector principal, Secția inspectare sol, deșeuri și substanțe chimice	
V. PROTECȚIA RESURSELOR MINERALE	73
<i>Veronica FOCȘA</i> , șef, Secția inspectare sol, subsol, deșeuri și substanțe chimice	
<i>Gheorghe ROȘCA</i> , inspector principal, Secția inspectare sol, subsol, deșeuri și substanțe chimice	
VI. UTILIZAREA ȘI PROTECȚIA FLOREI ȘI FAUNEI. STAREA ARIILOR PROTEJATE DE STAT	87
<i>Vadim STÎNGACI</i> , Șef adjunct, Inspectoratul Ecologic de Stat	
<i>Daniel ZUGRAVU</i> , Șef, Direcția inspectare floră și faună	
VII. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR ȘI SUBSTANȚELOR CHIMICE	98
<i>Veronica FOCȘA</i> , șef, Secția inspectare sol, subsol, deșeuri și substanțe chimice	
<i>Maxim BRUMA</i> , inspector superior, Secția inspectare sol, subsol, deșeuri și substanțe chimice	
VIII. INVESTIGAȚII ANALITICO-ECOLOGICE	136
<i>Arcadie LEAHU</i> , Șef, Centrul de Investigații Ecologice AE Chișinău	
IX. ASISTENȚA JURIDICĂ ȘI COMBATAREA CONTRAVENȚIILOR DE MEDIU	198
<i>Igor PȘENICINÎI</i> , Șef, Secția juridică.	
X. POLITICI DE BUGET, FINANȚE ȘI SUPTOR LOGISTIC	207
<i>Victoria CĂUȘU</i> , Șef, Direcția finanțe și logistică	
XI. ACTIVITĂȚI PARTICIPATIVE	215
<i>Vadim STÎNGACI</i> , Șef adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat	
<i>Dumitru OSIPOV</i> , Șef, Secția Sinteze Informaționale	
XII. CONCLUZII ȘI OBIECTIVE	225
<i>Vadim STÎNGACI</i> , Șef adjunct al Inspectoratul Ecologic de Stat	
<i>Dumitru OSIPOV</i> , Șef, Secția sinteze informaționale	
XIII. ABORDAREA STATISTICĂ A INFORMAȚIEI DE MEDIU	227
<i>Dumitru OSIPOV</i> , șef, Secția sinteze informaționale	
<i>Maria ȘEREMET</i> , specialist superior, Secția sinteze informaționale	
BIBLIOGRAFIE (acte legislative și normative de bază utilizate)	390
ABREVIERI	391

„MOLDOVA ECOLOGICĂ”

NOTĂ: Centrele raionale – reședințe ale Inspecțiilor Ecologice; municipiile Chișinău, Bălți, Comrat și Cahul – reședințe ale Agențiilor Ecologice

CUVÂNT ÎNAINTE

„Protecția mediului înconjurător – cauză comună”

Controlul ecologic de stat a devenit o necesitate omniprezentă, care trebuie să răspundă posibilităților social-economice ale țării și normelor europene privind la protecția mediului.

Inspectoratul Ecologic de Stat (IES¹) în perioada de raportare a activat conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 77 din 31.01.2004 în baza Agențiilor și Inspecțiilor Ecologice pe teren, iar la centru – a Direcțiilor și Secțiilor specializate. Activitatea subdiviziunilor IES a fost susținută pe teren de asistența analitico-ecologică acordată de către Centrele de Investigații Ecologice: Chișinău, Bălți, Cahul, care curează un anumit număr de subdiviziuni.

Vadim STÎNGACI,
*Șef adjunct al Inspectoratului
Ecologic de Stat*

IES și-a desfășurat activitatea în domeniile protecției aerului, apei, solului și asigurării utilizării raționale a resurselor minerale și biologice, managementului deșeurilor.

Astfel, IES și-a axat activitatea pe următoarele domenii:

- Expertiza ecologică de Stat a obiectelor și activităților economice preconizate;
- Autorizarea emisiilor în atmosferă, a folosirii apei, deversării apelor uzate, gestionării deșeurilor și tăierilor de arbori;
- Controlul respectării prevederilor legislației cu privire la protecția mediului și combaterea contravențiilor de mediu conform prevederilor Codului Contravențional.

Sub aspect financiar au fost aplicate amenzi pentru încălcarea legislației de mediu de cca **7 mln lei**, iar pentru repararea prejudiciului cauzat mediului au fost înaintate acțiuni civile în sumă de cca **3 mln lei**. Subdiviziunile teritoriale ale IES conform legislației în vigoare au asigurat achitarea plăților pentru poluarea mediului înconjurător de către agenții economici poluatori sau utilizatori de resurse naturale.

Inspectarea și controlul ecologic de stat revin aproape integral subdiviziunilor teritoriale ale sistemului protecției mediului reprezentat de Agențiile și Inspecțiile Ecologice locale conform prevederilor Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității întreprinzătorilor.

Inspectarea și controlul ecologic au fost realizate pe toate componentelor de mediu: aer, apă, floră, faună, sol, subsol etc. În a. 2017 au fost inspectate **7 165** întreprinderi și obiective, au fost întocmite **10 755** acte de control și **4 814** procese-verbale, fiind

¹ Inspectoratul Ecologic de Stat la moment este în proces de reformare și pe viitor se va numi Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM), care va exercita în exclusivitate doar funcții de control și supraveghere a respectării legislației de mediu.

identificați **5 543** contravenienți supuși amenzilor și despăgubirilor prejudiciului cauzat.

Un loc aparte în inspectarea ecologică îl au raidurile ecologice, care generează în multe cazuri abținerea cetățenilor de la contravenții de mediu.

Astfel, în acest timp au fost efectuate **1 592** raiduri antibraconaj în urma cărora au fost confiscate **51** scule de pescuit și **41** arme de vânătoare.

Tradițional, IES a acordat o atenție deosebită atribuțiilor de expertiză ecologică a activităților preconizate. Structurile IES au examinat și avizat circa **666** proiecte de execuție. Menținerea acestor obiective în regim ecologic și de utilizare rațională a resurselor naturale se realizează printr-un proces continuu de autorizări și reglementări specifice componentelor de mediu.

La compartimentul autorizări și reglementări au fost examinate și acordate **998** inventare de emisii de poluanți în atmosferă, au fost eliberate **175** autorizații de folosință specială a apei. În fondul forestier de stat și cel gestionat de primării au fost eliberate **2 022** autorizații de tăieri și altele.

Și în acest an, IES a organizat și desfășurat un șir de acțiuni de nivel național cu caracter participativ, care au un efect educativ major în societate, cum ar fi:

- Bilunarul de primăvară de salubritate și amenajare a localităților;
- Săptămâna Mobilității Europene;
- Acțiunea „Râu curat de la sat la sat”;
- Plantarea de toamnă pentru înverzirea Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră” și altele.

Pe lângă aceste activități Inspectoratului, ca instituție cu structuri prezente în teritoriu, îi revine un rol important în educația ecologică a societății și atragerea de segmente sociale tot mai largi în acțiuni ecologice cu caracter de masă. Inspectorii IES au organizat și au participat la seminare, întruniri pe teme ecologice, au fost prezenți la orele ecologice în școli, licee și colective de muncă. Starea ecologică și protecția mediului înconjurător au fost reflectate pe paginile publicațiilor locale și naționale, în emisiunile radio și TV. Toate aceste activități au dus la ridicarea nivelului de cultură ecologică a populației și abținerea de la contravenții de mediu.

Un loc aparte se acordă relațiilor cu publicul la diferite nivele. În acest scop IES administrează efectiv linia fierbinte cunoscută în societate ca „Telefonul verde”. Sub aspect informativ și totalizator Inspectoratul elaborează și editează anual Anuarul IES „Protecția mediului în Republica Moldova”, care îl prefațez prin aceste cuvinte.

Sper ca această lucrare să fie în continuare de mare interes specialiștilor și factorilor de decizie din domeniul mediului și administrației publice locale.

I. EXPERTIZA ECOLOGICĂ DE STAT ȘI AUTORIZAȚIILE DE MEDIU

Victor DUMNEANU,
șef adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat

Anatolie BURDUJA,
*șef, Direcția Expertiza ecologică
și autorizații de mediu*

Rezumat:

În 2017, de către sistemul expertizei ecologice de stat și autorizări de mediu, au fost eliberate:

- 666 avize ale expertizei ecologice de stat la documentația de proiect pentru construcții (inclusiv 13 avize negative);*
- 172 autorizații de folosință specială a apei pentru activitățile economice existente;*
- 7 avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață;*
- 1156 autorizații de emisie a poluanților în atmosferă de la surse fixe;*
- 998 avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la surse fixe.*

Taxa pentru efectuarea expertizei ecologice de stat la documentația de proiect pentru construcții transferată la bugetul de stat este de 900 796 lei (suma transferată a constituit o reducere cu 27 313 lei, comparativ cu 2016).

Cuprins:

1. Introducere.
2. Expertiza ecologică de stat – realizări și date.
3. Autorizațiile de mediu – implementarea normelor și standardelor ecologice în activitățile economice.
4. Probleme și propuneri de perfecționare.

1. Introducere

a) Expertiza ecologică de stat

Expertiza ecologică a documentației de proiect (DP) în a. 2017 a fost efectuată în baza actelor legislative și normative în vigoare, *atribuțiilor și competențelor prevăzute în anexa nr. 3 din Instrucțiunea despre ordinea de organizare și efectuare a expertizei ecologice de stat aprobată prin Ordinul Ministrului Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului nr. 188 din 10.09.02* de către Direcția Expertiză Ecologică și Autorizații de Mediu din cadrul Inspectoratului Ecologic de Stat (IES) și de către inspectorii, conform fișei postului, cu atribuții de efectuare a expertizei ecologice de stat a DP din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale IES – Agențiilor și Inspecțiilor ecologice.

DP examinate și acordate de DEEAM au fost destinate pentru construcția, lichidarea, extinderea, reconstrucția, reutilizarea, modernizarea și reprofilarea sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare a localităților cu stații de epurare biologică a apelor

uzate (131 proiecte), obiectelor social-culturale (315 proiecte), stațiilor de alimentare cu combustibil (48 proiecte), atelierelor reparații auto și spălătorii (33 proiecte), inclusiv pentru tehnica agricolă (9 proiecte), depozitelor și frigiderelor pentru păstrarea fructelor, legumelor (28 proiecte), valorificării substanțelor minerale utile din cariere, mine (12 proiecte), reabilitării drumurilor, reparației străzilor (15 proiecte), măsurilor antierozionale cu construcții hidrotehnice, construcției iazurilor (33 proiecte), complexelor zootehnice (3 proiecte), construcției centralelor termice autonome, inclusiv pe biomasa, balot de paie, peleți, brichete (56 proiecte), amenajării depozitelor pentru dislocarea, înhumarea, separarea deșeurilor toxice, deșeurilor menajere solide, obiectelor industriale și agroindustriale (17 proiecte).

DP examinate și acordate de Agenții și Inspecții au fost destinate pentru construcția obiectelor social-culturale cu asigurarea tehnică de la obiectele și rețelele centralizate și proprii, inclusiv case de locuit, grădinițe de copii, școli, case de cultură, policlinici, puncte medicale, spitale, clădiri administrative, case individuale cu sobe, stații de telefoane, farmacii, oficii poștale, întreprinderi și centre comerciale de alimentare și de deservire socială; construcției obiectelor de prelucrare a produselor agricole în localitățile rurale, inclusiv olonițe și mori de măcinat, locuri descoperite de parcare și garaje pentru vehicule fără servicii; construcției liniilor de tensiune înaltă de 35 kW și mai joasă, nodurilor și liniilor de telecomunicații aeriene și subterane între localitățile țării și în intravilanul localităților, rețelilor de conducte de apă și canalizare în intravilanul localităților (fără instalații), altor întreprinderi, obiecte și instalații de menire comunală.

b) Autorizațiile de mediu

Potrivit prevederilor *art. 2 al Legii nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător – actul permisiv* este documentul sau înscrisul constatator prin care autoritatea emitentă constată unele fapte juridice și întrunirea condițiilor stabilite de lege, atestând investirea solicitantului cu o serie de drepturi și de obligații pentru inițierea, desfășurarea și/sau încetarea activității de întreprinzător sau a unor acțiuni aferente și indispensabile acestei activități. Actul permisiv poate avea denumirea de licență, *autorizație*, permis, certificat, aviz, aprobare, brevet, de atestat de calificare

Cu intrarea în vigoare a Legii nr. 185 din 21.09.2017 se schimbă atât emitentul actelor permise, cât și modul de eliberare al acestora.

Autorizația de mediu pentru folosință specială a apei (AMFSA) este un act permisiv eliberat de autoritatea competentă, care reglementează în complex utilizarea și protecția apelor în baza normelor de captare și utilizare a apei și regimului de evacuări stabilit de normativele DLA, condițiile tehnice, ecologice și igienice de desfășurare legală a consumului uman și a procesului tehnologic de producere. Potrivit art. 26 al Legii Apelor nr. 272 din 23.12.2013 AMFSA se eliberează pe un termen de 12 ani cu excepția cazurilor în care:

a) autorizația este cerută pentru un termen mai scurt;

b) autorizația este cerută pentru un termen lung în temeiul alin. (2): „Autorizația de mediu pentru folosință specială a apei pe termen lung se eliberează pentru 25 de ani, în cazul în care solicitantul se obligă să facă o investigație pe un termen lung, având ca obiect construcția, îmbunătățirea sau reabilitarea:

- unui baraj în scopuri hidroenergetice sau de altă natură;
- unei construcții hidrotehnice sau instalații pentru tratarea și furnizarea apei potabile”.

Este de menționat, că acțiunile de captare și utilizare a apei se autorizează **în complex** când există garanții de utilizare rațională a apei și nu se va produce poluarea mediului. Totodată, este de remarcat, că autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei, începând cu 01.04.2014, sunt eliberate prin intermediul Ghișeului Unic, în conformitate cu Hotărârea Guvernului Nr. 894 din 12.11.2013 cu privire la organizarea și funcționarea Ghișeului Unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei.

c) Activitatea în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei

Activitatea practică în domeniul autorizării folosinței speciale a apei este reflectată în diagramele din **Figura 9, 10**.

Pe parcursul anului 2017 au fost efectuate activități de implementare a procedurii de eliberare a autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei (AMFSA) prin intermediul Ghișeului Unic. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a organizat ședințe cu instituțiile implicate privind situația curentă și soluționarea problemelor întâlnite în contextul funcționării Ghișeului Unic a autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei (AMFSA) și cu privire la dificultățile apărute la implementarea programului Compact al Fondului Provocările Mileniului – Moldova.

În acest scop, Inspectoratul Ecologic de Stat a emis Ordinul nr. 155 din 09.12.2015 prin care subdiviziunilor teritoriale le-au fost delegate competențe de examinare a cererilor pentru toate tipurile de utilizare a apei. Astfel, în 2017 au fost eliberate AMFSA pentru 175 utilizatori de apă (UA), cu 53 mai multe decât în 2016, iar numărul utilizatorilor de apă ce dispun de AMFSA este de 341. Diminuarea cu 41 a numărului UA ce dispun de AMFSA în anul 2017 comparativ cu anul 2016 se explică prin faptul, că a expirat termenul de valabilitate a AMFSA eliberate până în anul 2014, iar implementarea procedurii de eliberare a autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei prin intermediul Ghișeului Unic a început numai la sfârșitul anului 2015.

Până în prezent 1/5 din subdiviziunile teritoriale ale IES (7 din 35) nu eliberează AMFSA pentru utilizatorii de apă din motivul neclarității parvenite în procesul de implementare a modificărilor și a funcționalității sistemului Ghișeului Unic privind eliberarea autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei și nivelului de instruire a personalului autorităților publice implicate în procesul de autorizare a folosinței speciale a apei.

Pe parcursul anului au fost depistate 64 cazuri de încălcare a legislației privind protecția apelor exprimate prin folosirea obiectivelor acvatice fără autorizația de mediu pentru folosința specială a apei.

d) Autorizația de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele fixe

AEPA este un act permisiv, care reglementează emisiile de poluanți în atmosferă de la sursele fixe de poluare stabilite în baza normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți, precum și de alte condiții și reglementări care asigură protecția aerului atmosferic în procesul tehnologic de producere.

Responsabilii din Agenții și Inspecții de controlul agenților economici generatori de poluanți în atmosferă, precum și de eliberarea autorizațiilor de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele fixe, au fost permanent instruiți pentru îmbunătățirea activității de autorizare.

Activitatea în domeniul autorizării emisiilor de poluanți în aerul atmosferic este reflectată în diagramele din **Figura 7, 8**.

2. Expertiza ecologică de stat – realizări și date

Figura 1 reprezintă numărul proiectelor examinate și avizate de sistemul expertizei ecologice de stat, inclusiv cu avize negative.

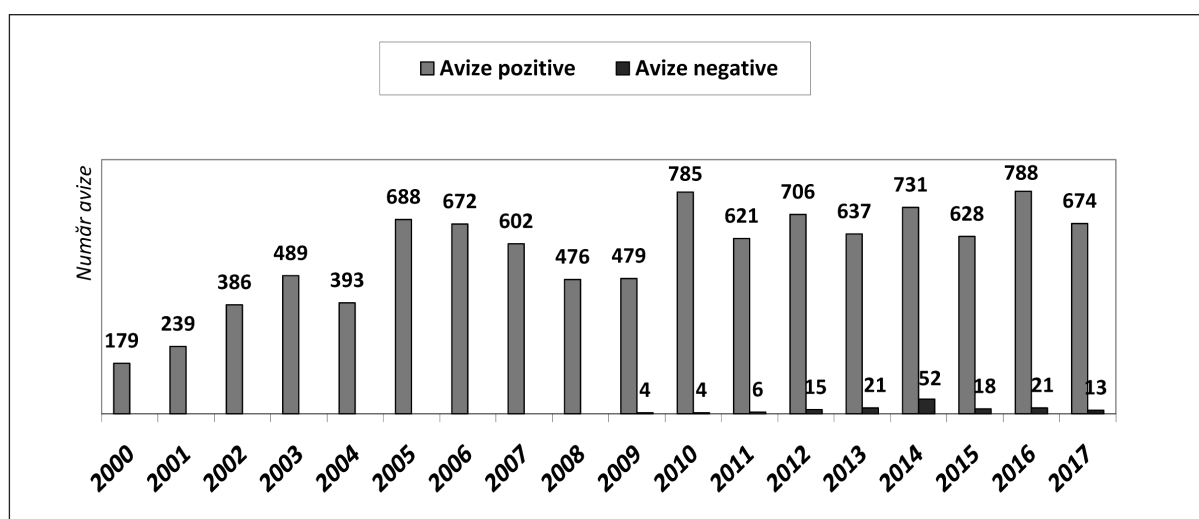

Fig. 1. Documentația de proiect pentru construcții examinată și avizată de expertiza ecologică de stat

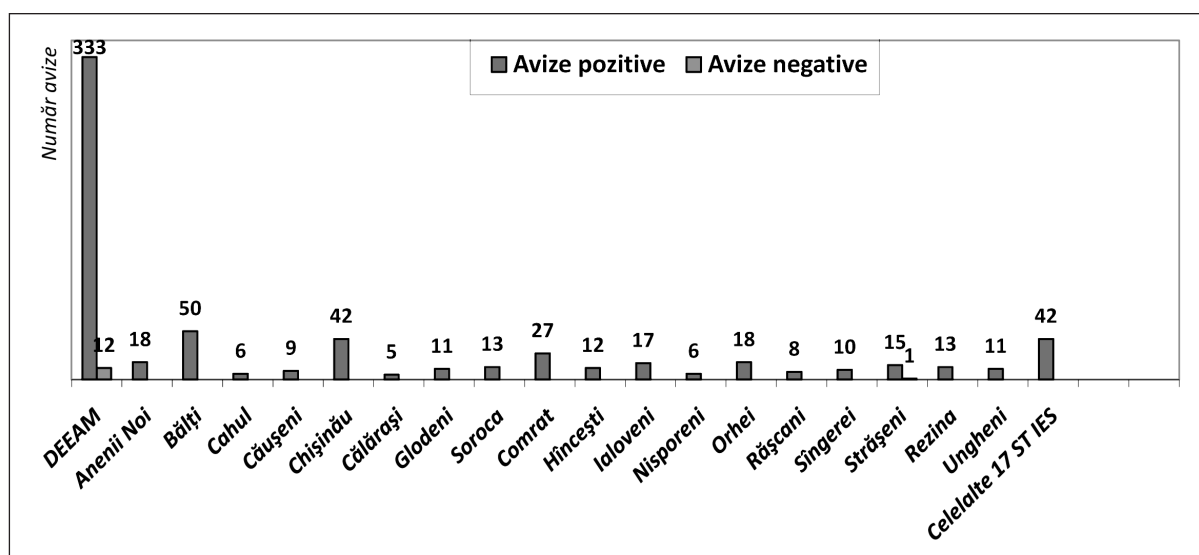

Fig. 2. Ponderea subdiviziunilor sistemului expertizei ecologice de stat în realizarea programului IES, 2017

Pe parcursul anului 2017 au fost examinate de SEES 666 de proiecte, inclusiv 661 de proiecte avizate pozitiv și 13 proiecte avizate negativ (cu **106** proiecte mai puțin, comparativ cu anul 2016), 2 proiecte au fost examinate repetat. Din **Figura 2, „celelalte 17 ST ale IES”** au examinat și eliberat avize ale expertizei ecologice pentru **41 DP**, și anume: Taraclia – 5, Drochia – 5, Fălești – 4, Ștefan Vodă – 4, Cimișlia – 4, Leova – 4, Criuleni – 3, Basarabeasca – 3, Dubăsari – 3, Ocnîța – 3, Edineț – 2, Dondușeni – 1, Cantemir – 1, Briceni – 1, Telenești – 1, Florești – 0, Șoldănești – 0.

Potrivit prevederilor art. 19, alin. (3) al Legii nr. 851 din 29.05.1996 privind expertiza ecologică – nerespectarea prevederilor actelor legislative și ale altor acte normative, precum și a instrucțiunilor în vigoare privind volumul și conținutul documentației prezentate pentru efectuarea expertizei ecologice de stat constituie temei de restituire a documentației beneficiarului pentru completare și perfectare.

Creșterea numărului avizelor negative eliberate se explică și prin faptul necorespunderii PE cerințelor Instrucțiunii despre ordinea de organizare și efectuare a expertizei ecologice de stat aprobată prin Ordinul Ministrului Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului nr. 188 din 10.09.2002 sau a soluțiilor de proiect, spre exemplu, la următoarele: „Centru comercial în or. Hâncești, teren cu nr. cadastral 53012061576” al „KSK-Grup Company” S.R.L., str. Bojole, 25, or. Călărași; „Complex de transbordare a cerealelor pe râul Dunărea pe teritoriul Portului Internațional Liber „Giurgiulești”, r-nul Cahul” al „Trans Cargo Terminal” S.R.L., str. Lev Tolstoi, 27, or. Chișinău; „Reconstrucția iazului existent „Buzduganii de Sus”, primăria com. Valea Mare, r-nul Ungheni” al „Plaja Nouă” S.R.L., or. Cornești, r-nul Ungheni; „Extinderea rețelei de aprovizionare cu apă a s. Cernoleuca, r-nul Dondușeni” al Primăriei s. Cernoleuca, r-nul Dondușeni; „Forarea sondei arteziene în s. Bujor, r-nul Hâncești, în scopul aprovizionării cu apă a S.R.L. „Delectar” al „Delectar” S.R.L., str. Stejarului, 59, or. Durlești, mun. Chișinău; „Amenajarea zonei de agrement cu amplasarea construcțiilor necapitale, s. Ustia, r-nul Dubăsari, nr. cadastrale 3844200376, 3844200377, 3844200378” al Î.M. „Plăsmuire” S.R.L., str. București, 96, ap. 45, or. Chișinău; „Lucrări de amenajare a râulețului Durlești. Proiectarea colectorului de ape menajere pe porțiunea str. 27 August, or. Durlești – str. Cornului, 11/1, or. Chișinău” prezentat de Direcția Generală Locativ-Comunală și amenajare a primăriei mun. Chișinău, str. M. Eminescu, 33, mun. Chișinău; „Construcția rețelelor de alimentare cu apă din com. Hincăuți, s. Hincăuți și s. Clișcăuți, r-nul Edineț”, prezentat de Primăria comunei Hincăuți, r-nul Edineț; „Construcția bazinului acvatic în s. Pruteni, r-nul Fălești”, prezentat de persoana fizică Anton Vasile, s. Pruteni, r-nul Fălești; „Măsuri hidrotehnice antierozionale în hotarele administrativ-teritoriale ale satelor Valea-Trestieni și Isăicani, r-nul Nisporeni”, prezentat de Primăria comunei Valea-Trestieni, r-nul Nisporeni; „Măsuri transfrontaliere de prevenire a proceselor de eroziune în localitatea Gotești, r-nul Cantemir (Complexul-măsuri hidrotehnice antierozionale pe sectorul str. Grănuicerilor)”, prezentat de Primăria comunei Gotești, r-nul Cantemir; „Construcția unui centru auto multifuncțional (cafe, spălătorie, magazin-salon, oficii) din str. Florești, 8, or. Chișinău”, prezentat de cet. Verdeș Elena, str. Independenței, 9/1, ap. 47, or. Chișinău; „Construcția drumului R30 Anenii Noi-Căușeni – Ștefan Vodă fr. Ucraina (drum de ocolire, s. Grigorevca)”, prezentat de Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, str. Bucuriei, 12A, or. Chișinău;

„Apeduct magistral Răuțel-Mărăndeni, r-nul Fălești”, prezentat de Primăria s. Mărăndeni, r-nul Fălești; „Construcția secției de producere a caietelor și amenajarea teritoriului aferent din or. Strășeni, șoseaua Chișinăului, 8”, prezentat de „MILTRA-GRUP” S.A., str. A. Șciusev, 48/1, mun. Chișinău; „Reconstrucția instalațiilor hidrotehnice în hotarele administrativ-teritoriale ale s. Hiliuți, r-nul Râșcani”, prezentat de Primăria s. Hiliuți, r-nul Râșcani; „Planul urbanistic general al comunei Grătiești, mun. Chișinău”, prezentat de Primăria comunei Grătiești, mun. Chișinău; „Planul urbanistic general al satului Copceac, r-nul Ștefan Vodă”, prezentat de Primăria s. Copceac, r-nul Ștefan Vodă; „Complex zootehnic al fermei pentru creșterea bovinelor situat în extravilanul s. Ruseni, r-nul Anenii Noi”, prezentat de „Agro-Gogu”, SRL, str. Tineretului, nr. 4, or. Anenii Noi; „Rețele de apeduct pentru aprovizionarea cu apă potabilă a s. Ulmu, r-nul Ialoveni”, prezentat de Primăria s. Ulmu, raionul Ialoveni; „Reconstrucția instalațiilor hidrotehnice în hotarele administrativ-teritoriale ale s. Cotovscoe, r-nul Comrat, UTA Găgăuzia, extravilan”, prezentat de Primăria s. Cotovscoe, r-nul Comrat; „Construcția drumului local s. Troian – L544 (spre satul Beștemac)”, prezentat de Consiliul raional Leova, str. Independenței, 5, or. Leova; „Servicii de proiectare pentru modificarea proiectului de reparație a drumului L639 Ferapontievca-Chiriet-Lunga – frontieră cu Ucraina, km 0-5,2” al Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, str. Bucuriei, 12A, or. Chișinău; „Planul Urbanistic general al satului Sireți, r-nul Strășeni”, prezentat de Primăria satului Sireți, r-nul Strășeni; „Terminal cerealier pe teritoriul Portului Internațional Liber Giurgiulești, r-nul Cahul, nr. cadastral 9420102070”, prezentat de „Prograin Organic” SRL, bd. Grigore Vieru, 28, or. Chișinău.

Totodată, în a. 2017, din numărul total de proiecte examinate, cele finanțate de la bugetul de stat au constituit 47,7%. Comparativ cu anii precedenți este o creștere a numărului documentațiilor de proiect finanțate din bugetul de stat, fondul ecologic național, granturi în general pentru construcția complexă a obiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, a centralelor termice pe combustibil alternativ – biomasa și o creștere comparativ cu anul 2016 și 2015. Astfel, în anul 2016 și 2015, din numărul total de documentații examinate, doar 32,6% și 27,6% au fost finanțate din bugetul de stat. În 2014 din numărul total de documentații examinate, cele finanțate de la bugetul de stat au constituit 55,4%, iar în anul 2013 – au constituit 60%.

De menționat, că expertiza ecologică de stat a proiectelor de execuție se efectuează contra plată, cu excepția documentației pentru construcția obiectelor finanțate din bugetul de stat sau de la bugetele locale conform prevederilor art. 22 al Legii nr. 851 cu privire la expertiza ecologică de stat, iar mijloacele acumulate sunt transferate în bugetul de stat.

Figura 3 demonstrează, că pentru executarea lucrărilor de expertiză ecologică în a. 2017 în bugetul de stat a fost transferată suma de **900 796 lei** (suma transferată a constituit o diminuare de 27,985 mii lei, comparativ cu 2016).

Ponderea procentuală a transferurilor la bugetul de stat a SEES pentru efectuarea expertizei ecologice de stat a proiectelor este demonstrată în **Figura 4**.

În suma totală a transferurilor la bugetul de stat de **900796 lei** s-au evidențiat: DEEAM – 60,6%, Agenția Ecologică Bălți cu 7,8% urmată de Agenția Ecologică Chișinău – 5,7% și Agenția Ecologică Găgăuzia cu 3,5%. Celelalte **32** subdiviziuni au contribuit la transferuri în medie cu câte 1÷2%.

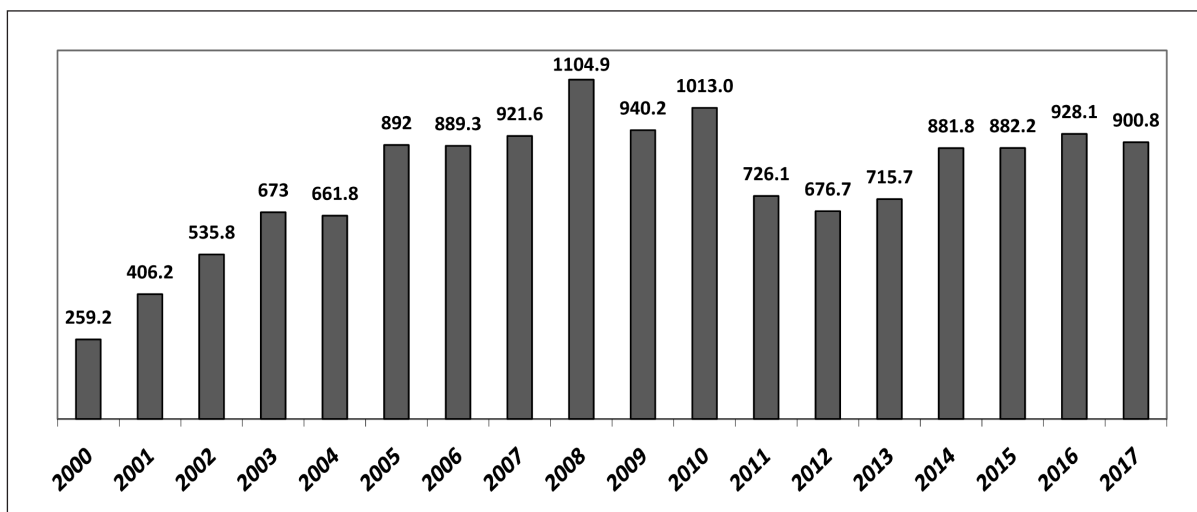

Fig. 3. Transferuri la bugetul de stat pentru expertiza ecologică

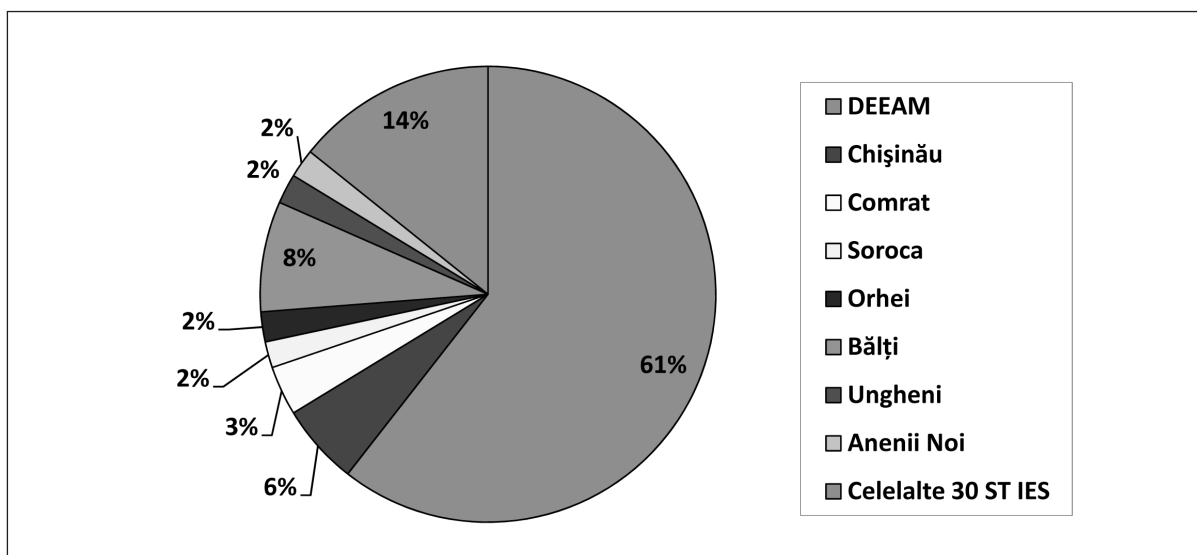

Fig. 4. Ponderea procentuală a transferurilor în bugetul de stat de către subdiviziunile sistemului expertizei ecologice de stat

Întru executarea indicațiilor din avizele expertizei ecologice de stat la documentația de proiect Agențiile și Inspecțiile ecologice au participat în 553 de comisii de recepție finală, cu 446 în diminuare comparativ cu 2016. În **Figura 5** sunt prezentate datele privind punerea în funcțiune a obiectelor pentru fiecare raion.

Important pentru procedura de expertiză ecologică a documentației de proiect este întocmirea corectă a Avizului de acordare a terenului pentru amplasarea și proiectarea obiectului, care conține condițiile ecologice pentru inițierea și elaborarea proiectului.

Figura 6 demonstrează că în a. 2017 de către Agențiile și Inspecțiile ecologice au fost eliberate beneficiarilor avize privind condițiile ecologice de acordare a 1761 terenuri (cu 88 în diminuare comparativ cu a. 2016) pentru activități preconizate, proiectele cărora urmează a fi expertizate înainte de implementare. Tot odată pentru 3 terenuri au fost eliberate avize privind necoordonarea atribuirii terenurilor pentru amplasarea

și proiectarea obiectelor, iar pentru 2 activități planificate Ministerul Mediului (actualmente MADRM) a eliberat Acordul de mediu.

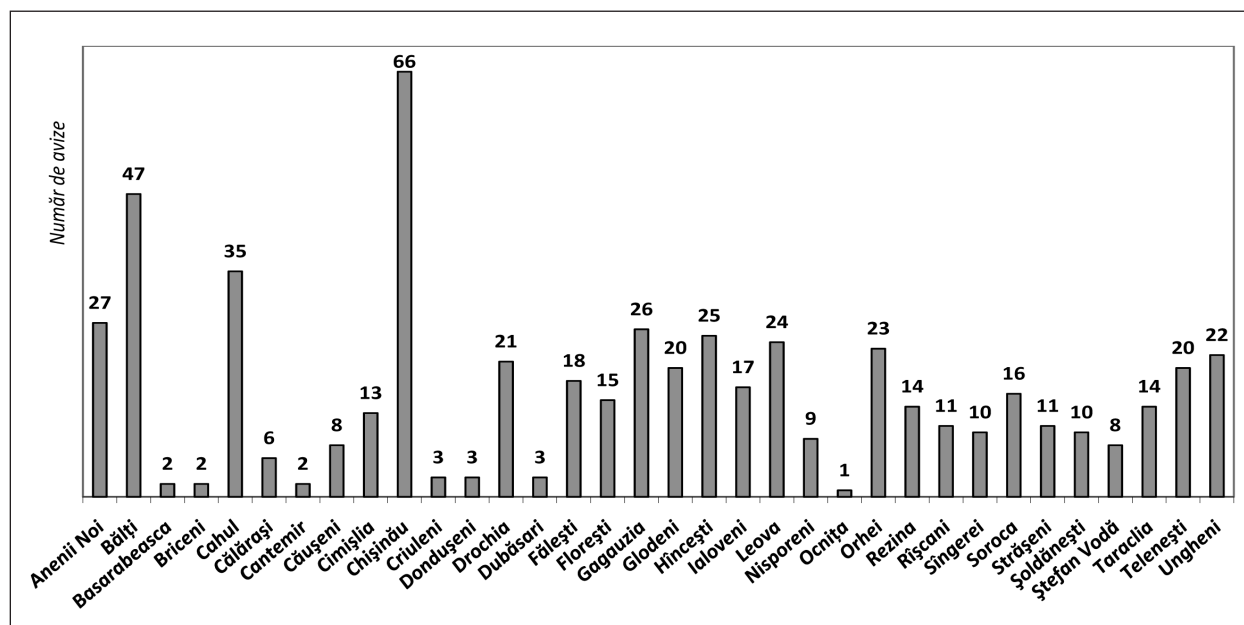

Fig. 5. Numărul obiectelor puse în funcțiune cu participarea Inspectorilor pentru mediu

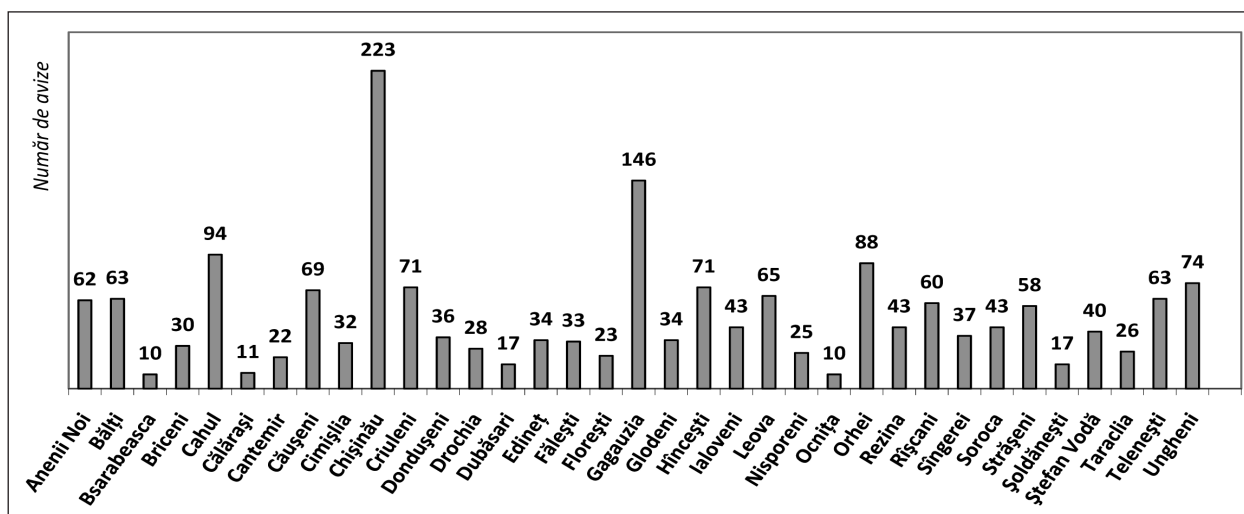

Fig. 6. Avize privind condițiile ecologice de acordare a terenurilor pentru activități preconizate, proiectele cărora urmează a fi expertizate

3. Autorizațiile de mediu – implementarea normelor și standardelor ecologice în activitățile economice

În a. 2017 au fost acordate 998 proiecte de normative ELA (inventare), cu 357 proiecte mai mult comparativ cu a. 2016, ceea ce se explică prin faptul că a crescut numărul întreprinderilor (obiectelor) autorizate, iar normativele ELA (inventarele) acordate anterior au fost reactualizate în condițiile când componența numerică a surselor de poluare a aerului atmosferic nu a fost modificată (Figura 7).

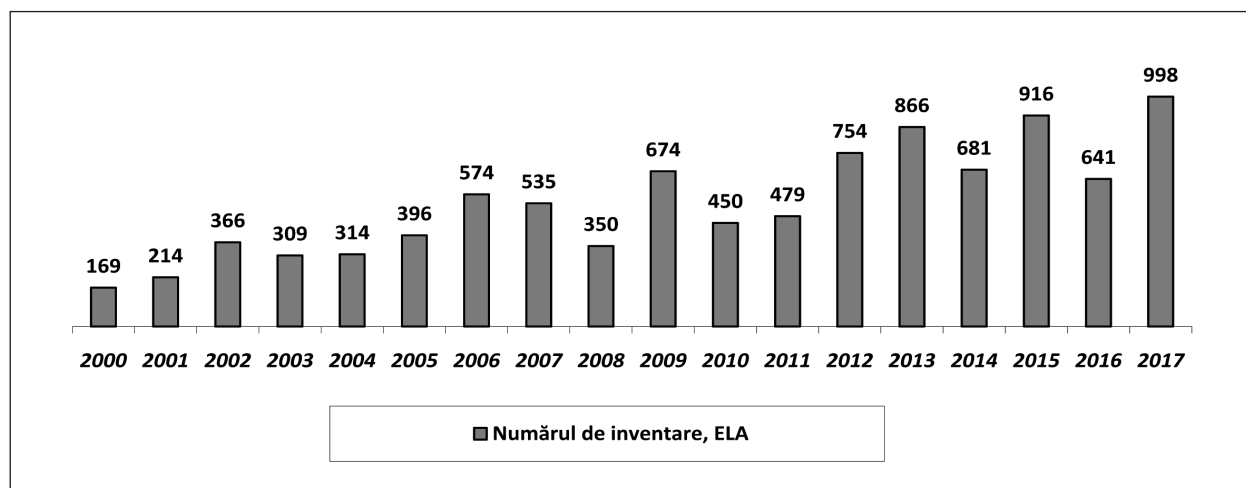

Fig. 7. Activitatea de reglementare a emisiilor de la sursele fixe de poluare a aerului atmosferic

Figura 8 reprezintă numărul autorizațiilor eliberate de DEEAM și subdiviziunile teritoriale ale IES. În anul 2017 au fost eliberate 1156 AEPA, cu 400 mai mult comparativ cu anul 2016.

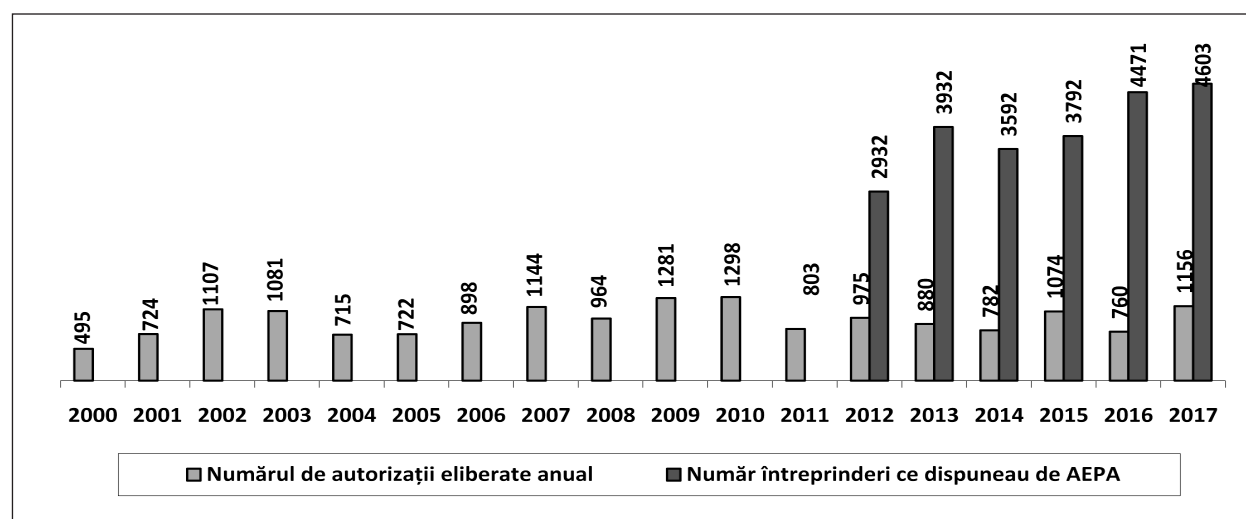

Fig. 8. Autorizații de emisii a poluanților în aerul atmosferic eliberate întreprinderilor.

Potrivit rapoartelor din a. 2017 (**Figura 9**) subdiviziunile teritoriale ale IES în anul de referință au luat la evidența de inspectare 4603 întreprinderi ce trebuie să dispună de AEPA (cu 132 întreprinderi mai mult comparativ cu 2016), din ele, la finele anului 2017 dispuneau de AEPA 4471 de întreprinderi, (cu 2,2% mai mult ca în a. 2016)

În a. 2017 au fost examinate și acordate 7 proiecte a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) pentru utilizatorii de apă cu eliberarea a 6 avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață și 1 aviz de acordare a deversărilor de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață cu depășirea normativelor limitat admisibile (DLA).

Numărului redus de utilizatori de apă pentru care au fost acordate condițiile de deversare a poluanților în apele de suprafață se datorează cerințelor impuse cu privire la

neadmiterea înrăutățirii calității apelor de suprafață receptoare în rezultatul evacuărilor de ape uzate și, totodată, stării nesatisfăcătoare a sistemului de canalizare/epurare a apelor uzate.

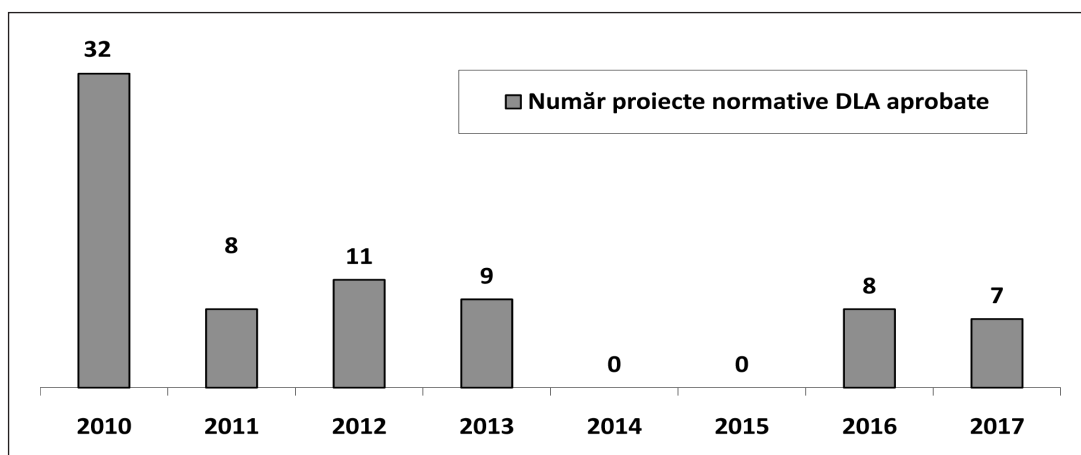

Fig.9. Normativele deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață aprobate

Figura 10 demonstrează, că în anii 2014-2017 s-a redus numărul utilizatorilor de apă (UA) autorizați după intrarea în vigoare a Regulamentului cu privire la organizarea Ghișeului Unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12.11.13. La sfârșitul anului 2015, în scopul accelerării procesului de examinare a cererilor privind eliberarea AMFSA, IES a emis Ordinul nr. 155 din 09.12.2015 prin care subdiviziunilor teritoriale le-au fost delegate competențe de examinare a cererilor pentru toate tipurile de utilizare a apei.

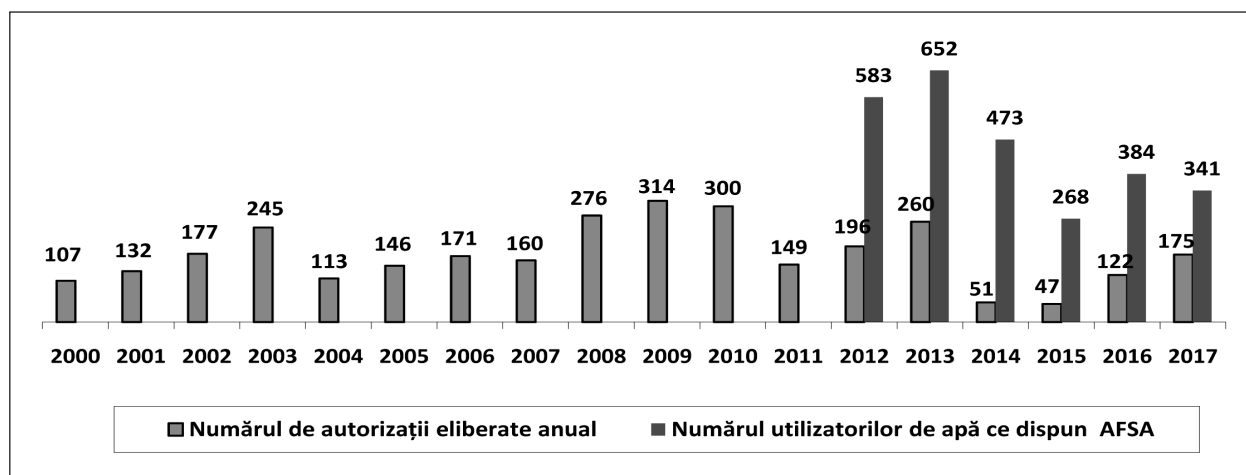

Fig. 10. Autorizații de folosință specială a apei

Astfel, în a. 2017 au fost eliberate AMFSA pentru 175 utilizatori de apă, cu 53 mai multe de cât în a. 2016, iar numărul utilizatorilor de apă ce dispun de AMFSA este de 341. Diminuarea cu 41 a numărului UA ce dispun de AMFSA în anul 2017 comparativ cu anul 2016 se explică prin faptul, că a expirat termenul de valabilitate a AMFSA eliberate până în anul 2014, iar implementarea procedurii de eliberare a autorizațiilor

de mediu pentru folosința specială a apei prin intermediul Ghișeului Unic a început numai la sfârșitul anului 2015.

În anii precedenți subdiviziunile teritoriale ale IES n-au eliberat AMFSA pentru utilizatorii de apă care nu dispuneau de sisteme de canalizare proprii, precum și utilizatorii de apă, care nu erau racordați la sistemele de canalizare existente sau nu practicau transportarea autorizată a apelor uzate cu autovidanje. Ca urmare, s-a majorat numărul de utilizatori de apă, care în baza măsurilor coordonate cu subdiviziunile teritoriale ale IES au inițiat construcția sistemelor de canalizare. În anul 2017 au fost supuse expertizei ecologice de stat 67 proiecte de execuție privind construcția rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare a apelor uzate menajere în diferite localități, cu 6 proiecte de execuție mai mult comparativ cu anul 2016, sau 51,1% din numărul total de proiecte de execuție privind construcția fântânilor arteziene, rețelelor de apeduct, canalizare și a stațiilor de epurare.

Potrivit rapoartelor anuale subdiviziunile teritoriale ale IES au luat la evidență 887 utilizatori de apă care trebuie să dispună de AMFSA, din ei, la sfârșitul anului 2017, dispuneau de AMFSA 384 UA, ce constituie 43,3% (**Figura 10**).

Subdiviziunile teritoriale ale IES urmează să ia la control acești utilizatori de apă cu prescrierea indicațiilor pentru perfectarea dosarului, care va fi depus la Ghișeul Unic pentru coordonarea folosinței speciale a apei și achitarea plății pentru poluarea mediului. Acest obiectiv urmează a fi realizat de către IES în următorii ani.

4. Propuneri de perfecționare a sistemului expertizei ecologice de stat (SEES) și autorizării de mediu

Pentru perfecționarea SEES și autorizării de mediu este necesar de întreprins următoarele:

1. Separarea instituțională a funcțiilor de eliberare a autorizațiilor de mediu de cele de control.
2. Reglementarea procedurii de examinare și aprobare a Raportului privind normativele ELA și eliberare a autorizațiilor de emisii a poluanților în atmosferă (elaborare de regulament, instrucțiune).
3. Întreprinderile (obiectele) din categoriile 1, 2, 3 de impact asupra aerului atmosferic trebuie să creeze rețeaua de automonitorizare și înregistrare automată a emisiilor de poluanți în aerul atmosferic de la sursele staționare organizate cu o pondere mai mare de 50%, precum și de folosire a unei metodologii unitare de colectare și prelucrare primară a datelor cu transmiterea lor către subdiviziunile teritoriale de mediu.
4. Întreprinderile (obiectele) din categoria 1 de impact trebuie să coordoneze cu IES măsurile de reducere a emisiilor de poluanți în condiții meteorologice nefavorabile, elaborate și aprobate în cadrul normativelor pentru ELA de poluanți.
5. Elaborarea și aprobarea listei documentelor tehnice normative în domeniul protecției mediului valabile pe teritoriul Republicii Moldova.

6. De a reexamina „Instrucțiunea despre ordinea de organizare și efectuare a expertizei ecologice de stat”, aprobată prin Ordinul ministrului ecologiei, construcțiilor și dezvoltării teritoriului nr. 188 din 10.09.2002 în scopul corespunderii cu modificările curente ale legislației ecologice.
7. Examinarea cadrului legislativ-normativ (a Legii apelor nr. 272 din 23.11.2011 și a Hotărârii Guvernului nr. 894 din 12.11.2013 cu privire la organizarea și funcționarea Ghișeului Unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei), ținând cont de modificările curente ale legislației.
8. Includerea în sistemul informațional „Platforma comună privind autorizarea de mediu pentru folosința specială a apei” a aprobării tacite pentru eliberarea în termenii stabiliți a AMFSA din cauza reținerii/blocării coordonării condițiilor de folosință specială a apei de către autoritățile implicate în proces.

II. PROTECȚIA AERULUI ATMOSFERIC

Nelian CĂPĂȚÎNĂ,
șef, Direcția inspectare generală

Svetlana MARUSEAC,
Șef, Secția inspectare resurse acvatic
și aer atmosferic

Sima PLĂMĂDEALĂ,
Inspector principal, Secția inspectare
resurse acvatic și aer atmosferic

Radu ȚURCANU,
Inspector superior, Secția inspectare
resurse acvatic și aer atmosferic

Rezumat:

Promovarea politicii de mediu în domeniul protecției aerului atmosferic, precum și supravegherea respectării prevederilor legislației ecologice de protecție a aerului atmosferic în activitatea antreprenorială revine Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor sale teritoriale.

Pe parcursul perioadei de raportare subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de Stat

- au înregistrat 5644 întreprinderi poluatoare a aerului atmosferic, inclusiv 3230 cazangerii;*
- volumul emisiilor de poluanți de la sursele staționare constituie 25 119,660 t/an, inclusiv de la cazangerii supuse controlului ecologic – 6 241,82 t/an;*
- volumul emisiilor de poluanți de la sursele mobile (transport auto) constituie 339 479,969 t/an;*
- au fost supuși inspectării 921 agenți economici;*
- au fost întocmite 1201 acte de control cu prescrierea a 1636 indicații obligatorii pentru execuție în vederea prevenirii și neadmiterii poluării bazinului aerian, din care 1615 au fost realizate în termeni stabiliți;*
- în 250 cazuri au fost depistate încălcări ale legislației în domeniul protecției aerului atmosferic, fiind încheiate procese – verbale de sancționare contravențională;*
- suma amenzilor aplicate constituie 505 950 lei;*

Cuprins:

- 1. Aspecte generale privind calitatea aerului atmosferic.*
- 2. Surse potențiale de poluare a aerului atmosferic.*
 - 2.1 Sursele staționare de poluare.*
 - 2.1.1. Impactul sectorului industrial asupra calității aerului atmosferic.*
 - 2.1.2. Impactul sectorului termoenergetic asupra calității aerului atmosferic.*
 - 2.2 Sursele mobile de poluare.*
 - 2.2.1. Transportul auto.*
 - 2.2.2. Transportul feroviar.*
 - 2.2.3. Transportul aerian.*
 - 2.2.4. Transportul fluvial.*

3. *Activitățile de inspectare și măsurile de constrângere aplicate, prejudiciul cauzat aerului atmosferic.*
4. *Plata pentru poluarea aerului atmosferic.*
5. *Obiective și măsuri de protecție a aerului atmosferic.*
6. *Probleme și propuneri*

1. Aspecte generale privind protecția aerului atmosferic

Protecția aerului atmosferic, în ultimul timp, a devenit una din problemele prioritare din domeniul de activitate a autorităților de mediu orientat spre realizarea dreptului constituțional al cetățenilor Republicii Moldova la un mediu sănătos, accesului la informația veridică privind calitatea aerului și măsurile întreprinse în această direcție.

Moldova este o țară agrar-industrială, iar poluarea spațiului aerian de la surse fixe și mobile nu este uniformă pentru întreg teritoriul. Gradul de poluare a spațiului aerian urban este mai mare față de cel rural pe motivul existenței în orașe a întreprinderilor industriale majore, obiectivelor termo-energetice și termice și traficului intens al transportului auto. Pentru ele problema calității spațiului aerian este una prioritară.

Sursele principale fixe de emisii continuă să rămână centralele electrice și termice: CET-1 și CET-2 a S.A. „Termoelectrica”, cazangeriile de Est, Vest, Sud și Sculeni (or. Chișinău), CET-Nord (or. Bălți), cazangeriile sectorului comunal ș.a.

Potrivit datelor „Chișinău-Gaz” S.R.L., în mun. Chișinău sunt înregistrați 302 633 consumatori de gaze naturale. Pe parcursul anului 2017 au fost utilizate în total 594 607 814 m³ de gaze naturale în mun. Chișinău.

Poluarea aerului atmosferic este o problemă care necesită activități de determinare a calității aerului atmosferic, prevenirea efectelor nocive a activităților economice asupra ecosistemelor naturale. Analiza calității aerului atmosferic și a factorilor care o pot influența reflectă rezultatele activității subdiviziunilor Inspectoratului în anul de raportare.

Este de menționat că: cantitatea de poluanți emiși în atmosferă de la toate sursele de poluare în anul 2017 a fost evaluată la nivel de 398 483,53 tone (**Figura 1**).

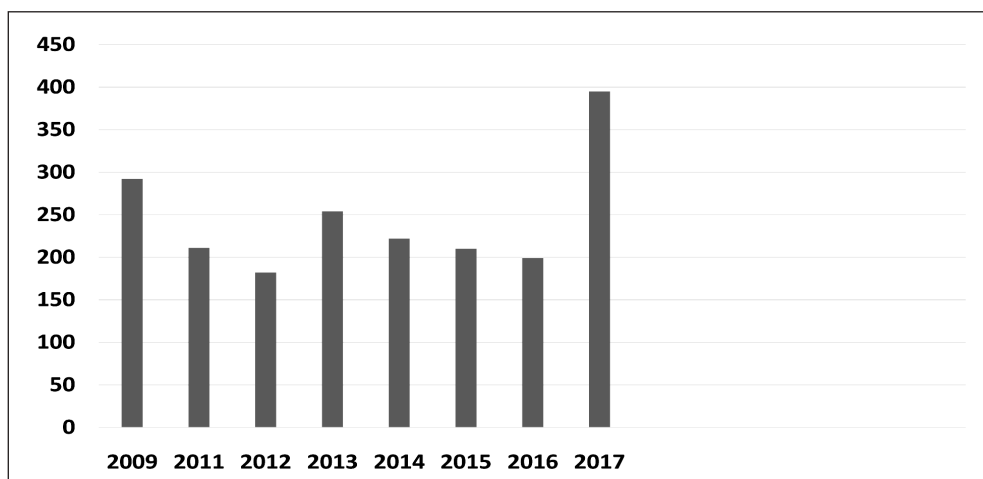

Fig. 1. *Dinamica emisiilor de noxe de la sursele de poluare (mii tone) în perioada anilor 2009-2017*

2. Surse potențiale de poluare a aerului atmosferic

Sursele principale de poluare a aerului atmosferic în Republica Moldova sunt prezentate de: producerea energiei electrice la termocentrale, sistemele de încălzire a locuințelor, traficul auto, feroviar, aerian și activitatea industrială. Poluanții cei mai importanți rezultați din aceste procese sunt: oxizii de carbon, sulf, azot, particulele în suspensie, formaldehida, benz(a)pirenul etc.

Cea mai mare sursă de poluare atmosferică rămâne totuși arderea combustibilului. Prin impuritățile prezente în combustibil, prin fum (arderea incompletă) sau prin oxizii de azot și sulf aerul este poluat în proporții importante.

2.1. Sursele staționare de poluare

Actualmente, în Republica Moldova sunt înregistrate 5644 întreprinderi poluatoare a aerului atmosferic, 3 centrale termoelectrice, 3230 cazangerii.

Conform rapoartelor prezentate de Agențiile și Inspecțiile ecologice cantitatea totală de poluanți calculată și emisă în atmosferă de la sursele fixe pe parcursul anului 2017 a constituit 25 119,660 tone, inclusiv: suspensii solide – 2 895,210 tone, dioxid de sulf – 1 627,360 tone, dioxid de azot – 1 736,490 tone, oxid de carbon – 5 863,980 tone, hidrocarburi – 2 840,110 tone, compuși organici volatili – 6 753,840 tone, alte substanțe poluante – 3 402,670 tone (anexa 1 la sfârșitul capitolului).

Volumul de emisii ale poluanților în aerul atmosferic de la sursele fixe pe parcursul anilor 2008-2017 rămâne practic la același nivel (**Figura 2**).

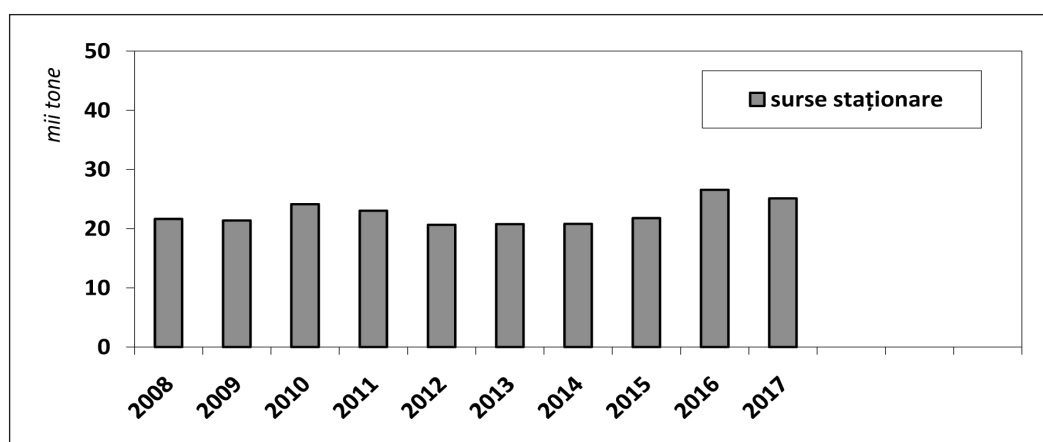

Fig. 2. Dinamica emisiilor de la sursele staționare.

Un instrument important de reglementare în domeniul calității aerului atmosferic este sistemul de autorizare a emisiilor de poluanți în atmosferă.

Obligativitatea deținerii Autorizației pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare este prevăzută în art.12 din Legea nr. 1422-XII din 17.12.1997 privind protecția aerului atmosferic. Pe parcursul anului 2017 au fost eliberate 1168 autorizații de emisie a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPA).

2.1.1. Impactul sectorului industrial asupra calității aerului atmosferic

Conform datelor prezentate de subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat întreprinderile cu impact considerabil asupra calității aerului atmosferic pe parcursul anului 2017 sunt amplasate în:

- mun. Chișinău – S.A. „Franzețuța” – 92,878 t/an, SRL. „Glass Container Prim Company” – 152,765 t/an, SRL. „Smart Energy Solutionus” – 94,360 t/an, S.A. „Bucuria” – 17,323 t/an, S.A. „Termoelectrica” – CET nr. 1 și CET nr. 2 în comun –1039,17 tone/an.
- mun. Bălți – S.A. „Floarea Soarelui” – 141,900 tone/an, SRL „Dominic” – 34,441 tone/an, S.A. „Moldagrotehnica” – 32,507 tone/an, S.A. „Incomlac” – 29,325 tone/an, ÎM MG „CMC-Knauf” – 25,230 tone/an, ÎM „Termogaz – Bălți” – 14,517 tone/an.
- raionul Rezina – S.A „Lafarge Ciment” – 671,542 tone/an.
- raionul Florești – S.R.L. „Funy Pig” – 60,055 tone/an, SRL „Flor Nuc” – 31,171 tone/an.
- raionul Drochia – Î.M. „Sudzucker Moldova” – SA CET-105,801 tone/an.
- raionul Edineț – S.A „Moldova – Zahăr” Cupcini-166, 283 tone/an, SRL „TB Fruit” Edineț – 8,636 tone/an, S.A „Maconrut” – Brânzeni – 8,603 tone/an.
- raionul Căușeni-S.A. „Elevator Kelleu Grains” – ferma Zaim –51,224 tone/an.
- raionul Fălești – „Sudzucker Moldova” S.A – 167,744 tone/an.

2.1.2. Impactul sectorului termoenergetic asupra calității aerului atmosferic

Cantitatea emisiilor de poluanți în atmosferă de la sectorul termoenergetic în anul 2017 constituie 7358 tone. Din volumul sumar de emisii cca 15,18% revine centralelor termoelectrice.

Dinamica emisiilor de poluanți în atmosferă în anii 2016-2017

Tabelul 2

	Anul	Masa emisiilor, (tone)	SO ₂ , (tone)	CO, (tone)	NO ₂ , (tone)	Substanțe solide, (tone)	Altele, (tone)
Termoelectrica CET I și CET II	2016	982,09	0,293	429,708	548,866	3,138	0,076
	2017	1039,17	0,293	436,667	598,993	3,140	0,076
CET NORD	2016	51,251	0	30,784	19,636	0,346	0,485
	2017	77,315	0	50,471	24,921	1,546	0,377

În anul 2017 „Termoelectrica” (SA „CET-I”, SA „CET-II”) și „CET-Nord” au folosit în calitate de combustibil numai gazele naturale.

La moment, în republică sunt luate la evidență 3230 cazangerii, dintre care 11 au fost construite pe parcursul anului 2017, reamenajate sunt 53 centre termice (cazangerii) și 41 au fost lichidate. Cantitatea de emisii de poluanți în atmosferă constituie 6241,82 tone.

Din 3230 cazangerii luate la evidență, 2062 sunt gestionate de instituțiile bugetare și 1168 de agenții economici, 2246 de cazangerii funcționează pe gaze naturale, 39 – pe păcură/motorină și 745 – pe combustibil solid (anexa 2, la sfârșit de capitol), 200 cazangerii – pe biomasă.

Pe parcursul anului 2017 s-au utilizat 25 276,25 tone combustibil solid, 9 553,546 tone păcură/motorină și 10882018 mii m³ gaze naturale, 15 261,77 tone peleți/brichete. Un instrument important de reglementare în domeniul calității aerului atmosferic este sistemul de autorizare a emisiilor de poluanți în atmosferă.

Obligativitatea deținerii Autorizației pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare este prevăzută în art.12 din Legea nr. 1422-XII din 17.12.1997 privind protecția aerului atmosferic. Pe parcursul anului 2017 au fost eliberate 1168 autorizații de emisie a poluanților în atmosferă de la surse fixe.

2.2. Sursele mobile de poluare

Obiectele termo-energetice și termice ale republicii sunt poluatorii principali ai spațiului aerian, însă ponderea maximală în poluarea totală o au totuși sursele mobile.

Sursele mobile de poluare reprezintă:

- transportul auto (anexa 6, la sfârșit de capitol);
- feroviar – reprezentat de Întreprinderea de Stat „Calea ferată a Moldovei”;
- aerian – reprezentat de Î.S. Compania Aeriană „Air Moldova”;
- fluvial – reprezentat de instituțiile: – I.P. „Căpitania Portului Giurgiulești”, Î.S. „Registrul Naval”, Î.S. „Portul fluvial Ungheni”, Î.C.S. „Danube Logistics” S.R.L. și Î.S. „Bacu Malovata” din raionul Dubăsari.

Este cunoscut faptul, că transportul constituie principala sursă de poluare a aerului atmosferic, emanând în aer cantități mari de hidrocarburi, oxid de carbon, dioxid de azot, dioxid de sulf, funingine, benz(a)piren, precum și plumb.

Informația cu privire la cantitatea de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele mobile este colectată, prelucrată, sistematizată și publicată anual de către Biroul Național de Statistică.

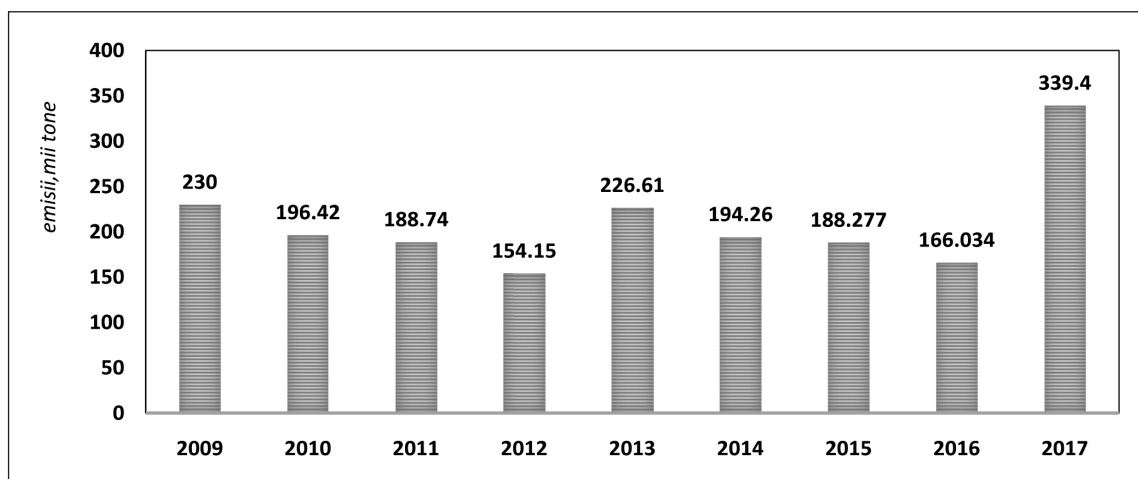

Fig. 3. Dinamica emisiilor de la sursele mobile

2.2.1. Transportul auto

Calitatea aerului atmosferic, în mare măsură, este condiționată de fluxul intensiv al transportului auto, care din an în an crește. Conform datelor evaluate, parcul de transport auto numără cca 966 430 unități. Cantitatea emisiilor de poluanți în atmosferă a constituit 339 479,969 tone sau 85,20% din cantitatea sumara de poluanți în aerul atmosferic din sectorul transporturi (anexa 6, la sfârșit de capitol).

2.2.2. Transportul feroviar

Conform datelor prezentate de Întreprinderea de Stat „Calea ferată a Moldovei” lungimea exploatată a liniilor Căii ferate din Moldova constituie 1150,8 km. Pe parcursul anului 2017 au fost utilizate 13 737 tone motorină și 225 tone benzină. Cantitatea de emisii a poluanților în atmosferă în rezultatul arderii combustibilului consumat constituie 2 388,7 tone, inclusiv: oxid de carbon 867,3 tone, dioxid de azot – 574,3 tone, hidrocarburi – 271,3 tone, dioxid de sulf – 332,7 tone, aldehide – 46,9 tone, substanțe solide – 295,9 tone.

Tabelul 2

Combustibil, (tone)	Anul	Cantitatea de combustibil (tone)	Masa emisiilor, (tone)	CO, (tone)	Hidrocarburi (tone)	NO ₂ , (tone)	SO ₂ , (tone)	Aldehide, (tone)	Substanțe solide, (tone)
Cărbune	2017	2504	423,7	122,69	–	5,534	126,20	–	169,271
Motorină	2017	13737	1848,97	645,63	261	563,21	206,05	46,70	126,38
Benzină	2017	225	116,025	99	10,3	5,625	0,45	0,27	0,33
Total	2017	13962	2388,7	867,2	271,3	574,36	332,7	46,97	295,98

2.2.3 Transportul aerian

Transportul aerian este gestionat de Administrația de Stat a Aviației Civile a Republicii Moldova. Cantitatea de combustibil consumată pe parcursul anului 2017 în acest sector constituie 46 247 tone sau cu 22 993,30 tone mai mult față de anul 2016. Acțiunile de protecție a mediului desfășurate pe parcursul anului au fost direcționate spre reducerea emisiilor de noxe și a poluării fonice în zona locativă aferentă aeroportului.

Dinamica emisiilor de poluanți în atmosferă de la transportul aerian în perioada anilor 2016 – 2017

Tabelul 3

	Anul	Cantitatea de combustibil, (tone)	Masa emisiilor, (tone)	CO, (tone)	Hidrocarburi, (tone)	NO ₂ , (tone)	SO ₂ , (tone)	Aldehide, (tone)	Substanțe solide, (tone)
Benzină, tone	2016	23253,701	11991,95	10231,63	1069,67	581,35	46,51	27,91	34,88
	2017	46247,000	23848,89	20348,0	2127,362	1156,7	92,49	55,49	69,37

2.2.4. Transportul fluvial

Transportul fluvial este exploatat de către IP „Căpitănia portului Giurgiulești”, care conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1128 din 29.09.2006 este organul de specialitate care asigură securitatea navigației și, implicit, supraveghează activitatea navală a agenților economici deținători de unități plutitoare în vederea respectării securității ecologice a navigației a Î.S. „Portul fluvial Ungheni” și întreprinderii cu capital străin „Danube Logistics” S.R.L. Complexul portuar Giurgiulești include terminalele petrolier și cerealier administrate de către Î.S. „Portul fluvial Ungheni”.

Consumul de combustibil de către transportul fluvial în anul 2017 constituie 120 tone, iar emisiile de poluanți în atmosferă constituie 16,16 tone sau cu 6 tone mai mult decât în anul 2016.

Dinamica emisiilor de poluanți în atmosferă de la transportul naval în perioada anilor 2016-2017

Tabelul 4

	Anul	Cantitatea de combustibil, (tone)	Masa emisiilor (tone)	CO, (tone)	Hidrocarburi, (tone)	NO ₂ , (tone)	SO ₂ , (tone)	Aldehyde, (tone)	Substanțe Solide, tone
Motorină, (tone)	2016	114	15,34	5,36	2,16	4,67	1,71	0,39	1,05
	2017	120	16,16	5,64	2,28	4,92	1,80	0,41	1,11

3. Activitățile de inspectare și măsurile de constrângere aplicate, prejudiciul cauzat aerului atmosferic

Activitățile de inspectare în vederea realizării obiectivelor și măsurilor trasate în planul de activitate pentru anul 2017 ca și în anii precedenți au fost orientate spre reducerea impactului negativ al activităților economice asupra mediului, resurselor naturale și sănătății populației, de prevenire a poluării mediului înconjurător prin ridicarea nivelului de conștientizare a populației și încorporarea cerințelor de protecție a mediului în politicile sectoriale ale economiei naționale și politicii teritoriale de mediu.

Pe parcursul perioadei de raportare subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de stat au supus inspectării 921 unități economice, au întocmit 1201 acte de control cu prescrierea a 1636 indicații obligatorii de execuție în vederea prevenirii și neadmiterii poluării bazinului aerian, din care 1615 au fost realizate în termeni stabiliți. În procesul inspectării au fost depistate 250 contravenții și întocmite procese-verbale de sancționare contravențională cu aplicarea amenzilor în suma de 505 950 lei. Cele mai frecvente încălcări țin de nerespectarea regulilor de exploatare a instalațiilor de purificare și a lipsei autorizațiilor de emisii de la obiectele poluatoare.

4. Plata pentru poluarea aerului atmosferic

Plata pentru poluarea aerului atmosferic se percepe în conformitate cu prevederile Legii nr. 1540-XIII din 25 februarie, 1998 privind plata pentru poluarea mediului. Potrivit art. 2 subiecții prezentei legi sunt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare și persoanele fizice, denumite în continuare beneficiari de resurse naturale, care desfășoară activitate economică generatoare de poluanți dispuși să achite la bugetul de stat plățile corespunzătoare și să prezinte Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă respectivă. Calculele se coordonează cu agențiile/inspecțiile ecologice și se perfectează conform formei stabilite de autoritatea centrală de specialitate. Plata pentru poluarea aerului atmosferic constă din emisiile de poluanți de la sursele staționare și plata pentru emisiile de poluanți ale surselor mobile.

5. Obiective și măsuri de protecție a aerului atmosferic

Obiectivele protecției aerului atmosferic corespund priorităților de activitate a autorităților de mediu conform Programului Guvernului pentru anii 2010-2017 și sunt orientate spre îmbunătățirea măsurilor de prevenire a poluării și de protecție a aerului atmosferic. Acestea cuprind în sine acțiuni de evaluare a indicatorilor de planificare a activităților Inspecțiilor Ecologice, de monitorizare și inspecție a unităților economice în vederea asigurării respectării normelor stabilite în autorizațiile de emisii.

Întru îndeplinirea Ordinului Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 76 din 11.09.2017 cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunii de mediu în cadrul „Săptămânii Mobilității Europene”, desfășurată în perioada 11-24 septembrie, 2017 Agențiile și Inspecțiile Ecologice în comun cu Autoritățile Publice Locale au organizat și desfășurat acțiunea care are ca scop sensibilizarea populației cu privire la unele aspecte ale poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive, care în ultimii ani au atins nivele critice cu consecințe grave sub aspect economic, social și ecologic, fiind necesare măsuri urgente de prevenire și diminuare.

Aceasta este o acțiune importantă la nivel comunitar, care se desfășoară al 15-a an în Republica Moldova. Acțiunea a fost lansată la 4 februarie, 2000 în Bruxelles de către dna Margot Walstrom, comisar European pentru ecologie. Obiectivul principal al acestei inițiative cere ca populația și autoritățile publice locale, agenții economici să conștientizeze impactul negativ pe care îl au vehiculele asupra calității vieții și mediului înconjurător, încercându-se de a identifica metode creative de contracarare a acestor efecte.

Una din multele acțiuni întreprinse în cadrul Săptămânii Mobilității Europene este acțiunea „Un aer curat pentru toți”, care scoate în evidență aspectele poluării aerului atmosferic, în mod deosebit, de la traficul rutier (transportul auto). Pentru o mai bună mediatizare a problemelor și impactului transportului auto asupra mediului înconjurător și sănătății populației,

Inspectoratul Ecologic de Stat prin subdiviziunile sale teritoriale a desfășurat Ora ecologică cu tema: „**Calitatea aerului atmosferic și sursele mobile de poluare**”

La nivel local au fost emise dispoziții privind desfășurarea acțiunii „Un aer curat pentru toți”.

În Soroca, Criuleni, Cahul, Florești, Orhei, Fălești, Dubăsari, Leova, Șoldănești, Edineț, Râșcani, Strășeni, Cimișlia, UTA Găgăuzia, Drochia, Ungheni, Ștefan-Vodă, în perioada 19-25.09.2017, au fost organizate manifestațiile consacrate Acțiunii Europene cu genericul „**În oraș fără automobilul meu**”. S-au petrecut concursuri cu participarea a 1000 elevi, studenți și profesori din instituții de învățământ: cum ar fi alergări, ciclism, probe sportive, desen pe asfalt, eseu etc.

Cheltuielile pentru desfășurarea concursurilor au fost suportate de către Administrația Publică Locală și agenți economici.

De către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat Sângerei, Soroca, Căușeni, Hâncești, Ocnița, Rezina, Chișinău, Fălești, Glodeni și Ștefan-Vodă au fost petrecute acțiuni de monitorizare la 7 stații de testare tehnică a mijloacelor de transport și verificate 100 autovehicule privind respectarea standardelor naționale în domeniul poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive și diminuarea scurgerilor de lubrifianți.

Inspectorii pentru ecologie din 6 inspecții teritoriale au participat la emisiuni mass media, au organizat mese rotunde cu participarea serviciilor și instituțiilor respective.

„Săptămâna Mobilității Europene” reprezintă o oportunitate pentru autoritățile locale, care sunt încurajate să organizeze activități destinate creșterii gradului de conștientizare cu privire la anumite aspecte cu tematica dată, să lanseze măsuri permanente destinate îmbunătățirii situației transportului durabil în localitate și, de asemenea, o bună ocazie pentru ca, părțile interesate să se întâlnească și să discute pentru a găsi soluții optime în vederea îmbunătățirii diverselor aspecte legate de mobilitate și calitatea aerului, pentru găsirea de soluții inovatoare cu scopul de a reduce utilizarea automobilelor și a emisiilor produse de acestea și testarea de noi tehnologii sau măsuri de planificare.

„Săptămâna Mobilității Europene” este de asemenea o oportunitate de a medita asupra adevăratei utilități a străzilor urbane și de dezbatere a soluțiilor de combatere a poluării chimice a aerului și poluării fonice, ambuteiajelor, accidentelor de circulație și a problemelor de sănătate. Exemple de măsuri ce se pot lua în vederea realizării unui transport durabil sunt: utilizarea transportului public, utilizarea bicicletei, mersul pe jos, utilizarea în comun a mașinii, utilizarea responsabilă a autoturismelor.

6. Probleme și propuneri

Calitatea aerului atmosferic în țară poate fi ameliorată dacă se vor lua în vedere următoarele:

1. Introducerea modificărilor în actele legislative și normative în domeniul protecției aerului atmosferic privind autorizarea emisiilor de poluanți în cantități reduse;
2. Supravegherea continuă a respectării prevederilor actelor legislative și normative la întreprinderile cu impact sporit.

3. Autoritățile publice centrale și locale, persoanele fizice și juridice trebuie să-și exercite responsabil atribuțiile pe care le au în aplicarea legilor și respectarea acestora;
4. Protecția aerului atmosferic este o obligațiune a tuturor actorilor sociali care organizează și desfășoară activități economice, în primul rând, a celor care desfășoară activități economice generatoare de produse și substanțe nocive, inclusiv a celor care utilizează mijloace de transport. Autoritățile publice de ambele niveluri sunt obligate să susțină inițiativele referitoare la diminuarea poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive;
5. În toate activitățile economice, inclusiv și în transport, să se acorde prioritate problemelor de protecție a mediului, tehnologiilor cu consecințe negative pentru mediu și sănătatea populației;
6. Armonizarea cadrului legislativ și normativ în domeniul evaluării și gestionării calității aerului la directivele Uniunii Europene și tratatele internaționale la care R.Moldova este parte.
7. Asigurarea protecției atmosferei prin fortificarea sistemului de prevenire, control și de supraveghere a calității aerului în zone populate și aglomerări.
8. Consolidarea și eficientizarea infrastructurii de gestionare a calității aerului în scopul optimizării evaluării calității aerului la nivel național și local.
9. Informarea și conștientizarea publicului privind managementul calității aerului.

Volumul de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele staționare, anul 2017

Anexa 1

Nr. d/o	AE/IE	Volumul emisiilor în aerul atmosferic, tone		Inclusiv, t.							Altele (t)
		2016	2017	CH (t)	SO2 (t)	CO (t)	NO ₂ (t)	Substanțe solide (t)	Compuși organici volatili (t)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Bălți	870,029	946,427	251,093	52,945	249,288	78,684	101,855	154,036	58,526	
2	Chișinău	4256,785	4046,007	165,946	62,243	1079,551	617,771	237,835	996,207	886,454	
3	Cahul	287,620	278,519	10,176	23,192	46,383	15,400	57,389	0,098	125,881	
4	Găgăuzia	441,185	516,790	26,805	10,412	67,548	19,433	83,930	132,133	176,538	
	Total AE	5855,619	5787,743	454,020	148,792	1442,770	731,288	481,009	1282,474	1247,399	
5	Anenii-Noi	728,366	591,540	11,992	1,983	113,084	73,515	110,144	220,847	59,975	
6	Basarabeasca	117,240	116,840	26,732	24,796	12,978	21,761	15,893	9,302	5,378	
7	Briceni	151,730	140,212	11,175	2,107	29,052	8,192	40,449	19,364	29,873	
8	Cantemir	159,445	162,545	5,411	23,944	51,446	30,864	32,507	7,220	11,153	
9	Călărași	164,455	195,091	27,696	27,314	21,301	13,236	68,000	9,172	28,372	
10	Căușeni	476,701	462,463	24,535	40,714	105,203	29,605	137,226	12,003	113,177	
11	Cimișlia	217,999	255,984	13,587	42,682	67,260	7,733	48,627	3,366	72,729	
12	Criuleni	423,787	479,791	102,819	10,675	185,307	49,786	56,438	40,199	34,567	
13	Dondușeni	203,761	160,626	1,652	11,688	49,253	18,372	43,840	0,512	35,309	
14	Drochia	449,595	345,164	86,125	30,513	70,609	29,691	36,254	11,497	80,475	
15	Dubăsari	407,427	251,930	38,316	0,365	164,214	45,615	0,000	3,466	0,000	
16	Edineț	546,484	486,873	50,640	47,372	211,471	35,107	58,904	22,482	60,897	
17	Fălești	781,283	584,900	6,358	39,681	318,012	35,483	87,791	72,053	25,525	
18	Florești	396,250	464,830	48,097	21,871	55,164	19,753	106,922	149,701	63,322	
19	Glodeni	256,140	259,335	21,516	15,595	63,072	16,306	127,970	5,974	8,902	

20	Hâncești	737,739	731,954	230,043	98,121	183,582	18,683	141,946	56,198	3,376
21	Ialoveni	466,540	241,790	6,990	6,097	73,962	12,427	55,175	28,096	59,048
22	Leova	261,658	347,270	3,654	121,515	113,315	11,743	80,491	9,965	6,587
23	Nisporeni	148,000	137,200	43,375	8,589	37,427	17,371	30,162	0,000	0,302
24	Ocnîța	210,750	161,570	5,410	3,580	44,980	11,010	43,110	31,600	21,870
25	Orhei	1260,260	1152,162	10,524	392,937	400,688	51,326	139,697	128,139	28,849
26	Rezina	4415,408	4011,820	1363,236	69,191	1222,370	273,026	88,496	0,000	995,504
27	Râșcani	296,027	359,764	84,470	7,352	112,653	18,717	102,457	34,115	0,000
28	Ștefan-Vodă	206,288	200,615	10,351	46,869	55,046	7,286	53,039	16,838	11,186
29	Sângerei	740,430	4616,700	20,573	33,873	77,892	42,255	59,319	4318,833	63,959
30	Soroca	444,151	456,881	12,958	54,058	92,699	31,767	182,648	29,937	52,815
31	Strășeni	611,861	619,910	65,992	46,801	156,324	13,290	206,551	119,931	11,019
32	Șoldănești	121,631	123,043	9,841	18,982	34,518	7,802	46,026	3,674	2,200
33	Taraclia	241,514	220,953	12,569	26,117	55,356	13,291	49,890	63,053	0,677
34	Telenești	307,995	420,492	0,000	190,000	144,017	17,772	67,410	0,000	11,293
35	Ungheni	487,450	561,568	29,453	13,182	98,948	22,417	96,811	43,827	256,930
Total IE		16438,365	19321,816	2386,090	1478,564	4421,203	1005,202	2414,193	5471,364	2155,269
TOTAL AE/IE		22293,984	25119,660	2840,110	1627,360	5863,980	1736,490	2895,210	6753,840	3402,670

Caracteristica cazangerilor și volumul emisiilor în aerul atmosferic, anul 2017

Anexa 2

Nr. d/o	AE/IE	Numărul cazangerilor/inclusiv construite noi		Numărul de centre termice (cazangerii) la balanță		Numărul de cazangerii cu utilizare a combustibilului			Cantitatea de combustibil utilizat, anul 2017, tone			Volumul emisiilor (tone/an)	Depășiri ELA	Controlate/Sancțiuni/Recomandări		Lichidate/Reamenajate pe parcursul anului 2017	
		cazangerilor	inclusiv construite noi	primărilor	agențiilor economice	Comb. solid	Păcură/Motorină	Gaze naturale	Comb. solid	Păcură/Motorină	Gaze naturale			Comb. solid	Păcură/Motorină	Gaze naturale	Controlate
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Chișinău	21	0	2	19	0	0	21	0	0	52888,055	112,656	9,649	21	1	0	0
2	Bălți	77	0	9	68	12	2	63	10006,3	6,7	46.575,80	837,43	0	0	0	0	0
3	Cahul	70	0	34	36	3	0	67	465,77	0	2670,93	86,88	0	0	0	0	0
4	Găgăuzia	153	0	109	44	0	0	153	0	0	3995833	39,35	8	0	0	4	0
	Total AE	321	0	154	167	15	2	304	10472,07	5,477	4097967,79	1076,316	17,65	21	1	4	0
5	Anenii-Noi	43	1	10	33	0	0	43	0	0	26546,8	373,6	0	11		3	0
6	Basarabeasca	55	0	35	20	6	0	49	15	0	3040	47,88	0	13	0	0	0
7	Briceni	132	0	123	9	38	0	94	168,006	0	2081,808	57,719	0	0	0	0	0
8	Cantemir	49	0	42	7	16	0	33	420	0	620628	49,42	0	0	0	0	0
9	Călărași	56	0	45	11	13	0	43	526	0	2381	87,77	0	55	71	0	0
10	Căușeni	171	0	25	146	28	2	141	1087	0/3	3536	162,2	0	11	0	0	1
11	Cimișlia	53	0	52	1	22	0	31	780,205	0	595,121	88,86	0	0	0	0	0
12	Criuleni	99	0	70	29	15	0	84	287	0	1647161	324,047	0	16	/47	0	4
13	Dondușeni	46	0	8	38	9	0	37	521,2	0	486,77	60,62	2	0	0	5	0
14	Drochia	56	0	43	13	1	1	54	1,5	8079	2374,817	227,6963	0	11	0	0	0
15	Dubăsari	120	0	59	61	0	0	120	0	0	1609,2	22,65	0	6	0	1	0

16	Edineț	57	5	45	12	11	0	46	284	0	11817,6	195,6	0	3	0	0	0
17	Fălești	25	0	25	0	25	0	0	320,321	0	0	33,027	0	25	0	26	0
18	Florești	111	0	71	40	11	3	97	326,5	0	9609,915	168,908	0	15	0	0	0
19	Glodeni	28	0	15	13	14	0	14	268,8	0	718,2	37,77	0	0	0	0	0
20	Hâncești	193	0	155	38	109	2	82	294,99	7	2978,5	72,88	638,9	4	0	0	4
21	Ialoveni	97	0	42	55	11	0	86	186	0	2159,648	46,752	0	0	0	1	0
22	Leova	70	0	30	40	5	29	36	254,93	1462,069	695,09	188,28	0	6	0	0	0
23	Nisporeni	105	0	51	54	16	0	89	791	0	1169,06	98,04	156,4	0	105	0	0
24	Ocnîța	28	0	12	16	4	0	24	0	0	242	3,401	0	28	0	0	0
25	Orhei	197	0	128	69	30	0	167	725,265	0	6095,631	159,473	0	0	0	0	38
26	Rezina	129	0	99	30	58	0	71	784,92	0	1149,95	96,95	0	0	0	0	0
27	Râșcani	124	0	72	52	53	0	71	1532,7	0	4426015	201,68	0	11	0	0	0
28	Ștefan-Vodă	116	0	75	41	7	0	109	506,5	0	490,2	59,544	0	0	0	0	0
29	Sângerei	183	0	153	30	118	0	65	802/473	0	1298,85	101,063	0	0	1	0	3
30	Soroca	44	0	40	4	18	0	26	963	0	1445	119,66	0	0	0	0	0
31	Strășeni	103	0	88	15	24	0	79	629,9	0	2732,565	103,43	0	0	0	0	3
32	Șoldănești	43	1	43	0	25	0	18	712,44	0	394,26	79,03	0	0	0	0	0
33	Taraclia	83	2	50	33	5	0	78	222	0	951,29	36,3	44,64	30	0	1	0
34	Telenești	54	2	47	7	30	0	24	874	0	387	95,565	0	0	0	0	0
35	Ungheni	39	0	0	39	8	0	31	1321	0	3260	182,1	0	0	0	0	0
Total IE		2709	11	1753	956	730	37	1942	14804,177	9548,069	6784050,28	3581,915	841,9	245	145/6	37	53
TOTAL AE/IE		3030	11	1907	1123	745	39	2246	25276,2	9553,55	10882018	4658,23	860	266	145/6	41	53

Caracteristica cazangeriilor pe biomasă și volumul emisiilor în aerul atmosferic, anul 2017

Anexa 3

Nr. d/o	AE/IE	Numărul cazangeriilor pe biomasă/inclusiv construite noi		Numărul de centre termi- ce (cazange- rii) la balanță		Numărul de cazan- gerii cu utilizare a biocombustibilului		Masa emisiilor (t/an)	Controlate/Sancțiuni / Recomandări
				primări- ilor	agenților economici	Avizul Expertizei Ecologice de Stat	Cantitatea de biocombustibil utilizată pentru anul 2017 (t/an)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Chișinău	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Bălți	3	0	0	3	1	476	49,08	1
3	Cahul	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Găgăuzia	2	0	2	0	0	0	0	0
Total AE		5	0	2	3	1	476	49,08	1
5	Anenii-Noi	4	0	4	0	0	164,3	16,93	0
6	Basarabasca	2	0	0	2	2	20	2,08	2
7	Briceni	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cantemir	4	0	4	0	4	183	18,84	0
9	Călărași	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Căușeni	10	0	3	7	9	256	26,41	0
11	Cimișlia	5	0	5	0	5	229,9	24,17	0
12	Criuleni	5	0	1	4	2	744	76,73	0
13	Dondușeni	6	0	6	0	6	397	40,95	0
14	Drochia	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Dubăsari	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Edineț	12	0	10	2	0	426,4	41,43	3
17	Fălești	3	0	3	0	0	101,44	10,43	0
18	Florești	5	0	5	0	5	193,2	19,913	5
19	Glodeni	6	0	6	0	6	276	28,41	6
20	Hâncești	7	0	7	0	7	414	42,679	0
21	Ialoveni	2	0	2	0	0	35	3,608	0
22	Leova	24	20	4	20	23	1453,769	149,92	19
23	Nisporeni	10	8	10	0	0	420	57,399	0
24	Ocnîța	3	0	3	0	0	101,44	10,48	3
25	Orhei	10	0	9	1	0	6186,52	637,892	0

26	Rezina	6	0	6	0	6	0	0	0
27	Râșcani	9	0	4	5	9	844	87,04	0
28	Ștefan-Vodă	15	0	15	0	11	979	100,96	0
29	Sângerei	6	0	6	0	0	273	28,17	0
30	Soroca	7	0	7	0	7	154,9	15,8643	0
31	Strășeni	2	0	2	0	1	61	6,31	0
32	Șoldănești	5	0	5	0	3	119	12,28	0
33	Taraclia	11	0	10	1	10	259,9	24,78	8
34	Telenești	9	1	9	0	0	273	28,149	0
35	Ungheni	7	0	7	0	7	220	22,684	0
Total IE		195	29	153	42	123	14785,77	1534,508	46
TOTAL AE/IE		200	29	155	45	124	15261,77	1583,588	47

Sursele fixe de poluare a aerului atmosferic, anul 2017

Anexa 4

Nr. d/o	AE/IE	Numărul întreprinderilor poluante/inclusiv întreprinderi de Stat		Numărul întreprinderilor controlate/inclusiv cu depășirea încălcării legislației		Numărul surselor fixe de poluare/din ele dotate cu instalații de purificare (cap-tare)		Numărul surselor staționare de poluare/inclusiv orga-ni-zate		Volumul emisiilor de poluanți de la surse staționare, (t/an)		Au elaborat ELA (inventariere, volumul)		Emisii nesupuse procesului de purificare (captare)/inclusiv emiții organizate (t)		Numărul instalațiilor pentru purificare (captare)/inclusiv instalații noi construite (unități)		Instalații defectate (unități)		Instalații ineficiente (unități)	
		3	4	5	6	7	9	10	11	12	13										
1	Chișinău	1005	278	42	15497	628	5429	15497	4046,007	220	3429,629	2318,388	697	0	0	0	0				
2	Bălți	420	121	58	3544	187	1400	3544	946,427	65	884,879	423,645	187	0	0	0	0				
3	Cahul	99	20	0	1252	116	412	1252	278,486	0	261,35	106,77	116	0	0	0	0				
4	Găgăuzia	139	23	0	1646	415	804	1658	516,770	0	152,903	0	359	0	0	0	0				
	Total AE	1663	442	100	21939	1346	8045	21951	5787,690	285	4728,761	2848,803	1359	0	0	0	0				
5	Anenii-Noi	129	47	1	2053	739	969	2053	591,540	35	396,201	263,014	92	7	0	0	0				
6	Basarabeasca	110	8	1	576	12	315	576	116,840	0	140,212	50,965	36	0	0	0	0				
7	Briceni	74	38	6	906	36	327	906	140,212	0	140,212	50,965	36	0	0	0	0				
8	Cantemir	44	7	1	390	34	73	390	162,545	6	162,545	0	35	0	0	0	0				
9	Călărași	110	110	6	1039	10	59	1039	195,091	0	154,226	6,369	0	0	0	0	0				
10	Căușeni	221	22	1	2053	165	864	2053	462,462	13	358,497	237,019	165	0	0	0	0				
11	Cimișlia	96	14	2	796	52	272	796	255,984	5	255,984	138,158	32	0	25	0	0				
12	Criuleni	76	4	0	585	61	290	562	479,792	24	363,3	169,9	54	4	0	0	0				
13	Dondușeni	108	54	13	637	38	303	628	160,629	59	157	102	28	0	2	0	0				
14	Drochia	86	17	5	663	77	296	591	345,167	6	334,093	0	77	0	0	0	0				
15	Dubăsari	131	24	0	315	10	178	315	251,930	5	228,5	228,5	39	0	0	0	0				
16	Edineț	129	38	9	1030	98	418	1006	486,876	12	410,42	354,05	0	0	0	0	0				

17	Fălești	107	45	10	3	686	98	686	329	584,900	8	309,027	266,712	0	0	0	0
18	Florești	110	4	93	31	1161	142	1054	354	464,830	0	409,398	128,366	105	7	5	5
19	Glodeni	80	0	74	0	558	134	469	208	259,330	0	259,34	0	0	0	0	0
20	Hâncești	171	97	12	0	1115	0	1115	550	731,954	6	707	294	31	0	0	0
21	Ialoveni	217	51	37	4	930	15	930	201	241,790	23	0	0	15	0	6	14
22	Leova	217	61	33	12	768	33	768	589	347,270	60	309,975	266,331	55	0	0	0
23	Nisporeni	151	51	18	0	766	0	151	100	137,200	0	0	0	0	0	0	0
24	Ocnîța	65	14	58	2	146	122	141	86	161,570	4	59,82	0	8	0	2	12
25	Orhei	137	0	7	0	1058	0	1058	425	1152,162	0	1141,62	865,191	4	0	2	0
26	Rezina	220	119	21	0	914	41	914	443	401,820	21	401,83	860,87	41	0	0	0
27	Râșcani	229	74	58	0	943	39	943	490	359,790	45	200,29	126,54	39	0	0	0
28	Ștefan-Vodă	71	41	51	3	377	21	399	195	200,615	38	0	0	0	5	2	0
29	Sângerei	126	50	29	6	798	188	774	474	4616,700	77	4652,65	4598,39	28	8	0	0
30	Soroca	130	40	51	0	1082	16	1082	401	456,881	88	448,913	243,841	16	0	0	0
31	Strășeni	237	36	38	23	1138	91	759	299	619,910	48	549,182	296,489	94	0	0	0
32	Șoldănești	91	41	25	0	647	0	647	322	123,043	0	166,218	0	0	0	0	0
33	Taraclia	119	40	44	0	959	40	959	395	220,953	35	210,628	99,286	40	0	0	0
34	Telenești	73	39	11	0	467	11	419	75	420,490	0	391,209	358,69	11	0	0	0
35	Ungheni	116	7	58	21	0	0	1905	706	561,568	37	0	0	0	0	0	0
	Total IE	3981	1133	1111	150	25556	2323	26088	11006	19321,844	655	16928,29	10005,646	1081	31	50	31
	TOTAL AE/IE	5644	1249	1553	250	47495	3669	48039	19051	25119,660	940	21657	12854,45	2440	31	50	31

Controlul ecologic instrumental de Stat al vehiculelor, anul 2017

Anexa 5

Nr. d/o	AE/IE	Total supuse controlului – ecologic de stat	Numărul automobilelor controlate la stațiile de testare tehnică, inclusiv supuse reviziei tehnice			Acțiuni de control ecologice și de supraveghere			Numărul unităților	
			Supuse controlului la stațiile tehnice	Cu depășiri a normelor ecologice	Testare repetată	proces-verbale	Amenzi (lei)/ avertisment	Interdicții de exploatare	Tractoare	Combine
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Chișinău	3381	3381	205	158	0	0	0	0	0
2	Bălți	33484	33484	949	125	0	0	6	0	0
3	Cahul	14422	14422	654	654	19	0	0	72	32
4	Găgăuzia	20573	20573	466	387	0	0	79	0	0
Total AE		71860	71860	2274	1324	19	0	85	72	32
5	Anenii-Noi	7802	7802	43	43	0	0	0	0	0
6	Basarabeasca	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Briceni	10384	10384	3693	216	0	0	0	0	0
8	Cantemir	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Călărași	8039	8039	213	1628	0	0	0	0	0
10	Căușeni	6057	6057	216	187	1	0	0	0	0
11	Cimișlia	3966	3966	59	59	1	0	0	0	0
12	Criuleni	8183	8183	204	200	0	0	0	0	0
13	Dondușeni	4738	4738	346	346	0	0	0	0	0
14	Drochia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Dubăsari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Edineț	6355	6355	67	67	0		0	0	0
17	Fălești	6868	6868	684	684	0	0	0	0	0
18	Florești	8168	8168	37	36	2	0	0	502	48
19	Glodeni	2481	2481	96	71	1	1	0	0	0
20	Hâncești	8255	8255	503	438	0	0	0	1367	109
21	Ialoveni	7500	7500	200	180	0	0	0	0	0
22	Leova	4703	4703	432	432	0	0	0	0	0
23	Nisporeni	4523	4523	61	42	16	4700	153	524	11
24	Ocnîța	1111	1111	54	42	0	0	0	0	0
25	Orhei	10416	10292	433	394	0	394	0	0	0

26	Rezina	2111	2111	250	0	0	0	0	311	0
27	Râșcani	15	15	0	0	0	0	0	0	0
28	Ștefan-Vodă	6319	6319	33	33	1/2	400/200	0	813	42
29	Sângerei	4015	4015	0	0	0	0	0	0	0
30	Soroca	5822	5822	168	168	0	0	0	0	0
31	Strășeni	8928	8928	120	100	0	0	0	0	0
32	Șoldănești	6521	6521	35	35	0	0	0	0	0
33	Taraclia	5111	5111	394	348	0	0	0	0	0
34	Telenești	4157	4157	235	632	0	0	0	87	12
35	Ungheni	10605	10605	251	251	0	0	0	0	0
Total IE		163153	163029	8827	6632	21,5	5094	153	3604	222
TOTAL AE/IE		235013	234889	11101	7956	40,5	5094	238	3676	254

Analiza consumului de combustibil și a poluanților emiși în aerul atmosferic de la transportul auto, anul 2017

Anexa 6

Nr. d/o	AE/IE	Consumul de combustibil, (tone)					Cantitatea poluantului, (tone/an)						
		Benzină, (t)	Motorină, (t)	Gaz lichefiat, (t)	CO	Hydrocarburi	NO ₂	SO ₂	Aldehide	Substanțe solide	Suma totală de emisii, t/an		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	Chișinău	98136,1165	198421,829	213753,2119	142282,063	58745,26	16360,032	5366,54	2108,767	2207,81	227070,472		
2	Bălți	5726,9	11435,8	4762,4	5057,5	699,8	740,7	192,5	51,49	119	6860,99		
3	Cahul	7720,9	14.434	1744,5	4808,261	709,647	831,893	235,431	60,44	146,287	6791,959		
4	Găgăuzia	2819	8185	4896	3681,38	510,216	538,26	138,21	37,09	84,92	4990,24		
	Total AE	114402,9165	232476,129	225156,1119	155829,204	60664,923	18470,885	5932,681	2257,787	2558,017	245713,661		
5	Anenii-Noi	2016,3	4110,1	14445	7147,25	835,31	608,94	94,58	33,73	56,73	8776,52		
6	Basarabeasca	601,24	475,534	190,428	366,88	45,46	39,69	8,73	2,58	5,5	468,84		
7	Briceni	5032,3	4112,25	3385,5	3829,397	465,351	385,818	78,519	24,08	49,105	4832,27		
8	Cantemir	1298	2066	796	1002,71	135,6	138,67	35,19	9,55	21,84	1343,56		
9	Călărași	1768,3	2015,4	1833	1642,65	203,95	176,33	37,43	11,18	23,21	2094,75		
10	Căușeni	2116,36	4206,23	1132,34	1604,37	229,36	255,9	69,58	18,82	43,11	2221,14		
11	Cimișlia	2139	3579	1107	1574,31	217,32	230,1	60,18	16,07	37,35	2135,33		
12	Criuleni	1748,545	2940,354	654,897	1182,611	166,424	181,941	48,911	12,881	30,394	1623,162		
13	Dondușeni	1654,56	2015,34	863,86	1185,55	143,82	147,32	35,27	9,89	21,97	1554,13		
14	Drochia	2595	3315	1774	2042,69	263,95	248,69	58,45	16,52	36,33	2666,63		
15	Dubăsari	450	400	200	300,8	37,9	33,05	8,05	2,14	4,575	386,515		
16	Edineț	5119,44	8014,53	805,77	2967,65	424,83	478,34	132,07	34,36	82,3	4119,55		
17	Fălești	1507,167	4207,186	1001,09	1281,34	195,3	237,189	68,116	17,308	42,061	1841,314		
18	Florești	4092,17	5857,96	12461,07	7309,5	872	678,91	120,96	39,77	73,72	9094,86		
19	Glodeni	1913	1702	1357	1491,66	183,85	154,21	32,07	9,71	20,03	1891,53		
20	Hâncești	4621	14495	2826	3901,1	617,8	786	232,2	58	143,3	5738,4		
21	Ialoveni	3929,32	15206,04	3155,25	3768,788	614,804	806,872	242,26	60,2	149,25	5642,174		

22	Leova	1321	1983	1157	1160,152	151,643	145,559	34,702	9,716	21,498	1523,27
23	Nisporeni	2550,3	3120,2	1352,7	1836,91	238,83	228,2	54,61	15,28	34,01	2407,84
24	Ocnita	1350	2430	248	812,61	119,7	140,09	39,65	10,1	24,64	1146,79
25	Orhei	1044	6953	195	952,111	208,715	339,788	106,959	25,127	65,748	1698,448
26	Rezina	1287,074	2975,386	460,47	899,553	136,92	166,6	48,125	12,21	29,81	1293,218
27	Râșcani	3285,6	7885,5	1568,8	2475,17	373,13	447,81	127,99	32,63	79,2	3535,93
28	Ștefan-Vodă	2798,8	2708,9	804,6	1699,61	217,23	202,764	47,84	13,54	30,004	2210,98
29	Sângerei	3545,46	5066,9	2952,63	3038,24	395,19	376,09	88,99	25,01	55,16	3978,68
30	Soroca	4325,6	3896,3	2058,6	2951,002	367,704	323,471	71,213	20,908	44,599	3778,897
31	Strășeni	4518,64	2645,258	1506,25	2744,75	327,41	262,09	51,73	16,23	32,77	3434,98
32	Șoldănești	896,611	1333,445	624,151	719,324	95,29	93,938	23,043	6,358	14,299	952,252
33	Taraclia	1981	3091	641	1286,137	179,341	193,563	51,609	13,718	32,17	1756,538
34	Telenești	3294	3888	1944	2451,58	314,82	294,25	68,8	19,5	42,85	3191,8
35	Ungheni	4850	15600	3670	4408,6	688,32	859,94	251,04	63,27	154,84	6426,01
Total IE		79649,787	142294,813	67171,406	70035,005	9467,272	9662,123	2428,867	660,386	1502,373	93766,308
TOTAL AE/IE		194052,704	374770,942	292327,518	225864,209	70132,195	28133,008	8361,548	2918,173	4060,390	339479,969

**Analiza sancțiunilor contravenționale aplicate persoanelor fizice și juridice
la compartimentul protecției aerului atmosferic, anul 2017**

Anexa 7

Nr. d/o	AE/IE	Numărul contravențiilor		Inclusiv		Obiecte inspectate în anul 2017 (unități)	Acte de control			Procese verbale				
		Persoane fizice	Persoane juridice	Total întocmite	Numărul de descriții (total)		Numărul descriții (total)	Total întocmite	Examine de IE/AE	Alte instituții	Suma amen-zilor (lei)	Suma amen-zilor încasate (lei)		
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1	Chișinău	2	40	281	281	592	584	42	42	0	107200	44450		
2	Bălți	35	23	121	121	16	16	58	58	0	158550	72525		
3	Cahul	0	1	20	20	0	0	1	1	0	300	150		
4	Găgăuzia	5	5	35	35	35	35	10	10	0	17800	8900		
	Total AE	42	69	457	457	643	635	111	111	0	283850	126025		
5	Anenii-Noi	0	1	0	0	0	0	1	1	0	3000	1500		
6	Basarabasca	0	0	4	4	8	8	0	0	0	0	0		
7	Briceni	5	4	21	21	0	0	9	9	0	11000	5500		
8	Cantemir	0	0	7	7	18	14	0	0	0	0	0		
9	Călărași	0	1	35	35	35	35	1	1	0	3000	1500		
10	Căușeni	1	0	22	22	22	22	1	1	0	300	150		
11	Cimișlia	0	2	24	24	24	24	2	2	0	4000	2000		
12	Criuleni	4	1	30	30	82	76	5	5	0	19200	8250		
13	Dondușeni	16	1	15	15	17	17	17	17	0	11600	6800		
14	Drochia	8	4	46	46	46	46	12	12	0	10700	5350		
15	Dubăsari	0	2	5	5	5	5	2	2	0	3600	3600		
16	Edineț	6	0	3	3	3	3	6	6	0	10800	5400		
17	Fălești	0	3	7	7	17	17	3	3	0	9000	4500		

18	Florești	13	6	7	18	18	18	18	18	18	13	0	21000	10500
19	Glodeni	0	0	0	15	15	15	19	19	0	0	0	0	0
20	Hâncești	3	0	3	11	11	36	35	35	3	3	0	19000	9500
21	Ialoveni	3	0	3	18	18	19	19	19	3	3	0	5400	1200
22	Leova	15	0	15	37	37	23	23	23	15	15	0	33000	15900
23	Nisporeni	2	2	0	10	10	2	0	0	2	2	0	2400	12000
24	Ocnita	16	10	6	73	73	73	73	42	16	16	0	14000	7000
25	Orhei	4	4	0	10	10	10	10	42	4	4	0	2400	1200
26	Rezina	0	0	0	21	21	42	42	58	0	0	0	0	0
27	Râșcani	1	0	1	60	60	58	58	16	1	1	0	900	450
28	Ștefan-Vodă	1	1	0	16	16	16	16	20	1	1	0	300	150
29	Sângerei	9	0	9	20	20	20	20	80	9	9	0	11700	5850
30	Soroca	1	1	0	65	65	80	80	40	1	1	0	300	150
31	Strășeni	10	1	9	40	40	40	40	89	10	10	0	24900	13650
32	Șoldănești	0	0	0	25	25	89	89	23	0	0	0	0	0
33	Taraclia	1	1	0	23	23	12	12	136	1	1	0	300	150
34	Telenesti	0	0	0	12	12	51	51	744	0	0	0	300	150
35	Ungheni	1	1	0	51	51	136	136	1201	1	1	0	300	150
Total IE		139	67	72	744	744	993	980	139	139	139	0	222100	122400
TOTAL AE/IE		250	109	141	1201	1201	1636	1615	250	250	250	0	505950	248425

III. PROTECȚIA ȘI UTILIZAREA RESURSELOR DE APĂ

Nelian CĂPĂȚÎNĂ,
șef, Direcția inspectare generală

Svetlana MARUSEAC,
șef, Secția inspectare
resurse acvatice și aer atmosferic

Natalia BRAGOI,
inspector principal, Secția inspectare
resurse acvatice și aer atmosferic

Rezumat:

Teritoriul țării este traversat de peste 3600 râuri, râulețe și pâraie permanente sau temporare cu o lungime de peste 16 mii km, 90% dintre care au o lungime mai mică de 10 km și numai 9 depășesc lungimea de 100 km.

Rețeaua hidrografică a Republicii Moldova ce aparține bazinului Mării Negre este constituită și din ape subterane cu aproximativ 4831 de exploatari sub formă de fântâni arteziene și circa 178 314 fântâni cu alimentare din apele freatice, iar din apele de suprafață, – din 4372 lacuri naturale și bazine artificiale cu suprafața de 39 221,235 ha.

Stațiile de epurare care au fost monitorizate sunt în număr de 195, dintre acestea de documentație de proiect dispun 126 unități, de normativele Deversării Limitat Admisibile – 17 unități, cu epurare insuficientă funcționează – 142 unități.

Pe parcursul anului 2017 au fost inspectate 862 întreprinderi și obiecte care prezintă pericol pentru resursele acvatice și pot influența calitatea lor.

În 899 cazuri au fost constatate încălcări a cerințelor normativelor ecologice, în toate aceste cazuri au fost încheiate procese-verbale cu privire la contravenție cu aplicarea amenzilor în sumă de 1 659 200 lei.

În rezultatul efectuării controalelor cu privire la încălcarea cerințelor ecologice pentru recuperarea prejudiciilor cauzate apelor, subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de Stat au calculat prejudicii și au înaintat 6 pretenții în sumă de 70 509 lei. (Pentru o parte din date referința se face la anul 2016.)

Cuprins:

1. Aspecte generale privind apele de suprafață și subterane.
2. Indici cantitativi și calitativi privind protecția și folosirea resurselor acvatice.
3. Surse potențiale de poluare a resurselor acvatice.
4. Starea stațiilor de epurare a apelor uzate.
5. Impactul transfrontalier.
6. Măsuri de protecție a resurselor acvatice
 - 6.1. Consolidarea malurilor.
7. Activități privind supravegherea și controlul de stat asupra resurselor acvatice.
8. Concluzii și propuneri ce țin de prevenirea poluării și folosirea rațională a resurselor acvatice.

1. Aspecte generale privind apele de suprafață și subterane

Resursele de apă ale Republicii Moldova sunt reprezentate de peste 3600 râuri și râulețe cu o lungime de peste 16 mii km, 4372 lacuri naturale și bazine artificiale cu suprafața de 39 221,235 ha, amplasate și construite pe cursurile și în albiile acestora (Anexa 1 – urmează la sfârșitul capitolului), ape subterane cu aproximativ 4831 fântâni arteziene (Anexa 2 – urmează la sfârșitul capitolului) și circa 181 356 fântâni și izvoare cu alimentare din apele freatice (Anexa 3 – urmează la sfârșitul capitolului).

Cele mai importante artere acvatice sunt Nistrul și Prutul, râuri transfrontaliere cu lungimea cursului de apă pe teritoriul Republicii Moldova de 660 km și respectiv 695 km. Ca râu la nivel de curs de apă intern este Răutul, care are o lungime de 286 km. Cele mai mari lacuri naturale sunt situate pe cursul r. Prut (Beleu – 6,26 km², Dracele – 2,65 km², Rotunda – 2,08 km²), fl. Nistru (Sălaș – 3,72 km², Roș – 1,16 km², Nistru Vechi – 1,86 km²). Cele mai mari bazine artificiale sunt Costești – Stânca pe r. Prut (59 km²), Dubăsari pe fl. Nistru (67,5 km²), Cuciurgan în cursul inferior al fl. Nistru (27,3 km²) și Ghidighici pe r. Bâc (6,8 km²).

Această rețea de bazine acvatice asigură regularizarea și evacuarea scurgerilor de suprafață, răspunde presingului recreativ, se folosește pentru aprovizionarea cu apă potabilă și tehnică, pentru irigație, navigație și în alte scopuri.

Populația Republicii Moldova constituie circa 3550,9 mii. locuitori, inclusiv 1516,813 mii în localitățile urbane și mai mult de 2 034,039 mii în spațiul rural.

Conform datelor raportului „1 – gospodărirea apei”, principala sursă de aprovizionare cu apă o reprezintă apele de suprafață din care se alimentează majoritatea populației. Captările de apă se efectuează: din sursele de suprafață – 65%;

din resursele subterane – 35%. Municipiile Chișinău și Bălți, orașele Soroca și Rezina se alimentează din fl. Nistru. Pentru 8 orașe: Briceni, Edineț, Cupcini, Glodeni, Ungheni, Leova, Cantemir și Cahul, apa se captează din r. Prut. Majoritatea stațiilor de tratare a apelor se exploatează pe parcursul a 25-30 ani fără a fi reconstruite și nu corespund cerințelor actuale, atât în privința tehnologiei de tratare, cit și a stării fizice a construcțiilor și utilajelor.

2. Indici cantitativi și calitativi privind protecția și folosirea resurselor acvatice

Potrivit legislației Republicii Moldova activitatea utilizatorilor primari de apă trebuie să se conformeze cerințelor Autorizațiilor de mediu de folosință specială a apelor.

În anul 2017 Inspectoratul Ecologic de Stat a monitorizat 2 390 sonde arteziene exploatate (**Figura 1**), dintre care la sfârșitul anului dispuneau de autorizații de folosință specială a apelor doar 352 sonde.

În baza rapoartelor statistice anuale „1 – apă”, graficele din **Figura 2, 3**, prezintă indicii de folosință specială a apelor pe parcursul anilor 1990-2014, precum și rezultatele evaluării impactului activităților economice asupra apelor de suprafață..

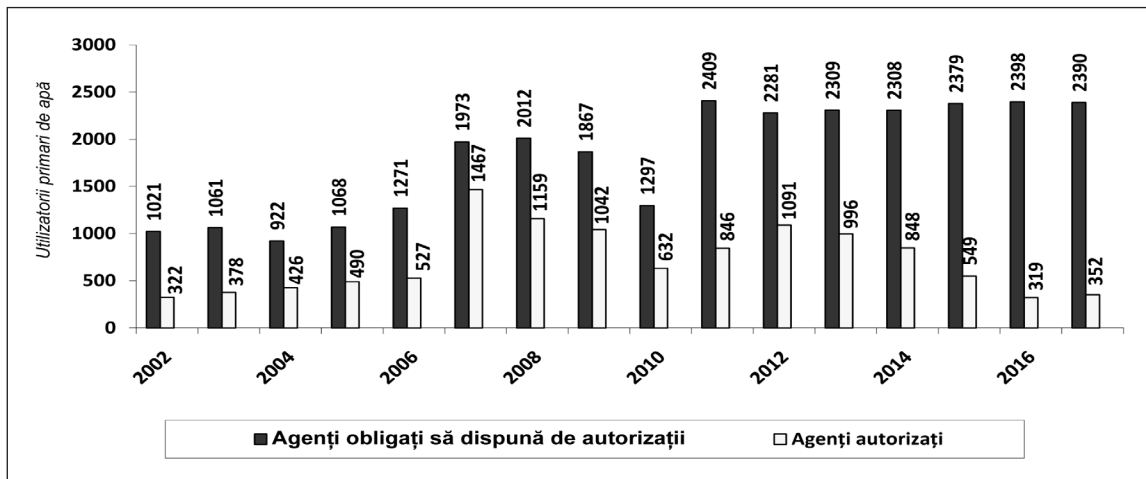

Fig. 1. Evoluția numărului utilizatorilor primari de apă și încadrarea activității lor în autorizațiile de folosință specială a apelor (Date IES)

În perioada a. 2004 – 2016 captarea totală a apei din bazinele naturale a scăzut de la 852 mln m³ până la 843 mln m³, inclusiv a apelor subterane de la 136 mln m³ până la 126 mln m³. Scăderea consumului total al apei este condiționată de declinul activității industriale, economisirea și contorizarea apei utilizate de populație.

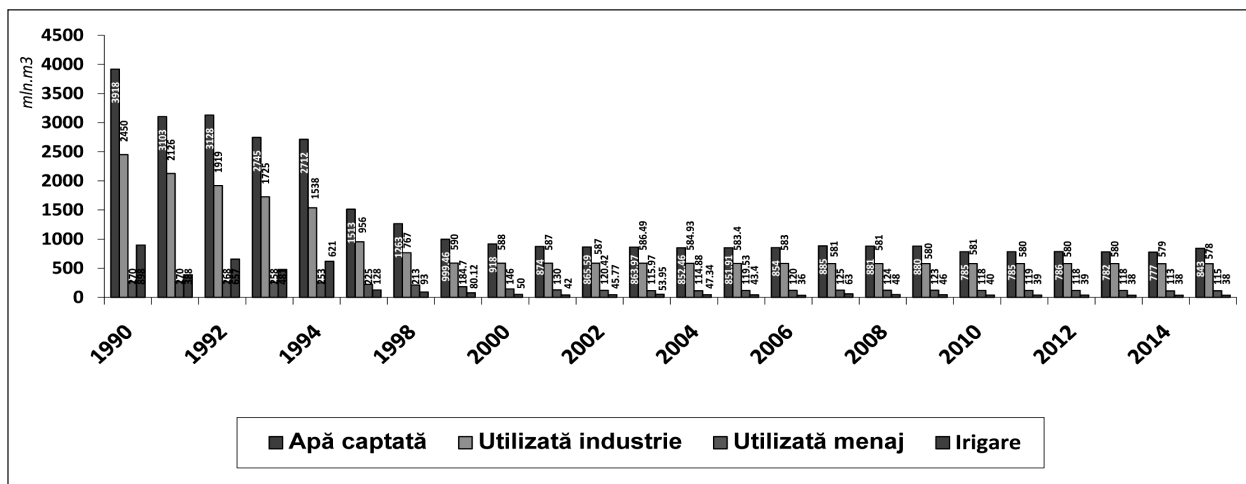

Fig. 2. Indicii de gospodărire a apelor, (mln m³). (Date Raport nr. 1 – apă)

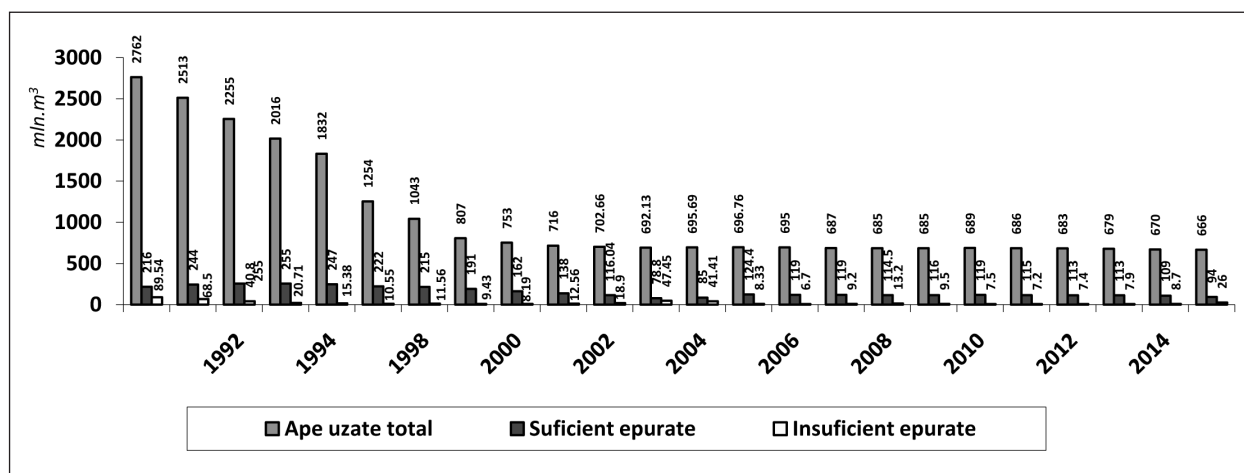

Fig. 3. Indicii de gospodărire a apelor, (mln m³)
(Date Raport nr. 1-apă)

Consumul (utilizarea) apei, mln m³

Indicii de utilizare a apei	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Numărul beneficiarilor de apă, unități	2554	2547	2555	2507	2519	2505	2495	2460	2385	2372	2439	2501	2510
Captarea apei din bazinele naturale	852	852	854	885	881	865	851	847	850	839	837	840	843
Inclusiv, captarea apei din sursele de apă subterane	136	136	136	129	129	129	130	130	129	128	127	128	126
Consumul apei-total	786	785	787	809	794	795	785	785	786	782	777	777	776
Pentru necesități de producție	585	583	583	581	581	580	581	580	580	580	579	279	578
Pentru irigare	47	43,4	36	63	48	38	40	39	39	38	38	39	38
Pierderile la transportare	62	61	61	69	64	70	66	62	64	57	60	63	67

3. Surse potențiale de poluare a resurselor acvatice

Poluarea apelor de suprafață și a celor subterane este cauzată, în cele mai multe cazuri, de sectorul gospodăriei comunale (stațiile de epurare, apele uzate, deversările apelor neepurate din sistemul comunal, managementul neadecvat al deșeurilor menajere solide în toate localitățile), sectorul agrar (dejecțiile animaliere acumulate în acumulatori, depozitele de pesticide etc.), sectorul energetic, bazele de produse petroliere, stațiile de alimentare cu petrol, alte surse, care prezintă focare de poluare continuă. Apele meteorice rezultate în urma precipitațiilor vin în contact cu terenul și în procesul scurgerii antrenează, atât ape uzate de diferite tipuri, cât și deșeuri, îngrășăminte chimice, pesticide și în momentul ajungerii în receptor conțin un număr mare de poluanți.

Din sursele de poluare a resurselor acvatice sunt supuse controlului doar cele provenite din evacuările rezultate din activitățile utilizatorilor primari de apă, care influențează negativ apele de suprafață din cauza purificării insuficiente a apelor uzate și, în dese cazuri, a evacuării apelor uzate fără purificare în majoritatea localităților țării, cum ar fi orașele: Rezina, Soroca, Cantemir și altele.

Conform datelor prezentate de Centrele de Investigații Ecologice (CIE) ale IES în a. 2017 au fost efectuate 20 358 analize de laborator în vederea aprecierii gradului de poluare a apelor de suprafață. Principalii indicatori specifici de poluare controlați de către CIE sunt concentrația de amoniu, azotați, azotiți, consumul chimic și biologic de oxigen, materia în suspensie. Rezultatele analizelor, în deosebi, în cazurile când se depistează depășiri ale CMA (concentrații maximal admisibile) sunt imediat prezentate inspectorilor din teritoriu Inspectoratului Ecologic de Stat pentru luarea deciziilor și măsurilor respective de redresare a situației ecologice în conformitate cu Legislația Ecologică. (Informația detaliată asupra rezultatelor investigațiilor analitice sunt prezentate în **capitolul VIII. „Investigații analitico-ecologice”, al prezentului Anuar**).

În ultimii ani se observă o reducere cantitativă a deversărilor apelor uzate. Volumul apelor uzate evacuate în bazinele de suprafață în perioada a. 2002–2016 a scăzut de la 696 mln m³ până la 666 mln m³. Însă datorită funcționării insuficiente a stațiilor de purificare a apelor uzate cantitatea poluanților în apele uzate evacuate din sursele organizate, precum și concentrația maximal admisibilă permisă de normativele în vigoare, se menține peste limita admisă de autoritatea de mediu. Volumul apelor uzate, epurate insuficient, deversate în obiectivele acvatice s-a majorat în această perioadă de la 18,9 mln m³ până la 26,0 mln m³, dar volumul apelor fără epurare s-a mărit de la 0,5 mln m³ până la 2,0 mln m³.

Evacuarea apelor reziduale în bazinele de suprafață, mln m³

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total	696	685	688	690	695	687	685	685	682	679	675	675	670	666	666
din care: ape convențional pure	560	558	561	556	562	551	550	552	555	555	553	672	664	546	544
ape poluate	19	48	42	9	7	10	14	10	8	8	9	9	10	8	28
Inclusiv: fără epurare	0,5	0,8	0,5	0,6	0,5	0,7	0,76	0,8	0,9	1,0	1,5	1,0	1,4	1,0	2,0
epurate insuficient	18,9	47,5	41,4	8,3	6,7	9,2	13,3	9,5	7,5	7,2	7,4	7,9	8,7	7	26,0
ape epurate normativ	116	79	85	124	119	119	114	116	119	115	113	113	109	112	94

Pe parcursul anului 2017 din circa 7 mii sonde arteziene luate la evidență de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (inclusiv și cele tamponate) Inspectoratul Ecologic de Stat a efectuat inventarierea a 4831 sonde de apă, dintre care se exploatează doar 2390 sonde, care funcționează în baza Autorizației de mediu de folosință specială a apei (AMFSA) – 352 sonde, inclusiv: pentru apă potabilă – 1572; cu destinație menajeră (tehnică) – 574; agricolă și industrială – 230; curative – 14. Restul 2277 de sonde nu sunt exploatate. Sonde în construcție sunt 18 unități (Anexa 2). Pe parcursul anului au fost eliberate 167 AMFSA. Pentru exploatarea sondelor în lipsa AMFSA au fost încheiate 475 procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul art. 110, alin. 2, Cod Contravențional al Republicii Moldova de către AE/IE Chișinău, Găgăuzia, Briceni, Căușeni, Râșcani, Glodeni, Drochia, Hâncești, Soroca, Ștefan Vodă, Taraclia, Anenii Noi, Cantemir, Cimișlia, Ocnița, Edineț, Leova, Dondușeni, Șoldănești, Călărași, Criuleni, Călărași, Sângerei.

4. Starea stațiilor de epurare a apelor uzate

O influență mare asupra calității apelor naturale o au evacuările de ape uzate neepurate sau insuficient epurate de la stațiile de epurare a orașelor în receptorii naturali. Cele mai mari volume de ape uzate neepurate provin de la sistemele de canalizare ale localităților.

Stațiile de purificare a apelor uzate în sistemul de protecție a resurselor acvatice ocupă unul din cele mai importante locuri. Eficiența instalațiilor în funcțiune este supravegheată de laboratoarele ecologice, fiind 213 la număr, dintre care de documentație de proiect dispun 126 unități, de normativele Deversării Limitat Admisibile (DLA) – 21 unități, cu epurare insuficientă funcționează – 142 unități (Anexa 4).

Pe parcursul a. 2017 Centrele Investigații Ecologice ale Inspectoratului Ecologic de Stat au monitorizat 127 stații de epurare ce evacuează apa direct în receptorul natural. Pe parcursul anului s-a urmărit starea funcțională a instalațiilor de epurare, volumele evacuate și concentrațiile de nocivități. Rezultatele s-au comparat cu reglementările cuprinse în autorizația de folosință specială a apelor (DLA) pentru beneficiarii care dispun de aceste normative și cu CMA în lipsa normativului reglementat. În rezultatul controalelor s-a stabilit că beneficiarii continuă să reducă numărul autocontroalelor asupra eficienței de funcționare a instalațiilor de epurare, fapt ce duce la nerespectarea prevederilor actelor legislative și neexecutarea obligațiilor impuse în vederea menținerii în stare de funcționare efectivă a instalațiilor de epurare conform regulilor și instrucțiunilor de exploatare.

Actualmente, stațiile de epurare a apelor uzate construite prin anii 90 ai sec. XX, atât în sate, cât și în orașe sunt distruse și au un grad sporit de uzură a construcțiilor. La aceasta a dus și reducerea esențială a volumelor de ape uzate, transmiterea stațiilor de purificare în gestiunea autorităților administrațiilor publice locale, care nu dispun de personal cu experiență și de investiții necesare. Majoritatea SEB-urilor lucrează la indici foarte reduși, necesită reconstrucție cu modernizare tehnologică a treptelor de epurare.

Vom menționa că în anul 2017 s-au încadrat în normativul DLA apele evacuate doar de la stațiile de epurare a localităților din r-nul Cantemir, Florești, Ocnița, Orhei. Funcționarea eficientă a complexelor de epurare se datorează acțiunilor și măsurilor întreprinse pentru menținerea regimului tehnologic de epurare.

Volumul insuficient de ape reziduale și concentrația excesivă de nocivități recepționate dereglează funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare a stațiilor de epurare.

O problemă importantă care există în procesul de epurare a apelor uzate și influențează semnificativ asupra mediului ambiant este lipsa instalațiilor moderne de epurare a apelor reziduale.

5. Impactul transfrontalier

Poluarea apelor transfrontaliere generează tensiuni cu țările vecine (R. Moldova-România; R. Moldova-Ucraina). Acordurile internaționale prevăd ca apele care părăsesc teritoriul unei țări să nu fie de o calitate mai proastă decât cele care intră pe teritoriul acestei țări.

Conform Acordului bilateral de cercetare dintre Republica Moldova și România și în corespundere cu Declarația de la București „Cu privire la monitoringul de analiză în bazinul râului Prut” se efectuează observații comune asupra calității apelor râului Prut și afluenților lui.

De către Centrul de Investigații Ecologice Bălți, filiala Otaci în permanență se supraveghează calitatea apei în fluviul Nistru din localitatea Kaluș, regiunea Ivano-Frankovsk, Ucraina privind evitarea unei catastrofe care s-ar putea produce pe fl.Nistru în cazul cedării barajelor unei mine de stocare a deșeurilor toxice. Astfel pe parcursul anului 2017 au fost prelevate 72 probe de apă din fl. Nistru, iar rezultatele indicatorilor calitativi ai apei nu au înregistrat depășiri ale concentrațiilor maximal admisibile.

De asemenea se efectuează monitoringul calității apei r. Prut de către Centrul de Investigații Ecologice Cahul.

6. Măsuri de protecție a resurselor acvatice

În scopul protecției și utilizării durabile a resurselor de apă, care constituie o problemă prioritară pentru Republica Moldova, în anul 2017 au fost întreprinse acțiuni la nivel de țară.

Întru executarea Decretului Președintelui R. Moldova nr. 1809-III din 12 mai, 2004 privind desfășurarea săptămânii apei curate „Apa-izvorul vieții” și Ordinului Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, nr. 10 din 11.03.2009 privind organizarea și desfășurarea acțiunii „Râu curat de la sat la sat”, în anul 2017 în localitățile republicii prin intermediul Agențiilor și Inspecțiilor ecologice s-au elaborat și realizat de către organele administrației publice locale planurile de acțiuni concrete pentru fiecare localitate ce țin de amenajarea fântânilor și izvoarelor, lichidarea gunoiștilor stihinice din zona de

protecție a râurilor. Cu contribuția organelor administrației publice centrale și locale, instituțiilor de învățământ și agenților economici au fost depistate și lichidate în zonele de protecție a corpurilor de apă 1012 gunoiști. Cele mai performante rezultate au fost obținute în localitățile: Cahul, Căușeni, Briceni, Florești, Ștefan-Vodă, Șoldănești, Cantemir, Anenii Noi, Ochița, Cimițlia, Rezina, Leova.

De asemenea au fost amenajate 17 041 fântâni și izvoare. Pe parcursul acțiunii au fost întocmite 531 de acte de control și 303 procese-verbale de contravenție cu aplicarea amenzii în mărime de 361 750 lei, din care au fost achitate 148 525 lei.

Participanți la desfășurarea acțiunii au fost: organizații – 497, persoane – 21 668.

Principalele cauze a degradării continue a râurilor mici și mijlocii sunt în mare măsură de ordin antropogen. Majoritatea râulețelor au rămas în afara grijii statului, luncele lor au ajuns într-o stare deplorabilă, transformându-se în gunoiști stihinice, fâșiile riverane de protecție au fost distruse. Supraexploatarea resurselor de apă din râuri duce la dispariția lor. Precipitațiile nu pot asigura un debit constant al râurilor, care alimentează sutele de iazuri construite în albiile lor. Apa din ele se pompează pentru irigare, se infiltrează în subsol, se evaporă în timpul cald și pentru scurgere nu mai rămâne practic nimic.

De către subdiviziunile IES au fost efectuate 94 raiduri cu privire la contracararea spălării neautorizate a transportului auto în zona de protecție a râurilor cu încheierea a 67 procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul art. 109, alin. 3, Cod Contravențional al Republicii Moldova.

Pe parcursul anului 2017 colaboratorii Inspectoratului au acordat suport metodic și consultativ autorităților publice locale în vederea realizării Programului de alimentare cu apă și canalizare a localităților din Republica Moldova până în anul 2015, care include obiective privind asigurarea funcționării stabile a sistemelor și complexelor din domeniul vizat, precum și protecția de la poluare și epuizare a surselor de apă.

6.1. Consolidarea malurilor

Pe parcursul anului 2017 s-au efectuat un ansamblul de lucrări pentru mărirea stabilității și rezistenței malurilor obiectivelor acvatiche și anume:

- Consolidarea malurilor și curățirea râulețelor în localitățile Copciac și Ștefănești din r-nul Ștefan-Vodă.
- Curățirea albiei râulețului Chirghij-Chitai în hotarele administrativ-teritoriale ale or. Tvardița, r-nul Taraclia.
- Reconstrucția lacului de acumulare Ivancea cu îndreptarea și curățirea albiei râului Racovăț în or. Soroca.
- Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la Nodul Hidrotehnic Costești-Stânca în r-nul Râșcani.
- Lucrări de consolidare a malului r. Prut și sistemului de canalizare pluvială în or. Ungheni.

Totodată, de către subdiviziunile Inspectoratului în permanență sunt inspectate digurile de protecție contra inundațiilor și a barajelor lacurilor de acumulare.

7. Activități privind supravegherea și controlul de stat asupra resurselor acvatice

Pe parcursul anului 2017 au fost inspectate 862 întreprinderi și obiecte care prezintă pericol pentru resursele acvatice și pot influența asupra calității lor. Comparativ cu anul precedent de raportare numărul beneficiarilor de resurse de apă supuși controlului este mai mare cu 498 unități.

În 899 cazuri au fost constatate încălcări a cerințelor normativelor în vigoare și legislației ecologice, ca rezultat în toate aceste cazuri au fost încheiate procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul Codului Contravențional al Republicii Moldova cu aplicarea amenzilor în sumă de 1 659 200 lei.

În rezultatul efectuării controalelor cu privire la încălcarea cerințelor ecologice pentru recuperarea prejudiciilor cauzate apelor, subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de Stat au calculat prejudicii și au înaintat 6 pretenții în sumă totală de 70 509 lei.

8. Concluzii și propuneri cu privire la prevenirea poluării și folosirea rațională a resurselor acvatice

Concluzii:

- Cadrul instituțional existent de gestiune și management al resurselor de apă nu asigură promovarea eficientă a politicii statului în acest domeniu, iar aceasta din urmă necesită a fi actualizată și ajustată la noile provocări în domeniu.
- Aspectele ce țin de proprietate, de drepturi și responsabilități nu sunt reglementate în mod integral, iar baza normativă privind gestiunea și protecția resurselor de apă este învechită și necesită a fi adusă în concordanță cu prevederile Legii apelor și cu legislația Uniunii Europene.
- Transmiterea în folosință a resurselor de apă, fără a stabili regulile de exploatare, fără a controla în modul cuvenit îndeplinirea lor, fără a garanta compensarea pagubelor aduse, duce, în final, la degradarea continuă, atât a infrastructurii (a digurilor, barajelor, evacuatoarelor de apă, conductelor, instalațiilor etc.), cât și a resurselor de apă în întregime.
- Calitatea apelor de suprafață este la limita anilor precedenți, sursa principală de poluare fiind evacuările directe ale apelor uzate, fără epurare sau insuficient epurate de la stațiile de epurare.
- Agenții economici nu întreprind măsuri pentru epurarea apelor meteorice, care continuă să fie o sursă de poluare semnificativă a apelor de suprafață.

Propuneri:

- În scopul neadmiterii poluării apelor subterane de lichidat prin tamponare prizele subterane ce nu au perspectivă de utilizare;
- De modernizat și dezvoltat baza analitică a monitoringului și trecerea la standardele europene de control al calității apei;
- De elaborat politici locale de alimentare cu apă și canalizare;

- Aplicarea în totalitate a Planului de acțiuni pentru anii 2014-2018 al Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028);
- De promovat programe comune cu țările din bazinul fl. Dunărea și fl. Nistru în vederea protejării mediului;
- De promovat sisteme locale de canalizare pentru instituțiile publice din comunitate;
- De colectat și de epurat apele meteorice de pe toate terenurile cu exploatare antreprenorială;
- De elaborat la nivel național un mecanism de instruire și perfecționare continuă a cadrelor în domeniul serviciului de apă și canalizare;
- De instruit primarii și gestionarii serviciilor de apă în problemele ce țin de aprovizionarea cu apă și canalizare a localității;
- Instituțiile responsabile de segmentul managementului apei în Republica Moldova în comun cu comunitatea științifică să elaboreze Concepția de dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, care ar include alimentarea cu apă a localităților țării din apele de suprafață și de tranzit, minimalizând folosirea apelor subterane;
- Soluționarea utilizării nămolului și sedimentului de la stațiile de epurare biologică a apelor uzate, spălătoriile auto și stațiile de epurare a apelor meteorice;
- Implementarea unui regim eficient de gospodărire a fâșiilor riverane de protecție a apelor, împădurirea acestora și evidența aplicativă a inundației localităților și a terenurilor agricole.

Inventarierea bazinelor acvatice (iazurilor), anul 2017

Anexa 1

Nr.	AE/IE	Deținătorul	Amplasarea bazinului (pe cursul de apă sau lateral)	Suprafața bazinului	Actul de proprietate/deținere	Modul de folosință (piscicultură, irigare, generală, antierozional, antivivtură,	Actul de folosință a apei (Autorizația, data, termenul)	Prezența proiectului și avizul expertizei ecologice	Prezența pașaportului bazinului	Prezența regulilor de exploatare	Starea barajului, satisfăcător/avarat	Starea bazinului (înămolit, uscăt, acoperit cu vegetație, satisfăcător, ha)	Starea fașeiviverane de protecție (există, lipsește, impădurită)	Starea instalațiilor hidrotehnice. Tipul deversorului de avarie (lipsește, satisfăcător, avariat)	Starea evacuatorului de fund (funcționează, avariat)
1															
1	AE Bălți	21	pe curs-20 lateral-1	140,93	contract arendă-12 APL-9	generală-9 piscicult-12	0	0	21	0	satisf-12 lipsă-9	satisf-11 uscăt-10	impădur-11 lipsă-10	satisf-7 lipsă-14	funcț-7 avariat-1 lipsă-13
2	AE Chișinău	54	pe curs-37 lateral-17	1.030,63	contract arendă-15 private-23 APL-12 propr.stat-4	generală-4 piscicult-18 gremment-32	0	6	4	1	satisf-49 avarat-5	satisf-50 înămolit-4	există-19 impădur-29 lipsă-6	satisf-47 avariat-2 lipsă-5	funcț-12 lipsă-42
3	AE UTA Găgăuzia	62	pe curs-42 lateral-20	1.563,08	contract arendă-8 privat-12 APL-42	piscicult-38 irigare-24	19	0	3	0	satisf-45 avariat-17	satis-38 înămolit-24	există-42 lipsă-7 impădurit-13	satisf-40 lipsă-22	funcț-54 avariat-8
4	AE Cahul	99	pe curs-37 lateral-62	4.135,10	contract arendă-22 APL-77	generală-49 piscicult-31 irigare-15 uscăt-4	0	0	0	0	satisf-80 avariat-19	satisf-16 înămolit-13 veget-49 uscăt-21	există-14 lipsă-79 impădurit-6	satisf-72 avariat-1 lipsă-26	funcț-55 avariat-44
5	IE Anenii Noi	53	pe curs-42 lateral-11	963,09	contract arendă-34 APL-19	generală-1 piscicult-23 irigare-20 agrement-5 antierozio- nal-3	1	5	7	5	satisf-42 avariat-9 lipsă-2	vegeta.-4 înămolit-41 uscăt-7 lipsă-1	există-30 lipsă-15 impădurit-8	satisf-24 lipsă-25 avariat-4	funcț-22 avariat-10 lipsă-21

6	IE Basarabeasca	17	pe curs-5 lateral-12	166,11	contract arendă-1 APL-16	generală-10 piscicult-6 irigare-1	0	0	0	0	0	satisf-14 lipsă-2 avariat-1	satisf-4 uscat-13	există-6 lipsă-11	satisf-7 lipsă-10	lipsă-11 avariat-6
7	IE Briceni	225	pe curs-43 lateral-182	1.182,65	contract arendă-109 private-10 APL-106	generală-106 piscicult-98 irigare-21	2	3	5	2	satisf-167 avariat-58	satisf-112 înămolit-86 veget-14 uscat-13	există-96 împădur-19 lipsă-110	satisf-55 avariat-18 lipsă-152	funcț-46 avariat-12 lipsă-167	
8	IE Cantemir	66	pe curs-46 lateral-20	570,29	contract arendă-12 APL-52 private-2	generală-52 piscicult-14	0	21	5	5	satisf-52 avariat-14	satisf-46 înămolit-5 veget-1 uscat-14	există-46 împădur-19 lipsă-1	satisf-33 avariat-2 lipsă-31	funcț-22 lipsă-44	
9	IE Călărași	204	pe curs-4 lateral-200	570,253	50-private contract arendă-53 APL-101	piscicult-66 agrement-111 irigare-27	0	8	8	76	satisf-186, lipsă-18	înămolit-125 veget-77 uscate-2	există-193 împădur-11	satisf-88 lipsă-116	funcț-72 lipsă-132	
10	IE Căușeni	100	pe curs-95 lateral-5	932,35	contract arendă-81 APL-14 privat-5	generală-4 piscicult-90 irigare-6	1	3	5	5	satisf-74 avariat-26	înămolit-86 uscat-14 vegetație-65	există-367 lipsă-63	satisf-83 avariat-12 lipsă-5	funcț-40 avariat-35 lipsă-25	
11	IE Cimișlia	38	pe curs-32 lateral-6	417,75	contract arendă-30 APL-7 private-1	generală-3 piscicult-90 irigare-6 antierozivi-1 agrement-1	0	4	5	3	satisf-36 avariat-2	satisf-13 înămolit-23 veget-2	exist-3 împădur-17 lipsă-18	satisf-25 lipsă-13	funcț-26 avariat-2 lipsă-10	
12	IE Criuleni	64	pe curs-64	346,24	contract arendă-29 private-8 APL-27	piscicult-31 irigare-14 agrement-19	4	10	5	15	satisf-59 avariat-5	înămolit-29 satisf-21 uscat-14	există-27 împădur-17 lipsă-20	satisf-55 avariat-1 lipsă-8	funcț-50 lipsă-11 avariat-3	
13	IE Dondușeni	230	pe curs-225 lateral-5	796,6	APL-92 contract arendă-138 private-5	piscicult-147 irigare-5 agrement-1 generală-76	0	0	0	0	satisf-191 avariat-39	satisf-166 înămolit-64	satisf-152 lipsă-78	esatisf-136 lipsă-94	avariat-154 funcț-76	
14	IE Drochia	220	pe curs-157 lateral-63	1.121,65	contract arendă-156 APL-61 private-3	piscicult-129 irigare-4 generală-78 agrement-1	0	0	0	0	satisf-155 avariat-46 lipsă-19	satisf-121 înămolit-27 uscat-54 veget-18	există-139 lipsă-81	satisf-136 avariat-84	funcț-139 avariat-81	
15	IE Dubăsari	10	lateral-10	15,93	APL-9 private-1	generală-10	0	1	1	1	satisf-1 avariat-9	satisf-1 uscat-9	există-10	satisf-2 lipsă-8	funcț-2 avariat-8	

16	IE Edineț	201	pe curs-39 lateral-162	805,4	contract arendă-108 private-10 APL-83	generală-81 piscicult-120	1	0	3	4	satisf-186 avariati-15	satisf-173 înămolit-28	există-115 lipsă-86	satisf-186 avariati-15	funct-101 lipsă-100
17	IE Fălești	289	pe curs-103 lateral-186	2.641,00	contract arendă-130 APL-159	generală-108 piscicult-172 irigare-9	0	0	0	0	satisf-278 avariati-11	înămolit-53 veget-236	există-151 împădurit-14 lipsă-124	satisf-264 avariati-7 lipsă-18	funct-272 avariati-17
18	IE Florești	114	curs-61 lateral-53	842,85	APL-20 private-94	generală-19 piscicult-55 agrement-9 irigare-17	0	0	0	0	satisf-97 avariati-17	înămolit-19 veget-82 uscat-13	există-5 lipsă-109	satisf-91 lipsă-7 avariati-16	funct-98 avariati-16
19	IE Glodeni	279	pe curs-80 lateral-199	1.912,60	private-38 contract arendă-188 prop stat-12 APL-41	generală-54 piscicult-225	1	5	40	8	satisf-241 avariati-38	satisf-87 înămolit-85 veget-90 uscat-17	există-211 lipsă-68	satisf-111 lipsă-168	funct-234 avariati-43 lipsă-2
20	IE Hâncești	117	pe curs-46 lateral-67	1.300	contract arendă-41 private-34 APL-42	generală-47 piscicult-63 irigare-5 antieroz-4	0	1	5	8	satisf-96 avariati-7 lipsă-14	satisf-38 înămolit-57 uscat-22	există-60 lipsă-57	satisf-104 avariati-3 lipsă-10	funct-92 avariati-11 lipsă-14
21	IE Ialoveni	62	pe curs-24 lateral-38	1.843,75	contract arendă-26 APL-31	generală-11 piscicult-48 irigare-3	13	10	7	12	satisf-46 avariati-16	satisf-28 înămolit-17 veget-12 uscat-5	există-30 împădurit-20 lipsă-12	satisf-43 avariati-2 lipsă-17	funct-46 avariati-16
22	IE Leova	71	pe curs-66 lateral-5	848,43	privată-12 APL-59	generală-25 piscicult-46	0	9	3	4	satisf-65 avariati-6	satisf-45 înămolit-9 uscat-16 veget-1	există-37 lipsă-29 împădurit-5	satisf-51 avariati-3 lipsă-17	funct-47 avariati-19 lipsă-5
23	IE Nisporeni	73	pe curs-47 later-26	664,02	contract de arendă-44 APL-29	generală-54 piscicult-13 irigare-5 antierozio-nal-1	13	17	18	15	satisf-68 avariati-5	satisf-42 înămolit-28 veget-2 uscat-1	există-67 lipsă-6	satisf-36 lipsă-735 avariati-2	funct-45 lipsă-28
24	IE Ocnița	232	pe curs-155 lateral-77	764,359	APL-97 contract arendă-130 propr de stat-5	generală-1 piscicult-185 irigare-11 antierozio-36	0	0	0	0	satisf-231 avariati-1	înămolit-41 uscat-7 lipsă-1	există-213 lipsă-19	satisf-212 avariati-6 lipsă-14	funct-104 avariati-18 lipsă-110
25	IE Orhei	139	pe curs-119 lateral-20	953,03	contract arendă-52 private-10 APL-77	generală-45 piscicult-71 irigare-22 antieroz-1	9	9	7	8	satisf-122 avariati-17	satisf-29 înămolit-67 veget-18 uscat-25	există-105 împădurit-2 lipsă-32	satisf-75 avariati-6 lipsă-58	funct-66 avariati-6 lipsă-67

26	IE Rezina	47	pe curs-40 lateral-7	273,615	contract adendă-19 APL-25 private-3	piscicult-26 antieroz-21	0	0	2	2	satisf-43 avariati-4	satisf-43 lipsă-4	există-15 împădurit-17 lipsă-15	satisf-43 lipsă-4	funcț-26 avariati-21
27	IE Râșcani	418	pe curs-64 lateral-354	4.227,01	contract adendă-126 APL-255 propr stat-6 private-31	generală-256 piscicult-134 irigare-26 monument al naturii-1 hidroenerge-1	14	1	53	53	satisf-323 avariati-38	sa-tisf-323 avariati-38 lipsă-57	există-174 lipsă-244	sa-tisf-323 avariati-38 lipsă-57	funcț-266 avariati-103 lipsă-49
28	IE Sângerei	214	pe curs-192 lateral-22	1.588,86	contract arendă-87 APL-122 private-5	generală-102 piscicult-103 irigare-6 antieroz-3	0	0	7	7	satisf-196 avariati-18	satisf-165 avariati-30 lipsă-19	există-150 împădur-6 lipsă-58	satisf-165 avariati-30 lipsă-19	funcț-131 avariati-83
29	IE Soroca	168	pe curs-1 lateral-167	409,6	APL-86 contract arendă-82	generală-91 piscicult-77	0	1	1	1	satisf-127 avariati-41	satisf-96 înămolit-8 veget-7 uscat-57	există-149 lipsă-19	satisf-59 lipsă-59 avariati-50	funcț-73 avariati-47 lipsă-48
30	IE Strășeni	51	pe curs-4 lateral-47	351,6	privat-17 contract arendă-23, APL-11	generală-27 piscicult-19 irigare-4 cerce științif-1	0	7	6	6	satisf-51	satisf-49 uscat-2	există-19 împădur-31 lipsă-1	satisf-51	funcț-50 lipsă-1
31	IE Șoldănești	59	pe curs-58 lateral-2	214,12	contract arendă-9 APL-50	piscicult-45 irigare-2 agrement-12	0	0	0	0	satisf-58 avariati-1	înămolit-58 uscat-1	există-57 lipsă-2	lipsă-45 satisf-14	funcț-59
32	IE Ștefan. Vodă	100	pe curs-99 lateral-1	1.740,00	contract de arendă-67 privat-3 propr. stat-3 APL-27	generală-29 piscicult-68 antieroz-3	0	0	0	0	satisf-75 avariati-25	satisf-8 înămolit-69 veget-14	există-74 lipsă-26	satisf-84 lipsă-16	funcț-34 avariati-6 lipsă-60
33	IE Taraclia	40	pe curs-24 lateral-16	946,438	private-5 contract arendă-18 APL-18	piscicult-10 irigare-14 antieroz-16	0	0	38	0	satisf-32 lipsă-8	satisf-1 înămolit-14 veget-16 uscat-7	există-32 lipsă-8	satisf-33 avariati-1 lipsă-6	funcț-8 avariati-4 lipsă-28
34	IE Telenești	99	pe curs-8 lateral-91	1.357,83	contract arendă-21 private-10 APL-9	generală-80 piscicult-7 irigare-12	2	1	2	1	satisf-90 avariati-9	înămolit-26 veget-58 uscat-15	există-93 lipsă-6	satisf-88 avariati-8 lipsă-3	funcț-84 avariati-13 lipsă-2

35	IE Ungheni	136	pe curs-136	1.584,07	contract arendă-18 APL-97 private-21	generală-68 piscicult-59 irigare-9	0	7	0	0	satisf-122 avariat-14	satisf-97 înămolit-35 uscăt-4	există-79 lipsă-57	satisf-121 avariat-5 lipsă-10	funcț-71 avariat-65
	TOTAL	4372	pe curs- 2215 late- ral-2157	39221,2	contract de aren- dă-1889 priva- te-413 APL-2040 propr. stat-30	genera- lă-1526 agre- ment-191 tehnolo- gic-7 antierozio- nal-86 hidroener- getic-1 cercetări științifice-1 irigare-273 piscicultu- ră-2287	80	127	261	242	satisf- 3710 lipsă-57 avariat -605	innămo- lit-1438 satisf-1662 acoperit cu vegetației- 842 uscate-430	există-2650 lipsă-1477 împădu- rit-245	satisf- 2994 lipsă- 1089 avariat- 289	funcționea- ză-2530 lipsă-1034 avariat-808

Starea sondelor, anul 2017

Anexa 2

Nr.	AE/IE	Total	Exploatate (unități)						Neexploatate (unități)				Sonde în construcție (unități)	Tampionate (unități)	Acte de control	Procese-verbale
			Total	Potabilă	Menajera	curativă	Necesități agricole	Menire industrială	Autorizate	Total	În rezervă	Conservate				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	AE Chișinău	361	142	82	40	4	4	12	123	207	174	33	2	10	40	0
2	AE Bălți	102	12	7	0	0	0	5	12	83	80	3	0	7	3	0
3	AE UTA Găgăuzia	327	177	0	177	0	0	0	5	150	44	106	0	0	38	4
4	AE Cahul	166	116	109	0	7	0	0	7	43	42	1	0	7	17	0
5	IE Anenii Noi	124	111	76	6	2	1	26	0	13	11	2	0	0	10	2
6	IE Basarabasca	49	39	30	6	0	3	0	0	10	5	5	0	0	4	4
7	IE Briceni	108	42	42	0	0	0	0	5	64	13	51	2	0	4	0
8	IE Cantemir	76	45	15	20	0	5	5	2	30	25	5	0	1	5	0
9	IE Călărași	110	60	43	0	0	0	17	4	50	0	50	0	0	8	0
10	IE Căușeni	233	105	81	8	0	1	15	13	125	5	120	1	2	8	0
11	IE Cimișlia	153	90	86	4	0	0	0	12	63	35	28	0	0	14	4
12	IE Criuleni	170	114	92	0	0	11	11	7	54	8	46	0	2	3	1
13	IE Dondușeni	102	26	25	0	0	0	1	3	73	15	58	0	3	7	2
14	IE Drochia	133	32	30	2	0	0	0	9	101	42	59	0	0	13	2
15	IE Dubăsari	96	74	56	2	0	5	11	6	21	9	2	0	1	11	2
16	IE Edineț	139	64	57	0	0	0	7	4	75	1	74	0	0	4	0
17	IE Fălești	122	44	18	16	0	9	1	0	78	40	38	0	0	1	1
18	IE Florești	110	44	40	4	0	0	0	10	63	12	51	0	3	6	0

19	IE Glodeni	75	34	0	31	0	0	3	0	18	40	8	32	0	1	5	0
20	IE Hâncești	154	82	36	39	0	7	0	0	1	65	1	64	7	0	1	0
21	IE Ialoveni	187	123	117	6	0	0	0	0	17	33	12	21	0	31	8	0
22	IE Leova	108	23	7	6	0	10	0	0	0	76	12	64	2	7	13	7
23	IE Nisporeni	28	11	0	11	0	0	0	0	0	17	11	6	0	0	11	0
24	IE Ocnița	68	15	12	1	0	1	1	1	7	53	3	50	0	0	4	1
25	IE Orhei	259	168	160	0	0	8	0	0	45	88	16	72	1	2	12	0
26	IE Rezina	75	35	35	0	0	0	0	0	2	40	39	1	0	0	2	0
27	IE Râșcani	165	72	56	8	0	6	2	6	16	89	31	58	0	4	9	0
28	IE Sângerei	178	74	65	2	0	7	0	7	3	99	38	61	0	5	14	4
29	IE Soroca	40	8	5	3	0	0	0	0	0	25	2	23	1	6	1	0
30	IE Strășeni	83	52	13	22	0	16	1	16	0	24	0	24	0	7	16	0
31	IE Șoldănești	59	26	26	0	0	0	0	0	1	22	12	10	0	11	0	0
32	IE Ștefan. Vodă	182	87	2	75	1	9	0	9	1	89	22	67	0	6	7	0
33	IE Taraclia	133	50	0	41	0	9	0	9	5	81	18	63	2	0	13	8
34	IE Telenești	216	135	135	0	0	0	0	0	1	80	45	35	0	1	1	1
35	IE Ungheni	140	58	14	44	0	0	0	0	3	53	11	42	0	29	3	0
Total		4831	2390	1572	574	14	46	184	352	2277	852	1425	18	146	316	43	

Starea fântânilor de mină și izvoarelor, anul 2017

Anexa 3

Nr.	AE/IE	Sursele de apă, (unități)			
		Fântâni		Izvoare	
		total	amenajate	total	amenajate
1	2	3	4	5	6
1	AE Bălți	1.643	1.523	18	18
2	AE Chișinău	3.395	3.214	75	65
3	AE UTA Găgăuzia	3.167	1.642	27	19
4	AE Cahul	1592	95	42	42
5	IE Anenii Noi	1.597	1.366	27	27
6	IE Basarabeasca	683	388	5	3
7	IE Briceni	15.083	7.829	56	30
8	IE Cantemir	1.574	60	55	12
9	IE Călărași	5.630	3.449	102	65
10	IE Căușeni	3.266	1.862	42	30
11	IE Cimișlia	2.915	713	5	5
12	IE Criuleni	1.825	1.711	81	42
13	IE Dondușeni	7.104	6.532	76	63
14	IE Drochia	12.886	12.325	128	41
15	IE Dubăsari	411	365	21	19
16	IE Edineț	15.898	15.898	99	87
17	IE Fălești	8.023	7.566	41	35
18	IE Florești	5.825	5.378	137	123
19	IE Glodeni	5.972	4.307	180	122
20	IE Hâncești	4.232	3.598	79	64
21	IE Ialoveni	1.514	174	61	27
22	IE Leova	3.975	2.924	14	14
23	IE Nisporeni	1.650	1.313	145	45
24	IE Ocnița	8.089	7.717	80	73
25	IE Orhei	5.517	4.843	157	136
26	IE Rezina	3.762	2.793	192	129
27	IE Râșcani	7.136	6.941	159	72
28	IE Sângerei	8.188	5.754	12	12
29	IE Soroca	11.717	10.031	519	261
30	IE Strășeni	6.900	5.989	77	65
31	IE Șoldănești	5.874	5.658	143	120
32	IE Ștefan. Vodă	1.384	1.301	17	15
33	IE Taraclia	200	170	26	21
34	IE Telenești	3.575	3.104	23	23
35	IE Ungheni	6.112	5.944	121	65
TOTAL		178.314	145.097	3042	1990

Starea complexelor de evacuare și epurare a apelor uzate, anul 2017

Anexa 4

Nr. d/o	AE/IE	Total unități	Prezența documentației de proiect/avizului EES	Normativul DLA/CMA	Autorizației de mediu de folosință specială apei	Funcționează unități			
						Cu epurare normativă	Cu epure insuficientă	Cu epurare parțială	Nu funcționează
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Chișinău	7	6	3	3	0	6	0	1
2	Bălți	2	0	0	0	0	1	0	1
3	Cahul	15	7	1	1	0	15	0	0
4	Gagauzia	3	0	0	0	0	0	3	0
5	Anenii-Noi	5	0	2	1	0	3	0	2
6	Basarabeasca	4	3	0	1	0	3	1	0
7	Briceni	2	0	0	0	0	2	0	0
8	Cantemir	5	4	0	1	2	1	0	2
9	Călărași	3	2	0	0	0	3	0	0
10	Căușeni	18	13	0	0	0	12	4	2
11	Cimișlia	2	2	0	1	0	1	1	0
12	Criuleni	5	3	0	0	0	0	3	2
13	Dondușeni	5	3	0	1	0	5	0	0
14	Drochia	2	0	0	0	0	2	0	0
15	Dubăsari	9	9	1	0	0	8	1	0
16	Edineț	3	2	0	0	0	3	0	0
17	Fălești	1	0	1	0	0	1	0	0
18	Florești	5	2	0	2	1	1	0	3
19	Glodeni	6	6	1	0	0	5	0	1
20	Hâncești	15	8	0	1	0	12	0	3
21	Ialoveni	4	2	1	0	0	2	0	2
22	Leova	9	1	0	1	0	9	0	0
23	Nisporeni	1	1	5	0	0	1	0	0
24	Ocnîța	7	3	0	2	1	4	0	2
25	Orhei	9	4	0	2	1	8	0	0
26	Rezina	3	2	0	1	0	3	0	0
27	Râșcani	5	5	0	3	0	4	0	1
28	Ștefan-Vodă	12	12	1	3	0	11	0	2
29	Sângerei	2	0	0	1	0	1	0	1
30	Soroca	3	3	0	0	0	2	0	1
31	Strășeni	10	7	0	0	0	7	0	4
32	Șoldănești	5	5	0	0	0	0	0	5
33	Taraclia	4	2	0	0	0	0	4	0
34	Telenești	7	5	0	0	0	0	1	6
35	Ungheni	13	4	1	2	0	6	1	6
TOTAL		213	126	17	27	5	142	19	47

IV. PROTECȚIA RESURSELOR FUNCIARE

Dumitru APĂRATU,
*inspector principal, Secția inspectare sol,
deșeuri și substanțe chimice*

Rezumat

Actele legislativ-normative de bază în domeniu:

1. *Legea nr. 1515 din 16.06. 1993 privind protecția mediului înconjurător.*
2. *Codul funciar nr. 828 din 25.12.1990.*
3. *Legea nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.*
4. *Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri.*

- Suprafața totală a terenurilor agricole – 2 499 600 ha.
- Suprafața terenurilor erodate – 877 644 ha.
- Suprafața terenurilor afectate de ravene – 12 048 ha.
- Suprafața alunecărilor de teren – 24 184 ha.
- Pierderile anuale de sol fertil – 26 mln tone.
- Miriștea arsă pe o suprafață de circa 110 ha.
- Au fost supuși controlului 1276 agenți economici.
- Au fost depistate 383 cazuri de încălcare a legislației ecologice funciare.
- Au fost întocmite procese-verbale și acțiuni de recuperare a pagubelor resurselor de sol în sumă de 1 076 230 lei, inclusiv amenzi – 759 600 lei.

Solul este un corp natural organo-mineral cu profil vertical, care s-a format la suprafața uscatului în urma interacțiunii îndelungate a organismelor cu rocile parentale în anumite condiții de climă pe diferite elemente de relief.

În natură solul îndeplinește multiple funcții, fiind baza teritorială și substanțială a plantelor terestre, mediu de viață a o sumedenie de organisme numite pedobionți, uzină de prelucrare a reziduurilor organice etc.

Solul este mijlocul principal de producție în agricultură, veșnic producător de bunuri. În această calitate el este apreciat ca principala bogăție a țării.

Învelișul de sol al Republicii Moldova este prezentat de 5 clase, de sol care includ 15 tipuri genetice cu 36 subtipuri. Unitățile superioare sunt prezentate de multiple genuri, specii, varietăți, care se deosebesc prin grosime (profundime), textură, gradul de eroziune, salinizare, solonetzare, hlezare etc. Toate acestea multiplică variabilitatea solurilor, condiționează caracterul neuniform al învelișului de sol.

Solul ca producător de bunuri, mijloc de producție, poate fi exploatat în decurs de milenii, cu condiția excluderii proceselor de degradare. Starea actuală a învelișului de sol al Republicii Moldova este îngrijorătoare. Este necesară realizarea urgentă a unui sistem de măsuri orientate spre folosirea eficientă, protejarea și conservarea calității și diversității solurilor.

Solurile Moldovei sunt considerate ca fiind printre cele mai fertile din lume. Deși ele prezintă principala bogăție naturală a țării, în ultimii 25 de ani interesul oamenilor scade față de agricultură.

Republica Moldova se bucură de o climă favorabilă și de un pământ fertil. Solurile Moldovei prezintă circa un miliard tone de humus, 50 milioane tone de azot, 60 milioane tone de fosfor, 700 milioane tone de potasiu conform Centrului Republican de Pedologie Aplicată. Ponderea maximă în economie o deține sectorul agricol unde se produce jumătate din exporturile Republicii Moldova.

Nota medie de bonitate pe țară constituie 63 puncte și se reduce anual în dependență de activitățile degradative. Astfel eroziunea slabă reduce potențialul productiv (deci și calitatea solului) cu 20%, medie – cu 40%, puternică – cu 60-80%.

Starea actuală a solurilor, precum și eficiența utilizării resurselor de sol nu pot fi considerate satisfăcătoare din următoarele motive principale: parcelarea fondului funciar și deteriorarea sistemelor antierozionale regionale; lipsa organizării antierozionale a terenurilor agricole și a măsurilor de conservare a solurilor; cantitățile insuficiente de îngrășăminte încorporate în sol; lipsa asolamentelor, ierburilor perene și predominarea cultivării pe pante a culturilor prășitoare.

Suprafața totală a fondului funciar al Republicii Moldova constituie 3 384 600 ha, inclusiv 2 499 600 ha (73,9%) – terenuri agricole, din care 1 822 900 ha (72,9%) – terenuri arabile, 288 900 ha (11,6%) – plantații perene, 347 200 ha (13,9%) – fânețe și pășuni, 40 600 ha (1,6%) –pârloage.

Suprafața terenurilor proprietate publică a statului constituie 782 900 ha (23,1%), suprafața terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale – 708 300 ha (20,9%) și suprafața terenurilor aflate în proprietate privată – 1 893 400 ha (56,0%).

Repartizarea fondului funciar pe categorii de terenuri

Tabelul 1

Categorია	Suprafața totală, mii ha		Diferența
	La 01.01.2016	La 01.01.2017	
1. Terenuri cu destinație agricolă	2026,5	2028,3	1,8
2. Terenurile satelor, orașelor, municipiilor	314,8	314,3	-0,5
3. Terenurile destinate industriei, transporturilor și cu altă destinație specială	58,7	58,8	0,1
4. Terenurile destinate protecției naturii, ocrotirii sănătății, activităților recreative	3,9	4,2	0,3
5. Terenurile fondului silvic	446,6	447,5	0,9
6. Terenurile fondului apelor	85,1	85,2	0,1
7. Terenurile fondului de rezervă	449,0	446,3	-2,7
Total terenuri	3384,6	3384,6	0

La 1 ianuarie, 2017 suprafața terenurilor cu destinație agricolă constituia 2 028 300 ha sau 59,9% din suprafața totală a țării. În comparație cu 1 ianuarie, 2016 suprafața acestor terenuri s-a mărit cu 1 800 ha în legătură cu reabilitarea terenurilor ocupate de construcțiile și anexele gospodărești ale fostelor unități agricole din fondul de rezervă.

Pe parcursul anului diferitor întreprinderi și organizații le-au fost repartizate în alte scopuri decât cele agricole 345 ha. Solul fertil depozitat și păstrat de la obiectele de construcții și cariere la 01.01.2017 constituie 4 018 000 m³, dintre care s-au utilizat 163 000 m³.

Fondul funciar se caracterizează prin:

- a) predominarea cernoziomului în învelișul de sol (**Figura 1**) cu potențial înalt de productivitate;
- b) gradul înalt de valorificare;
- c) relief accidentat: 80% din terenurile agricole sunt amplasate pe pante.

Reforma funciară a majorat numărul participanților la relațiile funciare și a generat multiple varietăți de proprietate și gospodărire a resurselor funciare.

La 1 ianuarie, 2017 în țară activau 233 cooperative agricole cu suprafața totală de 142 500 ha, 170 societăți pe acțiuni cu suprafața totală de 54 300 ha, 2038 societăți cu răspundere limitată cu suprafața de 657 400 ha, 399 800 de gospodării țărănești cu suprafața de 553 500 ha.

Asemenea parcelare a fondului funciar, în cazul cotelor de teren echivalent reduse, nu permite utilizarea eficientă, implementarea asolamentelor, fito-tehnologiilor avansate și protejarea solurilor. Este necesară consolidarea terenurilor agricole, organizarea lor antierozională și respectarea asolamentelor conservative.

Republica Moldova dispune de o bogată resursă pedologică (**Figura 1**) care, în mare măsură, asigură activitatea economică. Circa 3/4 din suprafața terenurilor agricole ocupă cernoziomurile, care se consideră cele mai productive soluri. Însă potențialul productiv al solurilor în condițiile relațiilor funciare actuale nu este utilizat adecvat, pe fondul arabil continuă să se accelereze procesele de degradare. 80 la sută din suprafața fondului agricol este amplasată pe pante, ceea ce favorizează eroziunea solului provocată de ploile torențiale în condițiile predominării în structura culturilor a celor prășitoare și lipsa măsurilor antierozionale. Suprafețele supuse lucrărilor intensive agricole (terenurile arabile + plantațiile perene) au rămas în limitele a 63% din suprafața totală a țării, în timp ce suprafețele fânețelor și pășunilor s-au redus. Ponderea pârloagelor rămâne în creștere, în anul curent a constituit 42 000 hectare sau 1,7% din fondul funciar al țării.

Calitatea solurilor fondului agricol este diferită. Fiind apreciat convențional prin notele de bonitate (cu 100 de puncte fiind apreciat cernoziomul tipic moderat humifer) indicele mediu calitativ al zonelor pedogeografice constituie 59-69 puncte, al raioanelor pedo-geografice variază între 50-75 puncte. Predominarea cernoziomurilor condiționează calitatea superioară, care în condițiile reale a unităților teritoriale este redusă de gradele de eroziune, prezența solurilor puțin productive, proceselor și consecințelor degradării. Nota medie de bonitate pe țară constituie 63 puncte și se reduce anual în dependență de activitățile degradationale. Astfel eroziunea slabă reduce potențialul productiv (deci și calitatea solului) cu 20%, medie – cu 40%, puternică – cu 60-80%.

Calitatea resurselor de sol se diminuează din cauza majorării arealelor solurilor halomorfe (solonețizate și salinizate), hidromorfe (cernoziomoide și mocirle), poluării cu diferite deșeuri și substanțe chimice. Relieful accidentat, ploile torențiale, sectoarele mici de terenuri împădurite condiționează accelerarea eroziunii solurilor pe pante, in-

tensificarea alunecărilor de teren. Conform datelor Cadastrului Funciar solurile erodate ocupă circa 877 644 ha, inclusiv 504 777 ha – slab erodate, 259 332 ha – moderat erodate și 114 165 ha – puternic erodate. Suprafața solurilor erodate s-a majorat pe parcursul ultimelor 40 de ani cu 283 400 ha, avansând cu 7086 ha anual (**Figura 2, Tabelul 2**).

Nivelul cel mai înalt de erodare a terenurilor agricole este înregistrat în raioanele Călărași (56,1%), Cahul (44,4%), Hâncești (43,7%), Ungheni (43,4%), Nisporeni (43,4%). Pierderile anuale de sol fertil de pe terenurile agricole cauzate de eroziune constituie, după unele date, 26 mln tone, inclusiv humus – 700 mii tone, azot – 50 mii, fosfor – 34 mii, potasiu – 597 mii tone. În mod indirect acest flagel are și alte consecințe: înnămolirea iazurilor și altor bazine acvatică, poluarea solurilor, apelor subterane cu produse de uz fitosanitar și fertilizanți, distrugerea căilor de comunicație, construcțiilor hidrotehnice etc.

Suprafața terenurilor afectate de ravene constituie 12049 ha. Acestea scot anual din circuitul agricol aproximativ 100 ha terenuri, iar volumul de sol scos din circuitul agricol este de 10-15 mln m³. Prejudiciul cauzat economiei naționale, conform datelor, constituie 83 mln lei.

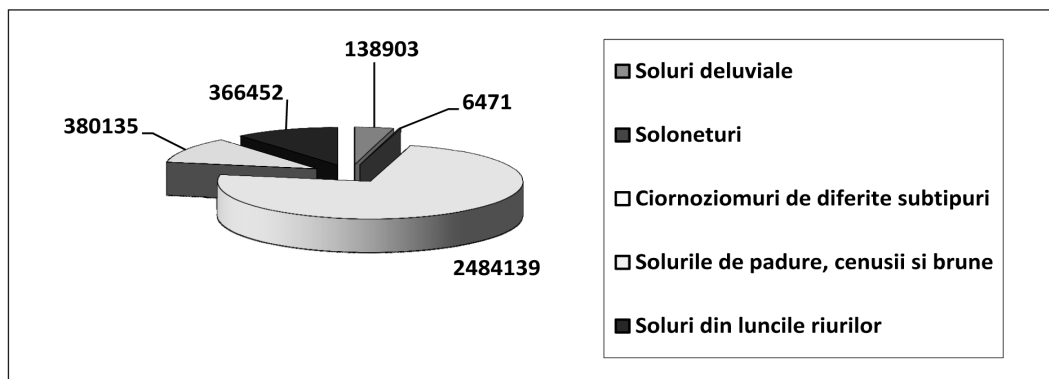

Fig. 1. Resursele de sol, (ha).

Degradarea resurselor funciare este cauzată și de alunecările de teren. Suprafața lor, conform cadastrului funciar constituie 24 184 ha. Cele mai mari suprafețe cu alunecări sunt în raioanele Călărași – 3 588 ha, Ungheni – 1 863 ha, Hâncești – 1055 ha, Strășeni – 629 ha, Telenești – 516 ha. Alunecările de teren prezintă o primejdie permanentă și pentru multe obiecte sociale: case de locuit, drumuri, construcții hidrotehnice.

Consecințele eroziunii sunt multilaterale și afectează nu numai stratul superior, devin tot mai nefavorabile proprietățile fizico-chimice, conținutul de humus scade cu aproximativ 1 tonă la 1 ha. Concomitent cu eroziunea de suprafață se produce eroziunea liniară, de adâncime. Un factor negativ specific regiunilor deluroa-

se prezintă alunecările de teren, care se activează periodic, suprafața lor majorându-se anual cu aproximativ 2,5 mii ha. Suprafața alunecărilor de teren active s-a majorat.

Starea actuală a solurilor, precum și eficiența utilizării resurselor de sol nu pot fi considerate satisfăcătoare din următoarele motivele principale:

- Parcelarea fondului funciar și desființarea sistemelor antierozionale regionale;
- Lipsa organizării antierozionale a terenurilor agricole și măsurilor de protejare a solurilor;
- Cantitățile mici de îngrășăminte încorporate în sol;
- Lipsa asolamentelor, ierburilor perene și predominarea pe pante a culturilor prășitoare.

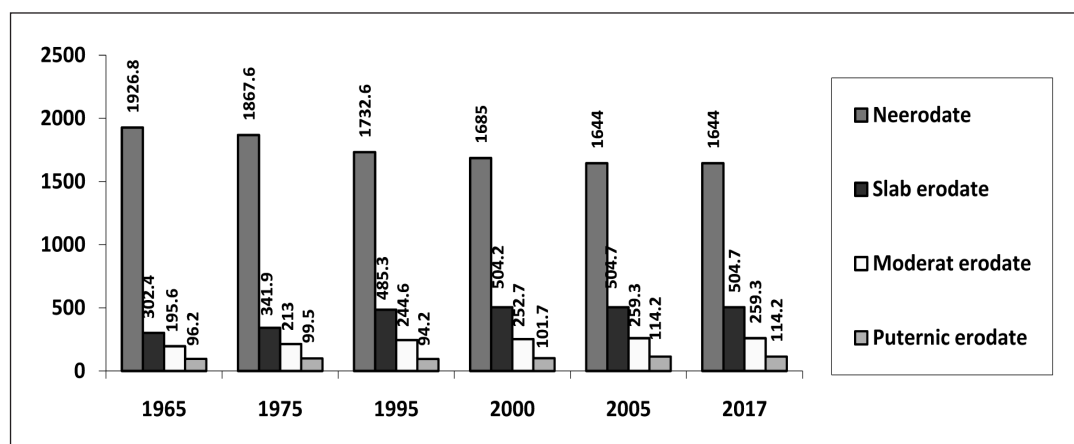

Fig. 2. Eroziunea solului, (mii ha)

Caracteristica calitativă a terenurilor, anul 2017

Tabelul 2

Nr. d/o	Denumirea unităților administrative-teritoriale	Total terenuri agricole, (ha)	Din care supuse cercetărilor pedologice, (ha)	Nota medie ponderată de bonitate, (puncte)	Terenuri erodate, ha			
					Total	inclusiv		
						Slab	Moderat	Puternic
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	r-nul Anenii Noi	66830,25	63151	59	25086	15246	6748	3092
2	r-nul Basarabeasca	23183,50	21637	56	10054	5573	2980	1501
3	r-nul Briceni	62441,94	54667	70	11298	7945	2601	772
4	r-nul Cahul	116332,60	113660	58	52105	23827	17619	9760
5	r-nul Cantemir	64960,50	62508	57	27042	14517	8906	3619
6	r-nul Călărași	40958,16	35049	50	23148	9922	8877	4400
7	r-nul Căușeni	102247,90	94881	62	25290	13293	7824	4173
8	r-nul Cimișlia	71804,67	68890	62	33749	20108	10080	3561
9	r-nul Criuleni	52183,83	48523	69	16842	11064	4637	1141
10	r-nul Dondușeni	53575,48	48943	78	12995	9013	3137	833
11	r-nul Drochia	87296,19	81077	73	25829	18879	5491	1267
12	r-nul Dubăsari	22766,08	22914	66	4670	3070	1032	566
13	r-nul Edineț	74373,99	67492	78	17214	12228	3514	1468
14	r-nul Fălești	81183,33	75264	65	31906	18066	8445	5423
15	r-nul Florești	89297,36	83796	71	27979	19863	6000	2116
16	r-nul Glodeni	56353,12	52680	72	22197	15515	4897	1785
17	r-nul Hâncești	93135,89	87040	58	41002	20137	13234	7628
18	r-nul Ialoveni	52886,32	51630	58	27710	13249	9647	4814
19	r-nul Leova	58269,80	54517	57	21578	11513	7554	2511
20	r-nul Nisporeni	39063,88	34652	54	17041	8189	6314	3441
21	r-nul Ocnița	45897,52	40201	71	8870	6051	2264	555
22	r-nul Orhei	82599,58	74377	63	30434	18491	8780	3162
23	r-nul Rezina	43199,10	41313	62	22404	13094	7000	2310
24	r-nul Râșcani	76371,52	71447	70	28177	16274	8308	3595
25	r-nul Sângerei	79661,21	75838	55	34056	16634	10329	6599
26	r-nul Soroca	82538,52	74949	71	25578	17790	5831	1957
27	r-nul Strășeni	34627,33	32240	55	16016	7831	5445	2740
28	r-nul Șoldănești	41328,44	38671	74	15112	9312	4558	1242
29	r-nul Ștefan-Vodă	78776,46	76206	62	24960	14573	7969	2417
30	r-nul Taraclia	55321,32	51594	60	16179	9836	4605	1316
31	r-nul Telenești	63051,22	58718	58	24874	13351	8171	3352
32	r-nul Ungheni	73728,84	68255	54	32184	13726	11229	7228
33	mun. Chișinău	31139,89	26761	64	11936	6780	3678	1478
34	mun. Bălți	4032,27	2618	65	623	541	46	36
35	mun. Bender	1812,09	1236	83	230	209	21	
36	UTA Găgăuzia	147004,50	143315	56	57337	31132	19122	8742
37	UAT din stânga Nistrului	264231,80	238666	68	53939	37935	12439	3565
Total		2514466,40	2339376,00	63	877644	504777	259332	114165

Pe terenurile degradate, gestionate de primărie, în anul 2017 au fost plantate 395 ha plantații forestiere. De asemenea, au fost sădite doar 36 ha fâșii forestiere de protecție a câmpurilor agricole și 28 ha fâșii forestiere de protecție a resurselor acvatice.

Influența negativă asupra calității solurilor este condiționată și de procesele de dehumificare. În solurile valorificate, datorită reducerii materiei organice, conținutul de humus scade anual cu 0,5-0,7 t/ha. În același timp, sistematic se reduc rezervele de elemente nutritive cu 150-180 kg/ha, se dereglează bilanțul azotului, fosforului și potasiului în sol. Bilanțul negativ al humusului și al elementelor nutritive nu poate fi modificat și reglat în condițiile reducerii încorporării nesatisfăcătoare în sol a îngrășămintelor. Dacă în anul 2000 s-au încorporat 8,97 mii tone de îngrășăminte chimice, în anul curent ele au fost utilizate în volum de 182 mii tone sau cu 173,03 mii tone mai mult.

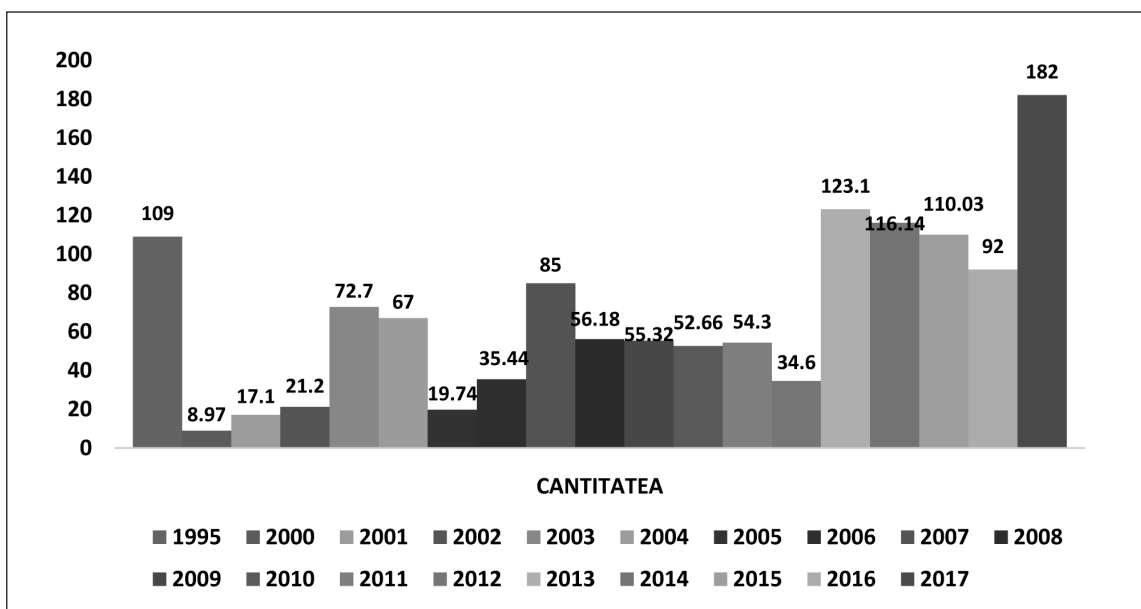

Fig. 3. Utilizarea îngrășămintelor chimice sub culturi agricole (mii tone)

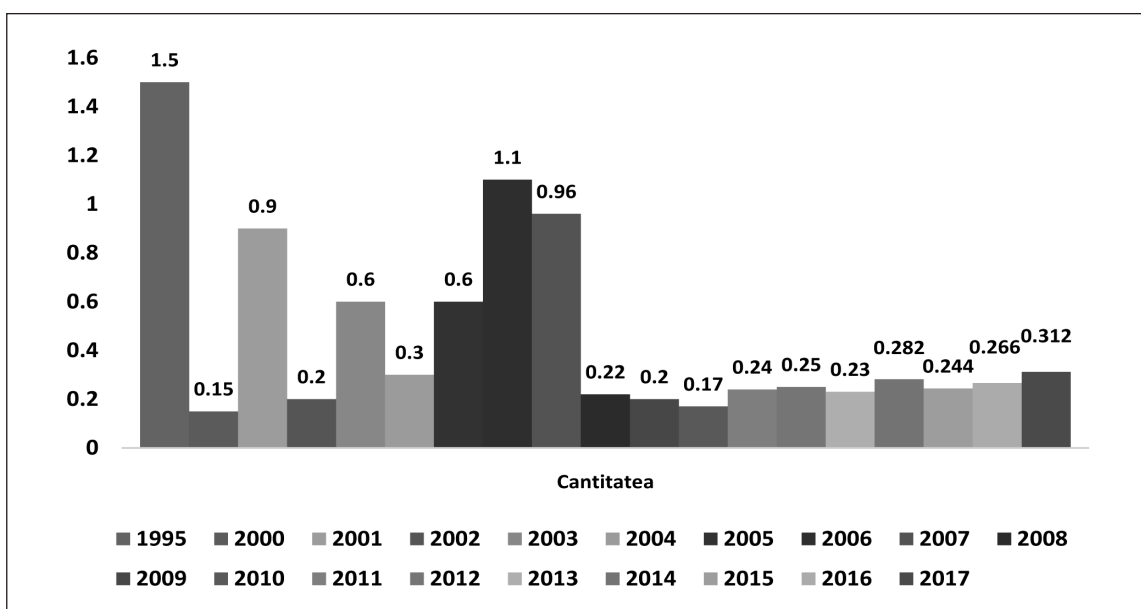

Fig. 4. Utilizarea îngrășămintelor naturale, sub culturi agricole (mln tone)

Îngrășăminte organice s-au utilizat într-un volum de 312 mii tone.

În același timp, deșeurile zootehnice în multe cazuri se depozitează la gunoiști cu alte deșeuri sau împrăștiate pe maluri de râuri și râpi în diferite locuri neautorizate.

Pășunatul excesiv este un fenomen specific pentru țară și are impact negativ asupra mediului. Șeptelurile de animale prevalează cu mult normele stabilite de capete la 1 ha de pășuni. Totodată, majoritatea pășunilor, amplasate pe terenuri erodate, sunt slab productive. Nu se întreprind măsuri de ameliorare a acestora din cauza lipsei de mijloace financiare.

Suprafața totală a solonețurilor și solurilor solonețizate constituie 107 mii ha, din care 35 la sută sunt terenuri arabile, iar 65 la sută – pășuni. Prejudiciul cauzat economiei de procesul de solonețizare constituie 43 mln lei anual.

Suprafața totală a solurilor salinizate și a solonceacurilor este de 112 mii ha, din care 30 la sută sunt terenuri arabile și 70 la sută pășuni. Prejudiciul cauzat economiei în rezultatul scăderii recoltelor cu 25 la sută, constituie 423 mln lei anual.

În scopul diminuării și combaterii deficitului de umiditate și majorării productivității solurilor în condițiile xerofite măsura radicală devine aplicarea udatului artificial (irigarea). Irigarea cernoziomurilor poate fi aplicată numai cu condiția utilizării apelor calitative (mineralizarea < 1,0 g/l, SAR < 3) și respectarea strictă a normelor de irigare. Însă tocmai în regiunile xerofite de sud resursele de apă sunt mineralizate și reduse sau lipsesc. Tentativele utilizării pentru udatul artificial cu ape necalitative conduc la degradarea (solonețizarea și salinizarea) solurilor care devine ireversibilă.

Suprafața totală a terenurilor ameliorate constituie 297,4 mii ha, inclusiv 228,2 mii ha – irigate și 69,2 mii ha – desecate.

Pe lângă procesele de degradare fizică și deșertificare în țară există problema poluării solurilor. În ultimele decenii poluarea de fond a solurilor a devenit mai puțin actuală datorită reducerii considerabile a principalelor surse de poluare difuză. S-au redus semnificativ cantitățile de fertilizanți și produse de uz fitosanitar aplicate în agricultură. Conținutul mediu sumar al poluanților în soluri constituie mai puțin de 0,0008 mg/kg. Se mai produce la nivel local poluarea solurilor terenurilor agricole cu cupru mobil. Devine tot mai acută problema poluării locale a solurilor cu deșeuri menajere solide. Aceste deșeuri sunt transportate (aruncate) în râpi, fâșii forestiere, fâșii riverane de protecție a râurilor și bazinelor acvatică, pe marginea drumurilor. Aceste deșeuri poluează mediul ambiant și, în primul rând, solul.

Se specifică un număr mare de terenuri contaminate cu pesticide. Numărul lor este de cca 1600 cu o suprafață totală estimată la cca 330 ha. În rezultatul studiilor efectuate aceste terenuri au fost împărțite în cinci categorii de risc. Terenurile și obiectele din prima categorie cu risc foarte înalt (5% din numărul total) și cele din a doua categorie cu risc înalt (30% din numărul total) necesită măsuri urgente de remediere. O anumită experiență în acest sens a fost acumulată în cadrul câtorva proiecte-pilot prin izolarea materialelor contaminate în sarcofage. Spre exemplu, sarcofagul de izolare a deșeurilor POP din apropierea s. Congaz (UTA Găgăuzia) a fost organizat la o distanță de circa 3 km față de localitate. Volumul deșeurilor înhumate constituie: 1014 m. c. deșeuri de construcție a fostului depozit de chimicale și 786 m. c. de sol contaminat.

De rând cu factorii poluatori la degradarea terenurilor agricole duce și incendierea miriștilor și resturilor vegetale în câmp, fenomen și practici în continuă descreștere.

Astfel, în anii 1995-2000 miriștile erau incendiate pe suprafețe de zeci de mii de hectare, iar în ultimii ani, datorită acțiunilor întreprinse de către inspectorii ecologiști din teritoriu aceste suprafețe s-au redus și sunt mult mai mici, circa 110 hectare (**Figura 5**). La fel s-au redus substanțial și cazurile de incendiere a resturilor vegetale în legătură cu extinderea producerii peleților și brichetelor din biomasă. Această activitate economică în ultimii ani ia amploare și va influența pozitiv starea ecologică a terenurilor. Controlul efectuat de către agențiile și inspecțiile ecologice constată că solurile fertile, bogăția principală a țării, sunt supuse permanent unei degradări intensive, cauzate de factori naturali și antropogeni.

Starea actuală a solurilor, precum și eficiența utilizării resurselor de sol nu pot fi considerate satisfăcătoare din următoarele motive principale: parcelarea fondului funciar și deteriorarea sistemelor antierozionale regionale; lipsa organizării antierozionale a terenurilor agricole și a măsurilor de conservare a solurilor; cantitățile insuficiente de îngrășăminte încorporate în sol; lipsa asolamentelor, ierburilor perene și predominarea cultivării pe pante a culturilor prășitoare.

Pe parcursul anului au fost controlați 1 276 agenți economici, depistate 383 cazuri de încălcare a legislației ecologice și funciare, întocmite procese-verbale și acțiuni de recuperare a pagubelor cauzate resurselor funciare în sumă de 1 076 230 lei, inclusiv amenzi – 759 600 lei. Concomitent, s-a participat în componența a 1 391 comisii pentru selectarea terenurilor pentru diferite construcții, 244 comisii de recepție a obiectelor în exploatare. Au fost examinate și coordonate 120 dosare cadastrale. S-au examinat 120 petiții și semnale. Au fost pregătite un șir de materiale informative (91) pentru organele ierarhic superioare. S-a activat în direcția propagării rezultatelor controalelor efectuate în domeniul protecției solurilor prin intermediul presei și radio-televiziunii.

Nu se asigură în deplină măsură respectarea de către beneficiari a prevederilor Legii privind protecția mediului înconjurător (art. 23,35 – 39,62), Codului funciar (art. 29, 33, 79), Legii cu privire la zonele și fâșiile de protecție a râurilor și bazinelor de apă (art. 14). Sunt depistate cazuri de prelucrare a solului în fâșiile riverane de protecție a râurilor Nistru, Răut, Lăpușna, Bâc, Cogâlnic, Ialpuș, Cula, Ișnovăț, Ciulucul Mare. Deseori în aceste zone sunt depozitate deșeuri de diferită proveniență. Astfel de cazuri au fost depistate în raioanele Rezina, Telenești, Nisporeni, Cimișlia, Comrat, Florești, Leova, Hâncești, Fălești, Taraclia, Căușeni, Criuleni, Soroca, Ungheni, Anenii Noi, Orhei.

Un alt gen de încălcare a legislației ecologice sunt construcțiile nelegitime și nedecopertarea stratului de sol fertil, folosirea lui contrar destinației. Așa cazuri au fost depistate în raioanele Criuleni, Strășeni, Sângerei, Basarabeasca, Căușeni, Dondușeni, Telenești, Cantemir, mun. Chișinău. Cazuri de ocupare ilicită a terenurilor au fost depistate în raioanele Cimișlia, Glodeni, Drochia, Ștefan Vodă, Cantemir, Briceni, Edineț, Râșcani, Ungheni. Sunt frecvente și încălcările legislației ecologo-funciare, inclusiv prin modul de prelucrare a terenurilor agricole de-a lungul pantei, de asemenea, și cultivarea culturilor prășitoare pe versanți cu înclinația mare (raioanele Nisporeni, Ungheni, Orhei, Telenești, Hâncești, Călărași, Strășeni, Dubăsari, Sângerei, Râșcani, Rezina, Criuleni, Leova etc.).

În scopul prevenirii arderii miriștii, paielor, ierbii uscate în fâșiile forestiere și în conformitate cu prevederile art. 62 al Legii privind protecția mediului înconjurător Inspectoratul Ecologic de Stat a emis Dispoziția nr. 9-d din 27 iunie, 2017 cu privire la preve-

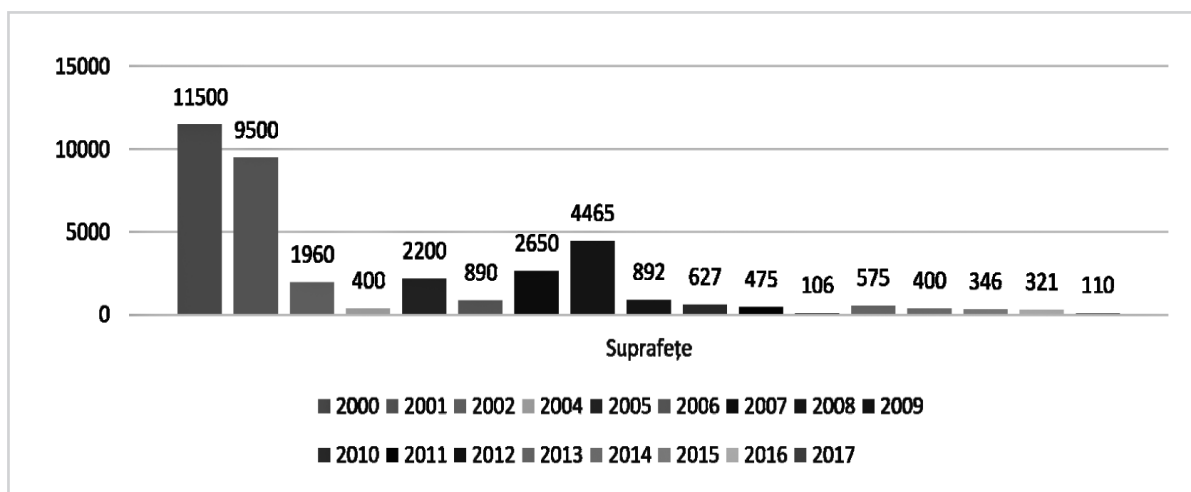

Fig.5. Arderea miriștii, (ha)

nirea și contracararea arderii miriștii, paielor și altor resturi vegetale, iar Agențiile și Inspecțiile au urmărit executarea ei.

Activitățile de contracarare a arderii miriștii, paielor și altor resturi vegetale au fost anticipate de efectuarea unui șir de măsuri organizatorice întreprinse de subdiviziunile Inspectoratului.

Subdiviziunile teritoriale, în comun cu organele publice locale, au participat la elaborarea programelor de prevenire a incendiilor, inclusiv a arderii conștiente a paielor și miriștii.

Concomitent, agenții economici care practică creșterea și colectarea cerealelor au fost atenționați despre pericolul care poate fi produs în perioada recoltării cerealelor.

Agenților economici, care practică creșterea și colectarea cerealelor prin actele de control ale inspectării îndeplinirii cerințelor privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale le-au fost prescrise indicații obligatorii în vederea neadmiterii arderii resturilor vegetale.

Problema în cauză a fost reflectată în mass-media de către specialiștii Inspectoratului.

În scopul promovării măsurilor de menținere și sporire a fertilității solurilor e necesar ca în toate primăriile să se elaboreze și implementeze programe complexe științific argumentate de sporire a fertilității solurilor și protecția lor contra eroziunii și altor factori de degradare, care ar prevedea:

- mobilizarea eforturilor la etapa de postprivatizare în direcția consolidării terenurilor și formării unităților agricole viabile, eficiente pentru a facilita aplicarea asolamentelor și tehnologiilor moderne;
- folosirea rațională a terenurilor, prevenirea cazurilor de acaparare ilicită a lor, respectarea elementelor obligatorii de organizare a teritoriului, ameliorare a calității solurilor, ocrotire a naturii;
- organizarea antierozională a teritoriului și implementarea măsurilor organizatorice, agrotehnice, fitoameliorative și hidrotehnice, având ca scop combaterea eroziunii solului;
- implementarea asolamentelor științific argumentate;
- urgentarea lucrărilor de împădurire a râpilor, terenurilor predispuse alunecărilor de teren, terenurilor puternic erodate;
- reglarea regimului de nutriție prin aplicarea fertilizanților, mărirea cotei culturilor leguminoase în asolamente;
- fondarea și restaurarea funcțională a fâșiilor forestiere antierozionale de protecție a solurilor;
- efectuarea măsurilor pedoameliorative pentru ameliorarea solurilor în mlăștinițe, salinizate, solonețizate;
- recultivarea terenurilor degradate și poluate cu antrenarea lor în sectorul silvic;
- inventarierea sistemelor de irigare și de desecare, aprecierea stării lor tehnice, luarea de măsuri în vederea reparării lor;
- aducerea în concordanță cu productivitatea pășunilor a efectivului de animale;
- începerea pășunatului primăvara numai după ce solul este în stare de maturizare fizică și iarba are peste 10 cm înălțime;
- folosirea pajiștilor alternative (1-2 ani pășune, 1-2 ani fâneață).

V. PROTECȚIA RESURSELOR MINERALE

Veronica FOCȘA,

șef, Secția inspectare sol, subsol, deșeuri și substanțe chimice

Gheorghe ROȘCA,

inspector principal, Secția inspectare sol, subsol, deșeuri și substanțe chimice

Rezumat:

În perioada de raport – anul 2017, Inspectoratul Ecologic și subdiviziunile din teritoriu au întocmit 81 acte de control la compartimentul gestionarea resurselor minerale cu acordarea a 70 prescripții pentru înlăturarea neajunsurilor depistate. Ca rezultat al controalelor efectuate au fost încheiate 29 procese-verbale cu privire la contravenții în privința persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere, care au admis încălcări ale normelor de drept prevăzute de Codul Contravențional al Republicii Moldova cu aplicarea amenzilor în mărime de 39400 lei, dintre care au fost încasate 14700 lei.

Au fost calculate și stabilite prejudiciile cauzate mediului și înaintate spre achitare în sumă de 24 727 102 lei.

1. Zăcămintele minerale

Resursele minerale prezintă o parte componentă importantă a resurselor naturale, baza materială a dezvoltării oricărei țări. Dezvoltarea continuă a bazei de materie primă minerală, utilizarea rațională și protecția resurselor minerale utile sunt factori, care asigură în măsură decisivă securitatea economică a statului, dezvoltarea durabilă a societății. Majoritatea resurselor minerale ale Republicii Moldova se exploatează prin cariere și doar numai unele varietăți de calcare prin galerii. Exploatarea resurselor prin cariere provoacă, de regulă, distrugerea solurilor, vegetației, conduce la acumularea deșeurilor miniere, care ulterior sunt răspândite de curenții de aer și acvatici, producând dezechilibre în balanța ecologică.

Zăcămintele minerale utile ale țării noastre, conform clasificării, constau din 3 grupe: combustibile, metalifere și nemetalifere. Combustibilii actualmente sunt explorați și evaluați în partea de sud a Republicii în raioanele Cahul, Cantemir, Comrat, Ceadâr-Lunga și Vulcănești și constau din combustibili gazeși, lichizi și solizi.

Combustibilul gazos este reprezentat de zăcămintul de gaz metan „Victorovca” care se exploatează și se folosește de o bună parte a comunității locale. Pentru perspectivă sunt estimate zăcămintele de gaze naturale de lângă satele Gotești, Flocoasa și altele.

Combustibilul lichid este reprezentat de zăcămintul de petrol de la „Văleni” (rezervele evaluate sunt de circa 1,7 mln tone). Stația este amplasată în lunca r. Prut, lângă s. Văleni, r-nul Cahul, gestionată de către SRL „Valiexchimp”, succesorul firmei moldo-americană „Redeco-LTD”, care concomitent cu forarea sondelor noi, a efectuat reparația sondelor vechi pentru evaluarea completă a rezervelor de petrol.

Combustibilul solid este reprezentat de 4 zăcăminte de cărbune brun (rezervele evaluate la circa 1,2 mln tone), straturile cărora au grosimea de la 1,0 m până la 2,0 m și

sunt situate la adâncimi între 6,0 m și 60,0 m și 400,0 – 650,0 m în depunerile nisipoase-argiloase, neogene (N). Cărbunele este de o calitate relativ joasă, cu un conținut mare de cenușă (12-49%) și sulf (4-15%), de aceea, ținând cont și de condițiile miniere – tehnice complicate (adâncime mare, grosime mică, suprahidratare) extragerea lui prin metodele actuale nu este rentabilă și nu prezintă interes industrial.

Zăcămintele de substanțe metalifere (metalice) sunt reprezentate, conform investigațiilor geofizice efectuate în anii postbelici prin sectoare cu concentrații majore de plumb, zinc, cupru și fier, situate în lungul cursului mijlociu al fluviului Nistru (sectorul s. Naslavcea și or. Rezina). Mai amplu este studiată manifestarea minereului de fier compus din piroxen–magnetit– cuarțit cu rezerve pronosticate de circa 280,0 mln tone. Acest zăcământ, descoperit lângă s. Vărăncău, r-nul Soroca este reprezentat printr-o serie de corpuri stratigrafice situate la adâncimea de 200,0 – 370,0 m. Grosimea acestora variază de la 1,0-2,0 m până la 20,0-50,0 m. Extragerea zăcământului dat este nerentabilă. În balanța de stat a rezervelor de substanțe minerale utile sunt recunoscute și luate la evidență 414 zăcăminte de substanțe minerale utile, din care: 147 sunt exploatare, 32 – pregătite pentru exploatare, 218 – de rezervă și numai 20 nu se prevăd pentru valorificare. În ultima perioadă se atestă o creștere a volumului extragerilor de substanțe minerale solide utile, care numai în anii 2009-2012 au însumat 5 milioane de tone. Mineralele subterane cel mai frecvent utilizate sunt rocile carbonatate, silicioase, argiloase, nisipurile și pietrișurile, iar mai puțin utilizate – rocile caustobiolite (petrolul, gazele, cărbunele brun), deoarece cantitățile acestora sunt neînsemnate, înregistrându-se doar la Văleni, Victorovca, Vlădiceni.

Zăcămintele de substanțe minerale nemetalice sunt prezentate prin granit și gabro-norit (pentru plăci de finisare și pietriș de fracții diferite), gresie (pentru plăci de finisare și blocuri), ghips (pentru industria materialelor de construcții, medicină, export), cretă, calcaruri (pentru tăierea blocurilor de calcar de diferite dimensiuni, pentru fabricile de zahăr, pentru fabricile de ciment, pentru dezagregarea lui în fracții diferite de pietriș), argile (pentru producerea cimentului, ceramicii, țiglei, țevilor, cheramzitei, cărămizii, teracotei, în industria chimică și alimentară pentru curățirea vinurilor, sucurilor, uleiurilor – „bentonita” etc.), nisipuri (pentru sticlă, mortar, și pentru formare – „nisipul cleios”), nisip-prundiș (pentru construcții), tripol (diatomită) și marnă, care sunt baza asigurării industriei materialelor de construcție și șantierelor de construcție cu materie primă.

Actualmente industria materialelor de construcții și șantierelor de construcții sunt asigurate și aprovizionate în întregime conform cerințelor, iar întreprinderile extractiv – miniere dispun de zăcăminte explorate și în exploatare.

Zăcămintele de nisip-prundiș sunt legate de aluviunile neogene și răspândite pe terasele râurilor Nistru și Prut, iar pe alocuri și pe terasele afluenților lor. Nisipul-prundiș se folosește numai în construcții. Se extrag nisipuri pentru construcții, industria sticlei și pentru formare („nisip cleios”). Zăcămintele de nisipuri pentru construcții sunt răspândite pretutindeni pe tot teritoriul, pentru industria de producere a sticlei în r-nul Florești și lângă mun. Chișinău, iar pentru formare, lângă or. Otaci.

Argilele și luturile pentru producerea cărămizii, țiglei, cheramzitei și ceramicii sunt răspândite pretutindeni și sunt explorate și disponibile pentru exploatare.

Argilele bentonitice sunt răspândite în raioanele Florești, Ocnița, Soroca, Briceni, Edineț, Râșcani și în raionul Cantemir, lângă s. Lărguța. Ele pot fi utilizate în industria materialelor de construcții, industria alimentară etc.

Toate obiectivele miniere industriale sunt gestionate de către agenții economici, licențiați în domeniul extragerii zăcămintelor de substanțe minerale utile (**Tabelul 1**).

Mineralele subterane mai frecvent utilizate sunt:

- rocile carbonatice ale sarmațianului inferior și ale badenianului care se folosesc în industria de construcție a blocurilor locative și industriale, la producerea cimentului, curățirea zahărului, construcția drumurilor, ca adaos furajer etc.;
- rocile silicioase (calcare silicioase, diatomite, tripoli) – pentru industria alimentară, la producerea pieilor artificiale, hârtiei, materialelor termice și electrotermice etc.;
- rocile argiloase (șisturi argiloase, argile bentonitice, argile obișnuite), care servesc pentru fabricarea cimentului, keramitului, cărămidilor, țiglei și olanelor;
- nisipurile și pietrișurile (prundișurile) – pentru producerea sticlei, betonului, în diferite ramuri de construcție, inclusiv și a drumurilor;
- rocile sulfatice (ghipsurile), care sunt utilizate în construcții, medicină, industria farmaceutică;
- rocile cristaline (gabro-granitele, gabro-noritele) – folosite la producerea betonului armat, construcția drumurilor;
- causto-biolitele (petrolul, gazele, cărbunele brun), care în Republica Moldova există în cantități neînsemnate (Văleni, Victorovca, Vlădiceni).

O importanță deosebită pentru republică o au apele subterane din straturile acvifere freatice și de adâncime. În prezent se extrag și se îmbuteliază ape minerale și de masă cu denumirile: „Soroca”, „Gura Căinarului”, „Șoapta – Izvorului”, „Resan”, „Cahul”, „Varnița-Unicum”, „Fruico-Drinc”, „Mănăstirea Hâncu”, „Argint”, „Real” etc. (**Tabelul 2**).

Din cantitatea totală de ape subterane de adâncime extrase sau cercetate pe teritoriul republicii circa 50% nu pot fi recomandate în scopuri potabile fără o tratare preliminară. Aceste ape se caracterizează prin conținut ridicat de mineralizare cu fluor, hidrogen sulfurat, fier, sodiu, amoniac și alte elemente. Repartizarea resurselor de apă subterană pe teritoriul republicii este neuniformă, cea mai mare parte a lor fiind concentrată în luncile fluviului Nistru și râului Prut. Pe măsura îndepărtării de aceste râuri, alimentarea cu apă a orizonturilor acvifere subterane scade. Gradul de regenerare a resurselor acvatice este de 11% anual, ceea ce este insuficient pentru a menține ciclul acestor resurse la un nivel stabil.

2. Protecția și folosirea rațională a subsolului geologic

Controlul ecologic este efectuat de către Inspectoratul Ecologic de Stat și subdiviziunile teritoriale în corespundere cu prevederile Regulamentului Inspectoratului, aprobat conform anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 77 din 20.01.2004, iar Agenția pentru Geologie și Resurse Naturale (ca autoritate administrativă centrală din subordinea Ministerului Mediului, specializată în cercetarea, evidența, reglementarea și controlul folosirii resurselor minerale) efectuează controlul în conformitate cu Regulamentul Agenției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 485 din 12.08.2009.

Programul de activitate privind controlul protecției resurselor minerale a fost axat pe următoarele probleme:

- exercitarea controlului ecologic asupra respectării de către toate persoanele fizice și juridice a prevederilor legislative și normative de protecție și folosire rațională atât a zăcămintelor de substanțe minerale utile și a spațiului geologic în proces de exploatare, cât și în cazurile situării în spațiile subsolului geologic al altor activități, ce nu sunt legate de exploatarea zăcămintelor;
- evaluarea și stabilirea, în comun cu specialiștii subdiviziunilor teritoriale atât a gradului de legitimitate a activităților agenților economici, beneficiarilor de zăcămintele a substanțelor minerale utile, cât și utilizarea spațiilor subsolului geologic pentru activități ce nu sunt legate de exploatarea zăcămintelor;
- supravegherea asupra respectării exigențelor privind protecția mediului ambiant în procesele de exploatare a subsolului geologic, în special, a terenurilor afectate în procesele de extragere a zăcămintelor de substanțe minerale utile prin metoda de carieră, pentru care se necesită o restabilire ecologică (recultivare) ritmică și calitativă;
- supravegherea așa numitelor cariere locale și întreprinderea măsurilor de combatere a extragerii ilicite de substanțe minerale utile din cadrul acestor sectoare ale subsolului.

În scopul soluționării problemelor nominalizate și protecției resurselor minerale pe parcursul anului 2017 Inspectoratul Ecologic de Stat și structurile sale din teritoriu au întocmit 81 acte de control la compartimentul gestionarea resurselor minerale. Ca rezultat al controalelor efectuate au fost încheiate 29 procese-verbale cu privire la contravenții în privința persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere, care au admis încălcări ale normelor de drept prevăzute de Codul Contravențional al Republicii Moldova.

Suma amenzilor aplicate constituie 39 400 lei, din care au fost încasate 14 700 lei.

Pe parcursul perioadei de raportare au fost examinate 39 petiții și semnale de la persoane fizice și juridice.

Ca problemă persistă extragerea neautorizată a substanțelor minerale utile în localitățile rurale. Pe parcurs au fost inspectate așa-numitele nisipării, lutării necontrolate din care se extrage ilicit zăcământ natural, astfel au fost depistate 237 de cariere neautorizate, dintre care 133 de argilă cu suprafața de 103,04 ha, de nisip – 83 cu suprafața de 98,55 ha și 21 de piatră cu suprafața de 35,61 ha.

O altă problemă aparte este utilizarea samavolnică a spațiilor epuizate de zăcământ pentru depozitarea de deșeuri, care se descarcă neautorizat.

3. Probleme prioritare în domeniul protecției resurselor minerale

Imperfecțiunea cadrului legislativ-normativ, precum și lipsa unor strategii și planuri de acțiuni de dezvoltare durabilă a resurselor naturale au dus la gestionarea ineficientă a resurselor naturale subterane, atât la nivelul autorităților administrației publice centrale, cât și locale, la exploatarea necontrolată a resurselor naturale subterane, la neexerci-

tarea funcțiilor de control în domeniu, la degradarea solurilor în zonele de extragere minieră. Faptul, că resursele minerale utile ale țării sunt valorificate tot mai intens impune efectuarea controalelor asupra folosirii raționale a subsolului și protecției acestuia sub aspectul respectării de către beneficiari a legislației ce reglementează relațiile privind folosirea și protecția subsolului, precum și a respectării documentației tehnice (tehnologice) de proiect, pentru a preveni prejudicierea mediului înconjurător și apariția unor pericole directe pentru viața și sănătatea populației care locuiește și activează în zona de influență a lucrărilor legate de folosirea subsolului.

Bibliografie.

1. Codul subsolului nr. 3-XVI din 02.02.2009.
2. Hotărârea Guvernului nr. 570 din 11.09.2009 privind mineralele utile de importanță națională.
3. Hotărârea Guvernului nr. 646 din 20.07.2010 cu privire la aprobarea listei substanțelor minerale utile.
4. Hotărârea Guvernului nr. 1003 din 23.10.2010 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul geologic de Stat”.

Informația privind minele și carierele existente, anul 2017

Tabelul 1

Nr. d/o	Denumirea agentului economic, modul de folosire a subsolului, locul amplasării sectorului de subsol	Tipul substanței minerale utile	Suprafața totală a sectorului (perimetrul minier) (ha)	Suprafața exploatată (ha)	Suprafața recultivată (ha)	Suprafața terenurilor excluse din circuitul agricol (Legea nr.1308 din 25.07.97) (ha)	Deșeuri de producție formate, m ³
1	2	3	5	6	7	8	9
Anenii Noi							
1	SRL „SILMAX-EXIM”, s. Serpeni	Nisip, Prundiș	48,25	20,14	12,7	2,1437	12734
2	SC „ZAVRICICO-PRIM” SRL, s. Șerpeni	Nisip, Prundiș	24,55	11,37	6,7	1,3752	13734
3	SRL „CARIERATEL”, s. Telița	Nisip	7,95	2,5	1,3	2,2313	9342
4	SA PMCN „CARIERA COBUSCA”, s. Botnărești	Nisip Prundiș	251	20	80	4,0236	14765
5	SA PMCN „CARIERA COBUSCA”, s. Gura Bâcului	Nisip	878	1	11,8	3,86,71	8341
6	SRL „ARCONICS-COM”, s. Puhăceni	Nisip, Prundiș	148,8	8	5	3,7961	14398
7	GT „CHIPER TERENTI GRIGORE”, s. Delacău	Calcar brut	2,7	0,7	-	-	-
8	SRL „MERCONS PRIM”, s. Puhăceni	Nisip, Prundiș	114,95	1	-	1	1154
9	SRL „METEOR”, s. Chirca	Nisip	14,83	5	1	3,3514	10776
10	AIC nr. 1, s. Chirca	Nisip	57,8	3	2	4,4363	12375
11	SRL „N Gorgan” s. Puhăceni	Piatră-but	5,6	1	-	1	3212
12	SRL „Petriș Grup” s. Delacău	Nisip-prundiș	17,99	3,15	0,5	3,13	14895
13	SRL „SAFARI IMPEX” s. Mereni	Nisip	1,27	0,4	-	1,24	-
Basarabeasca							
14	SC „STÂNA VECHE” SRL, s. Abaclia	Nisip	4,52	1,5	-	-	-
Briceni							
15	ÎCS „KNAUF-GIPS” S.R.L., s. Criva	Gips	77,25	56,7	32,53	-	2565,2
16	SA „CALCAR”, s. Beleaviniți	Calcar	66,9	38,3	-	-	47
17	Î.I „MIHAIL MELNIC”, s. Pererita	Nisip	4,14	0,681	0,8	-	-

Cantemir								
18	FP „BENTONIT-SERVICE” S.R.L., s. Lărguța	Argilă, bentonitică	0,87	-	-	-	-	
Cahul								
19	SRL „GEAMGI”, s. Borceag	Nisip	18,48	2,7	1,5	2,322	400	
20	SRL „COLOMEEȚ VALENTIN”, s. Moscovei	Nisip	5,0	1,15	0,50	1,15	230	
21	ÎL „LIRA-2-CULEA”, s. Slobozia Mare	Nisip	0,93	0,52	-	0,92	-	
Căușeni								
22	S.R.L. „LOTICONS”, s. Cârnațeni	Nisip	5,85	1,25	0,5	0,7951	-	
Călărași								
23	SRL „Ionel-Argil”, Or. Călăraș	Nisip	12	1,66	-	1,66	850	
Cimișlia								
24	SA „Drumuri Căușeni”, s. Batâr	Nisip	4,51	0,82	0,5	1,75	-	
25	ÎI „G.G. PRODIUS”, s. Selimet	Nisip	6,88	2	0,4	-	275	
Criuleni								
26	SRL „Larensia Com”, s. Pașcani	Calcar tăiat	52	20,5	-	-	2,4	
27	„Orezont Extragere CP, s. Pașcani	Calcar tăiat	22	17,8	-	-	4,2	
28	Făurari CP, s. Pașcani	Calcar tăiat	86,9	43,5	-	-	1	
29	SRL „Statex”, s. Pașcani	Calcar tăiat	499,4	50	-	-	7,4	
30	SRL „SUBTERANA”, s. Mășcăuți	Calcar tăiat	620	62,8	-	-	0,5	
31	SRL „TARSATEL-GRUP”, s. Hârtopul Mare	Calcar tăiat	-	-	-	-	-	
32	„GTM Compania” s. Dubăsarii Veci	Nisip, Prundiș	3,3	3,3	3	0,3	-	
33	SRL „GOIANA PETR. CO”, s. Goiana	Nisip, Prundiș	20	8,04	2,3	5,75	-	
34	SC „REMIH&CO” S.R.L., s. Dubăsarii Veci	Nisip, Prundiș	28,2	2,63	4	1,37	-	
35	SC „ELISAV PREST” S.R.L., s. Jevreni	Piatră spartă	Nu funcționează					
36	ÎI „DANIELA CHIMAC”, s. Pașcani	Piatră spartă	1,09	0,2	0,42	0,22	1,2	
Dubăsari								
37	SRL „Elecon-Plus”, s. Holercani	Calcar	10	0,4	-	-	-	
38	SA „Minerul”, s. Cocieri	Calcar	128,3	34,3	-	-	510000	
39	SA „Criconstrucția”, s. Ustia	Nisip, Prundiș	3,1	3	1,6	-	90000	

40	SA „Teraconstrucția”, s. Ustia	Nisip, prundiș	88,4	13	8,0	8,148	150000
41	SRL „Bond Con”, s. Prohrebea	Nisip, prundiș	2,75	-	-	-	-
42	SRL „Vadus”, s. Mărcăuți	Nisip, prundiș	2,3	1,2	0,8	-	10000
Edineț							
43	SA „MINA Cupcini”, s. Chetroșica	Calcar rupt	22,0	12,9	2,3913	12,9	487
44	SA „MINA Cupcini”, s. Volodeni	Calcar tăiat	6,7	-	-	-	296
45	ÎA „Maconrut”, s. Brânzeni	Calcar tăiat	64,6	47,0	0	47,0	32410
46	SRL „COVILORA-G.A.”, s. Gordinești	Calcar tăiat	0,85	-	-	-	-
47	SRL „Cariera-Nord”, s. Fetești	Calcar rupt	76,5	14,0	0	14,0	19420
Florești							
48	SP „TEGULUM” S.A., s. Sănătăuca	Prundiș	13,8	-	-	-	-
49	SRL „DIASERV-MEDIA”, s. Ștefănești	Calcar-pia- tră	11,02	5,9	-	-	-
50	FPC „AGROIND- SERVICE-M” S.R.L., s. Prodănești	Argilă ben- tonitică	30,47	4	-	-	-
51	SA „CRISTAL FLOR” or. Florești	Nisip de cuarț	14	-	-	-	-
Fălești							
52	SRL „RIFINFORM”, com. Natalievca	Argilă	4,75	2,58	-	-	-
53	SRL „FLOTA-PRUT”, s. Pruteni	Nisip- prundiș	62,80	-	-	-	-
Glodeni							
54	SA „CARIERA COBANI”, s. Cobani	Calcar	12,5	6,5	-	-	35,0
55	SA „MACONRUT”, s. Balatina	Calcar	27,75	21	-	3	24,5
Hâncești							
57	SRL „SIANATIS”, s. Cărpineni	Calcar	1,34	0,34	0,26	-	-
Ialoveni							
58	ÎS „Mina de Piatră”, s. Mileștii Mici	Calcar	17,3	16,9	-	-	700
Leova							
59	SA „ORGINTER CONSTRUCȚIA” s. Hăsnășenii Noi	Nisip	5,5	0,6	-	2	-
Nisporeni							
60	SRL „Sergandex”, s. Șișcani	Calcar	3,54	0,78	-	-	-

Ocnîța							
61	ÎAMC „TEZEU-LUX”, s. Vălcineț	Nisip cuarț	40,26	4,32	-	-	-
62	SRL „TEZEU-LUX” or. Otaci	Calcar brun, nisip	65,5	11,18	-	-	8500
63	SRL „SABLEX PLUS” s. Bârnova	Nisip	84,1	0,6		4,8462	6600
Orhei							
64	SRL „Natanol-Priorit”, s. Păhărnicești	Calcar	71	50	-	-	-
65	SRL „PIETRIȘCOM”, or. Orhei	Nisip, prundiș	14,2277	8	-	14,2277	40000,35
66	SRL „MINECALCSTRO”, s. Jeloboc	Calcar tăiat	12	2,7	-	-	900
67	SA „NERUDNIC”, s. Brănești	Calcar tăiat	73,7	45	-	-	2736
68	ÎS „BRĂNEȘTI”, s. Brănești	Calcar tăiat	180	110	-	-	12530
69	SA „MARKSHEIDER”, s. Marovauia	Calcar	Nu funcționează				
70	SRL „Extracamelcom”, s. Isacovo	Calcar	4,2761	2,26	-	4,2761	-
71	SRL „ORDONATCOM”, (cariera Badea) or. Orhei	Calcar	9,2	7,8	2,3	6,9	5279,4
72	SRL „ORDONATCOM”, s. Vâșcăuți	Nisip, prundiș	26,1	3,1	9,96	16,14	-
73	SRL „Cariera Ivanos” or. Orhei	Calcar	Nu funcționează				
74	SRL „Ordonatcom”, (carieră Slobotca II) str. Costișei mun. Orhei	Calcar	8,95	2,8	-	8,95	-
75	SRL „ACIT-TRANS”, (carieră Peresecina) s. Peresecina	Calcar	7,64	3,1	-	6,3	88125
Rezina							
76	Î.I. „Aparat” (mina Mateuți) s. Mateuți	Calcar tăiat	118,2	39,8	-	-	944/ 16628
77	SRL „Mina Lalova” s. Lalova	Calcar tăiat	221	36,950	-	-	1479/ 13974
78	Lafarge Ciment (Moldo- va) SA (cariera Ciorna) s. Ciornar-ul Rezina	Calcar, argilă	548	218,17	3,0	-	-
79	SRL „LPKV” (cariera Solonceni) s. Solonceni	Nisip prundiș	1,53	1,53	1,0	-	-
80	Fabrica Materialelor de Construcție s. Trifești	Calcar	23	14,75	-	-	38000/ 174000
Râșcani							
81	SA „Cariera Șaptebani”, s. Șaptebani	Calcar	Cariera cen- tru-6,66 Cariera sud-33,96	18,38	-	Cariera cen- tru-18,38 ha Cariera sud- 12,94 ha	280

82	SA „NIUTAMS CERA-MICA”, or. Râșcani	Argilă	20,6	4,32	-	8,478	-
83	SRL „Magistrala NORD”, com. Costești	Calcar	37,5	18,75	-	18,753	320
84	SRL „ARDEN-PLUS”, s. Pașcăuți	Nisip	133,0	1,18	2,03	8,22	150
85	SRL „VASLARIX”, s. Druță	Calcar tăiat	11,75	1,83	-	-	-
86	SA „SINGUREANCA”, s. Singureni	Calcar	1,67	1	-	-	-
87	SRL „Rocaprund” s. Zăicani	calcar	8,75	1,2	-	-	100
88	CAP „Corlăteanca” s. Corlăteni	calcar	20	6	-	-	-
Ștefan Vodă							
89	ÎI „Noroc”, s. Chioburciu	Nisip	1,1	0,6	0,02	1,1	100
Soroca							
90	SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, s. Cosăuți	Granit	73,5	32,4	-	-	-
91	SRL „Fabrica de materiale de construcție-Prim”, s. Trifăuți	Nisip	139,7	33,48	1,18	-	200
92	SRL „Fabrica de materiale de construcție-Prim”, s. Slobozia-Cremene	Nisip	143	9,09	1,33	-	200
93	SRL „Piatră decorativă”, s. Egoreni	Gresie	19,6	8,0	-	-	50
94	SRL „Veer”, s. Cosăuți	Nisip	4,5	0,69	-	2,4366	-
95	SRL „Veer”, s. Egoreni	Calcar	1,5	0,6	-	-	1000
96	SRL „Diamax-Agro”, s. Egoreni	Calcar	1,31	0,8	-	-	1000
97	SRL „Scala-Agrovim”, s. Egoreni	Calcar	2,56	1,1	-	-	1000
98	SRL „Marvest-Nord”, s. Iarova	Nisip	3,12	2,2	2,2	0,9886	-
99	SRL „Topograf”, s. Varancău	Nisip	5	4,3225	2,81	-	-
100	SRL „Veer”, s. Cosăuți	Nisip	4,5	0,69	-	2,4366	-
101	SRL „Veer” s. Egoreni	Calcar	1,5	0,6	-	-	1000
Strășeni							
102	SA „CARIERA MICĂUȚI”, s. Gornoe	Calcar	134,32	92,04	8,7	-	-
Taraclia							
103	SC „VADIMOX”SRL, s. Albota de jos	Nisip, prundiș	2,9	1,8	1,5	0,25	550

Telenești							
104	SRL „NISIP-SI”, s. Verejeni	Nisip	-	-	-	-	-
105	SC „NISIP-FROS”, s. Scorteni	Nisip	-	-	-	-	-
106	Firma „PODIȘ” S.R.L, s. Inești	Nisip	-	-	-	-	-
107	SC „CORSA-CLIM” SRL, s. Căzănești	Calcar	-	-	-	-	-
108	SC „NISIP-FROS”, s. Ordășei	Calcar	-	-	-	-	-
Ungheni							
109	SRL „FALCO-COM”, s. Manoilești	Argilă	11,5	-	-	11,5	-
110	SRL „FEODORA”, s. Costiuleni	Nisip, prundiș	7,65	1,24	1,24	2,45	-
111	SA „Ceramica Ungheni” s. Cetireni	Nisip	7,8	-	-	-	-
112	SRL „Carferm” s. Cetireni	Nisip, prundiș	-	-	-	-	-
UTA Găgăuzia							
113	SRL „ILDÂZ”, s. Congaz	Argilă	-	-	-	-	-
114	SRL „TER.S.C.” or. Ceadâr-Lunga	Nisip	1,96	0,5	-	1,96	175000
mun. Chișinău							
115	CAP „BACII” – Brăila-I	Calcar	8				
116	CAP „BACII”, Brăila-II	Calcar	10.3				
117	SA „MINA DIN CHIȘINĂU”, Chișinău-I	Calcar	369	1.74	-	-	-
118	ÎS „SARMAT”, Chișinău II	Calcar	816.9	1.5			131764.8
119	SA EBC „MINERAL”, Cricova I	Calcar	16.8	-	-	-	-
120	SRL „PIATRA”, Cricova I	Calcar	17,38	-	-	-	-
121	SRL „ZĂCĂMÂNT”, Cricova I	Calcar	27.86	-	-	-	3217,25
122	CP „LIBERTATE”, Cricova I	Calcar	10,44	0,3	-	-	-
123	FPG „GORNIAȘ”SRL, Cricova I	Calcar	48,65	1,4	-	-	-

124	ÎS „SARMAT”, Cricova I	Calcar	3,307	1,5	-	-	3231,0
125	SRL „MAGIA PIETREI”, Cricova I	Calcar	25,11	1,34	-	-	-
126	CP „MINA FĂURARI”, Cricova II	Calcar	215,5	-	-	-	-
127	CP „ORIZONT-EXTRA- GERE”, Cricova II	Calcar	53,31	-	-	-	-
128	SA EBC „MINERAL”, Cricova II	Calcar	418,0	1,5	-	-	13179,5
129	SRL „LARENSIA-COM”, Cricova II	Calcar	9,45	-	-	-	-
130	CP „MINA FĂURARI”, Făurești I	Calcar	91,2	-	-	-	-
131	SRL „SLATINA TRANS”, Făurești I	Calcar	28,91	-	-	-	-
132	SRL „PIATRA RARĂ”, Făurești II	Calcar	2,0	-	-	-	-
133	CP „MINA FĂURARI”, Făurești II	Calcar	215,5	-	-	-	-
134	SRL „STRATEX”, Făurești II	Calcar	499,4	-	-	-	-
135	SRL „LARENSIA COM”, Făurești II	Calcar	51,07	-	-	-	-
136	CP „LIBERTATE”, Făurești III	Calcar	35,16	0,3	-	-	-
137	CP „MINA FĂURARI”, Făurești III	Calcar	215,5	-	-	-	-
138	SA „CONCOM RTCA” Goian I	Calcar	53,7	-	-	-	-
139	CP „MINA FĂURARI”, Goian I	Calcar	24,03	-	-	-	-
140	FACTPC „NUTAVI” SRL, Goian I	Calcar	4,9	0,21	-	-	-
141	SRL „CALCAR TRANS”, Goian I	Calcar	38,4	-	-	-	-
142	FPC „GORNIA” SRL, Goian II	Calcar	24,15	-	-	-	-
143	SRL „BUNEGOȚ-C”, Goian II	Calcar	23,89	-	-	-	-
144	SRL „SLATINA GRUP” Goian II	Calcar	13,43	-	-	-	-
145	SRL „PIETRIȘUL” Goian II	Calcar	15,9	-	-	-	-

146	CMC „MACON”SA Horunții-Mici II	Materie primă de cheramzit	6,02	-	-	-	-
147	SA „PIETRIȘ” Ghidighici I	Piatră de construcție	55,6	-	-	-	-
148	SA „EDILITATE” Ghidighici II	Piatră de construcție	19,8	12,0	7,0	-	-
149	ÎI „DANIELA CHIMAC” Scurta de Mare	Piatră de construcție	1,09	-	-	-	-
150	SRL „BUCHISTIN” Făurești	Piatră de construcție	3,4	1,4	-	-	-
151	SA „PIETRIȘ” Pruncul	Materie primă pentru cărămidă și țiglă	47,9	-	-	-	-
152	CMC „MACON”SA Bubuieci	Materie primă pentru cărămidă și țiglă	27,07	16,92	16,7	-	-
153	CMC „MACON”SA Bubuieci II	Materie primă pentru cărămidă și țiglă	20,26	-	-	-	-

Îmbutelierea apei din surse subterane, anul 2017

Tabelul 2

Nr. d/o	Denumirea agentului economic, locul amplasării	Autorizație de folosință a apei, termenul de valabilitate	Sursa de îmbuteliere (sonda nr./izvor)	Măsuri de control: Act, nr., data, p/v, art., nr., data, amendă (înaintat/achitat, lei) prejudiciu (înaintat/achitat, lei)
1	2	3	4	5
1	SRL „Beșleaga E.R.V.A.”, s. Varnița, r. Anenii Noi	Nr. 019, valabilă 11.02.2019	Sonda nr. 49 CH Sonda nr. 2C	-
2	SRL „Mirealux”, r. Anenii Noi	Nr. 018, valabilă 11.02.2019	Sonda nr. 1350	-
3	SRL „Resan”, mun. Chișinău	-	-	-
4	SRL „Apă de Dobrogea”, mun. Chișinău	Nr. 05-10-307/386 valabilă 06.07.2028	Sonda 23-Ch	-
5	SRL „Anticor service”, com. Trușeni	Nr. 05-10-288/66, valabilă 04.02.2028	Sonda nr. 128A	-
6	SRL „Serlincom”, com. Ciorescu	-	Sonda nr. 4852	-
7	SRL „Franzeluța”, mun. Chișinău	-	Sonda nr. 5083/73	-
8	SC „Diata Plus”, or. Codru	Nr. 05-10-308/391, valabilă 25.03.2028	Sonda nr.97 Ch	-
9	SA „JLC”, mun. Chișinău	Nr. 05-10-309/392, valabilă 10.06.2028	Sonda nr. 4039	-
10	ÎM „Beermaster” SRL, mun. Bălți	-	Sonda nr. 1, nr. 2	-
11	SRL „Cahul Pan”, or. Cahul	-	Sonda nr. CH-1	-
12	SRL „Bere Unitanc”, or. Cahul	Nr. 416, valabilă 14.06.2019	Sonda nr. 305	-
13	SRL „Cogâlnic”, or. Cimișlia	Nr. 447, valabilă 20.11.2020	Sonda nr. 1094	Act de control nr. 08 din 02.06.2017
14	SC „Plop-Trăistieni” r. Donușeni	Nr.28/189, valabilă 30.05.2019	Izvor	-
15	ÎI „Acvamarin Cibotari”, r. Donușeni	Nr. 29/207, valabilă 13.06.2019	Sonda nr. 1150	-
16	S.A. „Pivnițele din Brănești”, or. Orhei	-	Sonda nr. 4831	-
17	SRL „Rusnac Moldovaqua”, r. Florești	Nr.486/04, valabilă 07.12.2029	Sonda nr.3, nr. 4	Act de control nr. 0107838 din 29.08.2017
18	ÎI „Gheorghigă Victor”, r. Râșcani	-	Sonda nr. 3	-
19	SRL „Geliber”, or. Sângerei	Nr. 02-27/316, valabilă 13.10.2028	Sonda nr. 6B	-
20	SRL „Kavpen”, r. Ștefan Voda	Nr. 5/191-16, valabilă 13.09.2021	Sonda nr. 2742	-
21	ÎM „Apă Bună Trade” SRL, r. Strășeni,	-	Sonda nr. 3941/1	Act de control nr. 104543 din 05.05.2017

VI. UTILIZAREA ȘI PROTECȚIA FLOREI ȘI FAUNEI. STAREA ARIILOR PROTEJATE DE STAT

Vadim STÎNGACI,

Șef adjunct, Inspectoratul Ecologic de Stat

Daniel ZUGRAVU,

Șef, Direcția inspectare floră și faună

Rezumat:

Actele legislative de bază în domeniu:

- Codul Contravențional nr. 218 din 24.10.2008;
- Codul Silvic nr. 887 din 21.06.1996;
- Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător;
- Legea regnului animal nr. 439 din 27.04.1995;
- Legea cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor, râurilor și bazinelor de apă nr. 440 din 27.04.1995;
- Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23.09.1999;
- Legea privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura nr. 149 din 08.06.2006.
- Legea regnului vegetal nr. 239 din 08.11.2007;
- Legea pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate nr. 1041 din 15.06.2000;
- Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr. 1538 din 25.02.1998.

Terenurile fondului silvic constituie 446400 ha (13,2%).

Gradul de împădurire variază de la zonă la zonă: la Nord – 7,2%, Centru 13,5% și zona de Sud – 6,7%. Fondul forestier este gestionat de Agenția „Moldsilva” – 86,7%, de organele administrației publice locale – 12,8%, de alți deținători – 0,5%. Pentru exercitarea efectivă a funcțiilor ecoprotective ale pădurilor este necesar ca gradul de împădurire pe țară să depășească 15%.

O atenție deosebită se acordă măsurilor efectuate în cadrul acțiunilor de înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”, îndeosebi activităților de plantare a arborilor. Pe teritoriul localităților Republicii Moldova (în scuarurile, parcurile, teritoriile adiacente caselor de locuit, școlilor, grădinițelor și altor instituții, în prejma străzilor din orașe și sate) s-au plantat 76,9 mii arbori și arbuști de diferite specii. Pe teritoriul mun. Chișinău s-au plantat 10,6 mii arbori și arbuști de diferite specii. Subdiviziunile din teritoriu ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor au plantat în fâșiile forestiere de protecție a traseelor auto cca 8,22 mii arbori și arbuști.

Întreprinderile Silvice ale Agenției „Moldsilva” au plantat culturi silvice în fondul forestier pe o suprafață de 441,0 ha.

Pe parcursul anului 2017, la compartimentul Floră, colaboratorii Direcției inspectare a florei și faunei și ai Agențiilor și Inspekțiilor ecologice raionale au întocmit 1276 procese-verbale cu privire la contravenție, din care 625 cazuri au fost întocmite pe fapta tăierilor ilicite și de încălcare a modului stabilit de folosire a fondului de exploatare, de recoltare și transportare a lemnului, săvârșite pe terenurile împădurite gestionate de Agenția „Moldsilva”, primării și alți deținători.

De asemenea, pe parcursul anului 2017, pentru încălcarea regulilor de vânătoare, colaboratorii Direcției inspectare a florei și faunei, a Agențiilor și Inspekțiilor ecologice au întocmit 120 procese-verbale cu privire la contravenție cu aplicarea amenzilor în sumă de 146 500 lei, fiind ridicate de la contravenienți 36 arme de vânătoare.

1. Flora

Plantele, în general, și plantațiile forestiere, în special, sunt baza menținerii echilibrului compușilor aerului atmosferic, sunt fabrici și depozite principale ale substanțelor organice, care înmagazinează și conservă energia solară și biodiversitatea. Protecția și menținerea învelișului vegetal este o problemă de necompromis pentru existența durabilă a vieții pe Pământ.

Pădurile constituie o sursă de cele mai diverse produse și servicii. Produsele forestiere asigură o contribuție valoroasă la dezvoltarea economiei naționale, iar pădurile constituie un factor de importanță majoră în menținerea echilibrului ecologic, protejarea resurselor funciare, acvatic, ameliorarea peisajului național și aspectului și microclimatului localităților.

Necesitățile actuale ale societății noastre în diverse produse forestiere depășesc cu mult potențialul natural al fondului forestier național, deoarece ponderea pădurilor din teritoriul țării abia depășește 10%. În ultimul timp la nivel mondial și regional sunt prognozate schimbări climaterice, care îngrijorează mult, țara noastră deja confruntându-se cu fenomene de aridizare și deșertificare.

Flora este una din principalele resurse naturale care trebuie îngrijită și protejată dacă dorim să aducă beneficii maxime nouă și generațiilor următoare. Unul dintre principalii factori stabilizatori de mediu, capabili să asigure protecția împotriva alunecărilor de teren și eroziunii solului, menținerea unui climat sănătos pentru om, lumii animale și vegetale, sunt pădurile.

Spre regret, la începutul ultimului deceniu al veacului XX, ritmurile extinderii suprafețelor cu vegetație forestieră (păduri, perdele forestiere de protecție etc.) au conținut, ca la sfârșitul acestuia practic să stopeze definitiv. Prevăzând consecințele nefaste, care pot urma după aceasta, actuala conducere a Agenției pentru Silvicultură „Moldsilva” a trasat drept una din principalele direcții de activitate a sectorului forestier național – extinderea suprafețelor cu vegetație forestieră. În acest context, au fost organizate întâlniri de lucru cu factori de decizie la nivel național și în toate raioanele țării. Drept rezultat, procesul de alocare a terenurilor degradate, precum și de împădurire a acestora a fost relansat.

Diversitatea biologică reprezintă o particularitate specifică a planetei noastre, care asigură funcționalitatea optimă a ecosistemelor, existența și dezvoltarea biosferei în general.

Flora Republicii Moldova este diversă și include cca 5513 specii de plante (superioare – 1989 specii, inferioare – 3524 specii).

După compoziția floristică cele mai bogate sunt ecosistemele forestiere (peste 850 specii), apoi cele de stepă (peste 600 specii), de luncă (cca 650 specii), petrofite (cca 250 specii), acvatic și palustre (cca 160 specii). Din cauza comportamentului uman din ce în ce mai indiferent față de natura care ne înconjoară, din cauza tehnologiilor avansate, care sunt făcute pe bază de combustibil și generează poluanți natura își pierde din coloritul și diversitatea ei.

Plantele, în general, și plantațiile forestiere, în special, sunt suportul de bază al menținerii echilibrului compușilor aerului atmosferic. Acestea sunt adevărate fabrici de

oxigen și depozite de substanțe organice, care înmagazinează și conservă energia solară și consolidează biodiversitatea. Protecția și extinderea învelișului vegetal este o condiție vitală pentru existența durabilă a vieții pe Pământ.

Semnificativ este faptul că, pe de o parte, populațiile speciilor răspândite în ecosistemele naturale scad treptat, iar, pe de altă parte, populațiile speciilor adventive și rudirile se află în proces de expansiune accelerată în toate tipurile de ecosisteme. Flora republicii este repartizată neuniform în ecosistemele terestre acvatice și palustre.

Flora ecosistemelor forestiere din R. Moldova este localizată în păduri în mare parte de specii de foioase. Predominante sunt pădurile de cvercinee răspândite conform legităților altitudinale și exigenței față de indicii ecologici principali ai biotopurilor.

În zona de nord a republicii se întâlnesc două tipuri de păduri: stejăret cu stejar pedunculat și cireș (dominante în această zonă), și stejăret cu stejar pedunculat și mesteacăn. Ultimul tip, amplasat în sectoarele de pădure „Rosoșeni” și „Mestecăniș” ale ocolului silvic Ocnița, indică limita de răspândire sud-vestică a mesteacănelui în Europa de Est.

Sectoarele de pădure de fag, *Fagus sylvatica* L, se întâlnesc numai în partea de nord-vest a înălțimii Moldovei Centrale (Codrii), la altitudini de 200-400 m pe pante cu expoziție nordică și nord-estică, unde fagul se află la limita estică a arealului. Pantele cu expoziție sudică din regiunea Codrilor sunt ocupate de goruneturi monodominante (*Quercus petraea* [Mattuschka] Liebl.) și goruneturi cu carpen (*Carpinus betulus* L.).

În ecosistemele de pădure din partea sudică a republicii se întâlnesc comunități forestiere de tip mediteranean din stejar pufos (*Quercus pubescens* Willd.), care în Moldova indică limita de nord-est a arealului cu păduri de stejar pedunculat (*Quercus robur* L.).

Componenta floristică a pădurilor de stejar pufos include peste 400 specii, cele mai reprezentative fiind cele stepice. Dintre ele un număr însemnat revine elementelor mediteraneene – balcanice, majoritatea fiind la limita arealului.

Luncile râului Prut și ale fluviului Nistru sunt parțial ocupate de sectoare cu comunități forestiere de luncă din plop alb (*Populus alba* L.), stejar pedunculat (*Quercus robur* L.), ulm (*Ulmus laevis* Pall.), de diverse specii de salcie (*Salix*). Pădurile de luncă constituie 4,7% din suprafața totală a pădurilor republicii.

Gradul de împădurire a țării variază de la zonă la zonă: la Nord – 7,2%, la Centru – 13,5% și în zona de Sud – 6,7%. Fondul forestier este gestionat actualmente de Agenția „Moldsilva” – 86,7%, de organele administrației publice locale – 12,8%, de alți deținători, cum ar fi: Căile Ferate, SA Drumuri, Agenția „Apele Moldovei” și altele – 0,5%.

Este important să știm, că pădurile noastre au în exclusivitate funcții de protecție a mediului. Pe parcursul anului 2017 în fondul gestionat de către Agenția „Moldsilva” s-au efectuat:

- lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor (inclusiv tăieri de igienă) pe o suprafață totală de 18658 ha cu recoltarea unui volum de 233314 m³ masa lemnoasă;
- tăieri de regenerare, conservare, reconstrucție ecologică pe o suprafață totală de 4616 ha, recoltându-se un volum total de 339327 m³ masa lemnoasă;
- tăieri diverse, inclusiv de igienă rasă pe o suprafață totală de 7552 ha cu recoltarea unui volum de 14488 m³ masa lemnoasă.

Una din sarcinile primordiale ale silviculturii naționale este regenerarea pădurilor, care se efectuează pe trei căi: naturală, artificială și mixtă. În anul 2017 de către Agenția „Moldsilva” s-a efectuat:

- plantarea culturilor silvice în fondul forestier pe o suprafață de 978 ha;
- ajutorarea regenerării naturale pe o suprafață de 2955 ha;
- regenerarea naturală pe o suprafață de 706 ha;

Potrivit Legii nr. 1041 din 15.06.2000 privind ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate, Strategiei dezvoltării durabile a sectorului forestier național și a unui șir de convenții și acorduri internaționale la care Republica Moldova este parte, sunt prevăzute măsuri de extindere a suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră prin crearea a noi tipuri de pădure, prin ameliorarea suprafețelor extinse, a insulelor verzi de arbori și arbuști, coridoarelor de interconexiune între masivele împădurite în perdelele de protecție de-a lungul râurilor, drumurilor și în jurul obiectivelor industriale.

Pentru exercitarea efectivă a funcțiilor ecoprotective ale pădurilor este necesar ca gradul de împădurire pe țară să depășească 15%. O atenție deosebită s-a acordat măsurilor efectuate în cadrul *acțiunilor* de înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”, îndeosebi activităților de plantare a arborilor. Pe parcursul acestei perioade întreprinderile silvice de stat au plantat 441,0 ha păduri, s-au efectuat lucrări de ajutorare a regenerării pe o suprafață de 2955 ha. Subdiviziunile din teritoriu ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor au sădit 8,22 mii arbori și arbuști de-a lungul traseelor auto. S-a efectuat un șir de lucrări de salubritate a localităților.

2. Controlul ecologic

Statul în persoana autorităților administrației publice are obligația să asigure folosirea rațională și suficientă a resurselor naturale, precum și protecția acestora indiferent de destinația lor.

Sarcinile serviciului controlului de stat în domeniul folosirii și protecției resurselor naturale constau în asigurarea respectării de către toate organele de stat și cele obștești, de către întreprinderile, instituțiile și organizațiile agricole de stat, cooperatiste obștești, precum și de întreprinderile mixte, persoanele fizice și juridice, străine, a cerințelor legislației ecologice în scopul folosirii eficiente și protecției cuvenite a acestor resurse.

Scopul controlului ecologic este protecția mediului pe calea preîntâmpinării sau înlăturării încălcării normelor ecologice.

Protecția mediului reprezintă un ansamblu de reglementări, acțiuni și mijloace, care au drept scop menținerea și protejarea factorilor de mediu împotriva degradării, prin diferite forme în urma activității antropogene.

Acest ansamblu constituie o prioritate națională ce vizează condițiile de viață și sănătate a populației, realizarea intereselor ei economice.

Inspectoratul Ecologic de Stat deține responsabilități legale cu privire la controlul calității și cantității anumitor categorii de resurse naturale și a factorilor de mediu, care influențează și vor influența în mod direct asupra vieții umane, iar asigurarea protecției mediului natural și folosirea rațională a resurselor naturale reprezintă principala modalitate prin care se dă valoare și conținut securității ecologice a Republicii Moldova.

Pe parcursul anului 2017 Colaboratorii Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor sale teritoriale au întocmit 1276 procese-verbale cu privire la contravenție din

	- Amenzi încasate	Lei								
2.6.	Art.126	Caz	10	0	1	3	5	0	0	1
	- Amenzi aplicate	Lei	8400	0	5400	900	1800	0	0	300
	- Amenzi încasate	Lei	4500	0	3000	450	900	0	0	150
	- Acțiuni înaintate (prejudiciul cauzat)	Lei								
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciul recuperat)	Lei								
2.7.	Art.127	Caz	143	40	2	26	46	28	0	1
	-Amenzi aplicate	Lei	30550	8650	600	5000	11950	4050	0	300
	-Amenzi încasate	Lei	15025	4400	300	2325	5900	1950	0	150
	- Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	45209	35740	144	4038	4962	325	0	0
	-Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	50047	30440	10944	3426	4937	300	0	0
2.8.	Art.132	Caz	15	15	0	0	0	0	0	0
	- Amenzi aplicate	Lei	4500	4500	0	0	0	0	0	0
	- Amenzi încasate	Lei	2250	2250	0	0	0	0	0	0
2.9.	Art.134	Caz								
	-Amenzi aplicate	Lei								
	-Amenzi încasate	Lei								
2.10.	Art. 135	Caz	47	4	38	3	0	0	1	1
	-Amenzi aplicate	Lei	7950	850	6350	450	0	0	150	150
	-Amenzi încasate	Lei	3925	425	3125	225	0	0	75	75
	-Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	2100	0	2100	0	0	0	0	0
	-Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	1460	0	1460	0	0	0	0	0
2.11.	Art.136	Caz	102	18	53	1	20	0	1	9
	-Amenzi aplicate	Lei	35100	8000	15900	400	8100	0	300	2400
	-Amenzi încasate	Lei	17550	3900	7800	200	4050	0	150	1450
2.12.	Art.137	Caz	38	26	5	3	3	0	1	0
	- Amenzi aplicate	Lei	19200	11500	1500	800	900	0	4500	0
	- Amenzi încasate	Lei	9300	5600	600	400	450	0	2250	0
2.13.	Art.139	Caz								
	-Amenzi aplicate	Lei								
	-Amenzi încasate	Lei								
2.14.	Art.140	Caz	8	8	0	0	0	0	0	0
	-Amenzi aplicate	Lei	11000	11000	0	0	0	0	0	0
	-Amenzi încasate	Lei	3500	3500	0	0	0	0	0	0
2.15.	Art. 141	Caz	1	1	0	0	0	0	0	0
	-Amenzi aplicate	Lei	900	900	0	0	0	0	0	0
	-Amenzi încasate	Lei	450	450	0	0	0	0	0	0
2.16.	Art.142	Caz	267	108	18	49	75	13	4	0
	-Amenzi aplicate	Lei	210757	143307	9600	18100	30750	8100	900	0
	-Amenzi încasate	Lei	109975	76950	4600	8850	15075	4050	450	0
2.17.	Art.95	Caz								
	-Amenzi aplicate	Lei								
	-Amenzi încasate	Lei								
2.18.	Art.182	Caz	16	0	16	0	0	0	0	0
	-Amenzi aplicate	Lei	84000	0	84000	0	0	0	0	0

	- Amenzi încasate	Lei	36000	0	36000	0	0	0	0	0
	-Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	79767,29	0	79767,29	0	0	0	0	0
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	67938,49	0	67938,49	0	0	0	0	0
	a) arbori		178	0	178	0	0	0	0	0
	- tăiați	Ex	47	0	47	0	0	0	0	0
	- vătămați	Ex	131	0	131	0	0	0	0	0
	b) volumul masei lemnoase	m ³	20,76	0	20,76	0	0	0	0	0
3.0	Art.231. Codul penal	Caz	2	1	0	0	0	1	0	0
	- arbori tăiați	Ex	343	229	0	0	0	114	0	0
	- volumul masei lemn.	m ³	146	96	0	0	0	50	0	0
	-Prejudiciu cauzat	Lei	82877,2	30454,2	0	0	0	52423	0	0
	- Prejudiciu recuperat	Lei	0	0	0	0	0	0	0	0
4.0	Materiale înaintate MAI	Caz	24	7	1	7	8	1	0	0
	- arbori tăiați	Ex	1514	739	9	337	315	114	0	0
	- volumul masei lemn.	m ³	313,711	188,034	0	60,86	14,817	50	0	0
	- Prejudiciu cauzat	Lei	251564,92	61552,8	58464	39412,4	39712,72	52423	0	0
	- Prejudiciu recuperat	Lei	0	0	0	0	0	0	0	0
5.0.	Total:		1276	333	264	168	390	83	14	24
	-Amenzi aplicate	Lei	1313100	337300	381350	118500	364600	81550	13850	15950
	-Amenzi încasate	Lei	641705,2	161325	173025	58575	185430,2	48600	6925	7825
	-Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	1098697,8	72537,14	814054,75	54479,76	101797,06	24932,9	3062,8	27833,4
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	633014,87	66048,18	370994,59	54661,46	99543,4	13801,44	2285,2	25680,6

3. Fauna

Fauna Republicii Moldova este relativ bogată și variată. În țară viețuiesc peste 15,5 mii specii de animale, inclusiv 461 specii de vertebrate și peste 15000 specii de nevertebrate. Dintre vertebrate se întâlnesc 70 specii de mamifere, 281 specii de păsări, 14 specii de reptile, 14 specii de amfibieni și 82 specii de pești. Cele mai răspândite specii native de mamifere sunt liliacul urecheat (*Plecotus auritus*), ariciul comun (*Erinaceus europaeus*), cârțița europeană (*Talpa europaea*), chițcanul comun (*Sorex araneus*), nictalul (*Nyctalus noctula*), veverița comună (*Sciurus vulgaris*), iepurele comun (*Lepus europaeus*), țistarul european (*Citellus citellus*), țistarul pătat (*Citellus suslicus*), șoarecele domestic (*Mus musculus*), șobolanul sur (*Rattus norvegicus*), șoarecele de pădure (*Apodemus sylvaticus*), șoarecele de câmp (*Apodemus flavicollis*), vulpea comună (*Vulpes vulpes*), căprioara (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), bursucul (*Meles meles*), jderul de piatră (*Martes foina*), dihorele european (*Mustela putorius*) și nevăstuica (*Mustela nivalis*).

În Republica Moldova există cinci rezervații științifice cu suprafața totală de 19,4 mii ha. Două rezervații forestiere – „Codrii” și „Plaiul Fagului” – se află în centrul Moldovei; altele două – „Prutul de Jos” și „Pădurea Domnească” – sunt amplasate în valea râului Prut; a cincea rezervație – „Iagorlâc” din raionul Dubăsari care are ca scop protecția și studierea ecosistemului acvatic unic al râului Nistru.

Dacă numărul de specii de vertebrate în ultimii ani rămâne aproape același, numărul speciilor de nevertebrate descrise, în urma cercetărilor efectuate de savanții zoologi, crește. Odată cu cercetarea diversității specifice se apreciază și starea speciilor de animale în diverse condiții de viață. Degradarea funcțională a ecosistemelor naturale se răsfrânge negativ și asupra efectivelor de animale. Analizând diversitatea specifică din diferite ecosisteme naturale și antrepozite și folosind criteriul de raritate se poate constata faptul că pe teritoriul republicii sunt numai câteva complexe de ecosisteme silvice, acvatice și palustre adiacente, unde habitează 10 și mai multe specii de animale vertebrate terestre incluse în Cartea Roșie a Moldovei.

Bogăția diversității lumii animale a fost determinată de amplasarea Republicii Moldova la interferența a trei zone biogeografice (pădurile de foioase central-europene, silvostepa mediteraneană, stepa est-europeană), formând o zonă de tranziție dintre elementele faunei de silvostepă europeană și faunei stepei asiatice continentale. Pe teritoriul interfluvial Nistru-Prut sunt situate limitele arealurilor de vest sau de est ale multor specii de animale, factor ce determină vulnerabilitatea lor în urma influenței presiunii antropice. Valorificarea extensivă și intensivă a ecosistemelor naturale (de stepă, de luncă, acvatice, silvice) a condus la disjunția biotopurilor și habitatelor diverselor specii de animale, izolarea specimenelor în perioada de reproducere și reducere a efectivelor populațiilor existente.

Condițiile de viață ale vinațului pe teritoriul Republicii Moldova sunt favorabile pentru a dezvolta un efectiv mare de animale.

În tabelul de mai jos este prezentată evidența animalelor și păsărilor, precum și numărul acestora recoltate în sezonul de vânătoare.

Evidența faunei cinegetice, anul 2017

Nr. d/o	Denumirea speciei	Numărul animalelor	
		La începutul sezonului de vânătoare, (ex.)	Dobândite, (ex.)
<i>MAMIFERE</i>			
1.	Cerbul lopătar*		
2.	Cerbul nobil*	308	
3.	Cerbul pătat*	304	
4.	Căpriorul*	4941	2
5.	Mistrețul*	2026	182
6.	Muflonul*	-	
7.	Iepurele de câmp**	110276	9292
8.	Vulpe***	18599	5077

PĂSĂRI			
1.	Gâsca***	2299	681
2.	Rața***	44288	9047
3.	Lișița***	28018	3448
4.	Fazanul**	63320	13752
5.	Porumbelul**	131617	16475
6.	Prepețița	128844	13274

Evidența s-a petrecut în:

- * Fondul silvic
- ** Terenurile agricole
- *** Bazinele de apă
- **** Fondul silvic și terenurile agricole

În scopul realizării obiectivelor trasate în urma interacțiunii eficiente cu Ministerul Afacerilor Interne, Agenția „Moldsilva” și Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova au fost întreprinse acțiuni concrete în vederea contracarării și depistării cazurilor de braconaj. Astfel, pe parcursul anului 2017 au fost întreprinse 1198 raiduri în colaborare cu autoritățile menționate în rezultatul cărora au fost întocmite 328 procese-verbale cu aplicarea amenzilor în sumă de 243600 lei. Au fost ridicate de la contravenienți 41 arme de vânătoare.

În tabelul de mai jos sunt prezentate rezultatele raidurilor de depistare și contracararea a cazurilor de braconaj.

**Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat la compartimentul
„Faună”, anul 2017**

Nr. d/o	Denumirea măsurilor	Unitatea de măsură	Indici
1	Acte de control întocmite	Unități	402
2	Raiduri întreprinse	Unități	1198
3	Procese-verbale întocmite	Unități	328
4	S-au ridicat arme de vânătoare/scule	Unități	41/51
5	Amenzi aplicate	Lei	243600
6	Amenzi încasate	Lei	121250
7	Prejudiciu cauzat	Lei	47585.5
8	Prejudiciu recuperat	Lei	31235.5

4. Fondul ariilor naturale protejate de stat

Regimul de conservare a biodiversității în ariile naturale protejate în Republica Moldova este reglementat de Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr. 1538-XIII din 25.02.98 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 66-68/442 din 16.07.1998), care stabilește bazele juridice ale creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate, principiile, mecanismele și modul lui de conservare, precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor în acest domeniu. Conform acestei legi, fondul ariilor naturale protejate de stat include obiectele și complexele naturale cu valoare primordială incontestabilă pentru conservarea biodiversității și habitatelor naturale pentru studierea proceselor naturale, restabilirea echilibrului ecologic și pentru educația ecologică a populației.

Prin crearea fondului ariilor naturale protejate de stat se urmărește protecția și conservarea obiectelor și complexelor naturale pentru generația actuală și generațiile viitoare ce presupune o corelare efectivă a măsurilor organizatorice, economice, educaționale cu potențiale activități antropogene asigurată de norme juridice.

Astfel legea prevede expres tragerea la răspundere a persoanelor fizice și juridice care au cauzat prejudicii ariilor protejate. Întru diminuarea presiunii economice, care persistă, obiectele și complexele din fondul ariilor protejate sunt declarate proprietate publică, cu excepția terenurilor private incluse în fond, dar luate sub protecția statului. În astfel de cazuri, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc conform unui regulament special. Terenurile obiectelor și complexelor din fond – proprietate publică, nu pot fi privatizate și nici arendate, iar deținătorii lor sunt obligați să asigure finanțarea întreținerii.

Republica Moldova are un mediu natural bogat din punct de vedere al diversității peisajelor și al aspectului geomorfologic. Diversitatea peisajelor include terenuri de pădure, stepă, luncile râurilor, terenuri stâncoase, acvatic, agricole și de altă natură. În urma exploatării nechibzuite a acestor terenuri ele au început să degradeze sau altfel spus, în urma impactului antropic necontrolat toate componentele naturii – pădurile, solurile, apele, stepele, luncile – au început să-și piardă aspectul și structura lor naturală de altă dată. Au început să dispară specii de plante și animale, iar multe din ele au devenit rare și au nevoie de a fi protejate de stat. Din cauza degradării componentelor naturii a devenit necesar să se ia măsuri de protecție a mediului, ca societatea umană să folosească resursele naturale fără a aduce daune mediului ambiant. Astfel, au apărut teritorii care au statut special de protecție, care poartă denumirea de arii naturale protejate de stat. Cele mai importante arii naturale protejate, care sunt destinate în mod prioritar protecției mediului, sunt rezervațiile științifice. Acestea sunt: Codru, Iagorlâc, Prutul de Jos, Plaiul Fagului, Pădurea Domnească. Ele fac parte din prima categorie a Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii și au cel mai strict regim de protecție. Destinația acestor rezervații este de a proteja ecosistemele naturale cu toate componentele mediului din cadrul lor, care includ specii de arbori, arbuști și alte specii de plante, la fel și specii de mușchi, licheni, ciuperci și întregul complex faunistic. În rezervațiile științifice se efectuează în mod obligatoriu investigații științifice pentru a studia procesele naturale și elabora bazele științifice de protecție a mediului.

Suprafața ariilor naturale protejate de stat constituie 66995,075 ha sau 4,65% din teritoriul țării și cuprinde 387 obiecte, inclusiv 294 arbori seculari. După acest indice Republica Moldova este situată pe unul dintre ultimele locuri din Europa. Ponderea relativ redusă a ariilor naturale protejate de stat în raport cu teritoriul țării și caracterul izolat al amplasării obiectelor de protecție teritorială nu asigură o conservare efectivă a diversității biologice conform cerințelor stipulate în convențiile internaționale din domeniu. Această situație se agravează și prin nerespectarea regimului de protecție pe unele suprafețe din cadrul fondului ariilor naturale protejate de stat prin lacunele cadrului instituțional, nivelul insuficient al calificării cadrelor și al responsabilității autorităților locale. Toți acești factori pot avea un impact negativ de proporții asupra stabilității ecologice pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Ariile protejate prin valoarea naturală și gradul redus al intervenției umane pe teritoriul lor sunt cele mai bune exemple și modele pentru sistemele ecologice naturale și seminaturale. Totodată, pentru a realiza tranziția de la actualul model de dezvoltare la un model de dezvoltare durabilă este necesară cercetarea, cunoașterea și experimentarea proiectelor pentru implementarea conceptului de dezvoltare durabilă. Astfel, atât evaluarea și monitorizarea stării capitalului natural, cât și dezvoltarea cunoașterii se poate realiza în cadrul unor zone pilot, cum sunt ariile protejate.

„Parcurile naționale și ariile protejate nu ar fi necesare într-o lume ideală, dar noi trăim într-o lume reală. Și este o realitate că noi, oamenii, nu am descoperit încă cum să trăim în armonie cu această mică și frumoasă planetă”.

VII. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR ȘI SUBSTANȚELOR CHIMICE

Veronica FOCȘA,
*șef, Secția inspectare sol, subsol,
deșeuri și substanțe chimice*

Maxim BRUMA,
*inspector superior, Secția inspectare sol,
subsol, deșeuri și substanțe chimice*

Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor se subscie obiectivelor politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și urmărește reducerea consumului de resurse și aplicarea practică a ierarhiei deșeurilor. Abordarea Uniunii Europene în domeniul gestionării deșeurilor se bazează pe trei principii majore:

- *Prevenirea generării deșeurilor* – factor considerat a fi extrem de important în cadrul oricărei strategii de gestionare a deșeurilor, direct legat atât de îmbunătățirea metodelor de producție, cât și de determinarea consumatorilor să-și modifice cererea privind produsele (orientarea către produse verzi) și să abordeze un stil de viață care să genereze cantități reduse de deșeuri.

- *Reciclare și reutilizare* – în cazul în care sunt generate deșeuri, încurajarea unui nivel ridicat de recuperare a materialelor componente, preferabil prin reciclare materială. În acest sens sunt identificate câteva fluxuri de deșeuri pentru care reciclarea materială este prioritară: deșeurile de ambalaje, vehicule scoase din uz, deșeuri de baterii, deșeuri din echipamente electrice și electronice.

- *Îmbunătățirea eliminării finale a deșeurilor și a monitorizării* – în cazul în care deșeurile nu pot fi recuperate, acestea trebuie eliminate în condiții sigure pentru mediu și sănătatea umană, cu un program strict de monitorizare.

Pentru a consolida reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte tipuri de valorificare a deșeurilor, persoanele fizice sau juridice (producătorul produsului) care proiectează, produc, prelucrează, tratează, vând și/sau importă produse sunt supuse regimului de responsabilitate extinsă a producătorului. În scopul promovării responsabilității extinse a producătorului, prioritar vor fi supuse acestor reglementări următoarele produse: baterii și acumulatori, echipamente electrice și electronice, vehicule, uleiuri, ambalaje. Activitățile pentru aplicarea responsabilității extinse a producătorului vizează măsurile de acceptare a produselor returnate și a deșeurilor care rămân după utilizarea respectivelor produse, precum și gestionarea ulterioară a deșeurilor și asigurarea financiară pentru aceste activități.

Implementarea principiilor de gestionare a deșeurilor va contribui la o evoluție efectivă a sistemului de management integrat al deșeurilor, prin acordarea priorității facilităților de eliminare a deșeurilor, ținând cont de aspectele protecției sănătății umane și a mediului și integrând conservarea biodiversității și a resurselor naturale.

Gestionarea deșeurilor municipale

Gestionarea deșeurilor include activitățile de colectare, transportare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv supravegherea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker. În vederea implementării legislației în domeniul gestionării deșeurilor, autoritățile administrației publice locale, în limita resurselor financiare aprobate în acest scop de către consiliul local pe anul bugetar respectiv, sunt abilitate cu dreptul de a asigura crearea unui sistem eficient de gestiune integrată a deșeurilor municipale prin: colectare, asigurare etapizată a condițiilor pentru colectare separată, transportare, valorificare și eliminare finală a deșeurilor, însă potențialul financiar al acestor autorități este redus. Conform datelor disponibile în prezent în republică sunt exploatate 1146 depozite de deșeuri cu suprafața de 1247,61 ha care au fost organizate de autoritățile publice locale în localitățile respective (**Tabelul 1**). Pe parcursul anului 2017 a fost încetată transportarea deșeurilor la 5 depozite neconforme din unele localități rurale a raioanelor Ocnița, Ialoveni, Orhei, Cimișlia, Nisporeni. Condițiile locale impun o abordare specifică în funcție de particularitățile fiecărui depozit, generând în acest fel diferite variante de închidere definitivă a depozitului, respectiv costuri. Luând în considerare și aspectele de natură economică, legate de costurile de închidere se poate recomanda închiderea depozitului de deșeuri cu varianta cea mai simplă: lucrări de stabilizare și nivelare, sistem de drenaj a gazelor (după caz), strat impermeabil, strat de drenaj a apei, strat de sol, revegetare, colectarea levigatului în vederea epurării ulterioare, precum și monitorizare post închidere.

Conform datelor Biroului Național de Statistică cantitatea de deșeuri menajere solide formate în perioada 2009-2016 este în continuă creștere: de la 155,9 mii tone în anul 2009, la 276,010 mii tone în anul 2016. Deșeurile rurale diferă de deșeurile urbane prin compoziție morfologică și cantitate. Pentru populația care nu este deservită de serviciile de salubritate, cantitatea de deșeuri generată se calculează: – 0,9 kg/loc/zi în mediul urban și – 0,5 kg/loc/zi în mediul rural.

Actualmente, în majoritatea primăriilor activitățile asupra problemelor privind salubritatea localităților, colectarea separată a deșeurilor sunt organizate la nivel satisfăcător. Astfel, servicii specializate în colectarea și eliminarea deșeurilor există în municipii, în toate centrele raionale, gestionarea acestora fiind realizată în mod organizat, prin intermediul acestor servicii, care lucrează pe bază de contract cu generatori individuali, dar acest sistem acoperă numai 70-90% din totalul generatorilor de deșeuri municipale din mediul urban. O mică parte din localitățile rurale, și, în special, acele localități rurale aflate în proxima vecinătate a centrelor raionale, sunt deservite de servicii organizate pentru gestionarea deșeurilor. Astfel, în prezent în doar 98 localități rurale este organizată colectarea și transportarea deșeurilor de servicii specializate de colectare. Servicii noi de salubritate s-au format în unele localități rurale din raioanele Cantemir, Criuleni, Basarabeasca, Taraclia, Șoldănești. Majoritatea dintre acestea se limitează doar la transportarea deșeurilor la gunoiștile din localitățile respective.

În anul 2017 cantitatea de deșeuri menajere solide colectate de către serviciile de salubritate în mediul urban și rural a constituit 2 705 300 m³, inclusiv în mediul rural

367 090 m³. În comparație cu anul precedent constatăm că s-a mărit volumul deșeurilor colectate în localitățile rurale cu 112 400 m³. Circa 90% din cantitatea de deșeuri municipale colectate de serviciile de salubritate a fost eliminată prin depozitare, colectarea selectivă fiind organizată parțial în mun. Chișinău și unele centre raionale. Ratele de reciclare și valorificare a deșeurilor sunt încă foarte reduse. Multe materiale reciclabile și utile sunt depozitate împreună cu cele nereciclabile, astfel pierzându-se o mare parte a potențialului lor util (hârtie, sticlă, metale, materiale plastice). Fiind amestecate și contaminate din punct de vedere chimic și biologic, recuperarea lor este dificilă. Volumul deșeurilor municipale colectate de serviciile de salubritate în localitățile din Republica Moldova este prezentată în **Tabelul 2**.

Utilizând practica acumulată în alte state, este necesar ca autoritățile publice locale să dispună de o infrastructură viabilă de colectare, de un program bine gândit privind gestionarea deșeurilor. Implementarea proiectelor noi, inclusiv planificarea conform Strategiei de gestionare a deșeurilor, cât și îmbunătățirea stării ecologice a unor depozite existente sunt redate în **Tabelul 3**.

Noile sisteme integrate de management al deșeurilor vor cuprinde colectarea și transportul deșeurilor, stații de transfer a deșeurilor, stații de sortare și compostare și depozite regionale de deșeuri. Până în prezent în rezultatul studiilor efectuate și ședințelor de lucru organizate au fost selectate terenuri pentru proiectarea depozitelor regionale în: or. Cahul; or. Căușeni; s. Florițoaia Veche, r-nul Ungheni; or. Dondușeni. Au fost selectate terenuri pentru proiectarea stațiilor de transfer în s. Cania, or. Taraclia, or. Căușeni, s. Nișcani, or. Ungheni, or. Briceni, or. Edineț, or. Ocnița. Totodată, au fost elaborate studii de fezabilitate privind crearea unui sistem de management a deșeurilor pentru Regiunile de management a deșeurilor nr. 1, nr. 5 și nr. 8.

Activități de salubritate a localităților

Pe parcursul anului 2017 au fost organizate mai multe acțiuni de salubritate a localităților. În scopul asigurării și desfășurării eficiente a acțiunilor de salubritate și amenajare a localităților, recunoscute deja tradiționale, Inspectoratul a elaborat și prezentat Agențiilor și Inspecțiilor ecologice teritoriale Dispoziția cu privire la salubritatea și amenajarea localităților nr. 3-d din 17.03.2017 cu privire la organizarea Bilunarului ecologic de primăvară. Concomitent s-a elaborat și prezentat Programul orientativ de acțiuni privind organizarea și desfășurarea Campaniilor de salubritate, care a fost un suport consultativ-metodologic pentru autoritățile publice locale la întocmirea programelor și planurilor locale de organizare și desfășurare a acțiunilor de salubritate.

Agențiile și Inspecțiile ecologice pe tot parcursul Campaniei de salubritate au monitorizat organizarea și desfășurarea cu succes a acțiunilor de salubritate a localităților de către autoritățile administrației publice locale. În timpul Campaniei de salubritate inspectorii de mediu au organizat raiduri ecologice în comun cu reprezentanții primăriilor din localitățile urbane și rurale respective în rezultatul cărora au fost concretizate volumele de lucru pentru lichidarea gunoiștilor stihinice formate în parcuri, păduri, fâșii de protecție a drumurilor, pe terenuri agricole și publice. La un nivel sa-

tisfăcător s-au desfășurat acțiunile de salubritate în raioanele Briceni, Cahul, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Fălești, Hâncești, Leova, Șoldănești, Taraclia, unde au fost curățate cele mai mari suprafețe ocupate de deșeurii. În unele primării din raioanele Basarabeasca, Cimișlia, Orhei, Râșcani, Rezina, Sângerei, Vulcănești lucrările de salubritate s-au desfășurat lent, invocându-se diferite motive, principala cauză fiind lipsa serviciilor speciale de salubritate și dotarea insuficientă a primăriilor cu transport special. În lipsa acestor servicii salubritatea se efectuează de către populație în mod arbitrar, formând noi gunoși spontane.

Pe parcursul campaniilor s-au desfășurat și acțiuni de educație ecologică a populației prin intermediul seminarelor și adunărilor în colective, întrunirilor cu factorii de decizie. Măsurile întreprinse de salubritate a localităților și rezultatele obținute au fost pe larg reflectate în mass-media scrisă, emisiuni radio și televiziune.

În cadrul acțiunilor de salubritate pe parcursul anului 2017 au fost depistate 3122 gunoși stihinice cu suprafața de 246,64 ha, din acestea – 2661 gunoși cu suprafața de 174,74 ha au fost lichidate. Vinovații de încălcarea legislației privind gestionarea deșeurilor au fost sancționați: au fost încheiate 489 procese-verbale cu privire la contravenție persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere. Suma amenzilor aplicate a constituit 342 500 lei, din care au fost achitate 154 525 lei.

Implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013 va asigura realizarea unui nou mod de colectare a deșeurilor menajere, a celor de producție, recuperarea materialelor reutilizabile, protecția mediului și realizarea unui program de salubritate stradală unitară, mod care să contribuie la reducerea cantității de deșeurii depozitate în respectivele zone prin stabilirea unui sistem adecvat de tratare pentru fiecare tip de deșeurii în vederea protejării mediului.

Generarea și gestionarea deșeurilor industriale

Cantitățile de deșeurii de producție generate variază de la an la an datorită variației activităților generatoare de deșeurii, a re tehnologizării, a preocupării crescânde de a minimiza cantitatea de deșeurii generată. Cantitățile de deșeurii de producție generate anual sunt înregistrate și raportate de către agenții economici pe baza rapoartelor statistice, care sunt analizate și prelucrate de către Biroul Național de Statistică. Conform datelor deținute de Biroul Național de Statistică în anul 2016 a fost generată o cantitate totală de 1 609 496,8 tone de diferite fluxuri de **deșeurii**. Cantitatea deșeurilor de producție generate de unele sectoare ale economiei naționale sunt reflectate în **Tabelul 4**. Cele mai mari cantități de deșeurii de producție provin de la întreprinderile și organizațiile de extracție, din industria produselor și băuturilor, de la creșterea animalelor. Din cantitatea de deșeurii de producție circa 70% sunt eliminate prin depozitare la gunoși. Conform datelor statistice generarea deșeurilor fluctuează anual. Dinamica formării deșeurilor de producție pe anii 2010-2016 este prezentată în **Figura 1**.

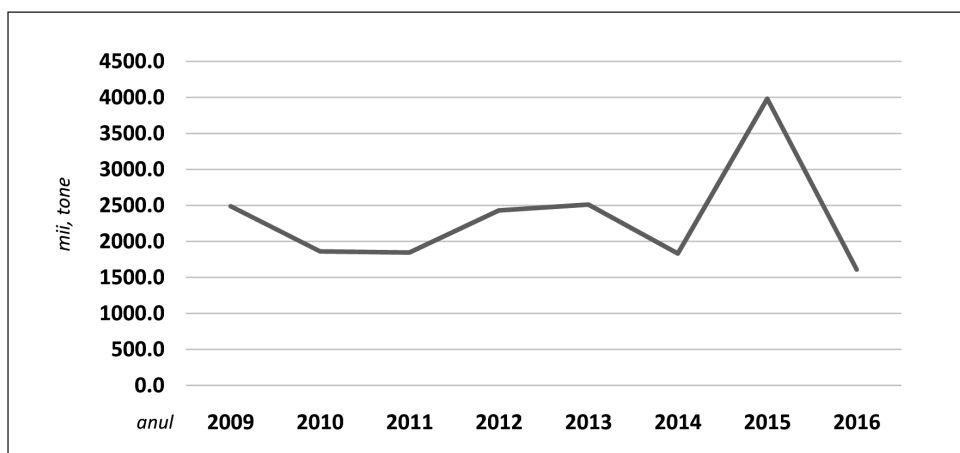

Fig. 1. Dinamica generării deșeurilor de producție

Responsabilitatea pentru gestionarea deșeurilor industriale revine operatorilor economici generatori. Aceștia au obligația să asigure efectuarea operațiunii de tratare a deșeurilor prin mijloace proprii sau prin transferarea deșeurilor în vederea efectuării acestei operațiuni unui agent, unei unități sau întreprinderi care desfășoară activități autorizate de tratare a deșeurilor prin metode și procedee ce nu poluează mediul.

Deșeuri periculoase

Producătorii de deșeuri periculoase, precum și operatorii economici autorizați în domeniul colectării, transportării, stocării, tratării sau valorificării deșeurilor periculoase sunt obligați să colecteze, să transporte și să stocheze separat diferitele categorii de deșeuri periculoase, în funcție de proprietățile fizico-chimice, de compatibilități și de natura substanțelor de stingere care pot fi utilizate pentru fiecare categorie de deșeuri în caz de incendiu, astfel încât să se poată asigura un grad ridicat de protecție a mediului și a sănătății populației. Totodată producătorii de deșeuri periculoase au obligația să nu combine deșeurile periculoase cu alte categorii de deșeuri periculoase sau cu alte deșeuri, substanțe sau materiale.

Evidența deșeurilor periculoase s-a efectuat în baza formularului „F-1 Deșeuri toxice”. Pe parcursul anului 2016 a fost generată o cantitate totală de 2264,365 tone de deșeuri periculoase. Conform studiului statistic principalele tipuri de deșeuri periculoase generate au fost: deșeurile petroliere – 1087,088 tone; de la producerea și utilizarea lacurilor și vopselelor – 0,157 tone; deșeuri ce conțin plumb și compușii lui – 245,594 tone. Totodată sunt stocate din anii precedenți: deșeuri ce conțin vanadiu – 660,509 tone; deșeuri ce conțin nichel și compușii lui – 9,00 tone; deșeuri ce conțin compuși de cianură – 4346,68 tone. Prin natura lor, deșeurile periculoase au cel mai mare impact asupra mediului înconjurător și a sănătății populației. Ținând cont de proprietățile lor specifice care fac ca acestea să fie periculoase (explozive, oxidante, inflamabile, iritante, cancerigene, corozive, infecțioase, mutagene, sensibilizante, ecotoxice) este necesar ca activitățile de gestionare a deșeurilor periculoase să fie abordate într-un mod riguros. Modalitatea cea mai eficientă de soluționare a problemei gestionării deșeurilor peri-

culoase, propusă de către experții din Uniunea Europeană, este crearea până în anul 2020 a unui Centru de gestionare a deșeurilor periculoase, care se va ocupa de repararea tratamentelor pentru deșeurile poluanților organici persistenți sau pentru cele contaminate cu poluanți organici persistenți, pentru deșeurile cu conținut de mercur și deșeurile periculoase formate în urma dezmembrării bateriilor și acumulatorilor, a echipamentelor electrice și electronice, a automobilelor scoase din uz, precum și de exportul acestora pentru eliminare finală.

Fluxuri specifice de deșeuri

Deșeuri ce conțin compuși de cianură. În industria vinului deșeurile ce conțin albastru de Prusia (hexacianoferati (II) de fier (II) și fier (III), adică compuși de cianură) s-au format în rezultatul demetalizării vinurilor cu hexacianoferat (II) de potasiu, compus cunoscut ca „Sare galben-sângerie”. Problema demetalizării vinurilor a apărut ca o consecință a utilizării în industria vinicolă a utilajului (vase, pompe, prese, zdrobitoare, conducte etc.) din fier simplu, neprotejat, care, sub acțiunea sucului de poamă și, mai ales, a vinului, sunt supuse coroziei chimice, vinul îmbogățindu-se cu ioni de fier, fapt ce îi atribuie un gust metalic. Pentru a readuce gustul inițial al produsului, este necesar de a înlătura ionii de fier, ceea ce se obține prin administrarea hexacianoferatului (II) de potasiu, care leagă ionii de fier sub formă de precipitat – albastru de Prusia. Precipitarea este urgentată prin adăugarea bentonitei și gelatinei sau a cleiului de pește, substanțe care, împreună cu precipitatul albastru de Prusia și fracțiile coloidale de drojdii formează așa-numitele deșeuri vinicole ce conțin albastru de Prusia. Ele se separă de restul vinului prin decantare și în stare semilichidă (10-30% fază solidă), fiind păstrate la întreprinderile vinicole unde s-au acumulat.

Actualmente pe teritoriile fabricilor de vin sunt depozitate 4159,07 tone de deșeuri vinicole ce conțin compuși de ferocianură. Depozitarea acestora este organizată în capacități betonate, recipiente metalice în stare tehnică relativ satisfăcătoare cu acces limitat. În timpul controalelor ecologice efectuate de către inspectorii subdiviziunilor teritoriale ale IES, agenții economici au fost atenționați prin acte de control în vederea asigurării condițiilor de păstrare a stocurilor de deșeuri vinicole și predarea acestora agenților economici autorizați în domeniul neutralizării lor.

Sub formă de sediment albastrul de Prusia acesta nu comportă proprietăți toxice, însă nimerind în sol, sub acțiunea apelor freactice, care în Moldova se disting printr-un mediu bazic slab, precum și sub acțiunea plantelor și microorganismelor, aceste sedimente se dizolvă treptat, formând hexacianoferati solubili în apă, care deja sunt toxici. Având o anumită stabilitate în mediu, ei pot fi răspândiți de apele freactice la mari distanțe de la locul înhumării deșeurilor respective. Compușii de cianură pot nimeri în organismul uman împreună cu apa și produsele alimentare consumate. În concentrații mari pot conduce la deces, iar în cantități mai reduse pot provoca îmbolnăvirea sau agravarea bolilor cronice de care suferă persoana intoxicată.

Prelucrarea deșeurilor vinicole cu conținut de ferocianură a fost inițiată de către „EST-Service-M” SRL prin intermediul complexului tehnologic amplasat și testat pe

teritoriul uzinei „Alimentarmaș” S.A. Această tehnologie de neutralizare a deșeurilor cu conținut de ferocianură va fi implementată doar după coordonarea proiectului de execuție al acestui sector de prelucrare cu organele de mediu.

Tehnologiile moderne utilizate în vinificație nu generează deșeuri de ferocianură de potasiu.

Deșeuri rezultate din activitatea medicală se consideră deșeurile rezultate din activitățile de asistență medicală pentru om și animale și/sau din cercetările conexe, clasificate în deșeuri periculoase și nepericuloase în conformitate cu Lista deșeurilor aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 99 din 30.01.2018. Împachetarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, inclusiv a celor periculoase, obligatoriu se efectuează doar în ambalaj confecționat din materiale care permit eliminarea acestuia cu riscuri minime pentru mediu și sănătatea populației. Ambalajul în care se face colectarea și care vine în contact direct cu deșeurile periculoase rezultate din activitatea medicală este de unică folosință și se elimină o dată cu conținutul.

Tratarea deșeurilor infecțioase prin metoda de autoclavare este organizată în spitalele raionale din Soroca și Telenești, Asociația medico-teritorială Buiucani, SRL „UISPAC” și SRL „Ecostat” din mun. Chișinău. În unele instituții medicale deșeurile infecțioase sunt incinerate în cuptoare improvizate amplasate pe teritoriul instituției. Metoda de incinerare în echipament special este utilizată în Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” și IMS Dermatologie și Maladii Comunicabile din mun. Chișinău.

Tratarea prin piroliză a deșeurilor infecțioase este contractată cu SRL „Trisung” din or. Cahul de către unele instituții medicale din mun. Bălți, raioanele Leova, Cimișlia, Cahul, Briceni, Vulcănești, Drochia, mun. Chișinău.

Fragmentele și organele umane formate în spitale sunt transportate în gropile Bekkari din localitățile respective sau sunt înhumate în cimitire. Deșeurile chimice formate și reactivele cu termen expirat sunt predate pentru neutralizare la CP „Entuziast”, SRL „Eco-Emir”, iar deșeurile cu conținut de mercur care se conțin în termometre, tonometre, lămpi luminescente uzate sunt depozitate în încăperile instituțiilor medicale, parțial au fost predate la SRL „Vanis Prim”.

Gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală rămâne o problemă atâta timp cât nu va fi stabilit un sistem eficient de gestionare a acestor deșeuri.

Poluanții organici persistenti (POP) reprezintă o categorie de substanțe foarte stabile din punct de vedere chimic cu proprietăți toxice și bioacumulative, care prezintă un pericol sporit pentru sănătatea oamenilor și mediul ambiant. Ei au calități nocive extrem de pronunțate, un grad înalt de rezistență la degradare și proprietăți de acumulare în organismele vii și mediul înconjurător, pot fi ușor transportați în atmosferă la distanțe mari și se depun departe de locul de emisie, pot afecta sănătatea și mediul, fie aproape sau departe de sursele lor. POP cuprinde un șir de pesticide organo-clorurate, bifenili policlorurați (BPC) și unii poluanți industriali, inclusiv dioxinele și furanii.

În scopul reducerii impactului asupra mediului provocat de stocurile de pesticide inutilizabile și de stocurile contaminate cu POP au fost întreprinse un șir de măsuri întru executarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în urma ratificării

tratamentelor internaționale de mediu, care reglementează substanțele chimice, stocurile și deșeurile acestora. Astfel eliminarea pesticidelor inutile și interzise din depozitele raionale au fost realizate în cadrul proiectelor implementate de Ministerul Mediului și gestionate de către Oficiul Managementul Durabil POP, precum și în două proiecte implementate de Ministerul Apărării și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Conform datelor disponibile, la moment se păstrează 339,729 tone de pesticide, care urmează să fie eliminate în perioada următoare: r-nul Ungheni, s. Zagarancea, unitatea militară – 87,567 tone; r-nul Telenești, s. Ciulucani – 1,6 tone; r-nul Sângerei, s. Alexandreni – 139,99 tone; r-nul Fălești, s. Hitrești – 1,100 tone; r-nul Ceadâr-Lunga, s. Gaidar – 33,123 tone; s. Copceac – 9,494 tone; r-nul Briceni, s. Beleavinți – 1,200 tone; mun. Bălți, S.A. „Porumb” – 27,885 tone; r-nul Florești – 37,77 tone.

Totodată, s-a depistat depozitarea pesticidelor inutile și interzise în r-nul Florești: s. Mărculești – 700 litri și 2,0 tone pesticide acoperite cu sol; s. Ștefănești, în depozit ce necesită reparație – 1,0 tone pesticide; s. Prăjila, în depozit asigurat cu pază – 14275 litri; s. Cunicca, pe teritoriul brigăzii de tractoare – 3,0 tone pesticide amestecate cu sol; or. Florești, în depozitele Secției de dezinfecție profilactică pe lângă Centrul de Sănătate Publică Florești – 3,0 tone substanțe chimice cu termen expirat.

O altă problemă prioritară este cea a terenurilor contaminate cu pesticide din categoria POP. Baza de date cu circa 1600 de locații contaminate (foste depozite de pesticide, stații de preparare a soluțiilor, terenuri de aterizare a aviației agricole și deservire a tehnicii) poate fi accesată pe site-ul (<http://pops.mediu.gov.md>). Monitorizarea situației la obiectele contaminate este o prioritate a autorităților publice locale în comun cu subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat, Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului și Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

O anumită experiență în domeniul decontaminării terenurilor a fost acumulată în cadrul a câtorva proiecte pilot prin izolarea materialelor contaminate în sarcofage. Astfel, sarcofagul de izolare a deșeurilor POP din apropierea s. Congaz (UTA Găgăuzia) a fost organizat în anul 2008 la distanța de circa 3 km față de localitate. Volumul deșeurilor înhumate constituie: 1014 m³ deșeuri de construcție a fostului depozit de chimicale și 786 m³ de sol contaminat. Terenul este îngrădit parțial, în stare satisfăcătoare.

În com. Step-Soci, r-nul Orhei, în anul 2009, a fost implementat proiectul „Depozit (sarcofag) pentru izolarea deșeurilor cu compuși organici persistenti”. Lucrările au fost finanțate de către Fundația Canadiană și implementate de Compania de inginerie și consultație NIRAS (Danemarca). Pe perimetrul sarcofagului cresc arbori de salcâm boieresc și ierburi perene.

După evacuarea pesticidelor inutile din depozitul din s. Bujor, r-nul Hâncești materialele de construcție a depozitului și solul contaminat au fost înhumate în sarcofag cu suprafața de 100 m.p. în apropierea fostului depozit de chimicale. Terenul nu este îngrădit, starea sarcofagului este satisfăcătoare.

Sarcofagul pentru izolarea deșeurilor și solului contaminat cu POP în s. Tătărești, r-nul Strășeni a fost construit pe o suprafață de 0,25 ha conform proiectului de execuție, avizat pozitiv prin avizul expertizei ecologice de stat nr. 05-5-3833/164 din 12.01.2012. Lucrările de proiectare și construcție au fost finanțate din Fondul Ecologic Național în sumă de 194 715,9 lei. La moment terenul unde a fost demolat depozitul de chimicale este nivelat, cresc plante multianuale. Sarcofagul este îngrădit, parțial înierbat.

Solul contaminat cu uleiuri toxice de la stația de transformatoare „Vulcănești 400 kV” a fost înhumat în 4 sarcofage. Terenul sarcofagului este înierbat pe o suprafață de 1600 m.p., sunt sădiți arbori de salcâm. Terenul este îngrădit.

Poligonul de pesticide din s. Cișmichioi, r-nul Vulcănești a fost construit în anul 1977 și dispune de o suprafață de 2,4 ha. Poligonul este amplasat în câmp, la o distanță de circa 10 km de la localitate cu pază asigurată de către Paza de Stat. Pe teritoriul poligonului există 14 sarcofage în care sunt depozitate 3967 tone de pesticide. Teritoriul poligonului este îngrădit, iar pe perimetru sunt amenajate canale de scurgere a apelor meteorice. În anul 2004 terenul aferent poligonului a fost plantat cu arbori, fiind creată o fâșie forestieră de protecție cu o suprafață de 1,5 ha pe perimetrul poligonului. La intrare este instalat un panou informațional cu schema obiectului; unitatea de pază este asigurată cu un sistem autonom de energie electrică. Pe teritoriul poligonului a fost instalat un panou antiincendiar special, completat cu mijloace și utilaje pentru situații excepționale.

Conform proiectului „Reducerea riscurilor legate de depozitul de deșeuri periculoase Cișmichioi”, inițiat în anul 2016 de către Compania „Deconta” în baza unui contract semnat cu Agenția Cehă pentru Dezvoltare, Ministerul Mediului și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a fost realizat în perioada 2016-2017 un studiu de fezabilitate la poligonul de pesticide din s. Cișmichioi în scopul evaluării situației ecologice în zonă, elaborării recomandărilor privind gestionarea de mai departe a acestui obiect, determinării mai exacte a cantităților și categoriilor de substanțe depozitate și estimării costurilor pentru lucrările de evacuare și distrugere în eventualitatea realizării acestor măsuri.

În urma investigațiilor s-a constatat că, în general, contaminarea în perimetrul poligonului este concentrată în interiorul celor 14 sarcofage în care sunt depozitate pesticidele vechi. Contaminarea în straturile de suprafață este la un nivel redus. Totodată, s-a constatat că agentul contaminant nu se dispersează în mediul înconjurător. Nu s-au depistat reziduuri de pesticide în solul din afara poligonului și în apele subterane. În-grijorătoare, însă este cantitatea deșeurilor. Estimările referitor la cantitatea deșeurilor arată un volum total de pesticide și sol contaminat de peste 37 mii metri cubi. Experții au prezentat patru alternative de remediere a locației poligonului, însă cea mai eficientă pe termen scurt, potrivit experților este izolarea gropilor de deșeuri și a solului adiacent contaminat, ceea ce va limita utilizarea terenului și va face imposibilă utilizarea suprafeței poligonului în viitor. Costul total al lucrărilor necesare este evaluat la valoarea totală de circa 1 mln de euro.

Deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE)

Studiul la nivel național arată că importurile de produse de echipamente electrice și electronice în Moldova au fost în creștere în ultimii ani și ating cifra de 4,5 kg/cap de locuitor. Categoriile de echipamente electrice și electronice care fac obiectul art. 50 din Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile (**Tabelul nr. 5**) sunt următoarele:

- Aparat de uz casnic de dimensiuni mari;

- Aparate de uz casnic de dimensiuni mici;
- Echipamente informatice și de telecomunicații;
- Echipamente de larg consum;
- Echipamente de iluminat;
- Unelte electrice și electronice (cu excepția uneltelor industriale fixe de dimensiuni mari);
- Jucării, echipamente sportive și de agrement;
- Dispozitive medicale (cu excepția produselor implantate și infectate);
- Instrumente de supraveghere și control;
- Distribuitoare automate.

Impactul DEEE asupra mediului este destul de mare deoarece DEEE au în compoziție substanțe deosebit de periculoase pentru mediu și sănătate, cum ar fi: plumb, brom, mercur, crom, substanțe halogene. Cantitatea totală de aceste deșeuri crește de la 10,5 mii tone în 2010 la 21,7 mii tone în 2027 potrivit unor estimări. Prin urmare, situația în ceea ce privește e-deșeurile nu este doar îngrijorătoare în această privință, dar deja devine alarmantă.

Pe parcursul anului 2017 de către ÎP „MoldRec”, care este autorizată în domeniul colectării, transportării și comercializării deșeurilor de echipamente electrice și electronice, au fost colectate 195,64 tone DEEE, din care o cantitate de 81,64 tone au fost exportate în România pentru reciclare.

În scopul protecției mediului și a sănătății populației, al prevenirii formării deșeurilor periculoase se interzice punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor electrice și electronice care depășesc valorile concentrațiilor maxime din greutate de 0,1% pentru mercur, plumb, crom hexavalent, bifenili polibromurați și eteri de difenil polibromurați și de 0,01% pentru cadmiu, cu excepția echipamentelor pentru care sunt stabilite derogări, conform actelor normative aprobate de Guvern.

Legislația privind deșeurile de echipamente electrice și electronice are ca scop prevenirea apariției deșeurilor de echipamente electrice și electronice, reutilizarea, reciclarea și alte forme de valorificare a acestor tipuri de deșeuri pentru a reduce în cea mai mare măsură cantitatea de deșeuri eliminate, precum și îmbunătățirea performanței de mediu a tuturor operatorilor implicați în ciclul de viață al echipamentelor electrice și electronice (producători, distribuitori și consumatori) și în mod special a operatorilor economici direct implicați în tratarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice.

Valorificarea deșeurilor

Producătorii și deținătorii de deșeuri au obligația valorificării acestora prin metode și procedee ce nu poluează mediul și nu pun în pericol sănătatea populației. Colectarea deșeurilor reciclabile, transformarea lor în materii prime secundare și valorificarea acestora reprezintă o afacere profitabilă în întreaga lume. Pentru o reciclare reușită a deșeurilor este nevoie de o sortare în funcție de calitatea materialului, sortare care începe prin colectarea selectivă a acestora.

Actualmente, în Republica Moldova își desfășoară activitatea de colectare și prelucrare a deșeurilor 36 agenți economici care dețin autorizații pentru gestionarea/valorificarea deșeurilor (**Tabelul 6 în anexă**). Prin Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile s-au introdus unele modificări cu privire la procedura de eliberare a autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor. Noul act normativ îi obligă pe colectorii de deșeuri să-și revizuiască autorizația de mediu prin includerea tuturor codurilor de deșeuri colectate și să poată funcționa în situația când au un contract cu producătorii, distribuitorii.

Materialele obișnuite care sunt colectate și reciclate în Republica Moldova sunt polietilena de înaltă densitate, ambalajele de polietilentereftalat și din sticlă, hârtia din ziare și reviste, cartonul din ambalaje. Practic întreaga cantitate de ambalaje introdusă pe piață devine deșeu. Obiectivul principal al gestionării ambalajelor și deșeurilor de ambalaje îl constituie, în primul rând, prevenirea generării deșeurilor de ambalaje, și apoi, măsurilor de reutilizare, reciclare, precum și alte forme de recuperare a deșeurilor de ambalaje în scopul reducerii cantităților eliminate prin depozitare finală.

În Republica Moldova valorificarea deșeurilor de ambalaje este mică în comparație cu țările din Uniunea Europeană. La moment, doar în unele localități este organizată colectarea selectivă a plasticului, fiind instalate containere speciale pentru colectare cu predarea ulterioară agenților economici autorizați în domeniul colectării și prelucrării deșeurilor din masă plastică. Astfel, pe parcursul anului 2017 au fost colectate deșeuri din masă plastică de către SRL „ABS” (mun. Chișinău) – 2 602,2 tone; SRL „Finplast Prim” (mun. Bălți) – 209,0 tone; SRL „Ave Ungheni” (or. Ungheni) – 17,7 tone; SC „Ursachi-Trans” SRL (mun. Chișinău) – 269,765 tone.

Potențialul energetic al deșeurilor biodegradabile produse anual în sectorul agrar și industrial ar putea contribui esențial la soluționarea problemei energetice și de asigurare cu îngrășăminte organice. Majoritatea producătorilor de peleți și brichete din biomasă au activat sezonier în anul 2017, utilizând în procesul de producere paie de cereale, rumeguș de lemn, coji de semințe de floarea soarelui, coji de nuci și alte resturi vegetale. Agenții economici producători de brichete și peleți, cât și tipul și cantitatea biodeșeurilor folosite sunt reflectate în **Tabelul 7**.

Deșeurile animaliere sunt surse periculoase de poluare a mediului. În același timp, sursele generatoare de deșeuri biodegradabile din sectorul zootehnic reprezintă cel mai înalt potențial de producere a îngrășămintelor organice și a biogazului prin tehnologia fermentării anaerobe, care nu este utilizată suficient în practica autohtonă. Stații de obținere a biogazului din deșeuri provenite de la creșterea animalelor funcționează în s. Colonița, mun. Chișinău (GȚ „Moraru Vasile”), s. Fârlădeni, r-nul Hâncești (SRL „Farma Grup”), s. Târnova, r-nul Dondușeni (SRL „Rom-Cris”).

Strategia de gestionare a deșeurilor obligă creșterea gradului de reutilizare și recuperare a ambalajelor cu 20% până în anul 2027; dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a fluxurilor de deșeuri specifice prin promovarea și implementarea principiului responsabilității producătorului, inclusiv a celor periculoase (deșeuri medicale, uleiuri uzate etc.) prin plasarea a câte un punct de colectare la nivel de regiune. Sunt necesare eforturi considerabile în vederea conformării la normele și practicile europene, respectând standardele europene privind managementul deșeurilor.

Substanțe chimice

Dezvoltarea economiei țării este strâns legată de implementarea noilor tehnologii, utilizarea cât mai largă a substanțelor chimice, care, pe de o parte, stimulează creșterea productivității muncii și a nivelului de trai al populației, iar, pe de altă parte, poate provoca un potențial impact negativ asupra sănătății populației și mediului înconjurător. În scopul dezvoltării durabile a societății și prevenirii impactului cauzat de substanțele chimice, Republica Moldova întreprinde activități de aliniere la practicile internaționale în acest domeniu. O dovadă a celor menționate este ratificarea unui șir de acte internaționale și convenții de mediu: Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere a deșeurilor periculoase și a eliminării acestora, Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti, Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, Convenția de la Helsinki privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, Convenția de la Minamata cu privire la mercur, Transpunerea în viitor a Directivei europene 2012/18/UE (Seveso III) privind controlul asupra riscului de accidente majore, care implică substanțe periculoase. Prevederile acestor convenții ghidează comunitatea internațională în aplicarea măsurilor pentru dezvoltarea durabilă a societății, considerând că acest lucru este posibil doar prin asigurarea calității anumitor factori ai mediului înconjurător. Obligațiunea față de asigurarea eficienței protecției mediului și a sănătății umane a condus la stabilirea priorităților de management durabil al substanțelor chimice. La nivel național, măsurile necesare pentru asigurarea securității chimice prin aplicarea unui sistem adecvat de gestionare a substanțelor chimice au fost reflectate în Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 973 din 18.10.2010.

Așa cum, spectrul produselor chimice fabricate în republică este destul de mic, majoritatea necesităților economiei naționale privind substanțele și produsele chimice sunt

acoperite din import. Cantități semnificative de substanțe și produse chimice sunt utilizate în sectorul agricol, prin aplicarea de produse de uz fitosanitar și fertilizanți. Pe suprafețele agricole, anual se utilizează circa 2,5 mii tone produse de uz fitosanitar.

Utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor reprezintă un element de bază în obținerea unei producții agricole durabile pentru asigurarea unui sistem agricol competitiv la nivel european și internațional. Conceptul de durabilitate integrează trei componente, respectiv: economic, de mediu și social. Reducerea riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor impune funcționarea eficientă și alinierea la standardele Uniunii Europene a procesului de autorizare a produselor de protecție a plantelor care stabilește cadrul de utilizare pentru aceste produse. De către Consiliul Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar prin procedură națională în anul 2017 au fost expertizate 234 dosare a produselor de uz fitosanitar în vederea omologării, reomologării și extinderii sferei de activitate a acestora.

Conform informațiilor prezentate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor pe parcursul anului 2017 în țară s-au importat 4664 tone de pesticide, inclusive: insecticide – 510,84 tone; fungicide – 2 204,01 tone; erbicide – 1 599,76 tone; regulatori de creștere – 20,71 tone; preparate pentru tratarea semințelor – 81,63 tone; altele (defolianți, desicanți, fumiganți, adjuvanți ș.a.) – 230,09 tone.

De asemenea, s-au importat 253 496,1 tone de fertilizanți. Pentru depozitarea și ulterior comercializarea și utilizarea pesticidelor și fertilizanților funcționează 834 depozite, inclusiv 98 pentru importul pesticidelor, 70 pentru importul fertilizanților, 161 magazine agricole pentru comercializarea PUFF).

În sectorul agrar al țării pentru combaterea organismelor dăunătoare ale culturilor agricole s-au tratat 813 040 ha inclusiv: 402 498 ha cu insecticide, 573 343 ha cu fungicide, 740 086 ha tratate cu erbicide.

Activități de inspectare

Activitățile de inspectare în vederea realizării obiectivelor și măsurilor trasate în planul de activitate pentru anul 2017 au fost orientate spre reducerea impactului negativ al activității economice asupra mediului și sănătății populației, ridicarea nivelului de conștientizare, respectării legilor și actelor normative în problemele protecției mediului și folosirii resurselor naturale.

Pe parcursul anului 2017 Inspectoratul Ecologic de Stat și structurile sale din teritoriu au efectuat controale și au întocmit **1092 acte de control** la compartimentul gestionarea deșeurilor și **513 acte de control** la compartimentul substanțe chimice. Ca rezultat al controalelor efectuate au fost depistate cazuri de nerespectare a modului de depozitare și gestionare a deșeurilor industriale, municipale, periculoase și de altă proveniență, neasigurarea de către persoanele responsabile a colectării selective și evacuării deșeurilor, admiterea stocării deșeurilor de orice proveniență în locuri neautorizate. Prin urmare, au fost încheiate **1477 procese-verbale** cu privire la contravenție în privința persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere, care au admis încălcări ale normelor de drept prevăzute de Codul contravențional al Republicii Moldova.

În limitele prevăzute de lege, au fost aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă în mărime de 1 282 850,0 lei, din care au fost încasate în sumă de 586 450,0 lei. Pe parcursul perioadei de raportare au fost examinate 454 petiții și semnale de la persoane fizice și juridice.

Probleme prioritare în domeniul gestionării deșeurilor pentru anul 2018

Obiectivele generale pe care Republica Moldova trebuie să le urmeze în domeniul gestionării deșeurilor sunt identificate în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, după cum urmează:

- 1) extinderea activității întreprinderilor de colectare și eliminare a deșeurilor din localitățile urbane și localitățile rurale;
- 2) crearea rețelelor de colectare separată a deșeurilor vegetale, dejecțiilor animaliere, deșeurilor de la prelucrarea lemnului;
- 3) reducerea numărului de gunoiști existente prin amenajarea depozitelor de deșeuri menajere solide intercomunale la nivel regional;
- 4) crearea sistemelor de colectare a deșeurilor în mediul urban/rural prin procurarea containerelor și amenajarea stațiilor de transfer, introducerea și extinderea colectării selective la sursă;
- 5) dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a fluxurilor de deșeuri specifice (ambalaje, deșeuri de echipamente electrice și electronice, cauciucuri, baterii etc.) prin promovarea și implementarea principiului responsabilității producătorului, inclusiv a celor periculoase (deșeuri medicale, uleiuri uzate etc.) prin plasarea a câte un punct de colectare la nivel de regiune;
- 6) crearea rețelelor de colectare a anvelopelor uzate, a bateriilor și acumulatorilor uzați prin intermediul centrelor de deservire tehnică a automobilelor, centrelor comerciale, parcarilor;
- 7) crearea centrului de gestionare a deșeurilor periculoase;
- 8) până în 2020 – pregătirea pentru reutilizarea și reciclarea deșeurilor, cum ar fi, cel puțin, hârtia, sticla, metalele și masele plastice provenind din produsele casnice și, eventual, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din consumul casnic, se mărește la un nivel minim de 30% din masă totală;
- 9) până în 2020 – pregătirea pentru reutilizare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de rambleiere, care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte substanțe, deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale, se mărește la un nivel minim de 55% din masa totală.

Bibliografie:

- 1) Legea nr. 1515-XII din 16 iunie, 1993 privind protecția mediului înconjurător;
- 2) Legea nr. 851-XIII din 29 mai, 1996 privind expertiza ecologică;
- 3) Legea nr. 1102-XIII din 6 februarie, 1997 cu privire la resursele naturale;
- 4) Legea nr. 1540-XIII din 25 februarie, 1998 privind plata pentru poluarea mediului;
- 5) Legea nr. 1347-XIII din 9 octombrie, 1997 privind deșeurile de producție și menajere;
- 6) Legea nr. 1236-XIII din 3 iulie, 1997 cu privire la regimul produselor și substanțelor nocive;
- 7) Legea nr. 40-XV din 19 februarie, 2004 pentru ratificarea Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți;
- 8) Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013;
- 9) Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile.

Formarea și depozitarea deșeurilor municipale, anul 2017

Tabelul 1

Nr d/o	Municipiul, raionul, localitatea	Numărul de localități	Numărul populației	Gunoști exploatare		Gunoști stihinice depistate		Gunoști lichidate		Raideri de salubritate, unități	Procese verbale întocmite, unități	Amenzii aplicate/ încasate, lei
				unități	suprafață, ha	unități	suprafață, ha	unități	suprafață, ha			
1	mun. Chișinău	35	803767	10	43,38	197	14,15	191	12,83	136	89	145600/71300
2	mun. Bălți	3	127600	3	26,5	39	0,37	39	0,37	91	80	107700/40750
3	Cahul	55	118749	45	48,56	163	17,43	93	9,26	31	26	15200/7600
4	Comrat	13	67850	13	14,7	53	10,89	38	7,04	24	19	11300/5350
5	Anenii Noi	45	83865	23	21,4	51	1,43	35	1,17	40	31	18900/8850
6	Basarabeasca	10	27462	10	18,4	24	4,2	22	3,9	37	12	12000/6000
7	Briceni	38	75033	27	38,85	130	15,46	83	11,33	173	47	32800/16400
8	Cantemir	51	59263	38	26,35	50	2,34	33	1,75	19	15	10400/5500
9	Cimișlia	39	54283	29	24,83	38	4,91	20	2,32	50	52	31000/17600
10	Criuleni	43	62789	30	33,74	72	4,66	44	1,4	62	26	10600/6650
11	Călărași	44	74931	40	13,11	38	0,98	38	0,98	21	23	13800/6900
12	Ceadâr Lunga	9	67018	9	23,52	76	20,17	60	17,65	68	27	19400/9700
13	Căușeni	41	87033	31	36,49	113	9,75	87	7,65	63	33	24700/11450
14	Dondușeni	30	43153	42	17,57	33	1,9	23	1,11	39	29	27300/13350
15	Drochia	40	88380	32	40,15	29	1,9	28	1,7	43	57	43400/21000
16	Dubăsari	14	37820	10	18,1	26	3,2	10	0,65	9	19	8550/4125
17	Fălești	76	88233	71	52,27	100	7,93	77	7,36	7	37	23400/11700
18	Florești	74	76457	52	46,45	36	0,41	28	0,31	14	4	7200/3600
19	Edineț	49	83771	36	49,25	93	10,85	80	9,95	39	18	12400/5000
20	Glodeni	33	60318	24	48,3	53	10,7	43	9,5	22	23	13400/6700
21	Hâncești	63	128522	46	34,65	11	0,126	10	0,125		6	17100/8550
22	Ialoveni	34	105174	26	33,1	29	6	27	5,8	58	21	20400/10500
23	Leova	40	50342	35	17,8	39	1,01	34	0,9	28	96	75000/33700
24	Nisporeni	33	63289	29	37,37	50	32,18	1	0,6	110	27	15900/8350
25	Ocnita	31	54146	21	30,4	118	14,67	117	12,07	30	14	8700/4350
26	Orhei	75	126516	69	89,54	80	22,02	67	17,5	15	23	18800/6900
27	Rezina	41	48495	36	21,81	77	6,62	29	3,36	30	25	22300/11750
28	Râșcani	55	59226	43	66	50	7,1	34	4,8	27	31	22150/10650
29	Ștefan Vodă	26	70238	31	30,5	71	12,03	52	8,76	23	38	28200/10800
30	Sângerei	70	86078	22	12,7	79	0,59	58	0,41	26	20	28000/14600
31	Soroca	67	102024	50	50,55	34	2,85	34	2,85	48	29	14000/7000
32	Strășeni	39	89289	26	28,19	38	0,045	36	0,044	61	34	21200/10600
33	Șoldănești	32	39001	23	23,56	48	7,35	32	6,68	46	72	26400/15200
34	Taraclia	25	42300	18	22,5	139	23,7	88	13,6	22	99	58500/28200
35	Telenești	52	69419	47	63,6	46	4,06	32	3,22	32	64	40400/18100
36	Ungheni	74	117400	43	38,97	140	35,1	88	19,35	9	57	37000/17000
37	Vulcănești	4	25700	6	4,45	12	1,17	12	1,17	4	7	3800/1900
Total		1503	3464934	1146	1247,61	2475	320,25	1823	209,46	1557	1330	1046900/497675

Caracteristica salubrității localităților, anul 2017

Tabelul 2

Nr. d/o	Localitatea	Denumirea serviciului de salubritate	Volumul deșeurilor menajere solide colectate centralizat, a.2017, mii m.c.	Platforme construite, a.2017, unități.	Pubele instalate, a.2017, unități.
1	mun. Chișinău or. Chișinău	ÎM „Regia Autosalubritate”	1696,100		692
2	or. Vadul lui Vodă	Regia Comunal Locativă „Vadul lui Vodă”	5,294		
3	com. Tohatin	Regia Comunal Locativă „Tohatin”	3,7	1	10
4	com. Bubuieci	ÎM „Serviciul public de gospodărie comunală Bubuieci”	6,60		
5	com. Cruțești	SRL „Queengeada”	0,288		
6	s. Colonița	Serviciul de salubritate a Primăriei Colonița	0,46		
7	or. Vatra	Regia Comunal Locativă „Vatra”	1,07		
8	s. Ghidighici	ÎM „Ghidighici Service”	1,18		20
9	or. Durlești	SRL „Manevla Com”	25,15	4	22
10	or. Sângera	SRL „Salubrimax” SC	0,312		
11	com. Băcioi	SRL „Prest Energy”	3,36		1480
12	com. Ciorescu	Regia Comunal Locativă „Ciorescu”	13,45	2	10
13	or. Cricova	Regia Comunal Locativă „Cricova”	15,07		
14	com. Stăuceni	ÎM „Direcția Gospodărie Locativ Comunală Stăuceni”	18,23	6	30
15	com. Trușeni	SRL „Gavril Grup”	1,92		
16	mun. Bălți or. Bălți	SRL „Salubrity Solutions”	60,4		
17	or. Bălți	ÎM „DRCD Bălți”	6,3	65	232
18	s. Sadovoe	ÎM „Gospodăria Comunală Sadovoe”	0,96		
19	Cahul or. Cahul	ÎM „GCL Cahul”	32,85	2	
20	Comrat or. Comrat	ÎM „GCL Comrat”	6,27		
21	s. Congaz	ÎM „GCL Congaz”	2,95		
22	s. Cotovsc		0,75		
23	s. Svetloe	ÎM „Denevița”	1,71		
24	Anenii Noi or. Anenii Noi	ÎM „GGLC Anenii Noi”	5,15		4
25	s. Bulboaca	ÎM „Bulboaca Prim”	2,7	2	6
26	s. Chetrosu	ÎM „GLC Chetrosu”	2,8	1	2

27	s. Floreni	ÎM „GLC Floreni Service”	2,9		
28	s. Speia	ÎM „GLC Speia”	2,9	2	2
29	s. Țânțăreni	ÎM „Regia Autosalubritate”	6,3		
30	s. Varnița	ÎM „Bender”	4,9		5
31	s. Hârbovăț	ÎMGLC „Hârbovăț Service”	3,8		
32	or. Basarabeasca	ÎM „Gospodăria Comunal Locativă”	7,00		95
33	s. Bașcalia	Gospodăria Comunal Locativă	1,0		50
34	s. Iordanov	Gospodăria Comunal Locativă	0,2		10
35	s. Sadaclia	Gospodăria Comunal Locativă	1,17		15
36	Briceni or. Briceni	Gospodăria Comunal Locativă Briceni	11,52		
37	or. Lipcani	ÎM „Comprot Lipcani”	1,31		1275
38	s. Criva	ÎM „Cricom-Servicii Criva”	0,66		
39	Cantemir or. Cantemir	Gospodăria Comunal Locativă	21,5		
40	s. Țiganca	ÎM „Colser Servicii”	0,75		
41	com. Cania	ÎM „Prin Can”	0,55		
42	s. Cociulia	ÎM „Codrii Cociulia”	0,65		
43	s. Stoianovca	ÎM „Stoianovca Service”	0,25		
44	s. Vișnovca	ÎM GCL „Vișniovca Service”	0,20		
45	s. Pleșeni	ÎM „Pleșeni”	101		
46	Cimișlia or. Cimișlia	ÎM „Servicii Publice Cimișlia”	3,4		
47	s. Ecaterinovca, (15 localități rurale)	ÎM „Serv Com Cimișlia”	20,27		
48	s. Gura Galbenei (7 localități)	ÎM „Tulumba Service”	2,88		500
49	Criuleni or. Criuleni	ÎM „Comun Service”	4,0		
50	s. Boșcana	SRL „Ecoprivat”	0,56		
51	s. Pașcani	SRL „Salubris Grup”	40,0		
52	s. Bălăbănești	ÎM „Apă Canal”	0,32		
53	s. Corjova	ÎM „Gonipeia	0,25		
54	s. Dubăsarii Vechi	ÎM „Dubăsarii Vechi”	0,36		
55	s. Hrușova	ÎM „Apă Canal”	0,32		
56	s. Măgdăcești	ÎM „Ecorural Prim”	0,37		
57	s. Zăicana	ÎM „Viitorul”	0,2		
58	Călărași or. Călărași	Gospodăria Comunală Călărași	13,20		10

59	Ceadâr Lunga or. Ciadâr Lunga	ÎM „DCLL”	55,83	2	45
60	s. Tomai	ÎM „Tomai Berecheti”	0,72		
61	s. Besghioz	ÎM „Temiz Su”	0,50		
62	s. Copceac	ÎM „Canal Copceac”	1,96		
63	s. Gaidar	ÎM „Gydar-Su”	0,60		
64	s. Joltai	ÎM „Joltai-Su”	0,60		
65	s. Chiriet-Lunga	ÎM „Kirietprim”	0,08		
66	s. Cazaclia	ÎM „Supac-Service”	1,09		
67	s. Baurci	ÎM „BAURPRIM”	0,21		
68	Căușeni or. Căușeni	ÎM „Salubrizare și Amenajare”	26,49		
69	s. Copanca	GC „Copanca service”	1,51		
70	s. Taraclia	GC „ServCom Taraclia”	1,22		
71	Dondușeni or. Dondușeni	ÎM „Apă Canal Chișinău”	8,10		
72	Drochia or. Drochia	ÎM „Gospodăria Comunală Drochia”	1,9	16	12
73	s. Pelinia	ÎM „Gospodăria Comunală”	0,4		
74	Dubăsari or. Dubăsari	ÎM „Fluxul Nistrului”	2,0		
75	s. Corjova s. Vasilevca	ÎM „ProMediu Cocieri”	3,3		
76	Fălești or. Fălești	ÎM; „DPCLG Fălești”	34,93	2	20
77	Florești or. Florești	SA „Servicii Salubrizare Florești”	24,39		4
78	s. Izvoare	ÎM „Izvoare Service”	8,11		
79	Edineț or. Edineț	DPGLC	10,2		45
80	or. Cupcini	Gospodăria Comunală	9,1	5	51
81	s. Brătușeni	Gospodăria Comunală	0,15		
82	s. Ruseni	Gospodăria Comunală	0,05		
83	Glodeni or. Glodeni	ÎM „Glodeni”	7,40		30
84	s. Danul	ÎM „Danul”	1,40		
85	s. Sturzovca	ÎM „Sturzovca”	1,70		
86	s. Fundurii Vechi	ÎM „Fundurii Vechi”	1,80		
87	s. Fundurii Noi	ÎM „Fundurii Noi”	1,20		
88	s. Limbenii Noi	ÎM „Limbenii Noi”	1,80		
89	s. Limbenii Vechi	ÎM „Limbenii Vechi”	1,60		
90	s. Petrunca	ÎM „Petrunca”	2,10		

91	s. Dușmani	ÎM „Dușmani”	1,20		
92	s. Viișoara	ÎM „Viișoara”	1,10		
93	s. Balatina	ÎM „Balatina”	1,70		
94	s. Hâjdieni	ÎM „Hâjdieni”	2,40		
95	s. Cuhnești	ÎM „Cuhnești”	1,40		
96	s. Ciuciulea	ÎM „Ciuciulea”	1,50		
97	s. Cobani	ÎM „Cobani”	1,80		
98	s. Ustia	ÎM „Ustia”	1,20		
99	Hâncești mun. Hâncești	SRL „Regia ARA”	6,68		
100	Ialoveni or. Ialoveni	ÎM „GCL Ialoveni”	24,0		
101	s. Bardar	„Comprimserv Bardar”	7,5		
102	s. Dănceni	ÎM „Dănceni”	3,1		
103	s. Mișetii Mici	ÎM „Milmincom”	2,7		
104	s. Ruseștii Noi	Gospodăria Locativ Comunală	5,2		
105	Leova or. Leova	ÎM „Salubr Leova”	13,3		104
106	or. Iargara	ÎM „Servicii –Salubrizare”	0,56		
107	Nisporeni or. Nisporeni	ÎM „Gospodăria Comunală Nisporeni”	10,6		
108	Ocnîța or. Ocnîța	ÎM „Apă Canal Ocnîța”	12,26		
109	or. Otaci	ÎM „GLC Otaci”	7,4		20
110	or. Frunză	ÎM „GLC Frunză”	8,9		
111	Orhei or. Orhei (Mîtoc, Pelivan, Bolohan)	ÎM „Servicii Comunal Loca- tivă Orhei”	11,00	38	955
112	s. Peresecina (Donici. Teleșeu)	ÎM „Servicii comunale Pere- secina”	2,42	2	120
113	s. Vatici	ÎM „Servicii Comunale Vatici”	0,16	2	15
114	s. Ivancea (Brănești, Furceni)	ÎM „SCL Ivancea”	0,69		
115	Rezina or. Rezina	ÎM „Gospodărie Comunală Râșcani”	10,02		43
116	or. Costești	ÎM „Apă Canal Costești”	3,54		
117	s. Aluniș s. Corlăteni s. Grinăuți s. Recea s. Sângureni	ÎM „Salubricom-Expert”	0,46 3,36 0,71 1,36 1,09		
118	s. Duruitoarea Nouă	ÎM „Duruitoarea Nouă”	0,52		

119	s. Mihăileni	ÎM „Mihăileni Service”	3,22		
120	s. Nihoreni	ÎM „Comun Service Nihoreni”	2,3		
121	s. Răcăria	ÎM „Prim Service Răcăria”	1,23		
122	s. Hiliuți	AO „Izvoaraș”	0,92		
123	s. Vărătic	ÎM „Pro-Vărătic”	2,36		
124	s. Zăicani	SRL „Moara Ladului”	1,87		
125	Ștefan Vodă or. Ștefan Vodă	DP „Apă Canal Ștefan Vodă”	10,03		5
126	Sângerei or. Sângerei	ÎM „DPGCL”	7,05		
127	or. Biruința	ÎM „DPGCL Biruința”	0,89		
128	com. Chișcăreni	ÎM „Servcom”	0,66		
129	Soroca or. Soroca	ÎM „DGLC Soroca”	29,2	4	23
130	or. Soroca	Serviciul de amenajare și înverzire a Primăriei or.Soroca	11,0		70
131	Strășeni or. Strășeni	ÎM „Gospodăria Comunală Strășeni”	18,3		
132	s. Cojușna	ÎM „Salubr Cojușna”	2,3		
133	s. Romanești	Mini serv.	1,1		
134	s. Sireți	ÎM „Salubr Sireți”	2,5		
135	Șoldănești or. Șoldănești	SA „Salubritate Șoldănești”	10,03		
136	com. Cotiulenii-Mari	ÎM „Servicii Comunale-Lo-cative Cotiujenii-Mari”	6,50		
137	Taraclia or. Taraclia	ÎM „Apă Canal”	7,3		
138	s. Vinogradovca	ÎM „Universcom”	0,07		
139	s. Corteni	ÎM „Cort-Com”	1,3		
140	s. Tvardița	ÎM „Tvardița”	3,1		
141	s. Cairaclia	ÎM „Recinaia”	0,6		
142	s. Valea-Perjei	ÎM „Valea Senteții”	1,45		
143	Telenești or. Telenești (s. Inești)	ÎM „Serviciul de salubritate Telenești”	8,0		80
144	s. Târșiței	Serviciul de amenajare și înverzire a Primăriei	0,12		18
145	Ungheni or. Ungheni	SRL „AVE Ungheni”	35,6		
146	Vulcănești or. Vulcănești	ÎM „GCL Vulcănești”	5,42	2	147
TOTAL: 147		147	2705,30	158	6277
Urban – 49		49	2338,21	135	3933
Rural – 98		97	367,09	23	2344

**Proiecte investiționale în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv planificate conform
Strategiei de gestionare a deșeurilor, anul 2017**

Tabela 3

<i>Regiunea 1</i>							
Nr. d/o	Localitatea, Primăria	Acțiunea planificată (depozit regional, stație de transfer, stație de sortare)	Denumirea proiectului implementat, în derulare; conținut succint	Sursa de finanțare	Suma alocată, lei	Decizii APL, aviz agenție/inspecție privind selectarea terenului	Activități implementate, în derulare
1	Mun. Cahul	Cahul – depozit regional; Cantemir – stație de transfer; Taraclia – stație de transfer; Cadâr-Lunga și Vulcănești – servicii prestate de colectare și transportare a deșeurilor.	Furnizarea de servicii publice locale-sprjin pentru ADR și APL în planificarea, dezvoltarea, implementarea și gestionarea proiectelor-pilot, în vederea îmbunătățirii serviciilor publice locale	UE (se planifică din credite și granturi)		Decizia nr. 5/9 din 01.08.2014 cu privire la conceptul amplasării depozitului regional de deșeuri	Elaborat SF privind crearea unui sistem de management a deșeurilor pentru raioanele: Cahul, Cantemir, Taraclia, Vulcănești și Ceadâr-Lunga.
2	s. Borceag r-nul Cahul		„Extinderea Serviciului Inter municipal de evacuare a deșeurilor, deszăpezire și plafonare a drumurilor în clusterul Congaz, Cotovscoe, Chioselia Rusă, Căietu, Chioselia Mare și Borceag”				Întruniri, aderarea la asociații
3	s. A.I.Cuza, r-nul Cahul		Întreprindere de colectare și evacuare a deșeurilor pentru 4 sate (Vulcănești, AI Cuza, Etulia, Cimișlia)	UE, SARD			Studiu de fezabilitate, procurarea tehnicii speciale
4	s. Burlacu, r-nul Cahul		Formarea întreprinderii de colectare și evacuare a deșeurilor pe teritoriul localității	UE, SARD			Studiu de fezabilitate, procurarea tehnicii speciale

5	mun. Cahul	Procurarea tehnicii speciale, întărirea capacității operatorului	Sistem de management integrat al deșeurilor în raionul Cahul, care va fi parte a Sistemului de management integrat al deșeurilor pentru cinci raioane	FNDR 2017-2020	43592970,33 lei	Inclus în DUP 2017-2020	Resursele vor fi alocate pe tranșe
6	or. Cantemir	Procurarea tehnicii speciale. Întărirea capacității operatorului	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în raionul Cantemir prin extinderea de serviciilor din mediul urban în cel rural, care va fi parte a Sistemului de management integrat al deșeurilor pentru cinci raioane	FNDR 2017-2020	33621490 lei	Inclus în DUP 2017-2020	Resursele vor fi alocate pe tranșe
7	Primăria Cania	Stație de transfer a deșeurilor municipale	Este parte a Sistemului de management integrat al deșeurilor pentru cinci raioane				Inclus în SF privind crearea unui sistem de management a deșeurilor pentru raioanele: Cahul, Cantemir, Taraclia, Vulcănești și Ceadăr-Lunga.
8	or. Vulcănești	Amenajarea și construcția platformelor pentru colectarea deșeurilor	Optimizarea sistemului de gestionare a deșeurilor municipale	SARD	2300000,0		Au fost procurate 147 tomberoane, o autospecială; au fost construite 2 platforme pentru depozitarea temporară a deșeurilor municipale
9	or. Vulcănești	Procurarea tehnicii speciale	Optimizarea sistemului gestionării deșeurilor solide, care va fi parte a Sistemului de management integrat al deșeurilor pentru cinci raioane	FNDR 2017-2020	9370910,00	Inclus în DUP 2017-2020	În 2017 a fost acordat prima tranșă

Regiunea 2							
10	or. Cimișlia	Gunoaște intercomunale în s. Mihailovca	Gestionarea integrată a deșeurilor menajere solide în raionul Cimișlia	FEN	10112212	Decizia Primăriei s. Mihailovca nr. 10/1 din 27.11.2015	Proiectul n-a fost inițiat
Regiunea 4							
11	s. Bulboaca, r-nul Anenii Noi	Stație de sortare	Dezvoltarea unui management cuprinzător de mediu și climă la nivel local în Anenii Noi		13000	Decizia nr. 19/14 din 26.12.2016 a Consiliului local Bulboaca	Au fost amplasate 2 platforme și 6 tomberoane
12	s. Speia, r-nul Anenii Noi	Stație de sortare	Dezvoltarea unui management cuprinzător de mediu și climă la nivel local în Anenii Noi		13000	Decizia nr. 7/14 din 28.10.2016 a Consiliului local Speia	Au fost amplasate 2 platforme și 6 tomberoane
13	s. Calfa, r-nul Anenii Noi	Stație de sortare	Dezvoltarea unui management cuprinzător de mediu și climă la nivel local în Anenii Noi		13000	Decizia nr. 219 din 19.04.2016 a Consiliului local Calfa	Au fost amplasate 2 platforme și 6 tomberoane
14	s. Telița, r-nul Anenii Noi	Stație de sortare	Dezvoltarea unui management cuprinzător de mediu și climă la nivel local în Anenii Noi		13000	Decizia nr. 07/06 din 02.11.2016 a Consiliului local Telița	Au fost amplasate 2 platforme și 6 tomberoane
15	s. Roșcani, r-nul Anenii Noi	Stație de sortare	Dezvoltarea unui management cuprinzător de mediu și climă la nivel local în Anenii Noi		13000	Decizia nr. 1/08 din 22.03.2017 a Consiliului local Roșcani	Au fost amplasate 2 platforme și 6 tomberoane
16	Direcția generală Locativ-Comună și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău	Amenajarea și construcția platformelor pentru colectarea deșeurilor municipale în orașul Chișinău	Platforme ecologice pentru colectarea deșeurilor menajere în orașul Chișinău	FEN APL	25468350,00 107912,0		Au fost construite 155 platforme, instalate 535 containere pentru depozitarea temporară a deșeurilor municipale. 50 platforme construite la 80%. Proiect în derulare.
17	Direcția generală Locativ-Comună și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău	Instalarea coșurilor de gunoi în parcuri și scuaruri	Proiect în derulare „Coșuri de gunoi pentru o capitală salubră”	FEL APL	3 320 000,00 790000,0		Au fost procurate și instalate 1000 coșuri de gunoi cu volum de 48,0 l și 100 containere cu trei compartimente (plastic, hârtieși sticlă). Proiect în derulare.

18	Primăria s. Colonița, mun. Chișinău	Modernizarea serviciului de salubritate Colonița (procurarea pubelelor, containerelelor, autospecială, presă pentru mase plastice)	Modernizarea serviciului de salubritate Colonița – viitor curat	FEN APL	3431140,0 606000,0		A fost procurat un autogreider. Proiect în derulare.
19	ÎM „Regia Comunală Locativă or. Cricova, mun. Chișinău	Procurarea unui tractor pentru evacuarea deșeurilor solide și a utilajului necesar	Procurarea unui tractor pentru evacuarea deșeurilor solide și a utilajului necesar	FEL APL	421000,0 59000,0		Proiect în derulare
20	Primăria com. Tohatin, mun. Chișinău	Modernizarea serviciului de salubritate Tohatin (procurarea pubelelor, containerelelor, autospecială, presă pentru mase plastice)	Serviciul de salubritate modern în com. Tohatin	FEL APL	3318110,0 585660,0		Proiect în derulare
21	Primăria s. Coșnița, r-nul Dubăsari	Planificată Stație de transfer a deșeurilor municipale, în cadrul SMID pentru RMD-4	Stație de transfer a deșeurilor municipale			Aviz nr. 001 din 10.01.2017 privind selectarea terenului	Planificat SF pe toată RMD-4 dar este stopat
22	s. Negrești, r-nul Strășeni	Planificată stație de transfer a deșeurilor municipale în cadrul SMID pentru RMD-4	Stație de transfer a deșeurilor municipale				SF stopat, n-a fost luată Decizia de selectare a terenului; n-a fost acceptată de populație.
23	s. Logănești, r-nul Hâncești	Planificată stație de transfer municipal în cadrul SMID pentru RMD-4	Planificată stație de transfer municipal în cadrul SMID pentru RMD-4				SF stopat
24	s. Uștia, r-nul Dubăsari	Planificată stație de transfer municipal în cadrul SMID pentru RMD-4	Planificată stație de transfer municipal în cadrul SMID pentru RMD-4				SF stopat

25	s Costești r-nul Ialoveni	Planificată stație de transfer municipal în cadrul SMID RMD-4	Planificată stație de transfer municipal în cadrul SMID pentru RMD-4					SF stopat
26	com.Tițăreni, Anenii Noi	Planificată construcția depozitului regional în cadrul SMID pentru RMD-4						SF stopat, Decizie negativă asupra selectării terenului
Regiunea 5								
27	s.Nișcani, r-nul Călărași	Planificată stație de transfer a deșeurilor municipale în cadrul SMID pentru RMD-5	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-5	UE (credit și grant)				Elaborat SF privind crearea unui sistem de management a deșeurilor pentru raioanele Călărași, Nisporeni și Ungheni
28	s.Florița veche, r-nul Ungheni	Planificat construcția unui depozit regional de deșeuri în cadrul SMID pentru RMD-5	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-5	UE (credit și grant)				Elaborat SF privind crearea unui sistem de management a deșeurilor pentru raioanele Clădărași, Nisporeni și Ungheni
Regiunea 6								
29	s.Teleșeu r-nul Orhei	Îmbunătățirea serviciului de salubritate, procurarea tomberoanelor	Îmbunătățirea serviciului de salubritate, procurarea tomberoanelor	FEN APL	274805,0 48495,0			Au fost procurate și repartizate 300 tomberoane
30	s. Pelivan/ Niculaeua, r-nul Orhei.	Planificată construcția unui depozit regional de deșeuri în cadrul unui SMID RMD-6	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-6					Teren neselectat. SF stopat.
31	s.Bolohani, r-nul Orhei	Planificată stație de transfer în cadrul unui SMID RMD-6	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-6					Teren neselectat. SF stopat

32	or. Telenești	Planificată stație de transfer în cadrul unui SMID RMD-6	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-6						Teren selectat. SF stopat
33	s. Parcani, r-nul Șoldănești	Planificat stație de transfer în cadrul unui SMID, RMD-6	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-6						Teren selectat. SF stopat
Regiunea 7									
34	Primăria s. Parcani, r-nul Soroca	Amenajarea și îngrădirea gunoiștii în s.Parcani	Amenajarea și îngrădirea gunoiștii în s.Parcani	FEL	20000,0	Proces verbal nr. 4 din 28.06.2016 IES	Proiectul a fost finalizat. S-au efectuat lucrări de amenajare și îngrădire a gunoiștii din s. Parcani, a fost amenajat și acoperit cu pietriș un drum de acces spre gunoiște		Teren neselectat. SF stopat!
35	mun. Bălți	Planificată construcția unui depozit regional de deșeuri în cadrul SMID, RMD-7	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-7						Teren neselectat. SF stopat
36	s. Ghindești/ Gura Camencii, or. Florești r-nul Florești	Planificată construcția stației de transfer în cadrul SMID, RMD-7	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-7						Teren neselectat. SF stopat
37	or. Fălești	Planificată construcția stației de transfer în cadrul SMID, RMD-7	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-7						Teren selectat. SF stopat
38	s. Zgurița, r-nul Drochia	Planificată construcția stației de transfer în cadrul SMID, RMD-7	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-7						Teren selectat. SF stopat
39	or. Glodeni	Planificată construcția stației de transfer în cadrul SMID, RMD-7	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-7						Teren selectat. SF stopat
40	s. Hristici, r-nul Soroca	Planificată construcția stației de transfer în cadrul SMID, RMD-7	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în RMD-7						Teren selectat. SF stopat

<i>Regiunea 8</i>							
41	or. Lipcani, r-nul Briceni	Consolidarea și dezvoltarea serviciului de salubritate Lipcani pentru un mediu curat	Consolidarea și dezvoltarea serviciului de salubritate Lipcani pentru un mediu curat	FEN	1597488,82	A fost procurată o autospecială pentru acumularea deșeurilor și 1275 tomberoane pentru acumularea deșeurilor	Resursele vor fi alocate pe tranșe
42	Primăria Lipcani, r-nul Briceni	Procurarea tehnicii speciale, Întărirea capacității operatorului	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în 11 localități ale raionului Briceni	FNDR 2017-2020	23137930 Lei	Inclus în DUP 2017-2020	
43	or. Dondușeni	Planificată construcția unui depozit regional, în cadrul dezvoltării unui sistem de management integrat al deșeurilor (SMID) în raioanele: Edineț, Dondușeni, Ocnița și Briceni	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în raioanele: Edineț, Dondușeni, Ocnița și Briceni			Decizia Consiliului or.Dondușeni nr. 6/3 din 27.05.2016	Elaborat SF privind crearea unui sistem de management a deșeurilor pentru raioanele Ocnița Dondușeni, Edineț și Briceni
44	or. Ocnița	Planificată stație de transfer în cadrul SMID, RMD-8	Stație de transfer planificată amenajată cu planificarea ulterioară a depozitării deșeurilor la depozitul regional de la Dondușeni.			Decizia nr. 04/05 din 11.07.2016 cu privire la selectarea terenului pentru amplasarea stației de transfer a deșeurilor municipale. Aviz nr. 02-04/1 din 07.09.2016	Elaborat SF privind crearea unui sistem de management a deșeurilor pentru raioanele Ocnița Dondușeni, Edineț și Briceni
45	or. Briceni	Planificată construcția stației de transfer în cadrul SMID, RMD-8	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în raioanele: Edineț, Dondușeni, Ocnița și Briceni				A fost elaborat SF
46	or. Edineț	Planificată construcția stației de transfer în cadrul SMID, RMD-8	Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în raioanele: Edineț, Dondușeni, Ocnița și Briceni				A fost elaborat SF

**Cantitatea deșeurilor de producție,
generate de diferite sectoare ale economiei (tone), anul 2017**

Tabelul 4

Denumirea deșeurilor de producție și de consum	Existent la începutul anului 2016	Formate în anul 2016	Utilizate sau transmise altor întreprinderi	Nimicit sau scos la gunoaste	Existent la sfârșitul anului 2016
1	2	3	4	5	6
Deșeuri de cenușă și zgură de la centrale termice	247,1	1334,0	572,6	766,2	242,2
Deșeuri de metale feroase	15014,5	55067,5	140588,0	11890,0	7386,4
Materie primă secundară pentru metalurgia metalelor neferoase	853,2	460,4	7390,0	303,2	674,8
Materie primă secundară polimeră	100,1	1132,0	1888,6	38,5	85,7
Materie primă secundară cu conținut de cauciuc	764,9	142,9	2710,0	42,9	600,8
Deșeuri aferente folosirii lemnului	181,7	1612,9	1723,9	80,2	9,5
Deșeuri de la utilizarea hârtiei	1659,7	28952,5	35785,3	64,9	1683,4
Deșeuri de la întreprinderile și organizațiile de extracție	7776416,3	475372,1	371863,0	64103,5	8389559,9
Deșeuri de materiale de construcție	1118,2	798,3	543,3	426,8	946,4
Deșeuri de sticlă, porțelan, faianță	8907,4	483,4	8929,7	59,0	6318,0
Deșeuri din industria produselor și băuturilor	88474,7	229889,1	202041,4	17644,3	98771,0
Deșeuri din industria cărnii	260,6	3125,9	1125,8	2190,9	400,5
Deșeuri din industria morăritului	66,8	3010,2	2556,7	414,6	105,8
Deșeuri din fitotehnie	2364,8	39905,6	26199,5	14451,3	1879,2
Deșeuri de la creșterea animalelor	626797,3	375425,8	309421,3	161316,2	656748,1
Deșeuri municipale	57087,9	276010,2	8544,7	830246,3	8850,3
Materiale textile secundare	323,2	1215,7	270,0	1124,8	221,4
Deșeuri de la prelucrarea tutunului	12,1	10,0		10,0	12,1

Deșeuri periculoase (tone), anul 2017

Tabelul 5

Denumirea deșeurilor toxice	Existent la începutul anului 2017	Formarea în anul 2017	Neutralizate sau transmise altor întreprinderi	Existent la sfârșitul anului 2017
1	2	3	4	5
Deșeuri ce conțin mercur și compușii lui, inclusiv lămpi cu mercur (un.)				
Deșeuri ce conțin crom hexavalent și compușii lui	0,245			0,245
Deșeuri ce conțin compuși de cianură	4346,680	433,700		4780,380
Deșeuri ce conțin vanadiu	660,509			660,509
Deșeuri galvanice	28,547			28,547
Deșeuri petroliere	424,829	1087,088	1012,885	445,597
Șlam petrolier	226,266	0,627	1,000	225,893
Solvenți utilizați				
Deșeuri ce conțin plumb și compușii lui	2673,459	245,594	2674,39	2943,284
Deșeuri de la prod. și utiliz. colorant., pigm., lacurilor și vopselelor	0,683	0,157	0,179	0,661
Emulsii utilizate și lichide tratare-răcire	0,672	0,798	0,286	0,671
Chimicale și pesticide inutilizabile, interzise	31,910			31,910
Acizi neorganici utilizați	5,736		0,010	5,726
Acizi organici utilizați	0,085			0,085
Deșeuri ce conțin nichel și compușii lui	9,000			9,000
Sediment din decantor format după epurarea chimică și sau electr.	187,150	0,005	66,230	120,925
Detergenți	0,200	7,300	7,200	0,300
Deșeuri spitalicești	25,1	7850,8	7592,00	1,4

Agenții economici care dispun de Autorizații privind gestionarea deșeurilor, anul 2017

Tabelul 6

Nr	Agentul economic Adresa juridică	Seria și nr. autorizației, ter- menul de valabi- litate	Genul de activitate	Volumul și tipul deșeurilor colectate/depozitate (tone)	Volumul și tipul deșeurilor prelucrate (tone)	Volumul și tipul deșeurilor livrate/ exportate (tone)
1	SRL „ABS” mun. Chișinău, str. Pădurii, 19	005 nr. 037/2012 din 27.06.2012, valabilă 27.06.2017	Colectarea și prelucrarea deșeurilor din masă plastică	Deșeuri din masă plastică – 2602,2	Deșeuri din masă plastică – 2121,9	Masă plastică expor- tată – 665,5
2	SRL „Vaniș Prim” mun. Chișinău, str. Meșterul Manole, 9	005 nr. 039/2012 din 17.04.2012, valabilă 17.04.17	Efectuarea activităților în domeniul colectării și prelu- crării deșeurilor galvanice, substanțelor chimice cu termen expirat și lămpilor luminiscente uzate	Lămpi luminiscente uzate cu mercur colectate – 10053 un.; Deșeuri de mercur existente/ formate – 127,755 kg/9,82 kg; Soluții de laborator – 2,268 t	Lămpi luminiscente uzate cu mercur – 13000 unități; Soluții de laborator – 2,268 t	-
3	SRL „UISPAC” mun. Chișinău, str. N. Milescu Spătarul, 75	005 nr. 015/2013 din 13.09.2013, valabilă 13.09.2018 005 nr. 064/2015 din 27.10.2015, valabilă 27.10.2020	Efectuarea activităților în domeniul colectării deșeurilor de masă plastică Colectarea, transportarea și tratarea prin autoclavare a deșeurilor din activitățile medicale	Deșeuri de masă plastică colectate – 0 Stocul rămas – 34,3 Deșeuri din activități medicale colectate – 36,0	- Deșeuri din activități medi- cale tratate prin autoclava- re – 36,0	-
4	„ADREM” SRL mun. Chișinău, str. M. Viteazu, 25,	005 nr. 041/2012 din 30.07.2012, valabilă 30.07.2017	Colectarea uleiurilor uzate de automobile și arderii în cazane pentru încălzirea încăperilor întreprinderii	Uleiuri uzate de la automobile – 6,665	Uleiuri uzate de la automo- bile, inclusiv rămase din anul trecut – 9,650	-
5	Miscarea Ecologistă din Moldova OT. Chișinău str. M. Eminescu, 1	005 nr. 030/2011 din 14.01.2011 va- labilă 14.01.2016	Recepționarea și stocarea temporală a anvelopelor uzate	Anvelope uzate – 16 unități; lămpi luminiscente uzate de- pozitate – 171520 unități	Anvelope uzate – 16 unități, SA „Lafarge Ciment Moldo- va”	

6	Cooperativa „Polivtor” mun. Bălți, str. Coroban, 2A	005 nr. 050/2013 din 05.09.2013, valabilă 05.09.2018	Efectuarea activităților în domeniul gestionării deșeurilor din polietilenă	Deșuri de polietilenă – 10,0	Deșuri de polietilenă – 10,0	Deșuri de polietilenă – 55,0 Maculatură – 435,0 Deșuri din plastic – 209,0
7	SRL „Finplast Prim” mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 195	005 nr. 033/2011 din 17.10.2011, valabilă 17.10.2016	Colectarea, sortarea, reciclarea și comercializa- rea deșeurilor nemetalice (maculatură (hârtie, carton), materiale plastice (PE, PP, PS, PVC), folie de peliulă (LDPE, HDPE, PP), sticle PET)	Deșuri de polietilenă – 490,0 Maculatură – 435,0 Deșuri din plastic – 209,0		
8	SRL „AVE Ungheni” or. Ungheni, str. Lacului, 1	005 nr. 062/2015 din 15.07.2015, valabilă 15.07.2020	Colectarea, transportarea, depozitarea, prelucrarea și comercializarea deșeurilor comunale	Deșuri municipale colectate și depozitate – 16030,0 Deșuri din plastic – 17,7 Maculatură – 195,7	-	Livrare: Deșuri din plastic – 17,7 Maculatură – 195,7
9	ÎM „Salubr Leova” or. Leova, str. I.A. Teodorovici, 5	005 nr. 043/2012 din 01.11.2012 valabilă 01.11.2017	Colectarea, evacuarea și re- ciclarea deșeurilor menajere solide	Deșuri de masă plastică-0,8 maculatură-0,5	-	-
10	SA „Lafarge Ciment (Moldova)” or. Rezina, str. Vinului 1.	005 nr. 035/2011 din 01.10.2011, valabilă 01.10.2016	Colectarea (depozitarea) și coincinerarea deșeurilor din cauciuc	Anvelope uzate – 0	Anvelope uzate – 0	-
11	SRL „Recwaste” mun. Chișinău, str. G. Alexandrescu, 5 of. 20	005, nr. 048/2013 din 05.08.2013, valabilă 05.08.2018	Colectarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice, transportarea, depozitarea și comercializa- rea lor	-	-	
12	SRL „Trisung” r-nul Cahul, str. Muncii, 1a	005, nr. 047/2013 din 12.05.2013, valabilă 12.05.2018 Nr. 061/2015 din 04.06.15, valabilă 04.06.2020	Colectarea și comercializa- rea deșeurilor din cauciuc și plastic	Deșuri de masă plastică – 0,55 Deșuri medicale-13,0 Deșuri din cauciuc-8,0	Deșuri medicale – 13,0	-
13	ÎM „Salubr Sireți” s. Sireți, r-nul Strășeni	005, nr. 075/2016 din 08.08.2016, valabilă 08.08.2021	Gestionarea deșeurilor me- najere solide	Deșuri municipale colectate și depozitate – 828,0	-	-

14	Gospodăria Tărăneasă „Moraru Vasile” mun. Chișinău, s. Colonița	005/2014 din 10.06.2014, valabilă 10.06.2018	Activitatea de prelucrare a deșeurilor animaliere în scopul obținerii energiei termice și electrice	Deșeuri de grajd-288,0; borhot – 3620,0; deșeuri de la abator-30,0	-
15	SRL Eco Management r-nul Glodeni, s. Dușmani	005, nr. 55/2014 din 24.07.2014, valabilă 24.07.2018	Colectarea și valorificarea deșeurilor reciclabile, hârtie/ carton, folie, PET, sticlă, materiale plastice	Nu activează	
16	SRL „DIVERSAC- CES” r-nul Glodeni, s. Sturzovca	005 nr. 56/2014 din 02.09.2014, valabilă 02.09.2019	Colectarea și depozitarea deșeurilor reciclabile, hârtie/ carton, folie, PET	Nu activează	
17	SRL „ECO PRIVAT” s. Boșcana, r-nul Criuleni	005, nr. 054/2014 din 07.06.2014 valabilă 07.06.2018	Colectarea, transportarea și depozitarea deșeurilor menajere solide	Deșeuri menajere solide – 5,60; Cioburi de sticlă-5,00 Hârtie-2,00	Cioburi de sticlă-5,00 Hârtie-2,00
18	SRL „REV ECOLO- GIC” r-nul Ialoveni, s. Puhoi	005, nr. 052/2013 din 09.10.2013 va- labilă 09.10.2018	Colectarea, selectarea și balotarea deșeurilor de ambalaje PET și folie de poli- etilenă	Nu funcționează	
19	Întreprinderea Mu- nicipală Direcția de Producție a Gos- podăriei Comunale și de Locuințe din Sângerei, or. Sângerei	005, nr. 045/2013 din 02.09.2013 valabilă 02.09.2018	Colectare, transportare și depozitare a deșeurilor me- najere solide	Deșeuri menajere solide colec- tate și depozitate- 4,0	
20	SRL „SALUBRIS GRUP” r-nul Criuleni, com. Pașcani	005, nr. 049/2013 din 07.08.2013 valabilă 07.08.2018	Colectarea, depozitarea și separarea selectivă a deșeurilor din hârtie, sticlă și plastic	Deșeuri menajere solide colec- tate și depozitate-4,00	Cioburi de sticlă-15,00 Hârtie-10,00 Plastic-12,00
21	ÎCS „Energia PPM” SRL mun. Chișinău, bd. Decebal, 72/1	005, nr. 046/2013 din 29.03.2013 valabilă 29.03.2018	Colectare, transportare și depozitare a deșeurilor de ulei alimentar uzat	-	

22	ÎCS „ECORECY-CLE” SRL Mun. Chișinău	005, nr. 042/2012 din 19.09.2012 valabilă 19.09.2017	Colectare, depozitare, presare, comercializare și transportare a deșeurilor din masă plastică (polietilenă, PET), hârtie și sticlă	-	-	-	-
23	SC „Ursachi – Trans” SRL mun. Chișinău	005, nr. 032/2011 din 18.04.2011 valabilă 18.04.2016	Colectarea, prelucrarea și comercializarea deșeurilor din polietilenă, PET și alți polimeri	Deșuri din polietilenă PET – 269,765	Deșuri din polietilenă PET comercializată – 269,765	Deșuri de echipamente electrice și electronice – 110,64 (export);	Deșuri de echipamente electrice și electronice – 81,64 (export);
24	ÎP „MoldRec” mun. Chișinău, str. Columna, 135	005, nr. 060/2015 din 22.05.2015 valabilă 22.05.2020	Activitatea de colectare și transportare și comercializare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice, cât și a deșeurilor de aluminiu, ambalaj de hârtie, carton și plastic	Deșuri de echipamente electrice și electronice – 195,64; Deșuri de hârtie și carton – 28,0; Deșuri de mase plastice – 31,96	Deșuri de echipamente electrice și electronice – 110,64 Deșuri de hârtie și carton comercializate – 28,0; Deșuri de mase plastice comercializate – 6,96	-	-
25	SRL „Candelux-Com,” mun. Chișinău	005, nr. 059/2015 din 03.04.2015 valabilă 03.04.2020	Colectarea, depozitarea și reciclarea deșeurilor de hârtie și carton pentru producerea hârtiei igienice	Deșuri de hârtie și carton – 2827,918	Deșuri de hârtie și carton, inclusiv rămase din anul trecut – 3795,837	-	-
26	Cooperativa de producție „Entuziast” mun. Chișinău	005, nr. 058/2015 din 29.01.2015 valabilă 29.01.2020	Activitatea de colectare și valorificare a deșeurilor și resturilor provenite din prelucrarea metalelor prețioase	Fixaj utilizat – 3326,00 litri	Fixaj utilizat – 5649,00	-	-
27	SRL „Prest Energy” mun. Chișinău, s. Băcioi, str. Chișinău	005, nr. 072/2016 din 23.06.2016 valabilă 23.06.2021	Colectarea și transportarea deșeurilor menajere solide	Deșuri menajere solide colectate și transportate – 3360,00 m.c.	-	-	-
28	SRL „Ecostat” mun. Chișinău, Str. A. Pușkin, 49/1	005, nr. 071/2016 din 27.05.2016 valabilă 27.05.2021	Activitatea de colectare, transportare și tratare prin autoclavare (sterilizare) a deșeurilor medicale	Deșuri medicale colectate – 121,6	Deșuri medicale tratate prin autoclavare – 121,6	-	-
29	SRL „Manevla Com” mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. Dumitru Matcovschi, 15	005, nr. 073/2016 din 27.07.2016 valabilă 27.07.2021	Activitatea de gestionare a deșeurilor menajere solide	Deșuri municipale colectate și transportate – 25720 m.c.	-	-	-

30	SRL „Eagle Trans” , mun. Chișinău, str. Petru Movilă	005, nr. 063/2015 din 15.07.2015 va- labilă 15.07.2020	Activitatea de colectare și prelucrare a deșeurilor de hârtie/carton, polietilenă și masă plastică	Deșuri de hârtie/carton co- lectate-759,363; Deșuri de polietilenă-318,003	Deșuri de hârtie/carton comercializate-577,045 Deșuri de polietilenă comer- cializate-244,740	Deșuri de hârtie/car- ton – 227,740;
31	SRL „Dolvida” , mun. Chișinău, bd. Decebal, 82/1	005, nr. 069/2016 din 24.05.2016 va- labilă 24.05.2021	Activitatea de colectare, depozitare și comercializare a deșeurilor de masă plastic	Deșuri de mase plastice colectate— 0		
32	ÎM „Regia Autosalubritate” mun. Chișinău, str. 27 Martie 1918, 14	005, nr. 065/2015 din 30.10.2015 va- labilă 30.10.2020 005, nr. 068/2016 din 11.05.2016 va- labilă 11.05.2021	Activitatea de colectare, de- pozitare și comercializare a deșeurilor de hârtie și carton Activitatea de gestionare a deșeurilor menajere solide	Deșuri de hârtie și carton colectate-2873,373 Deșuri menajere solide colec- tate, transportate – 1717500,0		Deșuri de hârtie și carton – 2867,075
33	SRL „Pro Ambro- cart” , mun. Chișinău, str. Cetatea Chilia, 61/B	005, nr. 076/2016 din 11.08.2016 va- labilă 11.08.2021	Activitatea de colectare, transportare și comerciali- zare a deșeurilor de hârtie și carton	Deșuri de hârtie și carton colectate – 1997,25		Deșuri de hârtie și carton export – 1892,04
34	SRL „Olioimpex” Mun. Chișinău, Bd. Mircea cel Bătrân, 39, ap. 178	005, nr. 070/2016 din 24.05.2016 valabilă până la 24.05.2021	Colectarea, depozitarea și comercializarea uleiurilor vegetale uzate	Uleiuri vegetale uzate – 72,997		
35	SRL „Artesa Cons” Mun. Chișinău, Str. Ion Calimachi,13	005, nr. 067/2015 din 30.12.2015 valabilă până la 30.12.2020	Colectarea, transportarea, depozitarea și prelucrarea deșeurilor din cauciuc și mase plastice (prin metoda de piroliază)	Deșuri din cauciuc – 300,5	Deșuri din cauciuc – 230,0	
36	SRL „Uniplast” Mun. Chișinău, Str. Pădurii, 6/2		Activitatea de	Deșuri de polietilenă colecta- te-389,827	Deșuri de polietilenă prelu- crate-389,827	

Agenți economici, producători de brichete și pelete, anul 2017

Tabelul 7

Nr. d/o	Întreprinderea	Locația	Tipul și cantitatea materiei primare folosite, anul 2017		Cantitatea, tone	Tipul combustibilului produs		Starea actuală (2017)
			Denumirea	4		Brichete (t/an)	Pelete (t/an)	
1	2	3	4	5	6	8	9	
1.	SRL „Tera-Maria”	s. Grigorievca, r-nul Căușeni	Coji de semințe de floarea soarelui	290,0	290,0	290,0	Activează sezonier	
2.	SRL „Green-Farm”	or. Căușeni	Paie	155,0	155,0		Funcțională	
3	CP „Apicultorul”	or. Căușeni	Coji de semințe de floarea soarelui	17,0	17,0		Funcțională	
4.	SRL „Artviax-Nordcom”	s. Balatina, r-nul Glodeni	Paie, coji de semințe de floarea soarelui	60,0	25,0		Activează sezonier	
5.	SRL „Brilant Prim”	or. Glodeni	Paie, coji de semințe de floarea soarelui	40,0	53,0		Activează, satisfăcător	
6	SRL „Luberion”	s. Cuhnești r-nul Glodeni	Paie	150,0	144		Activează, satisfăcător	
7.	SRL „Sava Igor”	s. Țiganca, r-nul Cantemir	Paie, coji de semințe de floarea soarelui, rumeguș de lemn	120,0	95		Funcționează sezonier	
8.	SRL „Plastfer”	or. Ocnîța	Resturi vegetale				Activitate temporar sistată	
9.	GT „V.Nemirițchi”	s. Codreni, r-nul Ocnîța	Resturi vegetale	100,0	85,0		Activitate sezonieră	
10.	SRL „Bioresurse”	s. Cîneșeuți, r-nul Rezina	Rumeguș de lemn	47,128	33,528	13,6	Funcționează sezonier	
11	ÎI „Brichet Class”	s. Vorniceni, r-nul Strășeni	Rumeguș de lemn	20,0		15,0	Temporar sistată activitatea	
12	SRL „Frații Chirică”	s. Covurlui, r-nul Leova	Paie de cereale	60,0	42,0		Funcționează sezonier	

13	ÎI „Tiacă Igor”	or.Iargara, r-nul Leova	Coji de semințe de floarea soarelui, paie	80,0 45,0		100,0	Funcțională
14	GT „Tomșa Mihail”	s.Cneazevca, r-nul Leova	Paie	40,0	32,0		Funcțională
15	SRL „Ecobricheta”	mun.Bălți	Coji de semințe de floarea soarelui	2057,0	1580,0		Funcțională
16	ÎI „Sârbu Victor”	Or.Hâncești	Coji de semințe de floarea soarelui	240,0	170,0	60	Funcțională
17	ÎI „Marin Tatiana”	or.Hâncești	Coji de semințe de floarea soarelui	400,0	400,0		Funcțională
18	SRL „Rolviogrup”	s.Congazcic, r-nul Comrat	Paie	31,2	31,0		Funcționează sezonier
19	ÎM „Trans Oil Refinery” SRL	or.Ceadâr Lunga	Coji de semințe de floarea soarelui	3488,22		3390,57	Funcționează periodic
20	SRL „Tehnomonta”	s.Gradiște, r-nul Cimișlia	Rumeguș de lemn, paie	70,0	70,0		Stopată activitatea din septembrie 2015
21	SRL „Iulia Lelic”	or.Telenești	Tulpini de floarea soarelui	45,0		45,0	Funcțională
22	ÎI „Ereimei Aliona”	or.Florești	Coji de semințe de floarea soarelui	60,0		68,0	funcțională
23	SRL „Ecopeleț”	s.Dănceni, r-nul Ialoveni	Resturi vegetale	30,0		30,0	Funcționează periodic
24	SRL „Braga TV”	s.Horăști, r-nul Ialoveni	Rumeguș de lemn, resturi vegetale	150,0	150,0		Funcționează sezonier
25	SRL „Dant Agro”	s.Pârlița, r-nul Ungheni	Coji de semințe de floarea soarelui	1950,0	258,0		Funcțională
26	SRL „Green Energo”	s.Pârlița, r-nul Ungheni	Paie	1100,0	800,00		Funcțională
27	SRL „Vicolemn”	s.Bumbăta, r-nul Ungheni	Rumeguș de lemn	30,0	21,0		Funcțională

28	SRL „Portjovit”	s.Dumbrăvița, r-nul Sângerei	Paie și coji de semințe de floarea soarelui	110,0	100,0	Funcționează sezonier
29	SRL „Eurolemn”	mun. Chișinău, str.Pruncului, 1/1	Coji de nuci	320,0	320,0	Funcțională
30	SRL „Ergolemn”	mun. Chișinău str.Calea Ieșilor,59/2	Deșeuri de lemn după fabricarea mo- bilei	19,0	19,0	Funcțională
31	SRL „Avantaj-AV”	mun. Chișinău, str.Meșterul Manole, 16/1	Deșeuri de lemn			Funcțională
32	SRL „Alt-Biocom”	mun. Chișinău s.Băcioi, str.I.Gagarin,92	Coji de semințe de floarea soarelui	120,0	120,0	Funcțională
33	SRL „Divexim-Grup”	mun. Chișinău, str.Uzinelor,200	Coji de semințe de floarea soarelui	18,0	18,0	Funcțională
34	SA „Energoconstrucția” în arendă SRL „Ecobripil- Plus”	mun. Chișinău, str.Transnistri- ei,2/1	Rumeguș de lemn	400,0	400,0	Funcțională
35	SRL „Frاندalex”	s.Aluniș, r-nul Râșcani	Paie, coji de semințe de floarea soarelui	113,0	80,5	Funcțională
36	SRL „Vitalmarchet Nord”	s.Mihăileni, r-nul Râșcani	Paie, coji de semințe de floarea soarelui	300,0	270,0	Funcțională
37	GT „Gădrăuțan Nicolai”	s.Braniște, r-nul Râșcani	Paie	140,0	120,0	Funcțională
38	SA „Argon sigma”	or.Râșcani	Rumeguș de lemn	120,0	47,0	Funcțională

VIII. INVESTIGAȚII ANALITICO-ECOLOGICE

Arcadie LEAHU,
Șef, Centrul de Investigații Ecologice AE Chișinău

Cuprins:

1. Standardizare și control analitic.
2. Monitorizarea surselor de poluare a aerului atmosferic.
3. Analiza probelor de apă.
4. Analiza solului.

1. Standardizare și control analitic

Standarde ecologice

Obiectivul specific al activității Centrelor Investigații Ecologice (CIE) ale Inspectoratului Ecologic de Stat (IES) constă în controlul factorilor de mediu și efectuarea investigațiilor de laborator, respectând cerințele standardelor în vigoare, asigurând veridicitatea și exactitatea datelor obținute.

În prezent CIE dispune de metodici pentru analiza apei și substanțelor nocive în aer și sol, aprobate prin ordinul nr. 61 din 3 noiembrie, 2006 de Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale (MERN). Lista metodelor, standardelor utilizate în controlul analitic sunt publicate în Buletinul Informațional nr. 11, editat de Inspectoratul Ecologic de Stat.

Concomitent de către CIE au fost puse în aplicare 6 standarde europene pentru analiza apei la indicii: materii în suspensii, consumul chimic de oxigen, consumul biochimic de oxigen, cloruri, amoniu, produse petroliere. Treptat urmează să fie efectuată trecerea la standarde europene pentru toți parametrii de analiză în probele de apă, sol și aer.

Pentru asigurarea calității, veridicității, preciziei încercărilor analitice efectuate, precum și menținerea unui sistem de management la un nivel înalt în conformitate cu cerințele standardelor internaționale, începând cu anul 2001 Centrele Investigații Ecologice (CIE) ale Inspectoratului Ecologic de Stat sunt acreditate de către Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova (MOLDAC). Acreditarea reprezintă recunoașterea faptului că CIE sunt competente să efectueze încercări analitice și să asigure veridicitatea rezultatelor, care pot fi utilizate cu încredere de către autorități.

În 2017 Centrele Investigații Ecologice (CIE) din cadrul Agențiilor Ecologice Chișinău, Bălți și Cahul au fost reacreditate în baza evaluării la conformitatea cerințelor standardului SA SR EN ISO/CEI 17025 „Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări. Astfel, a fost recunoscută competența tehnică a colaboratorilor și independența rezultatelor obținute în domeniile de acreditare: testarea apelor uzate și terestre; analiza solului; analiza aerului și poluanților aerului atmosferic, gazelor de eșapament ale automobilelor. Certificatele de acreditare au fost acordate CIE pe o perioadă de 4 ani, din data acreditării 17 octombrie, 2017 până la data de 16 octombrie, 2021.

O deosebită atenție în standardul menționat se acordă sistemului calității încercărilor analitice. Cerința primordială este elaborarea „Manualului calității” și procedurilor de suport. „Manualul calității” conține declarația de politică a calității încercărilor, descrierea sistemului de management – sistem calitativ, administrativ și tehnic de funcționare al unui laborator, procedurilor respective, activităților analitice, precum și modalitatea de estimare a incertitudinii de măsurare și validarea metodelor de analiză, evaluarea rezultatelor interlaboratoare și altele. Aceste operațiuni tehnice necesită timp, pregătire și specializarea personalului în continuu, precum și o asigurare materială și tehnică satisfăcătoare.

Gradul de conformare standardului de referință este estimat de către experții MOLDAC anual prin evaluările de supraveghere.

Controlul analitic

În cadrul Inspectoratului Ecologic de Stat funcționează trei Centre Investigații Ecologice:

- CIE AE Bălți cu filială în or. Otaci (7 persoane), care deservește 13 Inspecții Ecologice din nordul țării (Drochia, Soroca, Șoldănești, Fălești, Florești, Dondușeni, Ocnița, Edineț, Briceni, Râșcani, Glodeni, Sângerei, Telenеști);
- CIE AE Chișinău (10 persoane), care deservește 15 Inspecții Ecologice din centrul țării (Aneni Noi, Căușeni, Strășeni, Călărași, Ungheni, Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Hâncești, Ștefan Vodă, Cimișlia, Nisporeni, Orhei, Rezina, AE UTA Găgăuzia);
- CIE AE Cahul (4 persoane), care deservește 4 Inspecții Ecologice din sudul țării (Basarabeasca, Cantemir, Leova, Taraclia).

Sarcina principală a CIE constă în colectarea probelor și efectuarea analizelor de laborator pentru depistarea poluărilor și monitorizarea surselor de poluare a bazinelor acvatice, aerului atmosferic, solului, evaluarea și prevenirea impactului ecologic asupra mediului ambiant.

Rezultatele analizelor, în deosebi, în cazurile când se depistează depășiri ale CMA (concentrații maximal admisibile) sunt imediat prezentate inspectorilor din teritoriu, Inspectoratului Ecologic de Stat pentru luarea deciziilor și măsurilor respective de redresare a situației ecologice în conformitate cu Legislația Ecologică.

CIE dispun de echipament pentru a determina 5 indici de poluare a aerului atmosferic, 24 indici a apelor uzate, 17 indici a solului.

În anul 2017 CIE au prelevat 10810 probe (aer – 6303, apa – 2232, sol – 2275), au efectuat 32041 analize (aer – 6303, apă – 14499, sol – 11239), au testat 4330 unități

de transport și au efectuat lucrări contra plată la solicitarea beneficiarilor în sumă de 1176291,57 lei (**Tabelul 1**).

În scopul monitorizării obiectelor potențial poluatoare CIE au ținut la control 85 stații de epurare, 3 CET-uri, fl. Nistru, r. Prut, r. Bâc, r. Răut, r. Ichel, Poligonul de Depozitare a Deșeurilor Solide (PDDS Crețoaia) și Depozitul de Deșeuri Solide din or. Bălți, stațiile PECO, spălătoriile auto și alte obiecte.

În conformitate cu ordinul IES nr. 32 din 12.07.2006 „Cu privire la conlucrarea cu Inspecțiile Ecologice și Agențiile Ecologice” și planurile – grafice de prelevare a probelor pentru anul 2017, CIE au fost solicitate pentru investigații ecologice de către Inspecțiile Ecologice raionale. Toate investigațiile analitice au fost efectuate pentru evaluarea prejudiciului cauzat mediului și pentru aprecierea gradului de poluare.

Activitatea Centrelor de Investigații Ecologice, anul 2017

Tabelul 1

Nr.	Denumirea lucrărilor	Chișinău				Bălți				Cahul			TOTAL	
		aer	apa	sol	total	aer	apa	sol	total	apa	sol	total		
1	Probe colectate de către (nr):													
	colabor. CIE;	4551	810	737	6098	1690	1119	1189	3998	303	349	652	10748	
	inspectorii IE, AE; alte organizații, persoane fizice													
	În total:	4551	810	737	6098	1690	1119	1189	3998	303	349	652	10748	
2	Acte întocmite	86	566	153	805	71	838	84	993	152	87	239	2037	
3	Surse de poluare controlate (nr):													
	În total:	64	742	153	959	100	704	80	884	144	68	212	2055	
4	Grafice de etalonare (nr)		18	4	22	0	3		3	36	4	40	65	
5	Ingredienți determinați (nr)	4	18	10	32	4	13	8	25	22	8	30	87	
6	Analize (nr):													
	efectuate în laboratoare, dintre care;													
	a) contra plată;	4238	3912	86	8236	384	3633	4521	8538	4518	3276	7794	24568	
b) fără plată,	313	742	67	1122	316	1394	1567	3277	300	24	324	4723		
efectuate paralel de alte lab-re; cu date contradictorii														
	În total:	4551	4654	153	9358	803	5027	6088	11918	4818	3300	8118	29291	
7	Mijloace de măsurare (nr):													
	a) implicate în analize;	5	5	4	14	4	5	5	14	6		6	34	
	b) nu se folosesc;													
	c) verificate (din punctul a); d) la reparație (din punctul b)	5	5	4	14	4	5	5	14	6		6	34	
	În total (punct a + b)	5	5	4	14	4	5	5	14	6		6	34	

Rezumat al activității CIE, 2017

Constatările și argumentările care atestă respectarea legislației ecologice de către agenții economici sunt mai convingătoare atunci când conțin date analitice de laborator.

În acest sens Centrele Investigații Ecologice (CIE) au rolul de a asigura activitățile de inspectare cu rezultate veridice, precise ale investigațiilor analitice efectuate în probele prelevate, care ar putea fi folosite, atât pentru evaluarea prejudiciului cauzat mediului, cât și pentru argumentarea respectării sau nerespectării prevederilor legislației.

În decursul anului 2017 Centrele Investigații Ecologice au prelevat 10 810 probe (aer – 6 303, apa – 2 232, sol – 2 275), au efectuat 32 041 analize (aer – 6303, apă – 14 499, sol – 11 239), au testat 4 330 unități de transport și au efectuat lucrări contra plată la solicitarea beneficiarilor în sumă de 1 176 291,57 lei.

La compartimentul analiza apei în anul 2017 de către CIE au fost prelevate în total 2 232 probe de apă de la 85 stații de epurare ale apelor uzate, din r. Nistru și afluenții lui principali (r. Răut, r. Bâc și r. Icheli), din r. Prut și afluenții săi (Ciuhur, Camenca, Căldărușa, Lopatnic), precum și din bazinele acvatice utilizate în scop de agrement sau piscicultură, iar evaluarea calității deversărilor de ape meteorice a fost efectuată pe teritoriul a 3077 întreprinderi și 100 stații de alimentare cu combustibil.

Rezultatele investigațiilor efectuate pe parcursul anului 2017 demonstrează că:

1. Eficacitatea funcționării stațiilor de epurare pe întreg teritoriul țării nu s-a schimbat esențial comparativ cu a. 2016. Eficacitatea de epurare a conținutului de NH_4^+ , MS, CCO și CBO_5 este foarte joasă la majoritatea stațiilor. Volumele insuficiente de ape reziduale recepționate și prin urmare concentrația excesivă de nocivități dereglează funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare a stațiilor. Comparativ cu anul 2016 în anul 2017 la SEB „Chișinău” eficacitatea de îndepărtare a ionilor de amoniu s-a diminuat, însă eficacitatea de îndepărtare a materiei în suspensie, a consumului biochimic de oxigen, a consumului chimic de oxigen s-a majorat.
2. Evacuările de ape uzate fără epurare în fl. Nistru de la DAC, or. Soroca și ÎM „Șoldănești Service”, precum și evacuările directe a apelor uzate în r. Ichel din com. Ciorescu, de la SEB – com. Cricova, r-nul Criuleni continuă să fie o problemă acută, care influențează negativ calitatea apelor râurilor din regiune. Poluarea apelor r. Bâc este un proces ce decurge de mai mulți ani. Apa la intrare în or. Chișinău, deja încărcată cu poluanți, se impurifică și mai intensiv pe sectorul or. Chișinău. Râul Bâc în general este puternic poluat, în special cu substanțe organice biodegradabile, nutrienți, produse petroliere, detergenți anionici, care sunt prezenți în apele meteorice, apele reziduale urbane, preponderent habituale, fecaloid – menajere deversate deseori fără vreo epurare prealabilă. În cazul unor anumiți poluanți autopurificarea nu mai poate avea loc, deoarece apele râului nu mai au puterea necesară de regenerare naturală. La poluarea apelor r. Bâc contribuie și SEB „Chișinău”, care deversează preponderent volume mari de apă neepurată în majoritatea cazurilor, astfel contribuind la poluarea r. Bâc la ieșire din sectorul orașenesc.

3. Un volum impunător de poluanți, în special produse petroliere, pătrund în apele naturale prin scurgerile meteorice de pe teritoriul zonelor urbane și industriale. Lipsa sistemelor de epurare prealabilă a apelor meteorice la majoritatea întreprinderilor prezintă un pericol serios pentru mediul ambiant. Agenții economici nu întreprind măsuri pentru epurarea apelor meteorice, care continuă să fie o sursă de poluare semnificativă a apelor de suprafață.

Compartimentul analiza aerului

Pentru a asigura o dezvoltare durabilă a societății în R. Moldova este necesar de a proteja aerul atmosferic de impactul advers provocat de către sursele fixe și mobile de poluare a aerului.

La compartimentul analiza aerului de către CIE pe parcursul anului 2017 s-au prelevat 1911 probe de la 164 surse fixe de poluare și au fost supuse controlului instrumental 4330 unități de transport din mun. Chișinău și mun. Bălți.

Cu toate că sursele fixe își au contribuția lor la poluarea aerului doar cu 10% din volumul total de poluanți emiși în aerul atmosferic, respectarea cerințelor și normativelor ELA este o condiție primordială.

Controlul instrumental al emisiilor în aerul atmosferic a fost efectuat la 44 agenți economici din mun. Bălți și 41 întreprinderi industriale din mun. Chișinău.

O atenție deosebită CIE acordă monitoringului principalelor surse generatoare de emisii în sectorul electroenergetic reprezentat de trei entități: SA „Termoelectrică”, sursa 1 (CET-2) și sursa 2 (CET 1), mun. Chișinău și CET-Nord (Bălți). Trecerea la folosirea gazelor naturale în calitate de combustibil la aceste întreprinderi în ultimii ani a contribuit la diminuarea în gazele de coș a conținutului de funingine, anhidridei sulfuroase (SO_2), oxidului de vanadiu (V_2O_5), monoxidului de carbon (CO), dioxidului de azot (NO_2) și benz- α -perenului. În anul 2017 toate cele trei CET-uri au folosit în calitate de combustibil numai gazele naturale spre deosebire de anul 2009, când s-a folosit și amestec de gaze naturale-păcură în luna ianuarie. Din acest motiv în 2017, ca și în anii precedenți, nu au fost emise în atmosferă așa noxe ca anhidrida sulfuroasă (SO_2), oxidul de vanadiu (V_2O_5), funinginea. Totodată o cantitate mai mică de emisii în atmosferă de la sursa 2 (CET-1) în anul 2017 se datorează faptului că centrala termică a activat numai în perioadelor 01.01.17–31.01.17; 15.05.2017–15.09.2017 (apă caldă) și 01.12.17–31.12.17.

Una din principalele surse de poluare a aerului atmosferic pe teritoriul țării a fost și rămâne transportul auto. Creșterea volumului de emisii nocive de la sursele mobile, ponderea cărora constituie 90,7-92% din emisiile sumare de poluanți, este cauzată de creșterea anuală a numărului de unități de transport pe cap de locuitor, uzura parcului de autovehicule, tipul de combustibil utilizat, circulația și staționarea automobilelor în locurile neautorizate. În anul 2017 din numărul total de 4330 autovehicule testate numai în 330 cazuri au fost depistate depășiri ale normelor admise, ce reprezintă 7,6%. Comparativ cu anul 2016, în anul 2017 numărul total de depășiri ale normelor admise s-a mărit de la 3,9% la 7,6%, iar respectiv pentru motoarele ce funcționează pe benzină de la 3,1% la 4,3%, pentru motoarele ce funcționează cu motorină de la 5,5% la 11,4%.

În scopul diminuării poluării aerului atmosferic de către mijloacele de transport CIE AE Chișinău a participat în comun cu colaboratorii stației de testare tehnică SRL „Nichitov”, mun. Chișinău la acțiunea „Săptămâna Mobilității Europene”. Au fost controlate în total 278 automobile.

Centrul Investigații Ecologice AE Bălți pe parcursul anului a efectuat controlul complex al transportului public municipal în comun cu reprezentanții primăriei și Inspectoratului Național de Patrulare al MAI. Au fost controlate 99 unități de transport, autobuze și microbuze cu motor diesel la 7 întreprinderi, unde s-au depășit 21 depășiri ale normelor admisibile

Programul de monitoring al surselor de poluare a aerului ar fi rezonabil de realizat odată cu soluționarea următoarelor sarcini și probleme:

1. Ajustarea legislației ecologice privind protecția aerului atmosferic la normele și standardele europene, întrucât la moment procesul stabilirii unor standarde noi nu are o orientare clar definită (diferiți experți se documentează din diverse surse). Aceasta contribuie la târăgănarea distribuirii noilor standarde instituțiilor statale, agenților economici, persoanelor fizice. Din acest motiv se utilizează în continuare standardele vechi.
2. Elaborarea și implementarea unui program de investiții necesare pentru instalarea la CIE ale IES și în laboratoarele întreprinderilor a echipamentului de măsurări unificat, performant, care ar corespunde cerințelor actuale.
3. Pregătirea profesională și perfecționarea specialiștilor în laboratoarele performante din țară și de peste hotare.
4. Consolidarea activităților în domeniul testării și controlului ecologic al transportului auto printr-o conlucrare efectivă cu autoritățile publice locale.

La compartimentul analiza solului

Întru respectarea Codului funciar de către beneficiarii de teren s-au efectuat cercetările pedologice a terenurilor alocate sub construcții și s-au eliberat 152 concluzii privind adâncimea și volumul solului decopertat: 22 cercetări la obiectivele de construcție pentru calcularea prejudiciului în cazuri de poluare a solului și 17 cercetări în cazul deteriorării stratului de sol fertil. În total de către CIE au fost prelevate 2275 probe și efectuate 11740 analize chimice.

Pentru evaluarea situației ecologice s-au efectuat investigațiile analitice ale probelor prelevate din teritoriul a 21 stații PECO. Conform analizelor efectuate conținutul de produse petroliere nu a depășit limita admisibilă.

Cercetările pedologice ale obiectivelor de construcție în anul 2017 demonstrează că solul terenurilor, care sunt situate în extravilanul localităților reprezintă diferite tipuri de soluri fertile cu grosimi diferite ale stratului fertil, în medie de la 10 la 100 cm. Soluri antropice sunt întâlnite mai des în intravilanul localităților. Aceasta impune necesitatea de a efectua cercetări pedologice la fiecare teren alocat sub construcție pentru a constata existența sau lipsa solului fertil.

Totodată este necesară o conlucrare și mai activă a specialiștilor CIE cu Inspecțiile Ecologice teritoriale în ceea ce privește cercetarea terenurilor alocate sub construcții, evaluarea prejudiciului în cazuri de impurificare a solului.

În decursul anului au fost depistate cazuri de poluare excepțională a solului cu depășiri ale normelor CMA la conținutul de: amoniu, săruri solubile, produse petroliere. Este necesară o conlucrare mai activă a specialiștilor CIE cu Inspecțiile Ecologice teritoriale. În ceea ce privește cercetarea terenurilor alocate sub construcții, evaluarea prejudiciului în cazuri de poluare a solului.

2. Monitorizarea surselor de poluare a aerului atmosferic

Una din sarcinile principale ale Centrelor Investigații Ecologice (CIE) este supravegherea calității aerului atmosferic și, prin urmare, determinarea surselor de poluare.

Principalii factori care contribuie la intensificarea poluării aerului atmosferic pe teritoriul țării sunt emisiile de gaze din diferite sectoare ale economiei naționale: electroenergetic și termoenergetic, transport, sectorul agro-industrial.

Supravegherea respectării regimului de emisii în aerul atmosferic, controlul analitic instrumental al surselor fixe și mobile de poluare, precum și controlul eficacității sistemelor de purificare s-a efectuat de către CIE AE Bălți la nordul republicii și CIE AE Chișinău în raioanele centrale și de sud.

Activitatea s-a desfășurat în două direcții:

1. Efectuarea investigațiilor de laborator pentru controlul respectării legislației ecologice de către întreprinderi (determinarea emisiilor substanțelor nocive și compararea lor cu datele normativ-tehnice).
2. Efectuarea investigațiilor de laborator cu obținerea datelor reale pentru eliberarea autorizațiilor de poluare a aerului atmosferic ale întreprinderilor conform dispoziției șefului IES Nr. 21-d din 20.08.2013. Aceste date reale dau posibilitatea de comparare cu datele din cărțile de inventarieri, obținute prin metode teoretice de calcul.

De către CIE AE Bălți au fost efectuate 741 măsurări instrumentale la 100 surse fixe de poluare de la 44 agenți economici ai mun. Bălți și raioanelor din nordul republicii, iar de către CIE AE Chișinău – 1 170 măsurări instrumentale la 64 surse fixe de poluare de la 41 întreprinderi industriale din mun. Chișinău și raionale centrale. Au fost testate 4330 unități de transport auto, inclusiv în mun. Bălți – 949 unități și în mun. Chișinău – 3381 unități.

Sursele fixe de poluare a aerului.

În scopul determinării emisiilor de noxe au fost investigate sursele fixe de poluare la întreprinderile din mun. Chișinău și Bălți.

Lista întreprinderilor și numărul total de probe prelevate de la sursele fixe de poluare și depășirile emisiilor limitat admisibile (ELA) depistate de CIE AE Chișinău și CIE AE Bălți, este prezentată în **Tabelul 2** și **Tabelul 3**.

**Controlul surselor fixe de poluare a aerului atmosferic efectuat de
CIE AE Chișinău, anul 2017**

Tabelul 2

Nr.	Denumirea întreprinderii.	Total/ depășiri	CO/ depășiri	NOx/ depășiri	CH4/ depășiri
1	2	3	4	5	6
1	„Grădinița de copii Nr. 2” or. Taraclia, str. Dimitrov 27	40	20	20	
2	ÎL „Victor Harin” or. Taraclia, str. Tolstoi 2	20	10	10	
3	SA „Termoelectrica” mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă 5	40	20	20	
4	ÎCS „Lapmol” SRL, mun. Chișinău, str. Uzinelor 17	20	10	10	
5	ÎCS „Coca-Cola îmbuteliere Chișinău” mun. Chișinău, str. Industrială 42	60	30	30	
6	Întreprindere de Stat pentru Silvicultură „Iargara” or. Iargara, str. Ștefan Vodă 180	20	10	10	
7	Agrofirma „Cimișlia” SA or. Cimișlia, str. Alecsandri 77	60/10	30/10	30	
8	Grădinița de copii „Făt Frumos”, or. Cimișlia	20	10	10	
9	Liceul teoretic „Mihai Eminescu” or. Cimișlia, str. Mihai Eminescu 48	20	10	10	
10	IMSP Spitalul Raional Cimișlia, str. Alexandru cel Bun 135	20	10	10	
11	SC „AXEDUM” SRL, r-nul Cimișlia	20	10	10	
12	SA „Apă-Canal Chișinău” Centrala Termică Costiujeni, mun. Chișinău, or. Costiujeni, str. Câmpului 20	17	10	7	
13	SA „Apă-Canal Chișinău” Centrala Termică Codru, mun. Chișinău, șos, Muncești 799/3	34	20	14	
14	SA „Apă-Canal Chișinău” Centrala Electrică cu Termoficare de la SE Chișinău, str. Lunca Băcului 24	34/24	20/10	14/14	
15	SA „Apă-Canal Chișinău” Centrala Termică Aeroport, mun. Chișinău, bd. Dacia 80/5	51/30	30/30	21	
16	SA „Apă-Canal Chișinău”, Stația de apă Nistru (centrala termică), mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă	34	20	14	

17	SA „Apă-Canal Chișinău”, Secția transport auto și mecanisme (CT), mun. Chișinău, str. Petricani 23/4	34	20	14	
18	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune sat. Bulăești	20	10	10	
19	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune or. Orhei	20	10	10	
20	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune sat. Chiperceni	20	10	10	
21	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune sat. Mălăești	20	10	10	
22	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune sat. Hulboaca	20	10	10	
23	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune sat. Persecina	20	10	10	
24	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune sat. Persecina	20	10	10	
25	SC „Histrios” SRL r-nul Orhei, s. Persecina, str. Sportului 7	40	20	20	
26	SA „Moldtelecom” Centrul de telecomunicații Orhei, or. Orhei, str. Mahu 117	80	40	40	
27	Întreprindere de Stat pentru Silvicultură „Nisporeni” or. Nisporeni, str. T. Ciorba 12	20	10	10	
28	SC „NIS-STRUGURAȘ” SRL or. Nisporeni, str. Suveranității 59	40	20	20	
29	SRL „ANTURAJ-NOU” mun. Chișinău, str. Alba Iulia 75/25	20	10	10	
30	SA „Apă-Canal Chișinău”, Centrala Electrică cu Termoficare de la SE Chișinău, str. Lunca Bâcului 24	34	20	14	
31	SA „Apă-Canal Chișinău”, Centrala Termică Aeroport, mun. Chișinău, bd. Dacia 80/5	51	30	21	
32	Grădinița de copii din com. Micleușeni, r-nul Strășeni	20	10	10	
33	FPC „ABS” r-nul Orhei, s. Persecina, str. M. Eminescu 15	40	20	20	
34	Gospodăria Țărăneasca „Moraru Vasile Ion” mun. Chișinău, com. Colonița	1			1

35	”Glass Container Company” SA, mun. Chișinău, str. Uzinelor 201	10	10		
36	”Glass Container Company” SA, mun. Chișinău, str. Uzinelor 201	10		10	
37	CP „Prodcoop” mun. Chișinău, str. Uzinelor 9/1	20	10	10	
38	SA „Combinatul de articole din carton” mun. Chișinău, str Transnistria 16	40	20	20	
39	ÎS „Calea Ferată din Moldova” r-nul Caușeni, s. Zaim	20	10	10	
40	ÎS „Calea Ferată din Moldova” r-nul Caușeni	20	10	10	
41	ÎS „Calea Ferată din Moldova” r-nul Anenii Noi, km-150 B/P	20	10	10	
TOTAL		1170/64	610/50	559/14	1

**Controlul surselor staționare de poluare a aerului atmosferic
efectuat de CIE AE, Bălți, anul 2017**

Tabelul 3

Nr.	Denumirea întreprinderii.	Total/ depășiri	CO/ depășiri	NOx/ depășiri	SO2/ depășiri	Praf/ depășiri
1	2	3	4	5	6	7
or. Bălți						
1	„Internatul psihoneurologic”	12	6	6		
2	SA „Cet-Nord”.	48	18	18	6	6
3	SA „Barza-Albă”	12	6	6		
4	ÎM „Moldelectrica” filiala RETÎ-Nord	12	6	6		
5	IMSP „Spitalul de psihiatrie”	24	12	12		
6	„Centru temporar de plasament și reabilitare a copiilor”	12	6	6		
7	ÎCS „Metro-Cash Carry& Moldova”	12	6	6		
8	SA „Incomlac”	48	24	24		
9	SA „Basarabia-Nord”	24	12	12		
10	„Centru Național de transfuzie a sângelui Nr. 2”	18	9	9		
11	CFM „Depoul de locomotive”	12	6	6		
12	SRL „Lariat”	6	3	3		
13	SA „Moldagrotehnica”	21	6	6	3	6

14	S.C. „Natagalia-Com”	6	3	3		
15	ÎM „Termogaz”	48	24	24		
16	ÎMSP „Spitalul clinic municipal”	12	6	6		
17	SA „Bălțanca”	12	6	6		
18	ÎM „Beermaster”	6	3	3		
19	ÎCS „Knauf-Gips” SRL	60	9	9		42
20	SRL „Biopetrol”	6	3	3		
21	ÎM „Direcția reparații și construcții drumuri”	9	3	3		3
22	SA „Floarea-Soarelui”	12	3	3	3	3
23	SA „Reut”	33				33
24	SRL „STIP”	18	6	6	3	3
25	SRL „Traidcom”	6	3	3		
Florești						
26	SA „Fabrica de unt din Florești”, s. Vărvăreuca	12	6	6		
27	ICS „Natur-Bravo”	6	3	3		
Râșcani						
28	ICS „Natur-Bravo”	18	9	9		
29	SRL „Magistrala-Nord”	12	3	3	3	3
Edineț						
30	SA „Inlac”	12	6	6		
31	SA „Natur-Bravo” Cupcini	6	3	3		
32	ÎCS „Moldova Zahăr” SRL Cupcini	24	12	6	6	
Drochia						
33	ÎM „Sudzucker-Moldova” SA Drochia Fabrica de zahăr	30	12	6	6	6
Sângerei						
34	SRL „Excom-Rotar-Grup”	12	3	3	3	3
Soroca						
35	ÎM „Fabrica de brânzeturi”	6	3	3		
36	SA „Alfa-Nistru”	30	9	9	6	6
Dondușeni						
37	ÎM „MoldGranum” SRL	6				6

Glodeni						
38	ICP „Panifcop”	6	3	3		
Fălești						
39	SA „Drumuri-Bălți” in Răuțel	9	3	3		3
40	ÎM „Sudzucker-Moldova” Fabrica de zahăr	30	12	6	6	6
41	SA „Mold-Nord”	6	3	3		
42	SA „Moltelecom”	6	3	3		
43	ÎS „CFM” filiala Fălești	9	3	3		3
44	SA „Magistrala” s. Natalievca	12	3	3	3	3
Total inclusiv aerodinamica		741	288	270	48	135

De către CIE AE Chișinău s-a constatat că la 17 întreprinderi din mun. Chișinău și alte raioane din centrul republicii. cum ar fi: „Grădinița de copii Nr. 2”, or. Taraclia; ÎL „Victor Harin”, or. Taraclia; ÎCS „Lapmol” SRL, mun. Chișinău; Întreprindere de Stat pentru Silvicultură „Iargara”, or. Iargara; Agrofirma „Cimișlia” SA, or. Cimișlia; Grădinița de copii „Făt Frumos”, or. Cimișlia; Liceul teoretic „Mihai Eminescu”, or. Cimișlia; SC „AXEDUM” SRL, r-nul Cimișlia; SA „Moldtelecom”, Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune, sat. Bulăești; SA „Moldtelecom”, Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune, or. Orhei; SA „Moldtelecom”, Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune, sat. Chiperceni; SA „Moldtelecom”, Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune, sat. Mălăești; SA „Moldtelecom”, Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune, sat. Hulboaca; SA „Moldtelecom”, Centrul de telecomunicații Orhei, Stația de Transmisiune, sat. Peresecina; SC „Histrios” SRL, r-nul Orhei; Grădinița de copii din com. Micleușeni, r-nul Strășeni; FPC „ABS”, s. Peresecina, r-nul Orhei – autorizația pentru emisiile de poluanți în atmosferă de la surse fixe de poluare lipsește.

În mun. Bălți sursele cu impact sporit asupra aerului atmosferic sunt: SA „Basarabia-Nord”, SA „Incomlac”, SA „CET-Nord”, ÎM „Termogaz”, ÎCS „Knauf”, SA „Floarea Soarelui”, SA „Bălțeanca”, ÎM „Beermaster”, SA „Moldagrotehnica”, SA „Barza-Albă”
În sezonul rece a anului s-au efectuat investigații de laborator la centralele termice ale întreprinderilor și instituțiilor din mun. Bălți: SA „CET-NORD”; ÎM „Termogaz”; SA „Barza-Albă”; ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal”; ÎMSP „Spitalul de psihiatrie”; Internatul de Psihiatrie; Centrul regional de transfuzie a sângelui; Centrul de plasament temporar și reabilitare a copiilor; ÎCS „Metro Cash&Carry Moldova”; „CFM-Depoul de Locomotive”; SA „Moldagrotehnica”; SA „Bălțeanca”; SA „Incomlac”; SA „Basarabia Nord”; SA „Floarea Soarelui”.
În sezonul de prelucrare a producției agricole (sfeclei de zahăr, laptelui, fructelor, strugurilor) s-au efectuat măsurări la coșurile de emisii ale fabricilor: „Sudzucker-Moldova”, Drochia și Fălești; ÎM „Moldova Zahăr”, Cupcini; SA „Natur-Bravo”, Cupcini; SA „Alfa-Nistru”, Soroca; ÎM „Fabrica de brânzeturi”, Soroca; SA „Fabrica de Unt din Florești”; SA „Vinăria din Vale” din Bălți; SA „Inlac”, or. Cupcini; SA „Lactis”,

Râșcani. În perioada de reparare a drumurilor au fost efectuate investigații de laborator la întreprinderile producătoare de asfalt: SA „Drumuri-Bălți” din s. Răuțel; ÎM „Direcția reparații și construcția drumurilor” din mun. Bălți; SA „Magistrala” din s. Natalievca, r-nul Fălești, SRL „Magistrala Nord” din or. Râșcani. Pentru obținerea autorizației de degajare a substanțelor nocive de la sursele fixe de poluare au fost efectuate investigații de laborator la următoarele întreprinderi: „Internatul psihoneurologic” din mun. Bălți; „Centru temporar de plasament și reabilitare a copiilor” din Bălți; SRL „TREIDCOM” din or. Bălți; SA „Basarabia-Nord” din mun. Bălți; SRL „Lariat” din or. Bălți; SA „Moldagrotehnica” din or. Bălți; SC „Natagalia-Com” din or. Bălți; ÎM „Termogaz” din or. Bălți; IMSP „Spitalul Clinic Municipal” din or. Bălți; SRL „Magistrala-Nord” din or. Râșcani; SA „Mold-Nord” din r-nul Fălești; SA „Moldtelecom” din or. Fălești; ÎS „Calea-Ferată din Moldova” – filiala Fălești; SRL „Magistrala-Nord” din or. Râșcani.

În rezultatul investigațiilor de laborator au fost eliberate 9 acte de control a stării tehnice a instalațiilor de captare, 9 acte de apreciere a controlului eficacității purificării aerului.

O atenție deosebită CIE acordă monitoringului principalelor surse generatoare de emisii în sectorul electroenergetic reprezentate de trei CET-uri municipale: SA „Termoelectrica” sursa 1 (CET-2) și sursa 2 (CET 1), mun. Chișinău și CET-Nord (Bălți).

În anul 2017 toate cele trei CET-uri au folosit în calitate de combustibil numai gazele naturale spre deosebire de anul 2009 când s-a folosit și amestec de gaze naturale-păcură în luna ianuarie. Din acest motiv în 2017, ca și în anii precedenți, nu au fost emise în atmosferă așa noxe ca anhidridă sulfuroasă (SO_2), oxidul de vanadiu (V_2O_5), funinginea. Totodată o cantitate mai mică de emisii în atmosferă de la sursa 2 (CET-1) în anul 2017 se datorează faptului că centrala termică a activat numai în perioadele 01.01.17–31.01.17; 15.05.2017–15.09.2017 (apă caldă) și 01.12.17–31.12.17 (Figura 1, 2).

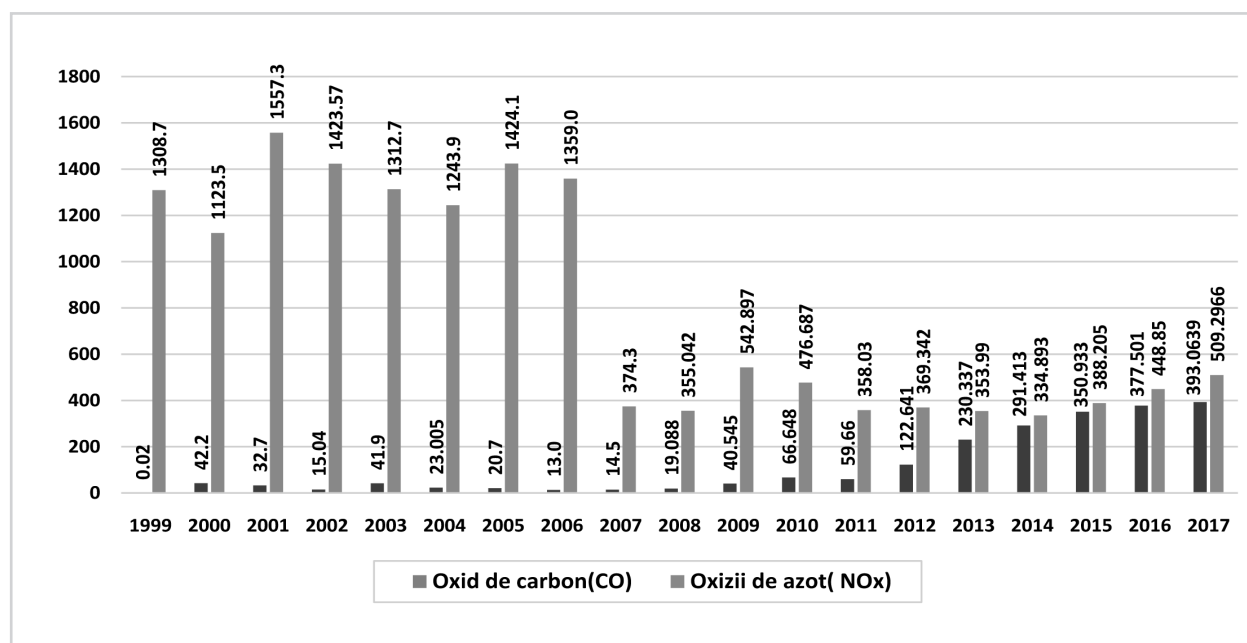

Fig. 1. Emisiile CO, NOx în gazele de coș de la SA „Termoelectrica” sursa 1 (CET-2) (t/an)

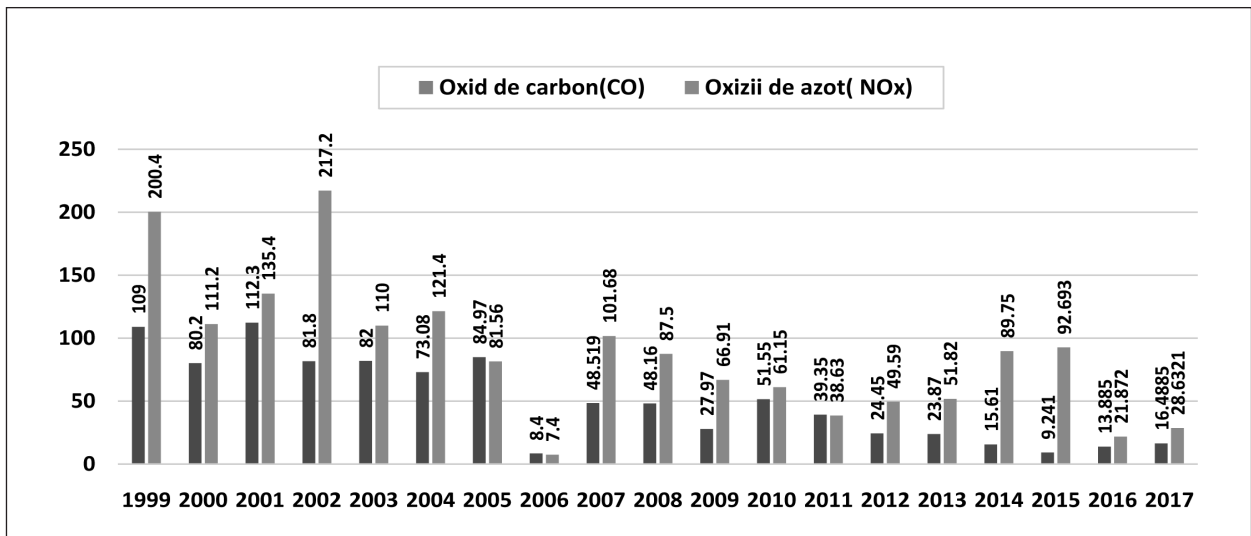

Fig. 2. Emisiile CO, NOx în gazele de coș de la SA „Termoelectrica” sursa 2 (CET-1) t/an

Sursele mobile de poluare a aerului

În ultimul deceniu, ca și în alte orașe din Europa, în Republica Moldova transportul auto este principala sursă de poluare a aerului atmosferic. Din rapoartele statistice constatăm că suma poluanților emiși de transportul auto este mult mai mare decât suma poluanților de la sursele fixe. Creșterea volumului de emisii nocive de la sursele mobile, ponderea cărora constituie 90,7-92% din emisiile sumare

de poluanți este cauzată de creșterea anuală a numărului de unități de transport pe cap de locuitor, uzura parcului de autovehicule, tipul de combustibil utilizat, circulația și staționarea automobilelor în locurile neautorizate.

Indiferent de tipul motorului autovehiculele poluează aerul cu oxizi de carbon, oxizi de azot, oxizi de sulf, hidrocarburi nearse, aldehide, oxizi de plumb, funingine etc. Cea mai importantă sursă de CO din poluarea generală a atmosferei (60%) este produsă de gazele de eșapament ale autovehiculelor. S-a estimat că 80% din cantitatea de CO este produsă în primele 2 minute de funcționare a motorului și reprezintă 11% din totalul gazelor de eșapament.

Unul din obiectivele principale ale activității CIE este controlul de stat al mijloacelor de transport auto în vederea respectării normelor de emisii și reducerea efectelor nocive ale gazelor de eșapament asupra populației și mediului înconjurător.

Testarea autovehiculelor este efectuată preponderent la întreprinderi, iar transportul particular este testat printr-o conclucrare cu autoritățile publice locale, inclusiv cu colaboratorii Inspectoratului General de Patrulare al MAI. Mijloacele de măsurare a gazelor de eșapament folosite au fost GIAM-29 – analizator de gaze la arderea benzinei, gazului lichefiat/comprimat și Fumometrul META-01 MII – analizator de gaze la arderea motorinei în motoarele diesel.

În anul 2017 de către CIE AE Chișinău și CIE AE Bălți au fost efectuate în total 4330 măsurări, inclusiv la automobile ce funcționează cu benzină – 2298 măsurări, ce funcționează cu motorină – 2029. Au fost depistate în total 330 depășiri ale normativelor stabilite, care constituie 7,6% din numărul unităților de transport supuse controlului, inclusiv la automobile ce funcționează cu benzină (4,3%), la automobile ce funcționează cu motorină (11,4%) (**Figura 3**). Comparativ cu anul 2016 în anul 2017 numărul total de depășiri ale normelor admise s-a mărit de la 3,9% la 7,6%, iar, respectiv, pentru motoarele ce funcționează pe benzină de la 3,1% la 4,3%, pentru motoarele ce funcționează cu motorină de la 5,5% la 11,4%. Trebuie de menționat, că normativele reflectate în standardele ГOCT 17.2.2.03-87 și ГOCT-21393-75. corespund normelor EURO-0 sau EURO-1. Între timp, în Europa deja acționează cerințele normelor EURO-5 și EURO-6.

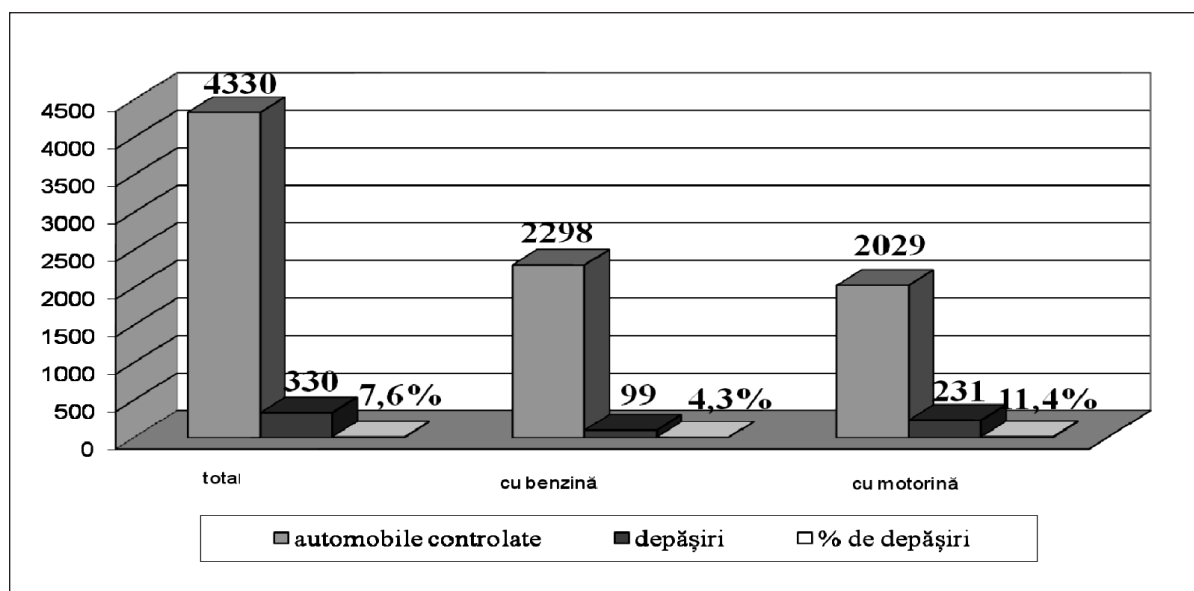

Fig. 3. Corelația în procente a numărului de depășiri la numărul total de automobile controlate în 2017

Una din posibilitățile de multiplicare a activităților în domeniul testării și controlului ecologic al transportului auto este conlucrarea cu autoritățile publice locale, inclusiv cu Inspectoratul General de Patrulare al MAI.

În scopul diminuării poluării aerului atmosferic de către mijloacele de transport, CIE AE Chișinău a participat în comun cu colaboratorii stației de testare tehnică SRL „Nichitov”, mun. Chișinău la acțiunea „Săptămâna Mobilității Europene”. Au fost controlate în total 278 automobile.

Centrul Investigații Ecologice AE Bălți, pe parcursul anului, a efectuat controlul complex al transportului public municipal în comun cu reprezentanții primăriei și Inspectoratului Național de Patrulare al MAI. Au fost controlate 99 unități de transport, autobuze și microbuze cu motor diesel la 7 întreprinderi unde s-au depășit 21 depășiri ale normelor admisibile.

Căile de diminuare a emisiilor de noxe de la unitățile de transport ar putea fi utilizarea automobilelor cu sistemul de neutralizare a emisiilor poluante, care reduce de până la 90% conținutul de substanțe nocive, dezvoltarea transportului electric, folosirea gazului natural și a biomotorinei în calitate de combustibil. Aceste acțiuni ar avea efecte pozitive atât din punct de vedere ecologic, cât și economic.

Concluzii și propuneri:

În rezultatul măsurărilor instrumentale s-a constatat că ponderea surselor fixe în poluarea aerului atmosferic este de circa 10%, celelalte 90% revin poluanților de la transportul auto.

Pentru a asigura o dezvoltare durabilă a societății în Republica Moldova este necesar de a proteja aerul atmosferic de impactul advers provocat de către sursele staționare și mobile de poluare a aerului.

Programul de monitoring al surselor de poluare a aerului ar putea fi oportun de realizat odată cu soluționarea următoarelor sarcini și probleme:

1. Ajustarea legislației ecologice privind protecția aerului atmosferic la normele și standardele europene, întrucât la moment, procesul stabilirii unor standarde noi nu are o orientare clar definită (diferiți experți se documentează din diverse surse). Aceasta contribuie la târăgănarea distribuirii noilor standarde instituțiilor statale, agenților economici, persoanelor fizice. Din acest motiv se utilizează în continuare standardele vechi.
2. Elaborarea și implementarea unui program de investiții necesare pentru instalarea la CIE ale IES și în laboratoarele întreprinderilor a echipamentului de măsurări unificat, performant, care ar corespunde cerințelor actuale.
3. Pregătirea profesională și perfecționarea specialistelor în laboratoarele performante din țară și de peste hotare.
4. Majorarea activităților în domeniul testării și controlului ecologic al transportului auto printr-o conlucrare efectivă cu autoritățile publice locale.

3. Analiza probelor de apă

În anul 2017 Centrele Investigații Ecologice ale AE Bălți, AE Chișinău și AE Cahul au prelevat în total 2232 probe de apă și au efectuat 14 499 analize, inclusiv CIE AE Bălți – 1119 probe și 5027 analize, CIE AE Chișinău – 810 probe și 4654 analize, CIE AE Cahul – 303 probe și 4818 analize. Au fost întocmite 1556 rapoarte de încercări ale investigațiilor analitice din care CIE AE Bălți – 838 rapoarte, CIE AE Chișinău – 566 rapoarte și CIE AE Cahul – 152 rapoarte.

Poluanții apelor de suprafață.

Principala sursă de poluare a apelor de suprafață o constituie evacuările directe ale apelor uzate, fără epurare sau insuficient epurate. Substanțele poluante ce nimeresc în receptorii naturali, odată cu deversarea apelor uzate sunt numeroase după natura lor. Reieșind din posibilitățile actuale, principalii indici de poluare controlați au fost: consumul chimic și biologic de oxigen, materiile în suspensii, concentrația de amoniu, azotați, azotiți, cloruri, sulfati, reziduu fix, produsele petroliere, detergentii. Probe reprezentative au fost prelevate din 18 râuri precum și din bazine acvatice utilizate cu scop de agrement sau piscicultură, evaluând influența localităților și altor deversări asupra calității apelor naturale. Principalii receptori naturali sunt apele curgătoare ale bazinelor hidrografice ale fluviului Nistru și râului Prut.

Râul Prut

În nordul republicii starea ecologică a r. Prut este supravegheată de CIE AE Bălți (Raportul anual CIE AE, Bălți, 2017).

Probe de control s-au prelevat din 2 secțiuni: sec. Lipcani (s. Șireuți) și acumulatorul Costești – Stânca.

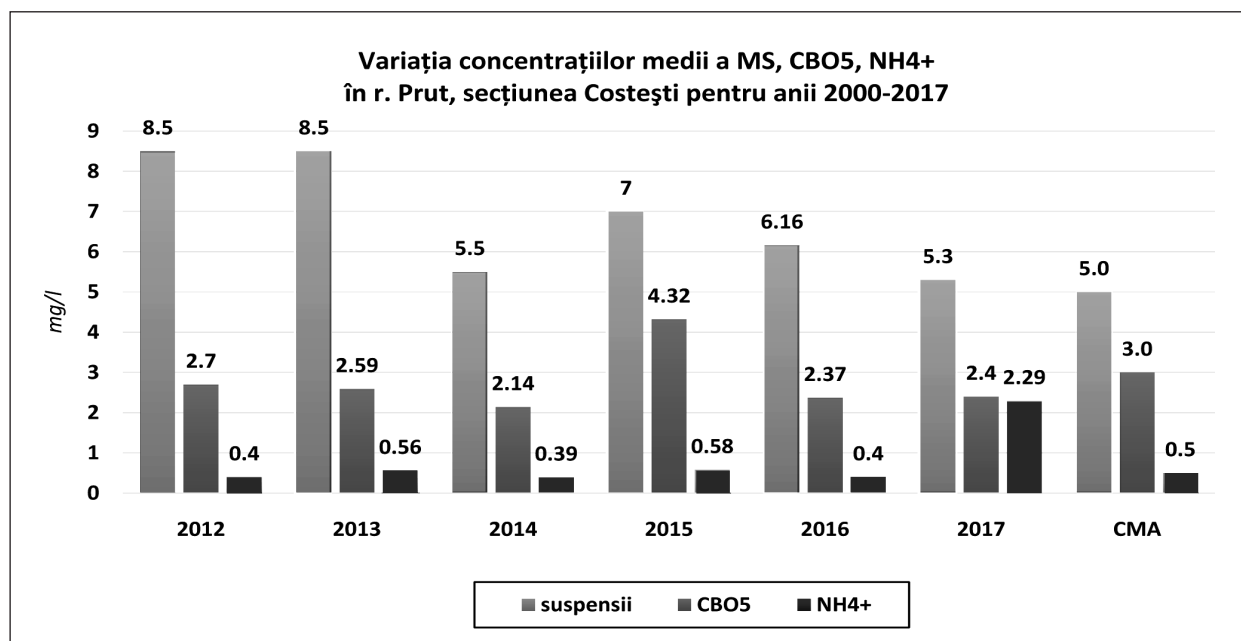

Fig. 1. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ în r. Prut secțiunea Costești pentru anii 2000-2017

În sec. Lipcani calitatea apei din râu nu corespunde cerințelor în vigoare și depășește CMA de 8,62 ori la materii în suspensie (MS), de 2,66, ori la consumul biologic de oxigen (CBO₅) și de 2,22 ori la ionii de amoniu(N/NH₄). Concentrația medie anuală a oxigenului dizolvat (O₂) a constituit 9,6 mg/l.

La solicitarea ÎCS „Lapmol”, fil. Lipcani au fost prelevate probe de apă din râul Prut în amonte și aval de stația de epurare (SE) care le aparține. Rezultatele investigațiilor denotă concentrații de noxe în aval contra amonte de SE de la 36,7 la 43,4 mg/dm³ la MS; de la 6,59 la 6,88 mgO₂/l la CBO₅ și de la 0,98 la 1,07 mg/dm³ la N/NH₄⁺. Oxigenul dizolvat scade de la 10,1 la 9,95 mgO₂/l.

În secțiunea Costești probele au fost prelevate aval de acumulatorul Costești-Stânca. Indicii de calitate înregistrează depășiri neesențiale a conținutului de MS – de 1,06 ori și ionii de amoniu de 4,58 ori, ceilalți 10 parametri se încadrează în normativ.

Pentru anii 2000-2017 se menține relativ o stabilitate pentru CBO₅, dar este mai variabilă concentrația ionilor de amoniu (N/NH₄⁺) și a materiei în suspensie (MS) (**Figura 1**).

La sudul republicii calitatea apei r. Prut a fost supravegheată de CIE AE Cahul (Raportul anual CIE AE Cahul, 2017). Probele s-au prelevat din 3 sectoare: or. Leova, or. Cahul și s. Giurgiulești. Calitatea apei r. Prut în sectoarele prelevate corespunde normativelor în vigoare în afară de CCO, CBO₅, MS. Analizele efectuate demonstrează o diminuare a calității apei r. Prut comparativ cu anul 2016. (**Figura 2, 3, 4**). Sectoarele r. Prut cercetate (în conformitate cu HG 890 din 12.11.2013) pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață, corespund clasei III-IV pentru indicii NH₄⁺, CCO, MS. Calitatea apei în sectoarele supravegheate este influențată în mare parte de deversările apelor neepurate sau parțial epurate de la complexele de epurare a orașelor Leova, Cantemir și Cahul.

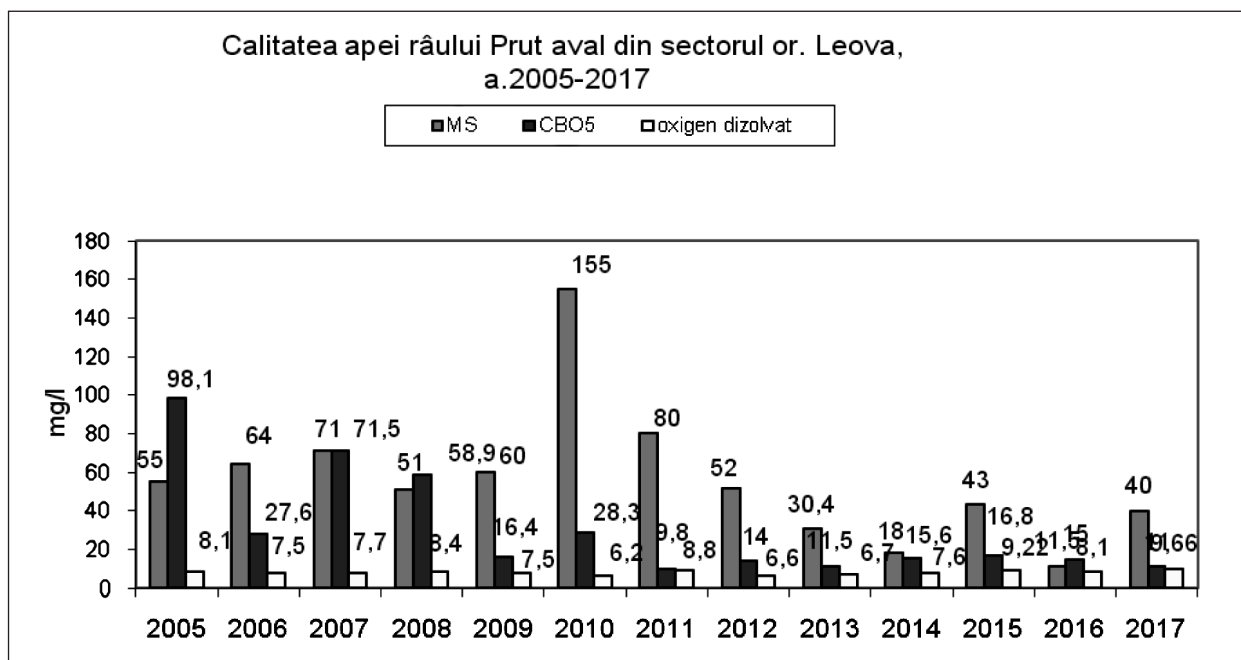

Fig. 2. Calitatea apei r. Prut aval de sectorul or. Leova, anii 2005-2017

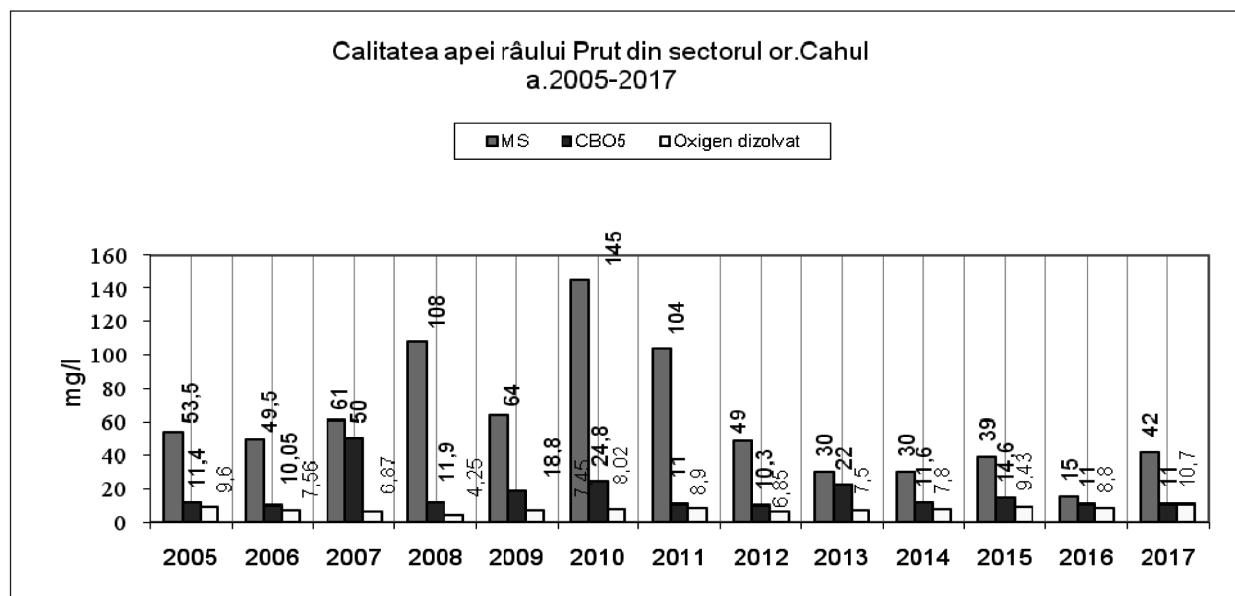

Fig. 3. Calitatea apei r. Prut aval de sectorul or. Cahul, anii 2005-2017

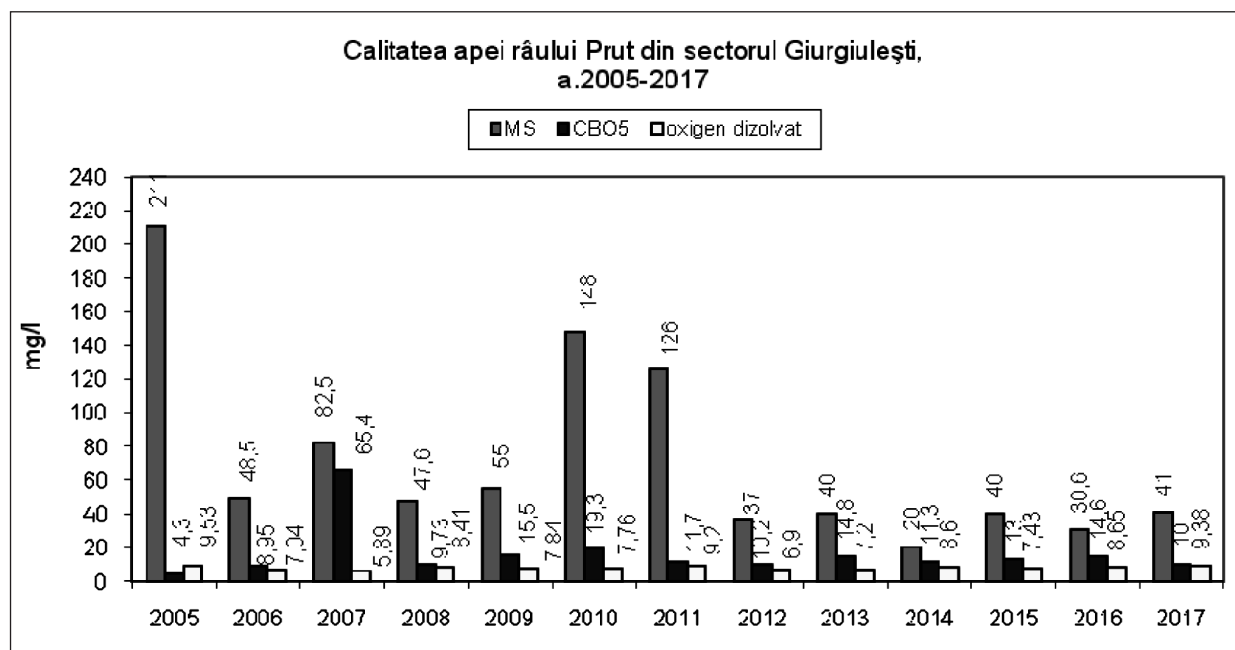

Fig. 4. Calitatea apei r. Prut aval de sectorul Giurgiulești, anii 2005-2017

Râul Nistru

În conformitate cu datele investigațiilor analitice efectuate de către CIE AE Bălți și filiala Otaci s-a constatat și în 2017 o situație critică creată pe cursul râului Nistru în aval de localitățile Otaci și Soroca, unde au loc evacuări permanente a apelor uzate insuficient epurate și fără epurare de la SRL „Cristal-Nord” Otaci și Stațiile de Pompare Centru și Sud a SA „Regia Apă-Canal Soroca”. Pe parcursul anului 2017 au fost aruncate fără epurare cca 478,9 mii m³ de ape uzate de la Stațiile de Pompare Centru și Sud a SA

„Regia Apă-Canal” Soroca, care au dus la majorarea concentrației de poluanți. În aval contra amonte de or. Soroca concentrația materiei în suspensie în apele râului crește de la 25,8 la 34,9 mg/dm³ la CBO₅, de la 3,52 la 4,77 mg O₂/l la CCO și la N/NH₄⁺ de la 0,75 la 1,07 mg/dm³. Concentrația oxigenului dizolvat scade de la 10,21 la 10,0 mg O₂/l. (Raportul anual CIE AE Bălți, 2017).

Conform planului – grafic de activitate în anul 2017 – pentru monitorizarea calității apei din fl. Nistru a fost prevăzută prelevarea a 48 probe de apă din 8 puncte amplasate pe cursul râului: 1. în amonte de s. Naslavcea, 2. în amonte de ÎA „Tezeu-Lux”, s. Vălcineț, 3. în aval de ÎA „Tezeu-Lux”, s. Vălcineț, 4. în amonte de SEB ÎM „GLC”, Otaci, 5. în aval de SEB ÎM „GLC” Otaci, 6. în aval de or. Moghilevsc Podolsc, 7. În amonte de or. Soroca, 8. în aval de or. Soroca. Rezultatele analizelor denotă depășiri a concentrației de noxe față de CMA în toate secțiunile. În amonte de s. Naslavcea față de aval de or. Mogilev-Podolsc concentrația medie anuală de noxe se majorează cu 5,7 mg/dm³ la MS (de la 21,5 mg/dm³ la 27,2 mg/dm³), cu 0,83 mg O₂/l la CBO₅ (de la 3,37 mg/dm³ la 4,2 mg/dm³) și cu 0,23 mg/dm³ la ionii de amoniu (de la 0,61 mg/dm³ la 0,84 mg/dm³). Concentrația oxigenului dizolvat este în medie de 10 mg O₂/l.

Calitatea apei fl. Nistru este influențată și de un alt afluent din zona centrală – r. Bâc. În conformitate cu datele analitice efectuate de către CIE AE Chișinău în probele prelevate pe cursul r. Bâc și la deversarea în fl. Nistru, s. Gura Bâcului, r-nul Anenii-Noi s-a constatat o majorare considerabilă a concentrațiilor în toate secțiunile aval de or. Chișinău, cauza fiind deversările de ape insuficient epurate de la SEB „Chișinău” și SEB ÎM „Apă-Canal Bulboaca” (Figura 5, 6, 7, 8).

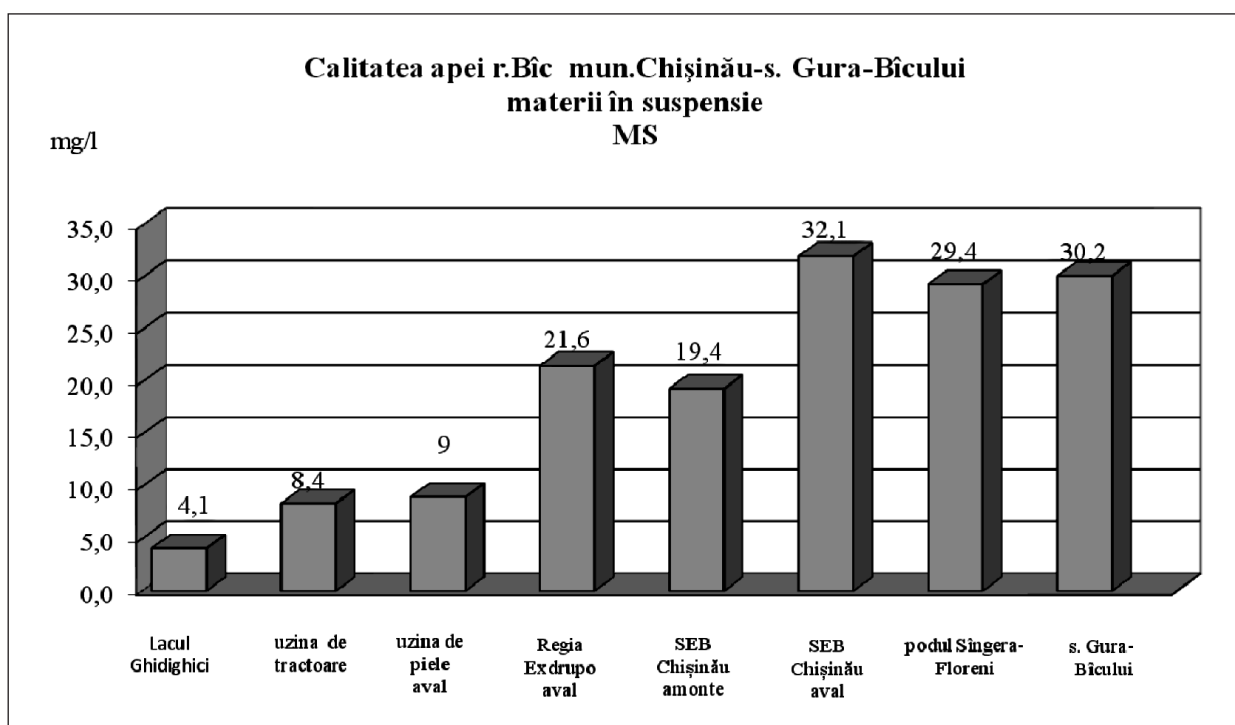

Fig. 5. Calitatea apei r. Bâc, mun. Chișinău, s. Gura Bâcului (MS)

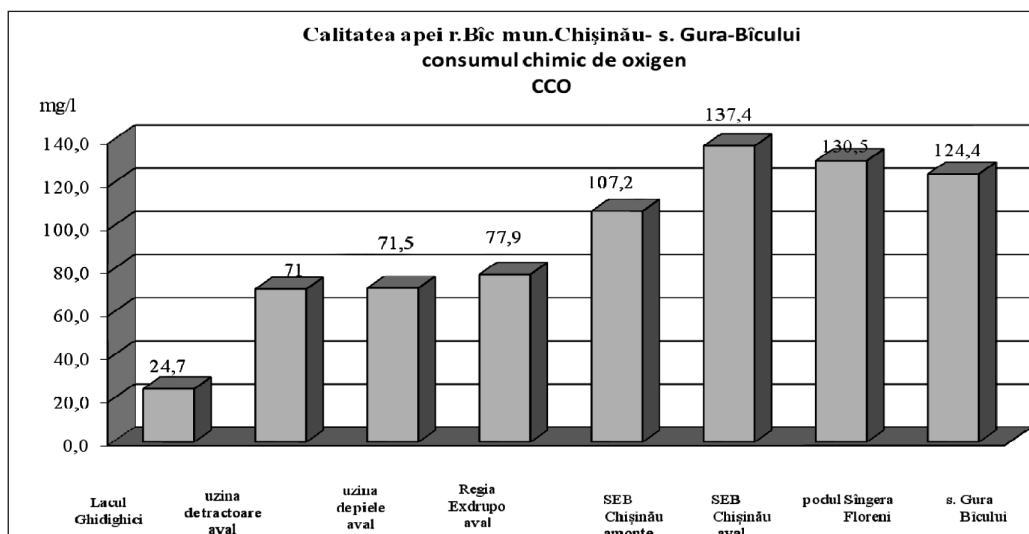

Fig. 6. Calitatea apei r. Bîc, mun. Chișinău, s. Gura Bîcului (CCO)

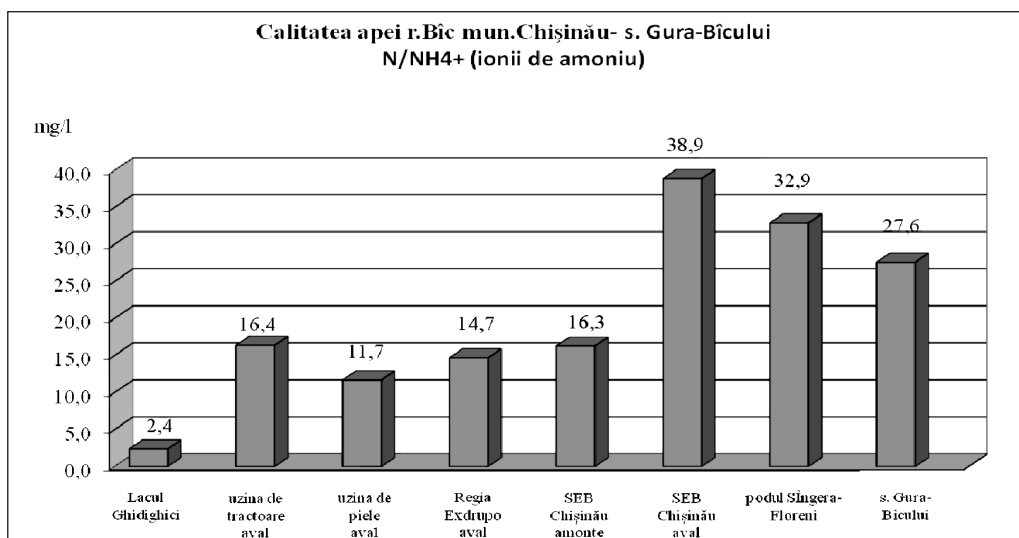

Fig. 7. Calitatea apei r. Bîc, mun. Chișinău, s. Gura Bîcului (N/NH₄⁺)

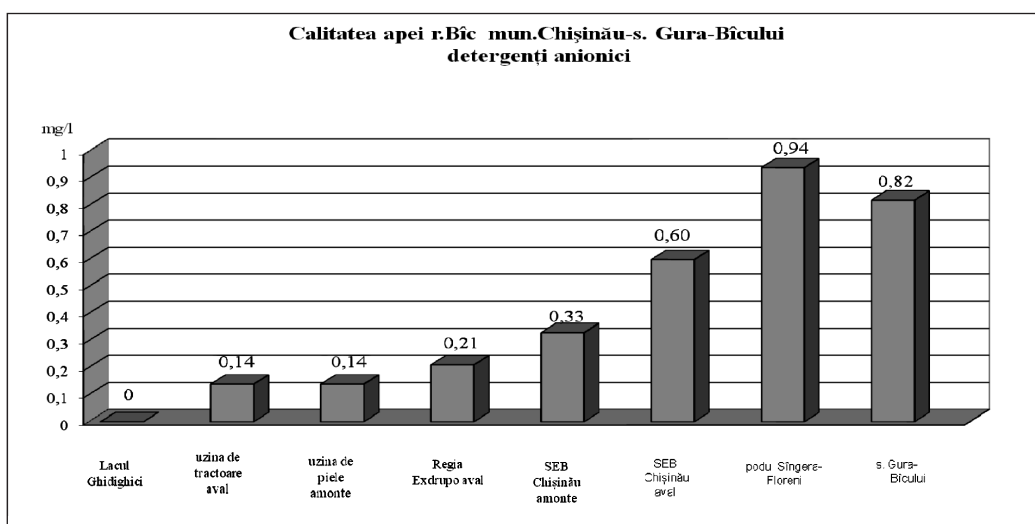

Fig. 8. Calitatea apei r. Bîc, mun. Chișinău, s. Gura Bîcului (detergenți)

Râul Răut

Răutul este cel mai mare afluent al Nistrului și cel mai mare râu, care se află în întregime în spațiul pruto-nistrean. Probele au fost prelevate în 6 secțiuni, unde există potențiale surse de poluare. (Raportul anual CIE AE Bălți, 2017). Investigațiile denotă, că în toate cele 6 secțiuni concentrația este mai mare în amonte contra aval: amonte de Scăieni /aval de Dondușeni, amonte/aval de SEB Bălți; amonte/aval de municipiul Bălți.

Impactul localităților se atestă în toate secțiunile. Surse de poluare sunt apele pluviale evacuate din teritoriu, apele menajere din gospodăriile casnice, gunoșiștile ș.a. Ca sursă de poluare punctiformă, cu un volum esențial de ape uzate deversate în r. Răut este SEB SRL „Glorin-Ingenering”, ce deversează zilnic 24,5 m³.

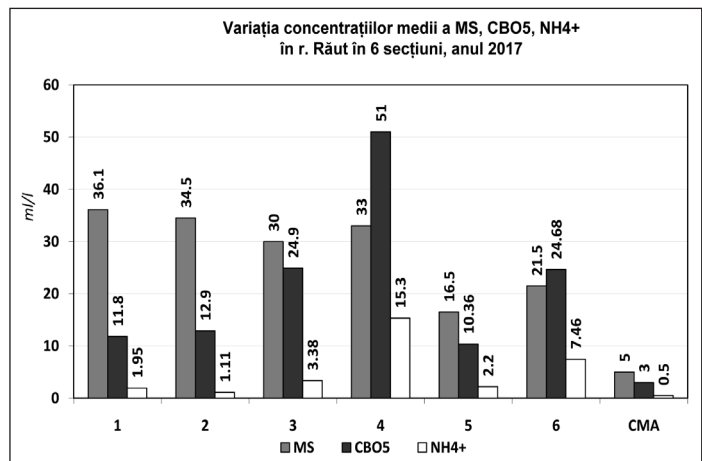
Comparând secțiunile amonte și aval de mun. Bălți, s-a constatat că se înregistrează majorarea concentrațiilor de azotiți și ioni de amoniu.

În secțiunile amonte contra aval de SEB SA „Servicii Comunale” Florești se atestă majorarea concentrațiilor de substanțe organice după următoarele ingrediente: materii în suspensii – de 1,34 ori, CCO – de 1,58 ori, CBO₅ – de 2,38 ori, ioni de amoniu – de 3,39 ori, nitriți – de 1,26 ori. Cantitatea de oxigen se micșorează.

Surse de poluare a râului Răut pe secțiunea în aval de s. Dondușeni și în amonte de s. Scăieni sunt apele menajere din gospodăriile casnice, apele pluviale evacuate de pe teritoriul întreprinderilor, teritoriul gunoșiștilor, deversările de la SE ÎM „Apă-Canal” Dondușeni. Pe parcursul anului 2017 au fost supuse investigațiilor 6 probe și efectuate 30 de analize, care denotă concentrații supranormative față de limita admisibilă la substanțe suspendate de 7,22-9,06 ori, la CBO₅ – de 3,43-3,93 ori, la NH₄⁺ – de 3,28-4,9 ori (Figura 9).

1. Amonte de Scăieni
2. Aval de Dondușeni
3. Amonte de SEB Bălți

4. Aval de SEB Bălți
5. Amonte de SEB Florești
6. Aval de SEB Florești

Fig. 9. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ în r. Răut în 6 secțiuni, anul 2017

Râul Bâc

Albia r. Bâc intersectează cel mai urbanizat teritoriu al Republicii Moldova – municipiul Chișinău. Din acest motiv, începând cu anul 1998 și până în prezent, CIE efectuează controlul sistematic al calității apei r. Bâc și influența potențialelor surse de poluare în următoarele puncte de prelevare: Deversorul din lacul Ghidighici; Baza petrolieră nr. 2; SA „Tracom”; SA „Piele”; Regia „Exdrupo”; SEB or. Chișinău amonte; SEB or. Chișinău aval; Podul Sângera-Floreni.

În vederea evaluării clasei de calitate a r. Bâc din sectorul or. Chișinău în probele de apă au fost determinați parametri fizico-chimici: pH, oxigenul dizolvat, consumul chimic de oxigen (crom), consumul biochimic de oxigen, materii în suspensie, cloruri, azot din amoniu, nitriți, nitrați, sulfati, fosfor total, detergenți.

Starea regimului de oxigen a fost evaluată în baza datelor pentru următorii parametri: oxigenul dizolvat (**Figura 10**), consumul chimic de oxigen cu bicromat (**Figura 11**) și consumul biochimic de oxigen la 5 zile (**Figura 12**).

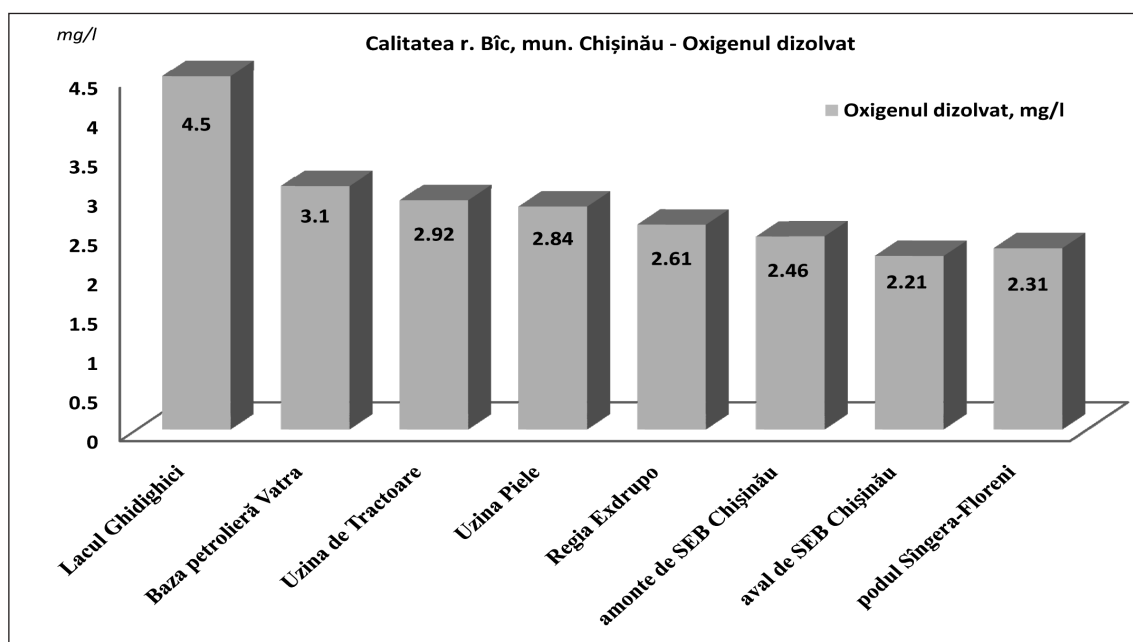

Fig. 10. Variația oxigenului dizolvat în anul 2017

Concentrația medie a oxigenului dizolvat a variat între 4,5 – 2,31 mg O₂/l, valoarea minimă a O₂ (2,31 mg O₂/l), fiind determinată la podul Sângera – Floreni. Astfel sectorul monitorizat al r. Bâc în conformitate cu normele din HG 890 din 12.11.2013 „Cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață” se atribuie clasei de calitate – V (foarte poluată).

Consumul chimic de oxigen (CCO_{Cr}), (**Figura 11**) s-a încadrat în limitele 24,7-137,4 mg O₂/l, maxima fiind obținută în proba prelevată în aval de SEB or. Chișinău. Astfel, calitatea apei r. Bâc pentru acest parametru corespunde clasei III (poluată moderat) în secțiunea monitorizată de la lacul Ghidighici până la punctul de prelevare Regia „Exdrupo”, și clasei V (foarte poluată) în secțiunea de la punctul de prelevare Regia „Exdrupo” și până la punctul de prelevare podul Sângera-Floreni

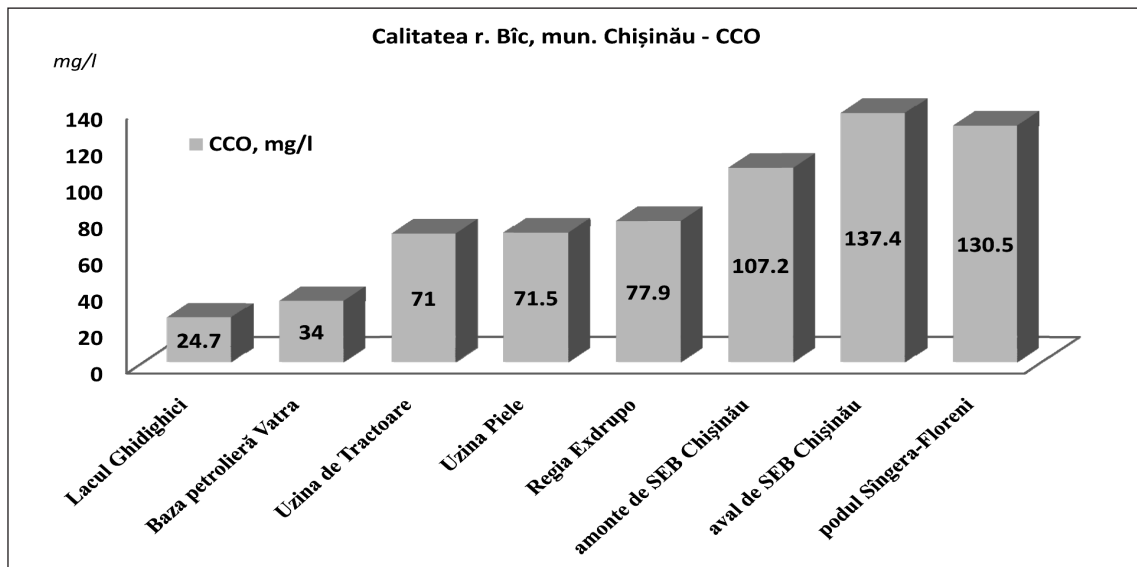

Fig. 11. Variația consumului chimic de oxigen în anul 2017

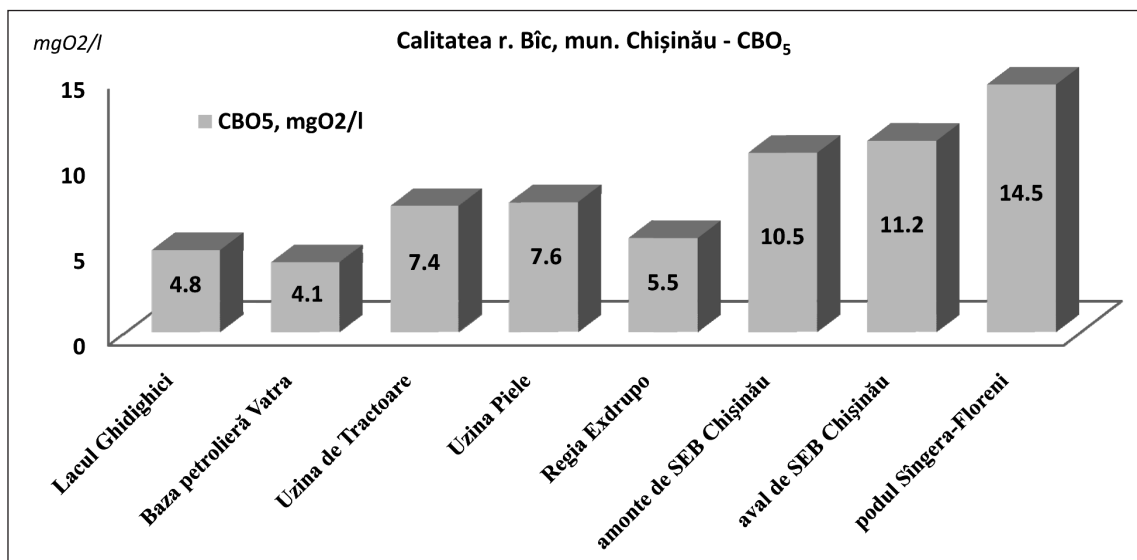

Fig. 12. Variația consumului biochimic de oxigen în anul 2017

Pentru consumul biochimic de oxigen (CBO₅) în apa r. Bâc (Figura 12), or. Chișinău s-au obținut valori între 4,8-14,5 mg O₂/l, valoarea maximă fiind depistată la podul Sângera – Floreni. Pentru acest parametru, calitatea apei în anul 2017 corespunde clasei de calitate II (bună) în punctele de prelevare: lacul Ghidighici, Baza petrolieră Vatra, însă în celelalte puncte corespunde clasei de calitate IV și V (poluată și foarte poluată).

Concentrațiile ionilor de amoniu s-au încadrat în limitele 2,4-38,9 mg O₂/l, maxima fiind obținută în proba prelevată în aval de SEB or. Chișinău (Figura 14).

Calitatea apei r. Bâc pentru acest parametru corespunde clasei V (foarte poluată).

Concentrațiile de nitrați s-au încadrat în limitele 3,9-23,7 mg O₂/l, maxima fiind obținută în proba prelevată la Uzina de Tractoare (Figura 13).

Calitatea apei r. Bâc pentru acest parametru corespunde clasei de calitate IV (poluată) în punctele: Baza Petrolieră Vatra, amonte de SEB Chișinău, podul Sângera–Floreni, în celelalte puncte corespunde clasei de calitate V (foarte poluată).

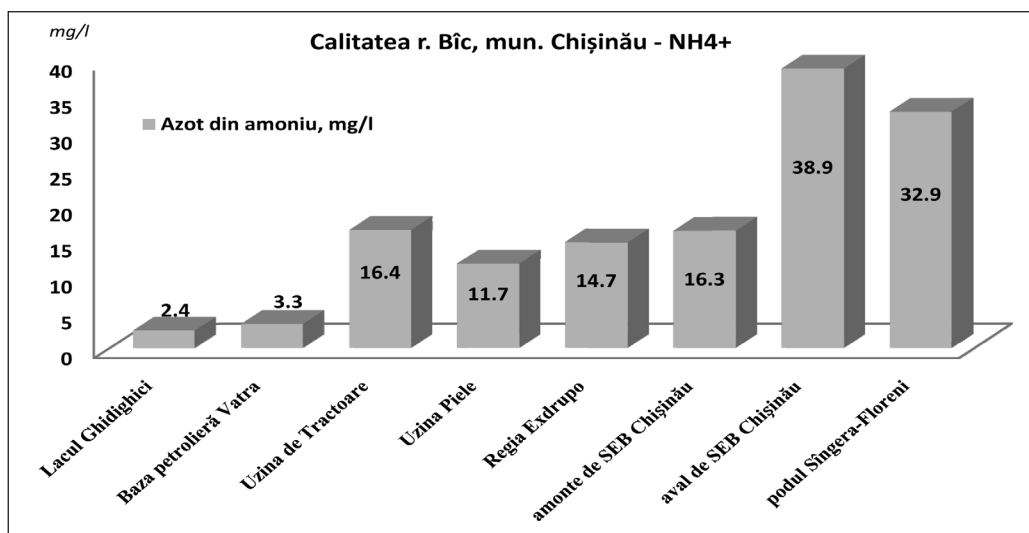

Fig. 13. Variația concentrației nitraților in anul 2017

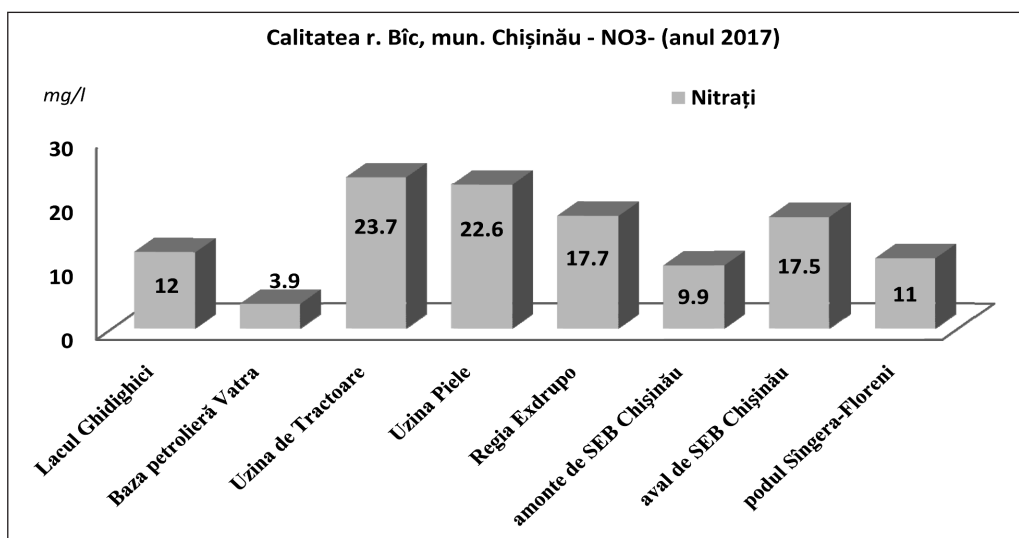

Fig. 14. Variația concentrației ionilor de amoniu in anul 2017

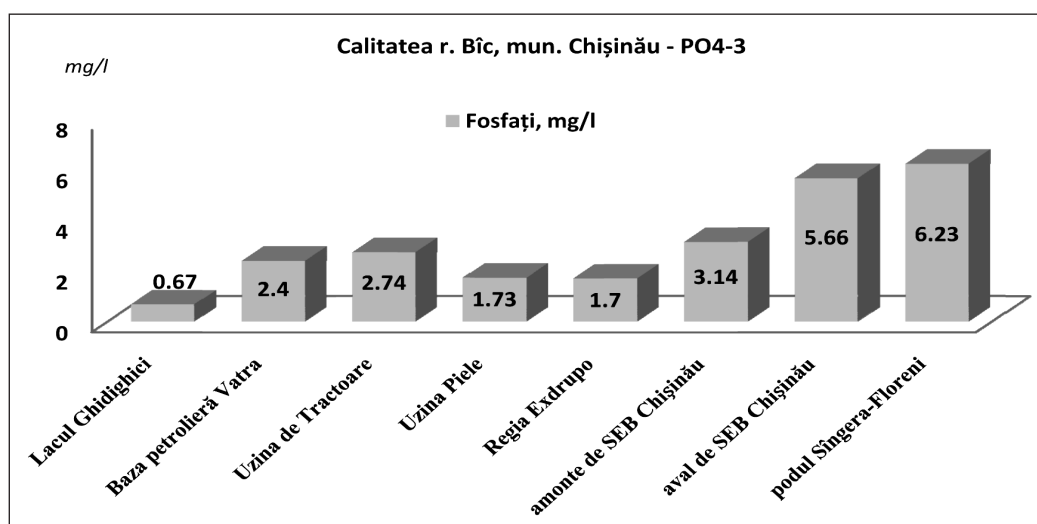

Fig. 15. Variația concentrației de fosfați în anul 2017

Concentrațiile de fosfați (**Figura 15**) s-au încadrat în limitele 0,67 – 6,23 mg O₂/l, maxima fiind obținută în proba prelevată la podul Sângera–Floreni.

Calitatea apei r. Bâc pentru acest parametru corespunde clasei de calitate – (foarte poluată) pe toată secțiunea monitorizată a r. Bâc, or. Chișinău.

Rezultatele analizelor efectuate demonstrează că poluarea apelor r. Bâc este un proces ce decurge de mai mulți ani. Apa la intrare în or. Chișinău, deja încărcată cu poluanți se impurifică și mai intensiv în sectorul orășenesc. La principalii indici de poluare – CCO, CBO₅, NH₄⁺, NO₃⁻, PO₄⁻³, atât în punctul de deversare din lacul Ghidighici, cât și în ultimul punct de prelevare podul „Sângera-Floreni” concentrațiile medii anuale depășesc normele admisibile ale cerințelor de calitate a mediului pentru apele de suprafață (HG 890 din 12.11.2013) și astfel prezintă dovezi de devieri majore ale valorilor fizico-chimice și biologice de la fondul natural al calității apei.

Râul Bâc în general rămâne puternic poluat, în special, cu substanțe organice biodegradabile, nutrienți, fosfați, produse petroliere, detergenți anionici, fenoli. Apele de suprafață sunt poluate frecvent cu ape reziduale urbane, preponderent habituale, fecaloid – menajere, deversate deseori fără vreo epurare prealabilă. În cazul unor anumiți poluanți autopurificarea nu mai poate avea loc, deoarece apele râului nu mai au puterea necesară de regenerare naturală.

O problemă nerezolvată a municipiului Chișinău a fost și rămâne sectorul deversărilor de ape meteorice fără epurare prealabilă direct în corpurile acvatice, inclusiv în r. Bâc, astfel încât în perioade cu precipitații atmosferice toate substanțele periculoase de pe teritoriul municipiului ajung în mediul acvatic. Cele mai răspândite substanțe toxice în apele pluvio-nivale sunt produsele petroliere care acționează negativ asupra proceselor de evaporare, adsorbție și oxidare biochimică și prin modificări chimice reduce mult calitatea apei.

Este alarmant și faptul măririi considerabile în ultimii ani a cantității de poluanți în apele bazinului de acumulare Ghidighici, legată atât de poluarea directă, cât și de procesele de eutrofizare, condiționate de nivelul scăzut al apei și temperaturile ridicate în perioada caldă a anului.

Râuri mici

Probe de control s-au prelevat din afluenții fluviului Nistru: Ciuluc, Cubolta, Căinari, Copăceanca, Graidului, Ciorna, Ichel, Ișnovăt, Botna și afluenții râului Prut: Găldărușa, Camenca, Șuvățul Mic, Tigheci, Larga, Frumoasa, precum și r. Lunguța, r. Chirgij-Chitai din bazinul lacurilor dunărene, r. Cogâlnic din bazinul Mării Negre.

În toate cursurile de apă enumerate indicii de calitate nu se încadrează în normativele stabilite (Rapoartele anuale CIE AE Bălți, 2017, CIE AE Chișinău, 2017, CIE AE Cahul, 2017). Evacuările directe ale apelor uzate, precum și impactul localităților diminuează calitatea receptorilor.

Spre exemplu, r. Răut traversează teritoriul mun. Bălți pe o lungime de 12,5 km. Surse punctiforme cu evacuări directe pe acest spațiu nu sunt înregistrate. Rezultatele investigațiilor probelor prelevate în amonte și aval de mun. Bălți denotă majorări ale

concentrațiilor consumului chimic și biologic de oxigen, suspensiilor, nitriților și a ionilor de amoniu în secțiunea aval contra amonte, cauza fiind sectorul casnic din acest spațiu.

Impurificări sunt înregistrate și în apele râurilor Ciuluc, Cubolta, Căinari, Copăceanca, Graidului, Ciorna, Găldărușa, Camenca, Șuvățul Mic, unde de-a lungul cursului de apă sunt amplasate gunoiști neautorizate și aruncate ape uzate din gospodăriile casnice. În toate secțiunile controlate calitatea apei nu corespunde valorilor limite prevăzute pentru apele de suprafață. În mostrele prelevate din râul Naslavcea s-au depistat depășiri a CMA la: MS – de 7,24 ori; CBO_5 – de 2,35 ori; N/NH_4^+ – de 2,26 ori; NO_2^- – de 1,45 ori.

Calitatea apei r. Medvejca este influențată de deversările de la SE ÎM „Comprod” Lipcani. Pe parcursul anului 2017 au fost prelevate trimestrial conform graficului de activitate probe de apă amonte/aval și s-au constatat următoarele concentrații respectiv la indicii: MS – 39,8/45,9 mg/dm³, CBO_5 – 10,8/13,4 mg/l și N/HN_4^+ – 2,96 /3,91 mg/dm³. În total de la SEB au fost deversate în afluent 4,99 mii m³ de ape epurate nesuficient.

Râul Ciuhur a fost afectat de apele evacuate în volum de 399,6 mii m³ de ape epurate insuficient de la SEB ÎM „Apă-canal” Edineț. Din secțiunea amonte/aval de bioiazurile SEB a ÎM „Apă-Canal” Edineț s-au prelevat 8 probe de apă și s-au efectuat 40 de încercări, care ne demonstrează concentrații majorate în aval față de amonte cu 2,3 mg/dm³ la materii în suspensie (de la 34,7 la 37,0), cu 3,0 mg O_2 /dm³ la CBO_5 (de la 11,6 la 14,6) și cu 0,59 mg/dm³ la ionii de amoniu (de la 2,07 la 2,66).

Deversările de la SEB or. Cricova influențează negativ calitatea apei r. Ichel, care este supus încărcărilor mari cu ioni de amoniu, materii în suspensie, detergenți, nitrați, fosfați, iar apa râului devine necorespunzătoare cerințelor de calitate a mediului pentru apele de suprafață.

Capacitatea de epurare a SEB or. Cricova nu corespunde volumului mărit al apelor reziduale deversate de la întreprinderile vinicole SA „Combinatul de vin și șampanie”, SA „Acorex Wine Holding”, SA „RENAISSANSE-PERFECT”. Ca urmare eficacitatea SEB este diminuată. Concentrațiile de poluanți deversați depășesc valorile limite admisibile HG 950, anexa 2) la indicii: MS – de 2,64 ori; CCO – de 3,13 ori; CBO_5 – de 6,6 ori; N/NH_4^+ – de 90,3 ori, detergenți – de 7,6 ori

La SEB or. Vadul-lui-Vodă apele după procesul de epurare sunt deversate în r. Recea. Depășirile depistate la deversare (conform HG 950, anexa 2) sunt următoarele: CCO – de 1,3 ori; CBO_5 – de 1,44 ori; N/NH_4^+ – de 26,7 ori. Eficacitatea medie a SEB Vadul lui Vodă pentru perioada anului 2017 este de 55,6%, cea mai mare problemă fiind îndepărtarea ionilor de amoniu.

De asemenea, are loc poluarea r. Frumoasa în raza orașului Cahul. Apa prelevată în amonte de or. Cahul corespunde clasei de calitate a apelor de suprafață I-III, iar în aval de oraș – clasei IV-V, cea mai joasă.

Râul Cogâlnic este poluat de evacuările de la stația de epurare ÎM „Amen Ver”, or. Hâncești și SEB or. Basarabeasca și corespunde clasei de calitate a apelor de suprafață IV-V, cea mai joasă. Probele indică majorări considerabile ale concentrațiilor: CCO, CBO_5 , MS în aval față de amonte.

S-au înregistrat impurificări și în apa r. Botna, atât în aval de or. Căușeni, cât și în amonte, cauzate de deversările de la SEB „Căușeni”.

Râul Lunguța este poluat de deversările de la SEB ÎM „Apă Canal” or. Taraclia, unde s-au constatat depășiri ale normativelor DLA la următorii indici: MS – de 3,2 ori; CCO – de 6,8 ori; CBO_5 – de 10,3 ori; amoniu – de 8,7 ori. Conținutul de CCO, CBO_5 , N/NH_4^+ în aval de deversare este mai mare decât în amonte.

Controlul calității apei din r. Kirghij-Kitai, s. Tvardița, r-nul Taraclia a demonstrat prezența unui conținut înalt de poluanți la deversare de la SEB ÎM „Tvardisan”, ce depășesc normele din anexa 2, HG 950, la CCO – 41,5 ori; CBO_5 – 74,2 ori; MS – 7,8 ori; N/NH_4 – 16,4 ori.

Analizele probelor prelevate din râul Tigheci amonte de s. Pleșeni și aval de s. Stoianovca, r-nul Cantemir au demonstrat, că râul corespunde clasei de calitate V, cea mai joasă. Cauza poluării râului o constituie aruncarea pe maluri a gunoiului de grajd și menajer, deversări a apelor uzate din gospodăriile sătești, lipsa stațiilor de epurare.

Lacuri

În mun. Bălți a fost monitorizată calitatea apei în 5 lacuri: „Orășenesc”, „Chirpicioe”, „Comsomolist”, „Ionescu” și „Caiac-Canoe”. În toate lacurile conținutul de CCO și CBO_5 este mare. Cel mai poluat este „Caiac-Canoe”. E de menționat faptul, că apa acestui obiect acvatic este într-un circuit închis. Concentrația oxigenului dizolvat în toate lacurile a fost în limitele admisibile, atât pentru perioada caldă, cât și cea a anului. Cota supranormativă a poluanților caracterizează apa acestor lacuri ca ape poluate. (Raportul anual CIE AE Bălți, 2017).

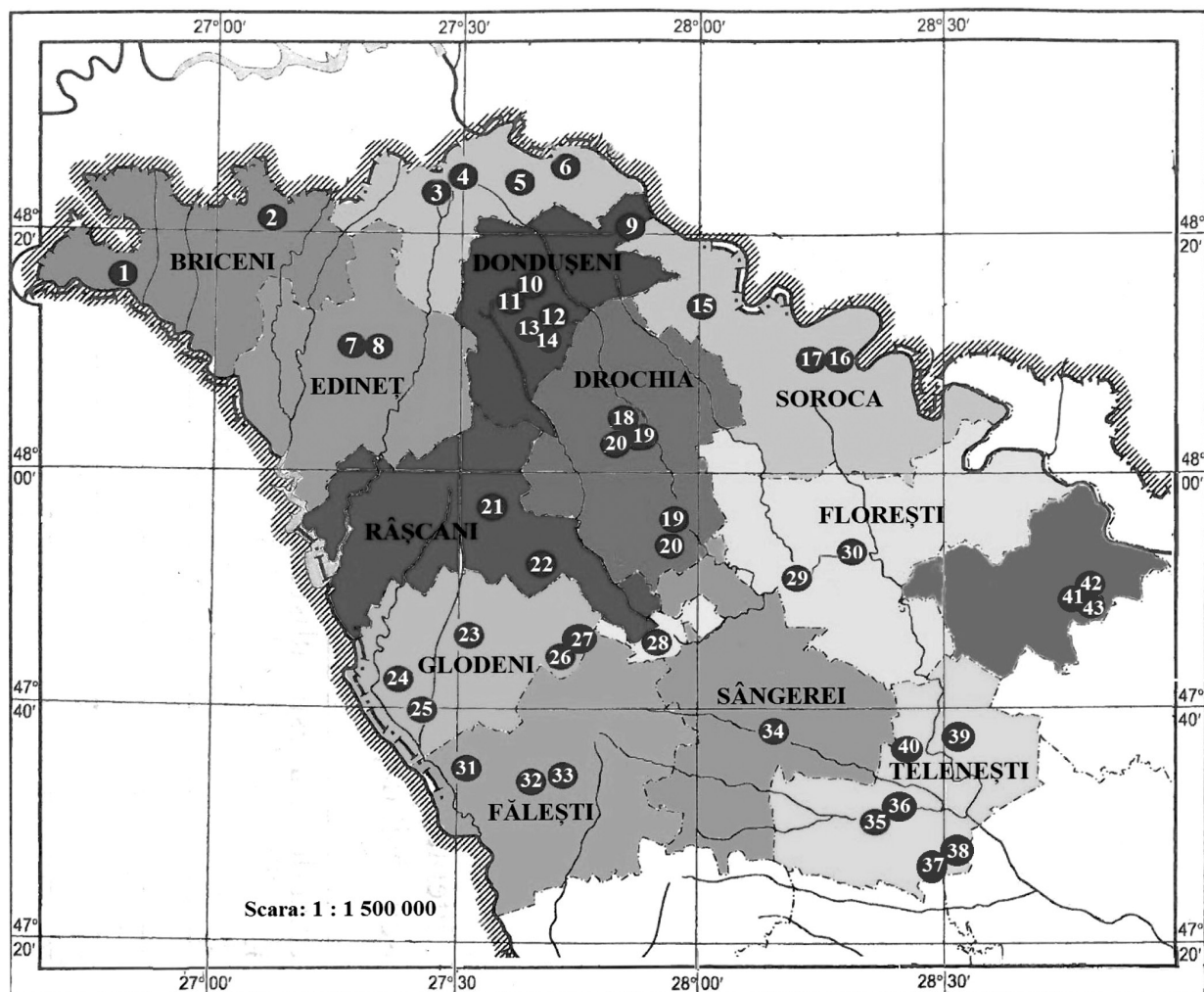
În mun. Chișinău a fost monitorizată calitatea apei în 11 lacuri: sectorul Centru – „Valea Morilor”, sectorul Buicani – „La izvor”, „Tracom”, sectorul Râșcani – „lacul din str. Braniștii”, „lacul din str. M. Costin”, „lacul din str. M. Basarab”, sectorul Botanica – „Valea trandafirilor nr. 1”, „Valea trandafirilor nr. 2”, „Valea trandafirilor nr. 3”, „Grădina Zoologică”. Concentrația oxigenului dizolvat în toate lacurile a fost puțin sub limitele admisibile pentru perioada rece a anului. În majoritatea lacurilor au fost depistate depășiri ale CMA pisc. la indicii: CCO – de 2,0-9,5 ori; CBO_5 – de 3,1-15,3 ori; MS – de 1,5-6 ori; ioni de amoniu (N/NH_4^+) – de 1,1-2,2 ori; sulfați (SO_4^-) – de 1,8-7 ori.

Stațiile de epurare a apelor uzate

Pentru a determina eficacitatea de epurare și respectarea reglementărilor autorizațiilor de gospodărire a apelor au fost prelevate probe de la 85 stații de epurare a apelor uzate.

Aprecierea gradului de epurare și eficacitatea de reținere a noxelor s-a efectuat prin prelevarea și analiza probelor la recepție și la deversare directă în receptor.

CIE AE Bălți a monitorizat 32 stații de epurare, inclusiv 22 cu evacuare directă în receptorii naturali și 10 cu evacuări în bazine sau lacuri de acumulare.

1. SEB ÎM „Comprod” Lipcani	17. SPE SA „Alfa-Nistru” Sorooca
2. SE ÎCS „Lapmol” fil Lipcani	18. ÎM „Sudzucker” Drochia
4. SEB ÎM „Apa Canal” Ocnîța	19. ÎM „Apă-Canal” Drochia
5. SEB ÎM „DGLC” Frunză	21. ÎM Gospodăria Comunală Râșcani
6. ÎA „Tezeu-Lux” Vălcineț	28. Bălți SRL Gloring-ingineri
6. SEB ÎM „GCL” Otaci	29. SEB Prim. Gura-Căinarului
7. SEB ÎM „Apă-Canal” Edineț	30. SA Servicii Comunale Florești
9. SE SRL „Catafot” s. Pocrovca	33. DPGCL SEB Fălești
10. SE ÎM „Apă-Canal” Dondușeni	34. SEB Sângerei-Apă-Canal
11. SE SAC –73 ÎMx „Rompetrol moldova” Dondușeni	32. ÎM „Sudzucker” Fălești
13. SEB Casa Socială „Nadejda” Târnova	35. ÎM Apă Canal Telenești
14. SEB Centrul Fiziopneumologic Târnova	41-43. SA Regia „Apa-Șoldănești”
15. SEB Internatul Psihoneurologic s. Bădceni	
16. ÎM Regia „Apă-Canal” Sorooca	

Rezultatele investigațiilor analitice efectuate s-au comparat cu normativele deversărilor limitat admisibile (DLA) cuprinse în autorizația de gospodărire a apelor.

Încărcarea cu noxe a apelor uzate la deversare în receptor de la SRL „Glorin-Ingenering” Bălți pentru perioada 2017 nu poate fi comparată cu DLA din cauza expirării acesteia, de aceea rezultatele analizelor s-au comparat cu normativele stipulate în HG nr. 950 din 25.11.13 (anexa 2). În anul 2017 au fost epurate 8926,2 mii m³ ape uzate cu volumul zilnic de 24,46 mii m³. Tot volumul de apă a fost insuficient epurat după ionii de amoniu. Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 87,56%, a consumului chimic de oxigen (CCO) – 74,19%, a consumului biologic (CBO₅) – 83,86% și a ionilor de amoniu NH₄ – 80,45% (**Figura 16**).

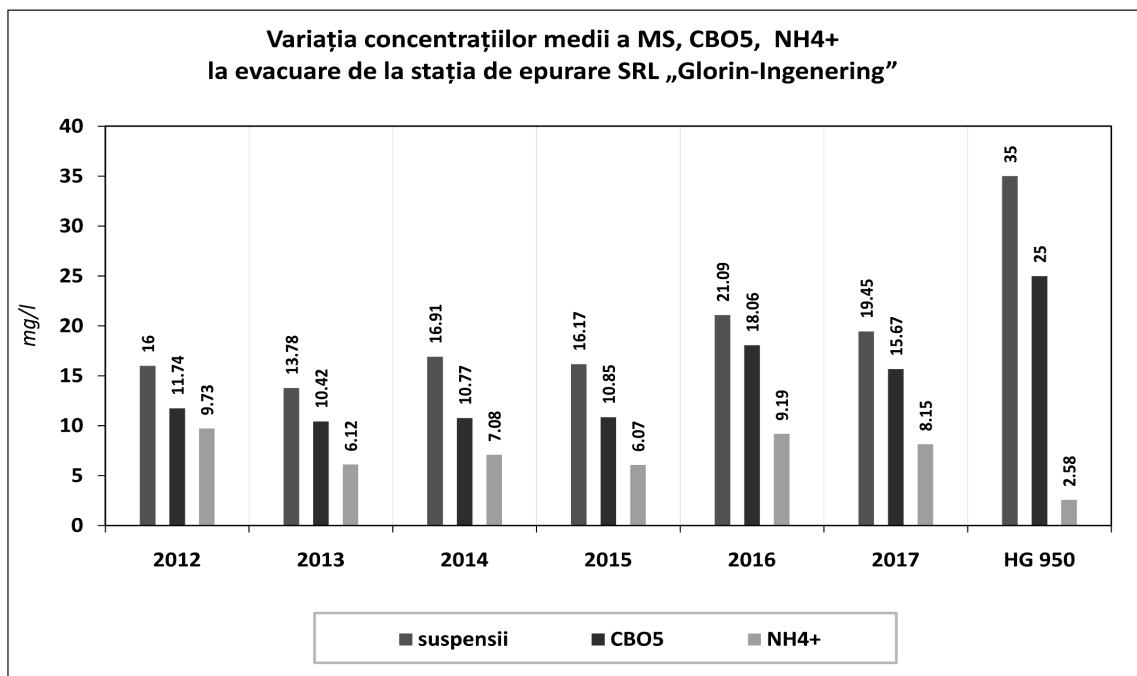

Fig. 16. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ la evacuare de la stația de epurare SRL „Glorin-Ingenering”

Funcționarea SEB SA „Servicii comunale Florești” se caracterizează prin epurarea suplimentară a apelor. În componența stației funcționează 7 iazuri de epurare biologică. Eficacitatea de reținere a materiei în suspensie (MS) este de 82,6%, la consumul chimic de oxigen (CCO) – 64,63%, consumul biologic de oxigen – 69,7%, ioni de amoniu de 58,7%, îmbunătățindu-se comparativ cu anul 2016, cu excepția CCO (**Figura 17**).

Sunt întreprinse măsurile posibile pentru menținerea funcționării treptelor de epurare a apelor reziduale la stațiile: ÎMDP „Apă-canal Drochia; GPLGC Fălești; ÎM „Apă Canal Sângerei” și ÎM „Gospodăria Comunală Râșcani”, unități care dispun de normativul DLA, însă apele deversate de la aceste complexe de epurare sunt încărcate cu noxe peste limitele autorizate.

Apele deversate la aceste stații sunt insuficient epurate și parțial sunt evacuate fără epurare. (**Figura 18, 19, 20**).

La D.P. „Apă-canal” Drochia s-au înregistrat depășiri ale DLA la conținutul materiei în suspensii – de 1,44 ori, consum biologic de oxigen – de 1,04 ori, ionilor de amoniu

(NH_4^+) – de 1,48 ori. Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de – 70,43%, CCO – 55,97%, CBO_5 – 69,69% a ionilor de amoniu (NH_4^+) – 51,27%.

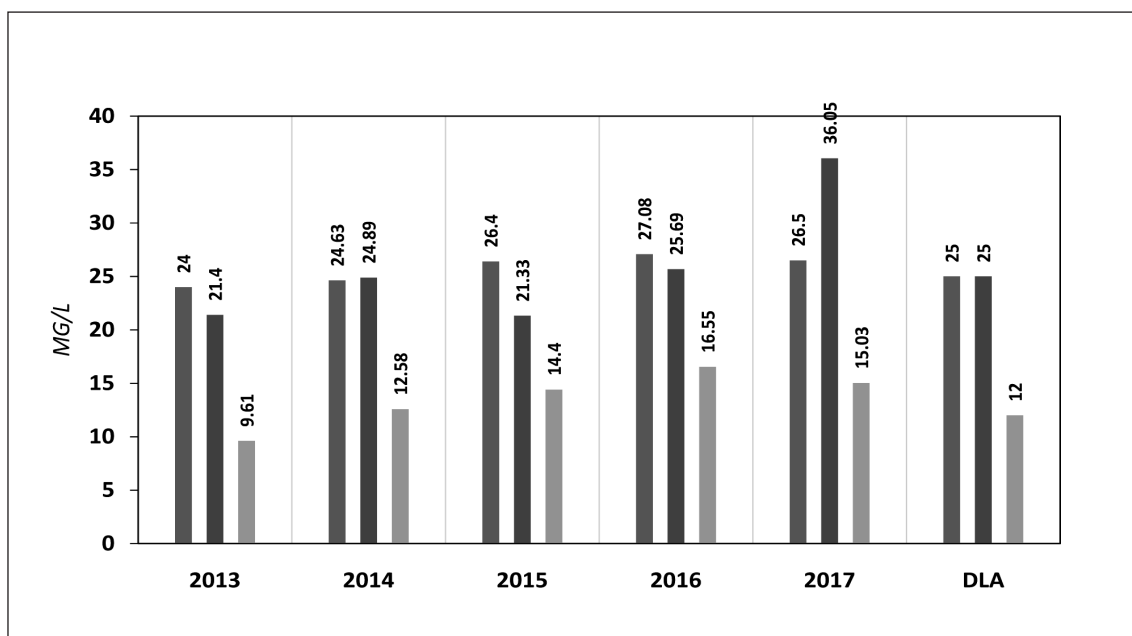

Fig. 17. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO_5 , NH_4^+ la evacuare de la stația de epurare S.A. „Servicii comunale Florești”

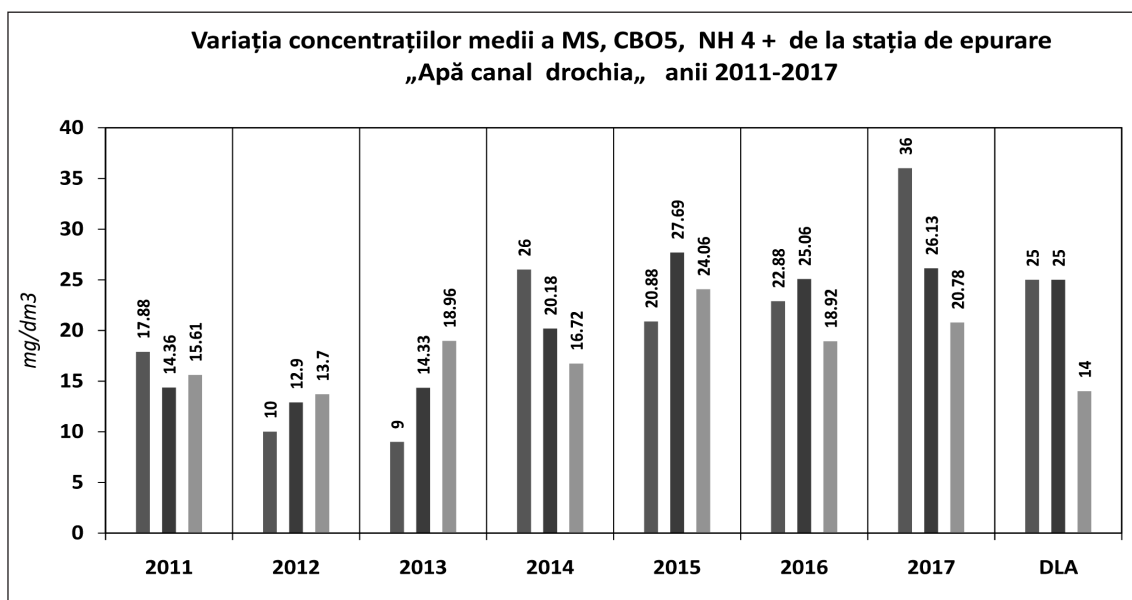

Fig. 18. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO_5 , NH_4^+ de la stația de epurare „Apă canal Drochia”, anii 2011-2017

Stația de epurare „GPLGC Fălești” utilizează 6 iazuri biologice de epurare suplimentară, cu toate acestea apa la evacuare este încărcată cu noxe (Figura 19). Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 74,58%, consumului chimic de oxigen – 77,46%, a consumului biologic de oxigen – 68,84%, a ionilor de amoniu – 72,69%.

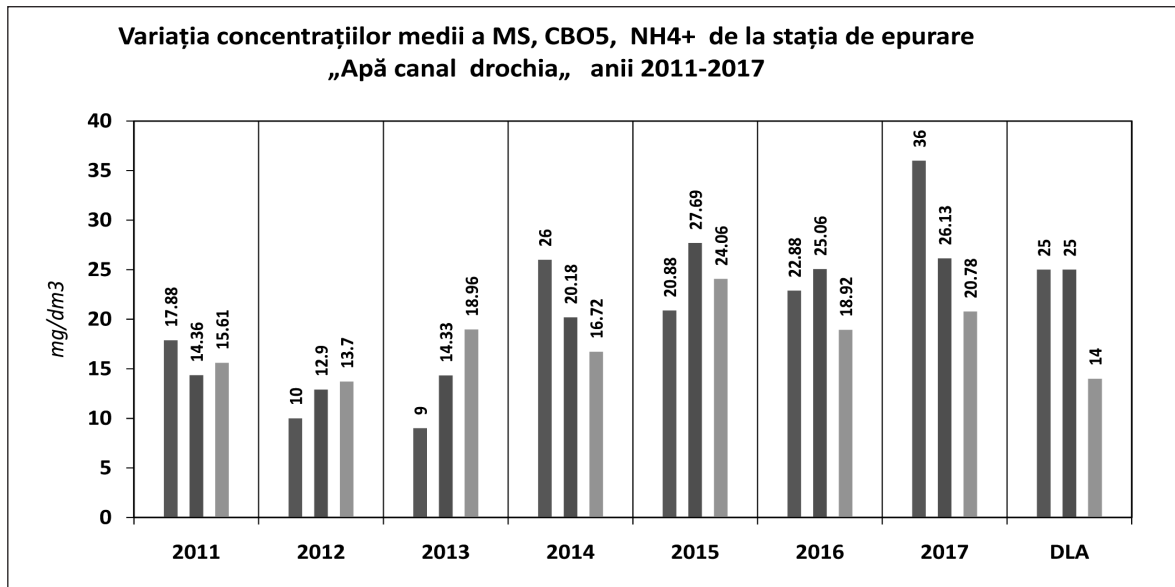

Fig. 19. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ la evacuare de la stația de epurare „GPLGC Fălești”, anii 2010-2017

În anul 2017 la SEB ÎM „Gospodăria Comunală Râșcani” capacitatea de reținere a poluanților a fost insuficientă. Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 78,65%, consumului chimic de oxigen este de 69,81%, a consumului biologic de oxigen – 74,01%, a ionilor de amoniu – 70,62%. Pe parcursul a. 2017 au fost recepționate și epurate insuficient 64,82 m³ de ape uzate (**Figura 20**).

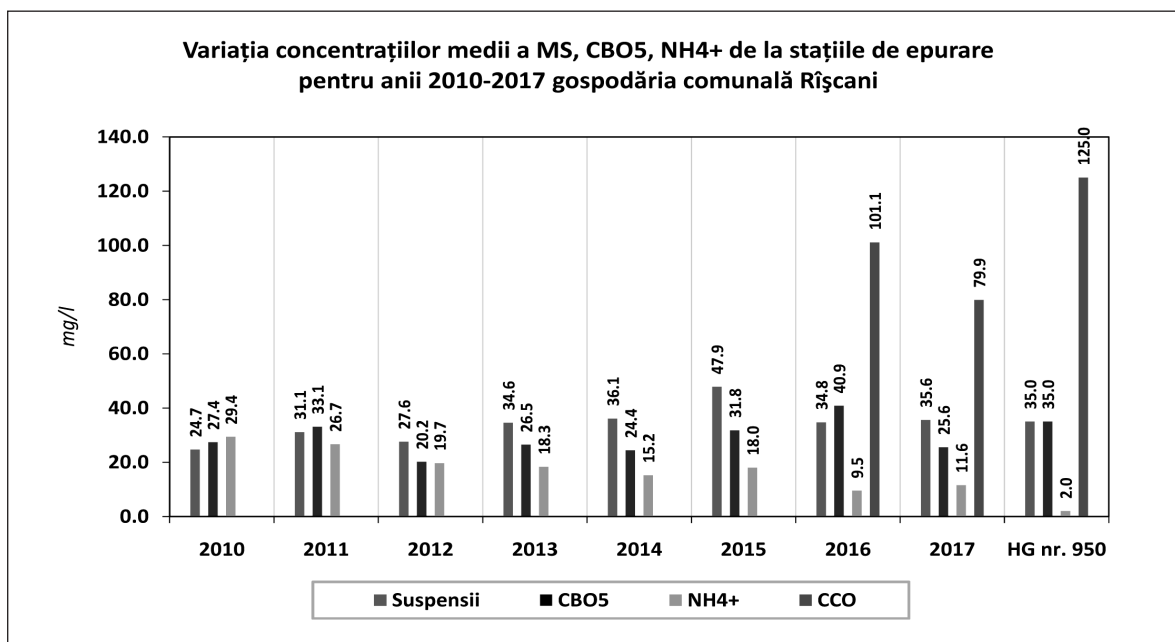

Fig. 20. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ de la stațiile de epurare pentru anii 2010-2017, Gospodăria Comunală Râșcani

De către SEB ÎM „Comprod”, or. Lipcani, r-nul Briceni în anul 2017 au fost acumulate 164,7 mii m³ de ape reziduale calitatea cărora nu se încadrează în limitele admisibile.

Volumele insuficiente de ape reziduale și concentrația excesivă de nocivități recepționate, dereglează funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare la SEB a ÎM „Comprod” Lipcani. Pe parcursul anului 2017 au fost primite și tratate 4,99 mii m³ de ape uzate. Apa la deversare depășește limitele. Eficacitatea medie de funcționare a stației a scăzut față de anul precedent de la 59,7% la 53,9%.

SEB ÎM „Apă-Canal”, or. Ocnița, tip „Flexidibloc-300” este proiectată cu o capacitate de funcționare de 1000 m³/24h și prevede curățirea apelor uzate din rețeaua de canalizare orășenească și din porțiunea particulară a sectorului „Iubileinii” a orașului Ocnița. În realitate capacitatea de funcționare a stației este de 300 m³/24h. Pe parcursul anului au fost recepționate 52,92 mii m³ de ape uzate și tratate cu o eficacitate medie de 68,4%, care este în diminuare față de anul 2016.

Ce ține de apele uzate de la SA „Tezeu-Lux”, s. Vălcineț, r-nul Ocnița sunt ape reînțoarse din nou în producere. Procesul de epurare constă din 6 bazine-cascad de decantare a apelor, unde se petrece sedimentarea treptată, pomparea lor din ultimul bazin în rezervorul de acumulare și utilizarea din nou în ciclul de producere. Pe parcursul anului 2017 au fost suficient epurate 34,36 mii m³ de apă pentru ciclul de producere. Unitatea dispune de DLA la deversarea avariata în fl. Nistru. Pe parcursul anului cazuri de deversări avariate nu au fost depistate. La solicitarea ÎA „Tezeu-Lux” au fost prelevate probe de apă din fl. Nistru în amonte și în aval de întreprindere, din râul Codreanca în amonte de ÎA „Tezeu-Lux” în tr. II-III-IV anul 2017.

SEB ÎM „Gospodăria Locativ Comunală”, Otaci, tip „Flexidibloc-700” cu o capacitate de 700 m³/24 ore activează fără proces-verbal de dare în exploatare cu o eficacitate de tratare a noxelor de 48,9%.

În anul 2017 SE ÎM „Apă-Canal”, or. Dondușeni a recepționat 78,49 mii m³ ape uzate care au fost tratate cu o eficacitate medie de 78,9% comparativ cu 77,8% în anul 2016.

La SEB ÎM „Apă-Canal”, Edineț apele reziduale se colectează prin pompă forțată de la întreprinderile SA „In Lac” și ÎCS „Natur Bravo” din or. Cupcini și de la stația de pompă unde se acumulează din colectorul orășenesc Edineț. Indicii de calitate nu s-au încadrat în DLA. Eficacitatea de funcționare a SEB în mediu este de 70,7%. Pe parcursul anului 2017 au fost primite și epurate 399,6 mii m³ de ape uzate.

Pe parcursul anului 2017 au fost deversate în fl. Nistru fără epurare 478,9 mii m³ de ape uzate de la SA „Regia Apă-Canal”, or. Soroca. Din sistemul de canalizare orășenesc, apele uzate se acumulează la două stații de pompă (Centru și Sud).

La stația de preepurare a apelor uzate de tip „NOGGERATN-spiral” a SA „Alfa-Nistru”, Soroca principiul de epurare se bazează pe separarea și filtrarea sedimentelor, impurităților solide cu dimensiuni mai mari de 1,5 mm. Din fântâna de acumulare, apele parțial tratate se deversează în sistemul de canalizare a SA „Regia Apă-Canal”, Soroca. În decursul anului au fost supuse tratării 13,583 mii m³ de ape uzate cu o eficacitate medie de 37,2%.

La SEB „Apă Canal, Sângerei”, eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 66,36%, a consumului chimic de oxigen – 35,90%, a consumului biologic de oxigen – 56,16%, a ionilor de amoniu – 33,67%. Eficacitatea stației în anul 2017 este mai scăzută în comparație cu anul precedent. Volumul de 115,7 mii m³ ape uzate sunt insuficient epurate.

Stația de epurare IM „Apă – Canal, Telenești” a contribuit semnificativ la poluarea r. Ciuluc. Procesul de epurare se reduce doar la sedimentarea mecanică și epurarea suplimentară în iazurile biologice. Volumul de 111,53 mii m³ de ape uzate sunt insuficient epurate. S-au înregistrat depășiri ale valorilor limită de încărcare cu poluanți, conform HG N 950 din 25.11.13, anexa 2 la următorii indici: MS – de 1,37 ori, CBO₅ – de 1,90 ori, ionii de amoniu – de 12,47 ori.

Eficacitatea stațiilor de epurare din nordul țării și analiza comparativă pentru anii 2015-2017 este prezentată în **Tabelul 4**.

Eficacitatea stațiilor de epurare, anii 2015-2017

Tabelul 4

Nr d/0	Denumirea SEB	Eficacitatea,%											
		Materie în suspensie			CCO			CBO ₅			NH ₄ ⁺		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
1	SRL „Glorin-Ingenere- ring”, Bălți	91,8	86,3	87,6	80,1	66,6	74,2	92,7	79,8	83,9	84,6	66,2	80,5
2	Sângerei „Apă-Canal”	83,6	74,6	66,4	71,4	49,7	35,9	83,1	39,4	56,2	84,6	42,5	33,7
3	Râșcani „Gospodaia Comunala”	79,3	87,4	78,7	64,7	65,8	69,8	83,9	64,8	74,1	57,6	71,9	70,6
4	Florești, SA „Serv. Com.”	90,2	85,6	82,6	57,1	70,4	64,4	87,9	79,7	69,7	67,3	56,0	58,7
5	Fălești DPGLC	90,4	79,5	75,8	62,0	49,2	65,3	88,3	75,3	66,5	63,0	65,4	60,0
6	Drochia IMDP, „Apă- Canal”	87,4	84,1	70,4	85,3	62,6	56,0	82,1	80,9	69,7	41,9	40,7	51,3
7	Telenești, „Apă-canal”	64,8	54,0	75,3	45,0	39,4	59,5	76,2	69,0	62,9	34,2	32,2	40,7

CIE AE Chișinău

În conformitate cu programul de activitate CIE AE Chișinău trimestrial s-a prelevat probe de la 6 stații de epurare ale mun. Chișinău din localitățile: or. Chișinău, or. Vadul-lui-Vodă, or. Cricova, s. Goianul-Nou, com. Colonița, com. Budești. Totodată, pentru aprecierea gradului de încărcare cu noxe au fost prelevate probe de la 24 stații de epurare din raioanele centrale ale republicii (Raportul Anual CIE AE Chișinău, 2017). Rezultatele investigațiilor analitice ne demonstrează, depășiri la evacuare în raport cu valorilor limite de încărcare cu poluanți, conform HG 950, anexa 2, sau cu normele DLA stabilite pentru unele SEB.

SEB or. Chișinău

Volumele insuficiente de ape reziduale recepționate și concentrația excesivă de nocivități, care provin de la unitățile industriale încărcate cu poluanți, concentrațiile cărora depășesc valoarea limită admisibilă din HG 950, anexa 1, dereglează în ultimii ani funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare al stației. Depășirile depistate la deversare conform HG 950, anexa 2 sunt următoarele: MS – de 1,2 ori; CCO – de 1,5 ori; CBO₅ – de 3,5 ori; N/NH₄⁺ – de 38,7 ori (**Figura 21**).

Comparativ cu anul 2016 eficacitatea de îndepărtare a ionilor de amoniu și materii în suspensie s-a diminuat, însă eficacitatea de îndepărtare a consumului biochimic de oxigen s-a majorat.

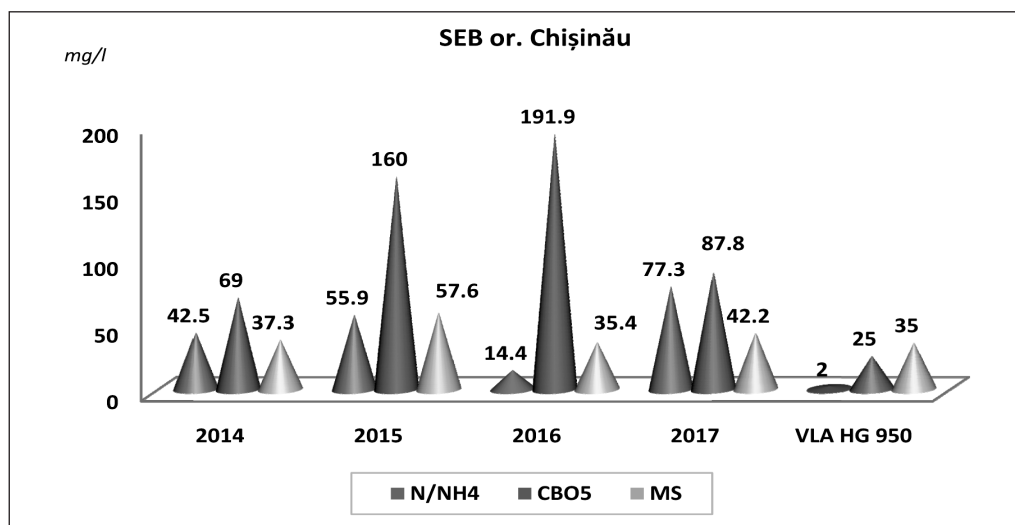

Fig. 21. SEB or. Chișinău

SEB s. Goianul-Nou

Cu excepția SEB „Goianul Nou” și SEB Budești, majoritatea SEB ale mun. Chișinău se află în stare deplorabilă, cu un grad sporit de uzură al construcțiilor și necesită reconstrucție capitală și modernizare tehnologică. Cu toate că SEB din com. Goianul-Nou este o stație nouă, de tip „Topas”, totuși, la deversare apele uzate nu se încadrează în valorile limită admisibile (HG 950, anexa 2) la indicii: MS – de 1,1 ori, CBO₅ – de 2,2 ori, N/NH₄⁺ – de 10,0 ori, NO₃⁻ – de 2,2 ori, detergenți – de 1,8 ori. În anul 2017 comparativ cu anii precedenți cea mai mare problemă a fost îndepărtarea azotului amoniacal din apele uzate. Influentele vine cu un aport de 23,9 mg/l N/NH₄⁺, în timp ce după epurare concentrația este de 20,0 mg/l N/NH₄⁺, eficiența metodei de epurare este doar de 16,3%, un procent foarte mic comparativ cu necesitățile impuse de normativele în vigoare, fapt care determină încărcări mari în azot amoniacal al receptorului acvatic, r. Ichel (Figura 22).

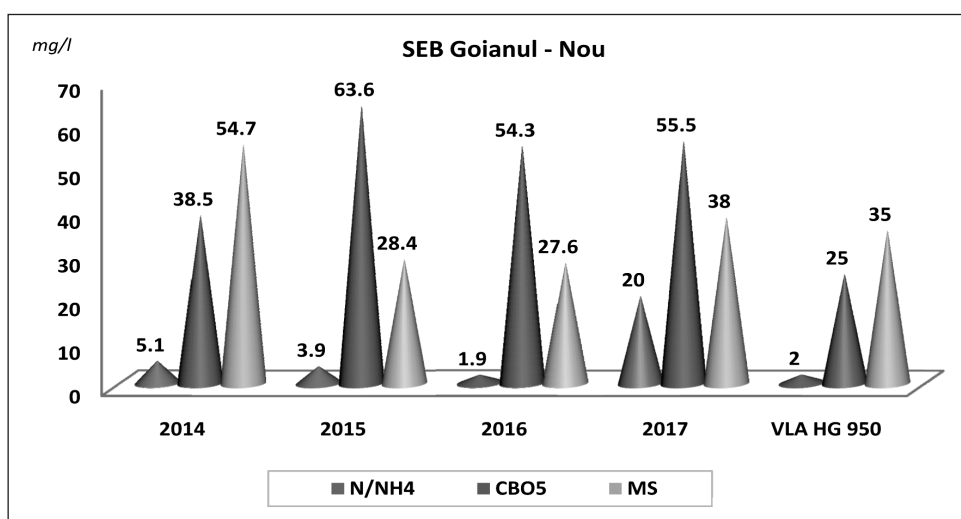

Fig. 22. SEB s. Goianul-Nou

SEB com. Budești

Este o stație de tip „TOPAS”, construită acum 2 ani. Conform analizelor efectuate s-au constatat următoarele concentrații la deversare: CCO – 610,4 mg/dm³; CBO₅ – 333,6 mg/dm³; MS – 340,0 mg/dm³, N/NH₄⁺ – 173,0; detergenți – 12,5 mg/dm³. Respectiv depășirile valorilor limite de încărcare cu poluanți (HG 950 anexa 2) sunt: CCO – de 4,9 ori; CBO₅ – de 13,3 ori; MS – de 9,71 ori; N/NH₄⁺ – de 86,5 ori, detergenți – de 5,0 ori. Eficacitatea stației de epurare la parametrii de calitate a apei, cum ar fi CBO₅, MS, N/NH₄⁺ este foarte mică, îndeosebi pentru perioada anului 2017 (**Figura 23**).

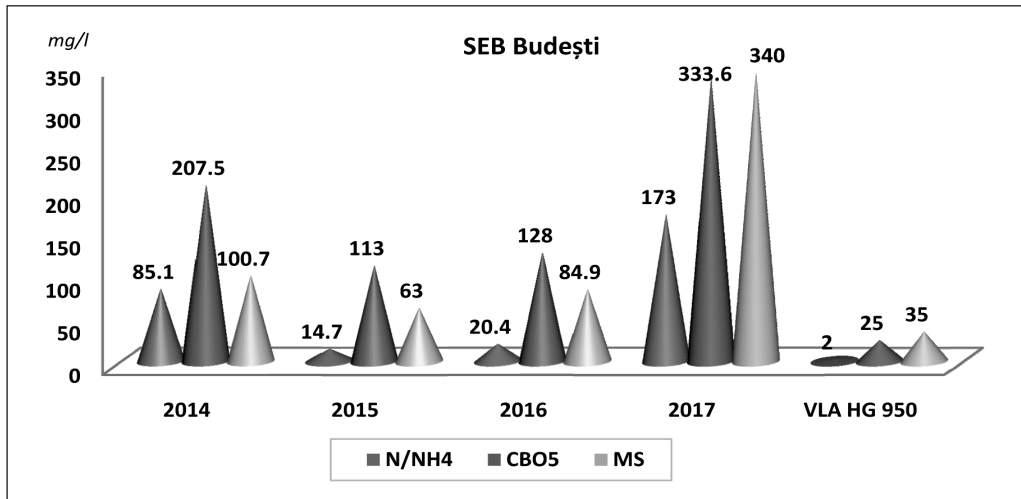

Fig. 23. SEB com. Budești

SEB com. Ciorescu

Din anul 2013 stația se află în proces de reconstrucție. Din cauza deteriorării stației, apele din sistemul comunal al com. Ciorescu, fără epurare prealabilă, se deversează direct în r. Ichel. Conform analizelor de laborator s-au constatat următoarele concentrații de poluanți în apele menajere uzate deversate: MS – 570,8 mg/dm³; CCO – 2282,3 mg/dm³; CBO₅ – 1070,1 mg/dm³; N/NH₄⁺ – 197,2 mg/dm³; detergenți – 21,0 mg/dm³ (**Figura 24**).

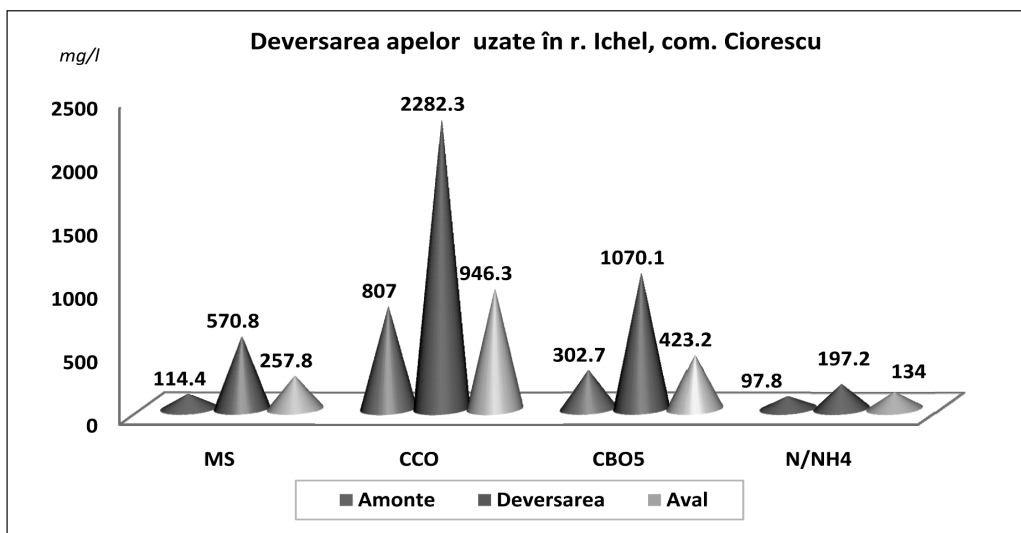

Fig. 24. Deversarea apelor uzate în r. Ichel, com. Ciorescu

Atât în perioada anilor 2013-2017, cât și în prezent sunt afectate ecosistemele acvatice din râu, caracterizându-se printr-un grad înalt de poluare cu ioni de amoniu, nitriți, nitrați, fosfați, detergenți anioni – activi, consumul chimic de oxigen CCO, consumul biochimic de oxigen CBO_5 și un nivel redus al conținutului de oxigen dizolvat în apă. Concentrațiile de poluanți în aval de deversarea apelor uzate sunt mai mari decât în amonte: MS – de 2,3 ori; CCO – 1,2 ori; CBO_5 – de 1,4 ori; N/NH_4 – de 1,4 ori. Prin urmare, r. Ichel pe sectorul monitorizat se atribuie clasei a V-a de calitate, foarte poluat, după parametrii fizico-chimici, conform HG 890 din 12.11.2013 privind cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață.

Stația de epurare din com. Ciorescu urma să fie renovată încă în anul 2015, primăria dispunând de sursele financiare alocate din fondul ecologic național, însă din cauza unor neînțelegeri dintre antreprenor și proiectant contractul a fost reziliat. Lipsa surselor financiare ale autorității locale, care este invocată la moment, nu poate fi considerată o cauză obiectivă de nesoluționare a problemei și motiv de încălcare a legislației ecologice.

SEB com. Cricova

Pe cursul r. Ichel se află și SEB a com. Cricova, eficacitatea de epurare a căreia nu se încadrează în normativele stabilite. Capacitatea de epurare a stației nu corespunde volumului mărit al apelor reziduale deversate de la întreprinderile vinicole SA „Combinatul de vin și șampanie”, SA „Acorex Wine Holding”, SA „RENAISSANSE-PERFECT”. Ca urmare eficacitatea SEB este diminuată, iar apele uzate neepurate sau slab epurate sunt deversate în r. Ichel. Concentrațiile de poluanți deversați depășesc valorile limită admisibile (HG 950, anexa 2) la indicii: MS – de 2,64 ori; CCO – de 3,13 ori; CBO_5 – de 6,6 ori; N/NH_4^+ – de 90,3 ori, detergenți – de 7,6 ori (**Figura 25**).

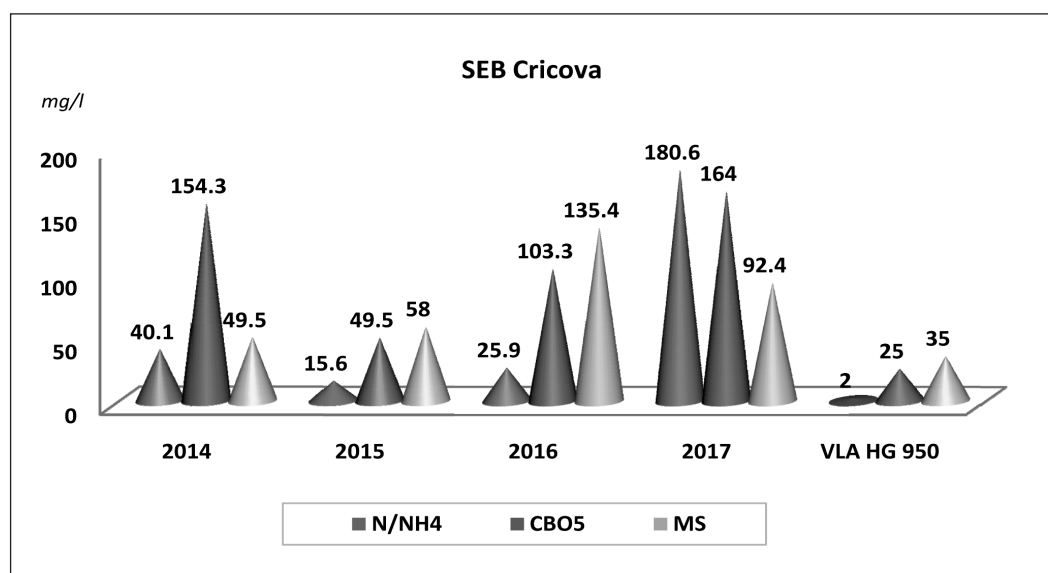

Fig. 25. SEB com. Cricova

SEB com. Colonița

Este o stație veche, apele deversate după procesul de epurare nu se încadrează în valorile limită admisibile (HG 950, anexa 2): MS – de 2,7 ori; CCO – de 2,6 ori; CBO₅ – de 4,6 ori; N/NH₄⁺ – de 60,8 ori; detergenți – de 3,4 ori (**Figura 26**).

La deversare concentrațiile de ioni de amoniu, materii în suspensie, consumul biologic de oxigen sunt departe de normele stabilite de legislația în vigoare, cauza fiind legată de procedeele de epurare fizico-chimică și biochimică neefective. Stația de epurare este într-o stare deplorabilă și nu poate avea un randament sporit de îndepărtare a impurităților existente în apele reziduale brute, pentru reîncadrarea lor în circuitul apelor de suprafață la parametrii avizați de normele în vigoare.

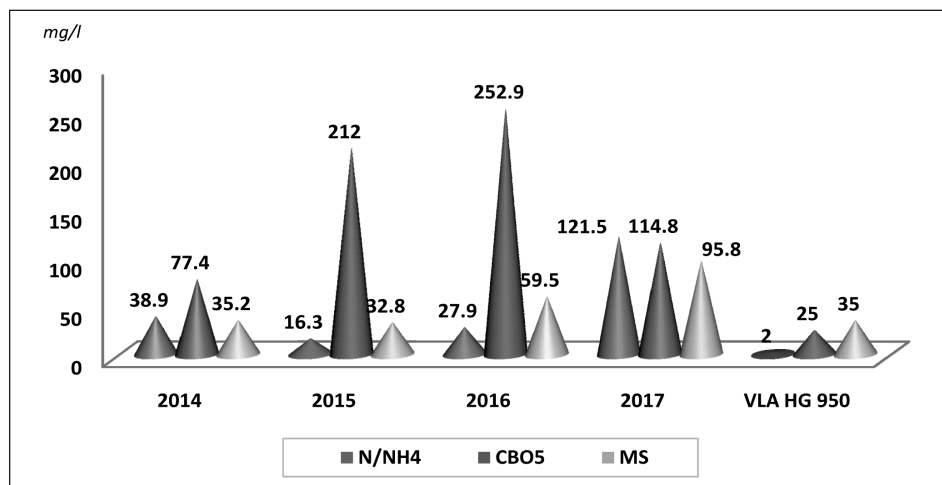

Fig. 26. SEB com. Colonița

SEB or. Vadul-lui-Vodă

Apele deversate de la SEB or. Vadul-lui-Vodă nu se încadrează în normativul admisibil și afectează calitatea r. Recea. Depășirile depistate la deversare (conform HG 950, anexa 2) sunt următoarele: CCO – de 1,3 ori; CBO₅ – de 1,44 ori; N/NH₄⁺ – de 26,7 ori. Eficacitatea medie a SEB, Vadul lui Vodă pentru perioada anului 2017 este de 55,6%, cea mai mare problemă fiind îndepărtarea ionilor de amoniu (**Figura 27**).

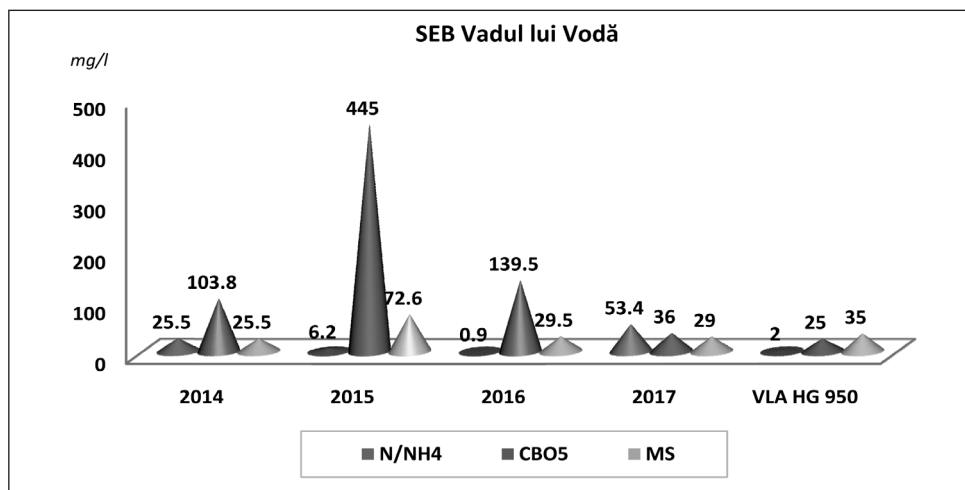

Fig. 27. SEB, or. Vadul-lui-Vodă

În anul 2017 comparativ cu anul 2016 eficacitatea stațiilor de epurare din mun. Chișinău s-a majorat la parametrii: materii în suspensie, consumul chimic de oxigen, consumul biochimic de oxigen. Problema cea mai acută însă o reprezintă îndepărtarea azotului amoniacal din apele uzate, efluentul plecând cu încărcări mari de NH_4^+ , întrucât gradul de epurare a acesteia variază între 10,5-44,3%, mult mai redus comparativ cu ceilalți parametri.

Deversările de ape uzate fără epurare sau insuficient epurate de la SEB ale mun. Chișinău în receptorii naturali r. Bâc, r. Ichel și alte obiecte acvatice în ultimii ani afectează grav calitatea apelor de suprafață care sunt constituite în general din râuri mici și lacuri. Degradarea avansată a acestora, exprimată prin micșorarea debitelor, colmatarea parțială sau totală, poluarea puternică, uscarea în perioada caldă a anului, scăderea drastică a abundenței sau chiar dispariția totală din râuri a hidrobionților, precum și alte aspecte negative confirmă dereglarea cardinală a echilibrului ecologic și prezintă un pericol real pentru tot mediul înconjurător.

Eficacitatea SEB din mun. Chișinău, anii 2015-017

Tabelul 5

Nr.	Denumirea SEB	Eficacitatea%											
		materii în suspens.			CCO			CBO5			N/ NH_4^+		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
1.	Chișinău	80,2	86,6	91,4	65,8	45,3	87,1	67,1	49,1	79,2	13,7	56,3	41,6
2.	Cricova	41,5	35,4	75,7	12,7	38,0	71,4	12,5	42,2	58,5	4,3	38,5	10,5
3.	Goianul-Nou	56,2	79,2	70,4	25,0	22,7	76,0	24,5	15,5	66,2	75,0	91,8	16,3
4.	Colonița	26,1	56,8	76,9	25,0	43,8	72,7	25,0	31,6	81,0	0	29,1	44,3
5.	Vadul lui Vodă	23,0	83,2	90,5	38,0	31,6	82,6	44,0	31,5	86,7	34,2	97,7	52,4
6.	Budești	30,0	51,8	24,9	0	26,4	55,5	1,9	26,4	59,4	26,9	45,3	31,3

Deversările de la SEB SC „Amen Ver” SA, or. Hâncești nu se încadrează în limitele admisibile, iar eficacitatea de epurare este foarte joasă – de 46,2% pentru ionii de amoniu (N/NH_4^+), 8,5% pentru cloruri (Cl^-), 12,1% pentru sulfatați (SO_4^{2-}), 22,6% pentru detergenți, iar pentru CCO – 85,4% și CBO5 – 90,4%. Astfel deversările de la SEB SC „Amen Ver” SA, or. Hâncești diminuează considerabil calitatea r. Cogâlnic.

SEB ÎMDP „Apă Canal”, s. Bulboaca, de asemenea, nu se încadrează în normativul de evacuări provenite din stațiile de epurare a apelor uzate urbane prevăzut în „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale” (HG 950 din 25.11.2013). Concentrațiile de poluanți în aval de deversarea apelor uzate neepurate de la SEB sunt mai mari decât în amonte: MS – de 1,5 ori; CCO – 1,3 ori; CBO₅ – de 1,4 ori; N/ NH_4^+ – de 1,4 ori; clorului (Cl^-) – de 1,4 ori; detergenți – de 3,5 ori.

Eficacitatea de epurare a SEB IM „Apa-Canal, Ungheni”, s. Valea Mare, r-nul Ungheni este la un nivel foarte slab și constituie: pentru MS – 83,2%; cloruri (Cl^-) – 25,5%; CCO – 60,4%; CBO₅ – 53,3%; ionii de amoniu – 62%.

CIE AECahul a prelevat probe de la 5 stații de epurare cu capacitatea mai mare de 0,04 mii m³ din (localitățile Basarabeasca, Taraclia, Leova, Cahul, Ceadâr-Lunga) și 18 stații de epurare a apelor uzate cu capacitatea mai mică:

1. 4 SE, spălătorii auto SRL: SRL „Elit Vadimax”, or. Cahul; SRL „Tehcomplos-Petrol”, or. Cahul; SRL Î.I „Niculșeanu A”, s. Giurgiulești, r-nul Cahul; SRL Î.I „Niculșeanu V” or. Cahul;

2. 9 SE de preepurare de la fabricile de vin: SRL „Vierul Vin”, s. Burlacu, r-nul Cahul; SA „Imperial Vin”, s. Pleșeni, r-nul Cantemir; S.C. „Vinăria Țiganca”, s. Plopi, r-nul Cantemir; S.A. „CebaVin” s. Ciobalaccia, r-nul Cantemir; SRL „Podgoria Vin”, s. Lingura, r-nul Cantemir; S.C. „TartcomVin”, s. Tartaul, r-nul Cantemir; SA „Iugintertrans”, or. Taraclia; SP „Ciumai”, SA, s. Vinogradovca, r-nul Taraclia; SRL „Corten Vin Company”, s. Corten, r-nul Taraclia.

3. 5 SE de epurare locale: Primăria Novosiolovca, r-nul Taraclia; Primăria Budăi, r-nul Taraclia; ICS „Bemol Retail”, s. Balaban, r-nul Taraclia; SRL „Danube Logistics”, Seim1/2; SRL „Danube Logistics” – ape menajere.

În probele de apă prelevate de la intrare și ieșire de la SEB au fost determinați următorii indici: pH, substanțe suspendate, reziduu uscat, consumul chimic de oxigen (CCO), consumul biochimic de oxigen (CBO₅), cloruri (Cl⁻), sulfati (SO₄⁻²), fosfati (PO₄⁻³), amoniu (NH₄⁺), nitrati (NO₃⁻), nitriți (NO₂⁻), detergenți și grăsimi. (Raportul anual al CIE AE Cahul, 2017).

Rezultatele analizelor chimice au fost comparate cu normele DLA stabilite pentru unele SEB sau DLA, anexa 2 din HG 950 din 25.11.2013 „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale”.

La SEB DP „Apă Canal, Cahul”, or. Cahul depășirile DLA sunt următoarele: MS – de 4,2 ori; CI – de 3,1 ori; CCO – de 2,2 ori; CBO₅ – de 2,1 ori; amoniu – de 9 ori; nitriți – de 11 ori (**Figura 28**).

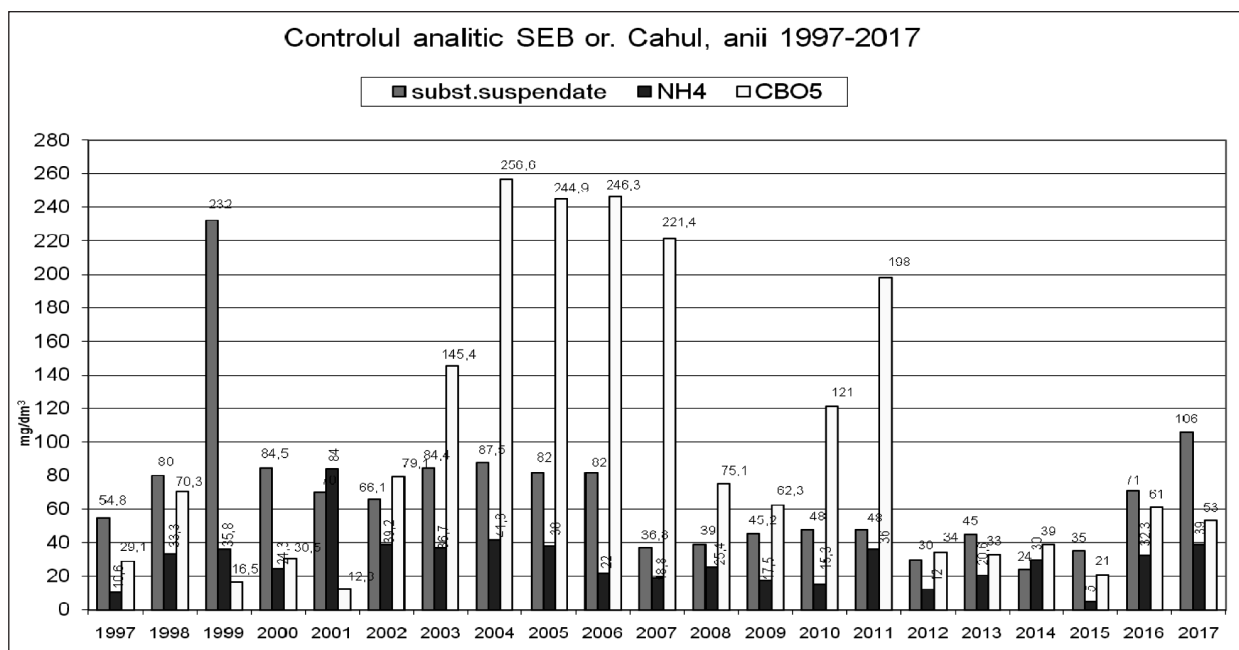

Fig. 28. Controlul analitic al SEB, or. Cahul, anii 1997-2017

La SEB „ÎM Apă, Canal”, or. Taraclia, depășirile DLA au constituit: MS – de 3,2 ori; CCO – de 6,8 ori; CBO₅ – de 10,3 ori; amoniu – de 8,7 ori. Comparativ cu anul 2016 concentrațiile de poluanți la deversare s-au mărit drastic (**Figura 29**).

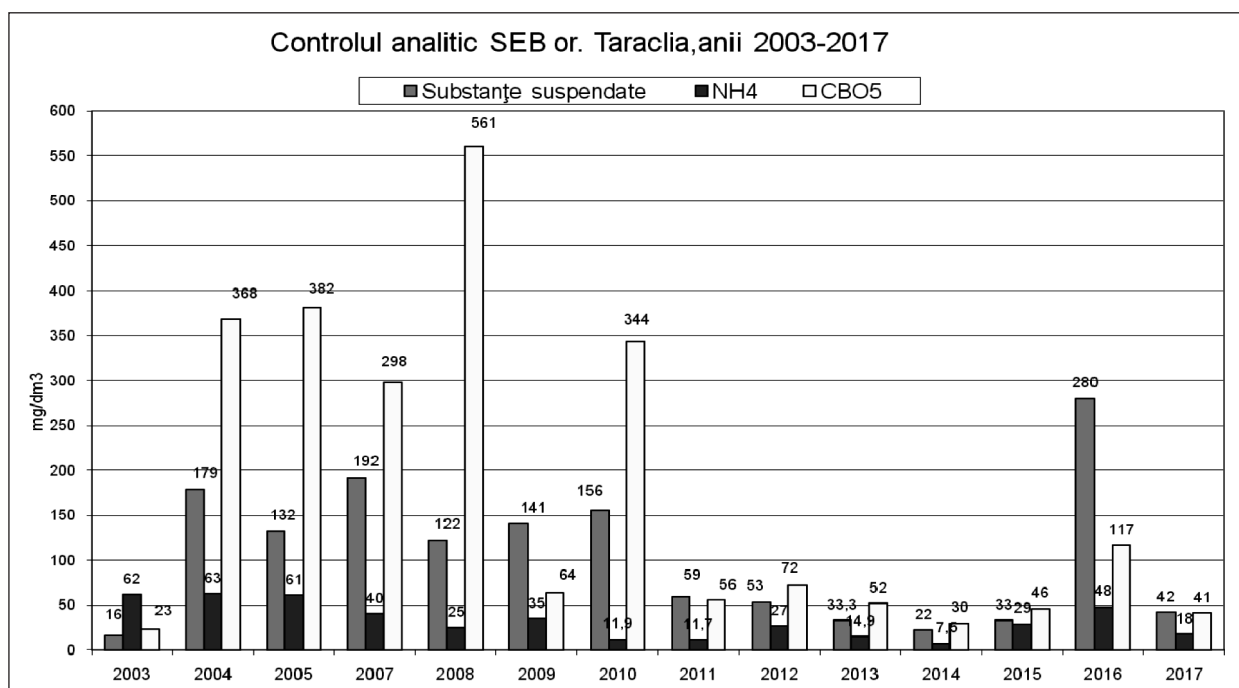

Fig. 29. Controlul analitic al SEB, or.Taraclia, anii 2003-2017

La SEB „ÎM Apă Canal”, or. Basarabeasca, epurarea se reduce la sedimentarea mecanică, fără epurare biologică. Depășirile DLA la SEB „ÎM Apă Canal”, or. Basarabeasca au constituit: MS – de 1,2 ori; CCO – de 1,5 ori; CBO₅ de – 2,7 ori; NO₂⁻ – de 11 ori; NH₄⁺ – de 9 ori (**Figura 30**).

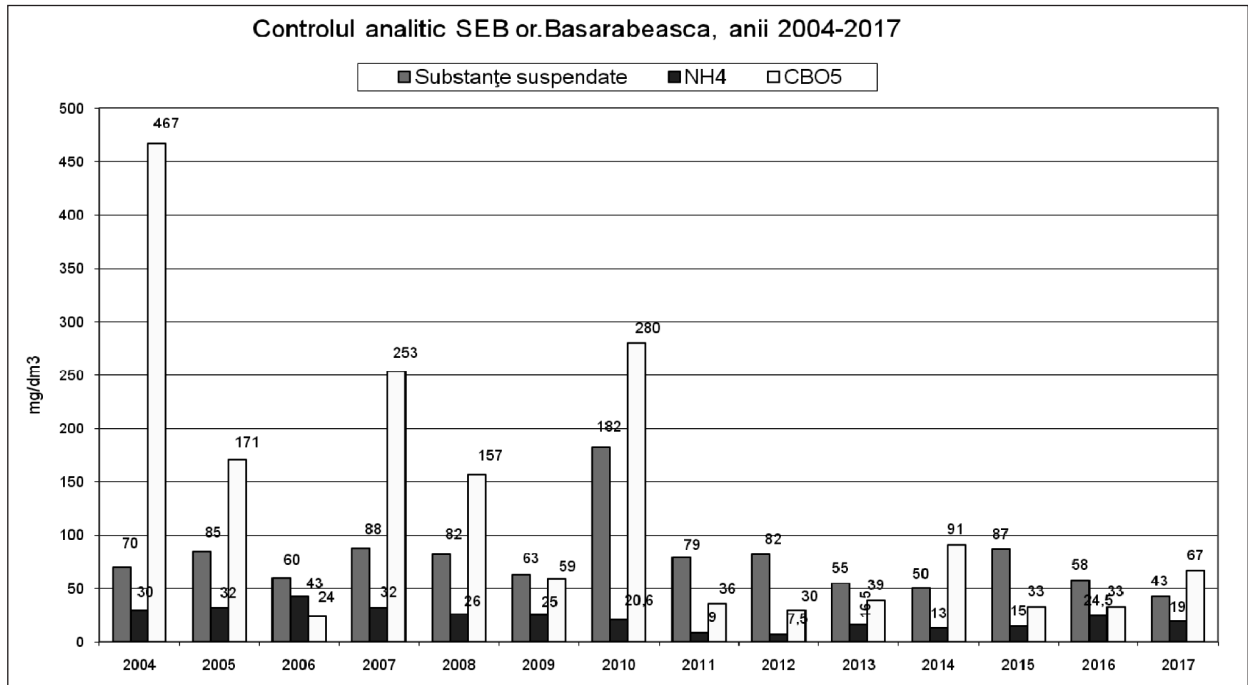

Fig. 30. Controlul analitic al SEB, or. Basarabeasca, anii 2004-2017

La Stația de epurare a ÎMDPGLC „Apă Canal”, or. Leova depășirile DLA au constituit.: CCO – de 13,5 ori, CBO₅ – de 5,8 ori, amoniu – de 48 ori (**Figura 31**).

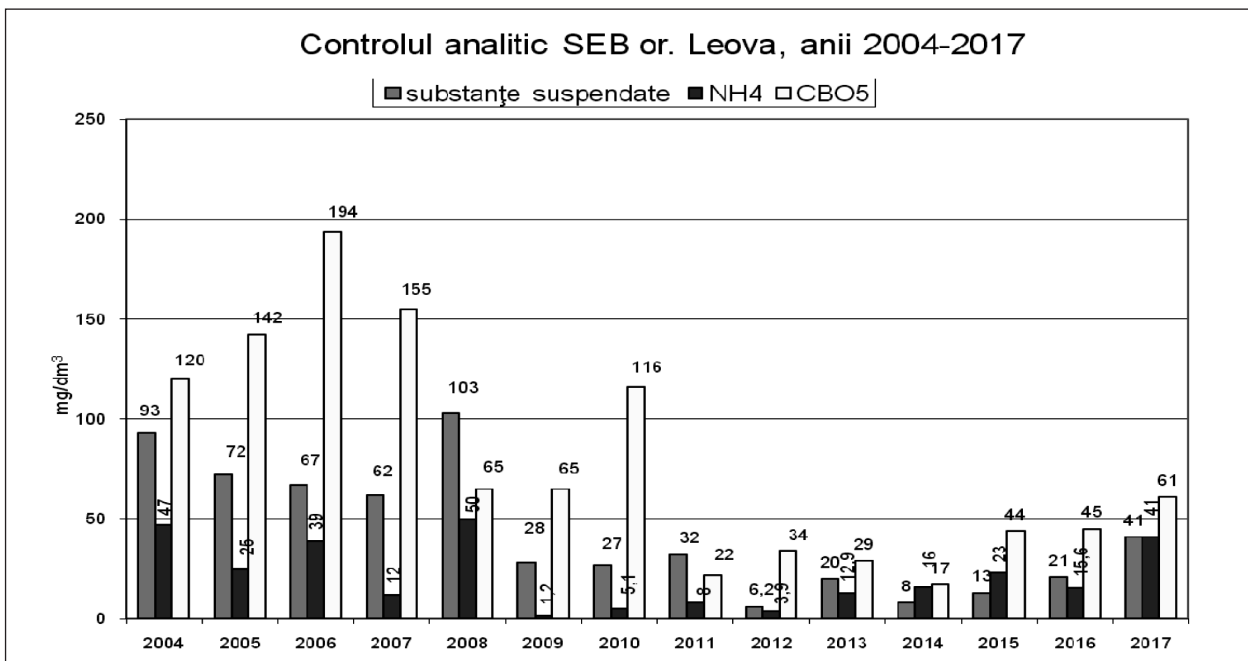

Fig. 31. Controlul analitic al SEB, or. Leova, anii 2004-2017

La stația de epurare a or. Ceadâr-Lunga (stația de epurare Î.M. „Apa Termo”) rezultatele investigărilor nu corespund normativelor la următorii indici: consumul biochimic de oxigen ($CBO_{tot.}$) – de 1,9 ori; $CCO_{Cr.}$ – de 2,0 ori, materii în suspensie – de 2,9 ori; amoniu (NH_4^+) – de 3,9 ori (**Figura 32**).

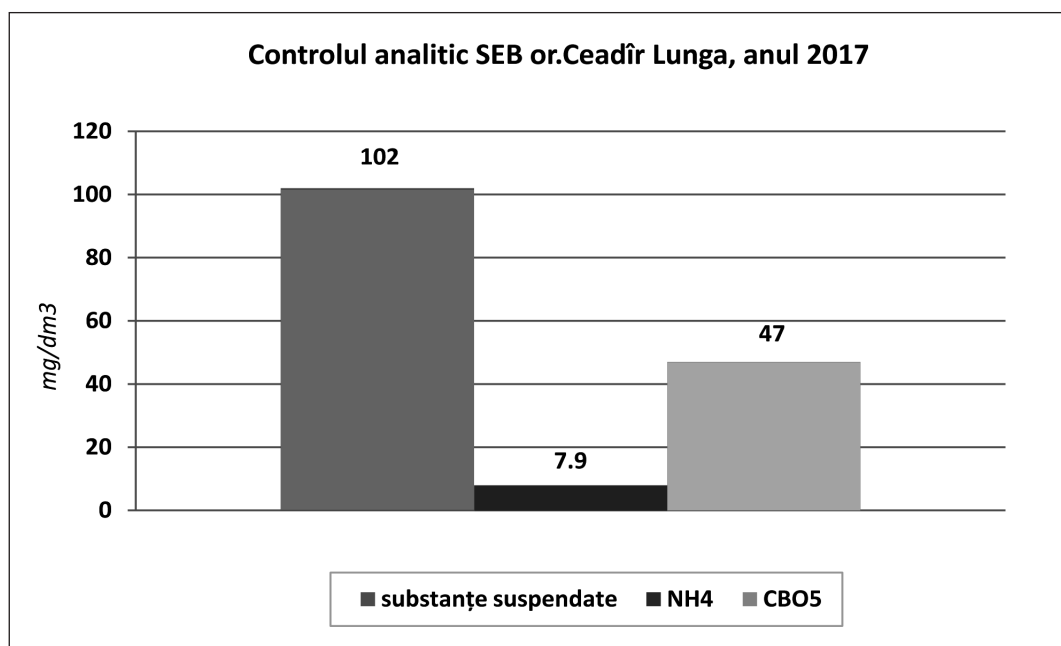

Fig. 32. Controlul analitic al SEB, or. Ceadâr-Lunga, anul 2017

Cele mai esențiale depășiri la Stația de epurare SRL „Danube Logistics” (ape comunale) s-au constatat la ionii de amoniu – de 57,5 ori, MS – de 4,2 ori, CBO_5 – de 9,0 ori, CCO – de 5,0 ori.

Eficacitatea stațiilor de epurare din zona de activitate CIE AE Cahul și analiza comparativă pentru anii 2015-2017 este prezentată în **Tabelul 6**.

Eficacitatea stațiilor de epurare pentru anii 2015-2017

Tabelul 6

Nr.	Denumirea SEB-rilor	Eficacitatea,%											
		Materie în suspensie			CCO			CBO_5			NH_4^+		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
1	„Apă Canal”, or. Cahul	90,0	71,0	67,0	87,7	53,5	50,8	89,8	58,7	57,7	88,9	54,4	37,8
2	ÎMDPGLC „Apă Canal”, or. Leova	94,3	89,6	81,8	77,3	58,2	62,9	81,3	61,2	62,8	56,7	71,3	53,7
3	Î.M „Apă Canal”, or. Basarabeasca	43,9	42,5	83,9	73,1	76,4	57,0	77,6	72,2	57,3	71,7	63,9	71,2
4	a ÎM „Apă Canal”, or. Taraclia	73,4	52,8	80,4	66,5	34,8	62,4	58,1	36,0	65,2	42,0	22,5	71,2

Ca și în anii precedenți, în anul 2017 eficacitatea stațiilor de epurare este foarte mică și, prin urmare, nu este asigurată respectarea prescripțiilor referitoare la evacuările de ape uzate urbane din stațiile de epurare (conform anexei 3, HG 950 din 25.11.2013).

Poligoanele de depozitare a deșeurilor solide (PDDS)

PDDS mun. Chișinău, s. Țânțăreni, r-nul Anenii Noi

În conformitate cu procedura tehnologică de depozitare a deșeurilor menajere solide de către ÎM Regia „Autosalubritate”, filtratul și apa de drenaj, care se formează în procesul descompunerii gunoiului și reprezintă un deșeu organic lichid (levigat), se acumulează în corpul poligonului și apoi gravitațional prin sistemul de drenaj se deversează în fântânile de acumulare a filtratului și fântânile de acumulare a drenajului situate aval de digul de protecție. Pe măsura acumulării filtratului și apelor de drenaj pentru a exclude deversarea lor accidentală pe terenurile agricole adiacente levigatul este pompat cu ajutorul autocisternelor ÎM „Regia Autosalubritate”, transportat și deversat pe teritoriul gunoiștii pentru infiltrare. Acest circuit închis al deșeurilor lichide nu aduce pericol mediului ambiant și numai în cazul unor scurgeri accidentale de pe suprafața gunoiștii sau din fântânile de acumulare poate avea consecințe grave pentru mediul ambiant.

În legătură cu stoparea depozitării deșeurilor solide la PDDS de către ÎM „Regia Autosalubritate” din data de 08.01.2011 probele de filtrat și drenaj în 2017 au fost prelevate doar o singură dată în trimestrul IV pentru monitorizarea respectării gestionării gunoiștii conform proiectului și evaluării prejudiciului în cazul situațiilor excepționale de deversare a filtratului pe terenurile agricole situate în aval.

Rezultatele analizelor probelor de filtrat și drenaj denotă prezența poluanților în concentrații extrem de mari. *În proba de filtrat* s-au constatat următoarele concentrații: CCO – 8276,7 mg/l; CBO₅ – 3460 mg/l; materii în suspensie – 25,6 mg/l; cloruri (Cl⁻) – 3963,4 mg/l; amoniu (N/NH₄⁺) – 3780,1 mg/l; nitrați (N/NO₃⁻) – 151,5 mg/l; sulfati (SO₄²⁻) – 2561 mg/l; fosfați (PO₄³⁻) – 14 mg/l. *În proba de drenaj* s-au constatat următoarele concentrații: CCO – 500,2 mg/l; CBO₅ – 220,1 mg/l; materii în suspensie – 18,4 mg/l; cloruri (Cl⁻) – 474,1 mg/l; amoniu (N/NH₄⁺) – 363,7 mg/l; nitrați (N/NO₃⁻) – 18,6 mg/l; sulfati (SO₄²⁻) – 104,9 mg/l; fosfați (PO₄³⁻) – 3,7 mg/l.

Scurgeri ale filtratului și drenajului de pe teritoriul poligonului la momentul prelevării probelor nu au fost observate.

PDDS mun. Bălți

Probe de control a apelor provenite de la scurgerile de pe amplasamentul poligonului de depozitare a deșeurilor solide au fost prelevate din 2 iazuri de acumulare. Datele obținute caracterizează apele din primul și al doilea iaz ca ape puternic poluate. Depășirile sunt de peste sute de ori față de CMA. În primul iaz de acumulare CBO₅ constituie 787,03 gr/m³, în al doilea 56,97 gr/m³, reziduiul fix corespunzător – 14494,4 și 25545,6 gr/m³, ionii de amoniu de 44,11 și 11,46 gr/m³.

Conlucrarea cu Inspecțiile Ecologice (IE) din raioane

În conformitate cu ordinul nr. 18 din 21.03.2006 al IES în anul 2017 CIE au acordat asistență analitică Inspecțiilor Ecologice din raioane la solicitare, în cazuri excepționale și în conformitate cu programele de prelevare coordonate cu șefii IE.

- **CIE AE Bălți a acordat asistență analitică:**

Inspecției Ecologice Șoldănești: au fost prelevate probe de control de la 4 stații de tip „TOPAZ” cu capacitatea mică – 90 m³/oră; 22,5 m³/oră; 12,5 m³/oră și 7,5 m³/oră a SA „Regia Apă-Șoldănești”. Apele uzate au fost epurate insuficient:

- „TOPAS” (90 m³/oră) – eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 73,4%, a consumului chimic de oxigen – 53,31%, a consumul biologic de oxigen – 89,73%, a ionilor de amoniu – 62,93%;
- „TOPAS” (22,5 m³/oră) – eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 73,56%, a consumului chimic de oxigen – 34,49%, a consumul biologic de oxigen – 53,35%, a ionilor de amoniu – 29,5%;

Inspecției Ecologice Fălești: s-au prelevat probe de la SEB de tip „Topas”, s. Călinești, Centru de amplasament pentru copii „Vivatis” pentru determinarea eficacității. Conform analizelor efectuate s-au determinat depășiri ale CMA la indicii: materii în suspensii – de 3,37 ori, CBO₅ – de 1,99 ori; ionii de amoniu – de 7,77 ori.

Inspecției Ecologice Florești: s-au prelevat probe de la SEB SRL „Rusnac-Moldaqua”. S-a constatat că apele la deversare se încadrează în normativul DLA.

Inspecției Ecologice Râșcani: au fost prelevate probe de control de la stația de tip „TOPAS” s. Aluniș, SEB „TOPAS” IM „Comunservice”, s. Nihoreni și SEB „Topas”, Provaratic.

S-au efectuat analize și s-au depistat depășiri ale normativului evacuărilor provenite din stațiile de epurare a apelor uzate urbane prevăzute în „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale”. (HG 950 din 25.11.2013).

- La SEB „TOPAS”, s. Aluniș s-au fixat depășiri la materii în suspensii, reziduu fix, CBO₅; ionii de amoniu.
 - La SEB „TOPAS” ÎM Comunservice, s. Nihoreni s-au depistat depășiri la: materii în suspensii – de 1,15 ori, CBO₅ – de 1,51 ori; ionii de amoniu – de 5,35 ori.
 - La SEB „TOPAS”, Provaratic s-au depistat depășiri ale normelor la următorii indicii: materii în suspensii – de 1,34 ori, CBO₅ – de 1,64 ori; ionii de amoniu – de 6,55 ori.
- La SEB „TOPAS”, Albinet Vechi eficacitatea la materii în suspensii – 74,58%, CBO₅ – 68,84%, ioni de amoniu – 72,69%.

- **CIE AE Chișinău a acordat asistență analitică:**

Inspecției Ecologice Hâncești – s-au prelevat probe de apă de la SEB de tip „ZUC” din or. Hâncești și s. Rusca, Penitenciarul nr. 7. Au fost depistate depășiri la deversare ale DLA(HG 950, anexa 2) la indicii determinați:

1. SEB ZUC, s. Rusca, Penitenciarul nr. 7: CCO – de 11,0 ori; CBO₅ – de 33 ori; MS – de 11,0 ori; N/NH₄ – de 26,2 ori; detergenți – de 9,0 ori;
2. SEB IM „Amen Ver”, or. Hâncești: CCO – de 2,4 ori; CBO₅ – de 3,8 ori; MS – de 1,3 ori; N/NH₄ – de 70 ori; detergenți – de 11,6 ori;

Inspecției Ecologice Nisporeni: au fost prelevate probe de la SEB SA „Apă Canal, Nisporeni”, SEB ZUC Iurceni și SEB ZUC Cristești. S-au depistat depășiri la deversare ale DLA (HG. Nr. 960 din 25.11.2013):

1. SEB SA „Apa – Canal, Nisporeni”: CBO_5 – de 2 ori, N/NH_4^+ – de 36,4 ori, detergenți – de 2 ori; PO_4^{2-} – de 3,0 ori;
2. SEB de tip ZUC, s. Cristești, r-nul Nisporeni: MS – de 1,8 ori, CCO – de 1,1 ori, CBO_5 – de 3,2 ori, N/NH_4^+ – de 23,2 ori, SO_4^{2-} – de 1,1 ori, detergenți – de 2,2 ori;
3. SEB de tip ZUC, s. Iurceni, r-nul Nisporeni: MS – de 1,2 ori, CBO_5 – de 1,6 ori, N/NH_4^+ – de 50,2 ori, SO_4^{2-} – de 1,1 ori, detergenți – de 1,24 ori;

Inspecției Ecologice Cimișlia: au fost prelevate probe de la SEB de tip „TOPAS”, or. Cimișlia (ÎM Servicii Publice Cimișlia). S-au depistat depășiri la deversare ale DLA (HG 950, anexa 2) la indicii determinați: CBO_5 – de 2 ori, N/NH_4^+ – de 9,1 ori; PO_4^{3-} – de 1,8 ori;

Inspecției Ecologice Strășeni: au fost prelevate probe de la SEB de tip „TOPAS”: a Gimnaziului din s. Bucovăț, Gimnaziului din s. Recea, Grădiniței de copii, s. Micleușeni; Grădiniței de copii, s. Dolna, de la SEB de tip „ZUC”, a Clinicii din s. Vorniceni. Conform analizelor s-au depistat depășiri la deversare ale DLA (HG 950, anexa 2) la indicii:

1. SEB „TOPAS 75”, or. Bâcovăț (gimnaziu) – MS – de 2,5 ori, CCO – de 4,9 ori, CBO_5 – de 5 ori, N/NH_4^+ – de 150,1 ori, detergenți – de 10,2 ori;
2. SEB „TOPAS 8”, s. Recea (gimnaziu) – MS – de 2,5 ori, CCO – de 4,9 ori, CBO_5 – de 5,1 ori, N/NH_4^+ – de 80,2 ori, detergenți – de 8,2 ori;
3. SEB „TOPAS”, s. Micleușeni (grădinița de copii) – MS – de 2,1 ori, CCO – de 4 ori, CBO_5 – de 8,6 ori, N/NH_4^+ – de 135 ori, detergenți – de 5,6 ori;
4. SEB „TOPAS”, s. Dolna (grădinița de copii) – MS – de 1,7 ori, CCO – de 7,3 ori, CBO_5 – de 13,6 ori, N/NH_4^+ – de 105,4 ori, SO_4^{2-} – de 1,2 ori, detergenți – de 8,6 ori;
5. SEB de tip „ZUC”, s. Vorniceni (clinica) – MS – de 1,4 ori, CCO – de 5,7 ori, CBO_5 – de 12,2 ori, N/NH_4^+ – de 20,1 ori, detergenți – de 6 ori;

Inspecției Ecologice Criuleni: s-au prelevat probe de la SEB de tip „Val Rom”, SBR, s. Măgdăcești. S-au constatat depășiri la deversare ale DLA (HG 950, anexa 2) la indicii: MS – de 1,2 ori, CCO – de 2,5 ori, CBO_5 – de 2,1 ori; N/NH_4^+ – de 21 ori, Cl^- – de 1,2 ori; SO_4^{2-} – de 1,14 ori; detergenți – de 8,4 ori;

Inspecției Ecologice Ungheni: au fost prelevate probe de la SEB „Apă-Canal, Ungheni”, s. Valea Mare; SEB, s. Petresti; SEB, s. Măcărești. Conform analizelor s-au constatat depășiri la deversare a CMA pisc. la indicii:

1. SEB Apă-Canal Ungheni, s. Valea Mare: CCO – de 3,1 ori, CBO_5 – de 5,6 ori, MS – de 1,2 ori, N/NH_4^+ – de 26,1 ori, N/NO_3^- – de 1,4 ori, detergenți – de 7,2 ori.
2. SEB „TOPAS 150”, s. Petresti: MS – de 1,1 ori, CCO – de 1,25 ori, CBO_5 – de 2 ori, N/NH_4^+ – de 64,2 ori, N/NO_3^- – de 1,4 ori, detergenți – de 7,6 ori;

Inspecției Ecologice Orhei: au fost prelevate probe de la SEB: SA „Apă Canal, Orhei” (ZUC) și SEB Orhei (stația veche). S-au depistat depășiri ale normelor DLA (HG. Nr. 960 din 25.11.2013) la indicii:

1. SEB or. Orhei (stația veche): CCO – de 1,8 ori; CBO_5 – de 3,3 ori; N/NH_4^+ – de 33,2 ori; SO_4^{2-} – de 1,1 ori.
2. SEB de tip „ZUC”, s. Seliște, r-nul Orhei: CCO – de 1,1 ori; CBO_5 – de 2 ori; grăsimi – de 1,2 ori; detergenți – de 5,9 ori.

Inspecției Ecologice Rezina: au fost prelevate probe de la SEB de tip AQUA, or. Rezina, SEB „Lafarge Ciment (Moldova)”. Conform analizelor s-au constatat depășiri la deversare ale DLA (HG 950, anexa 2).

Inspecției Ecologice Dubăsari: au fost prelevate probe de apă de la 5 SEB de tip „TOPAS”: Grădinița de copii, s. Pârâta; Centrul medical, s. Doroțcaia; Primăria, s. Doroțcaia; Grădinița de copii, s. Pohrebea; Grădinița de copii nr. 1, s. Coșnița. Conform analizelor au fost depistate depășiri la deversare ale DLA (HG 950, anexa 2) la indicii: ale SEB „Biotol – 50”, AO „Orășelul copilăriei Pârâta”: CCO – 7,6 ori, CBO₅ – de 13,6 ori, MS – de 8,8 ori, N/NH₄⁺ – de 26,2 ori, detergenți – de 28 ori.

1. SEB de tip „TOPAS”, s. Pârâta (grădinița-creșă „Viorica”): CCO – de 2,6 ori; CBO₅ – de 3,6 ori; MS – de 1,2 ori; N/NH₄⁺ – de 18,5 ori; detergenți – de 4,8 ori;
2. SEB de tip „TOPAS”, s. Doroțcaia (centrul medical): CCO – de 7,4 ori; CBO₅ – de 10 ori; MS – de 1,7 ori; N/NH₄⁺ – de 42 ori; detergenți – de 5,6 ori;
3. SEB de tip „TOPAS – 24”, s. Doroțcaia (primăria): CCO – de 5,2 ori; CBO₅ – de 8 ori; MS – de 1,4 ori; N/NH₄⁺ – de 27,6 ori; detergenți – de 10,8 ori;
4. SEB de tip „TOPAS – 3”, s. Pohrebea (grădinița de copii): CCO – de 4,5 ori; CBO₅ – de 8,4 ori; MS – de 1,8 ori; N/NH₄⁺ – de 62,3 ori; detergenți – de 9,6 ori;
5. SEB de tip „TOPAS”, s. Coșnița (grădinița de copii nr. 1): CCO – de 17,3 ori; CBO₅ – de 21 ori; MS – de 3,6 ori; N/NH₄⁺ – de 57,6 ori; detergenți – de 14,6 ori.

Inspecției Ecologice Căușeni: au fost prelevate 4 probe de la SEB „Apă Canal Căușeni”. S-au depistat depășiri ale normelor CMA pisc. la deversare la indicii: CCO – de 27,2 ori, CBO₅ – de 95,2 ori; MS – de 8,4 ori; N/NH₄⁺ – de 286,7; detergenți – de 102 ori.

• **CIE AE Cahul a acordat asistență analitică:**

Agentiei Ecologice Cahul CIE, colaborând cu inspectorii AE Cahul, pe parcursul anului au controlat 18 întreprinderi. În conformitate cu planul-grafic de prelevare a probelor au fost prelevate probe de la 5 spălătorii auto din or. Cahul: ÎI „Creangă A D”, SRL „L. Bargan”, SRL „Gama Lux”: SRL „Tehcomplos-Petrol”, ÎI „Niculceanu V.”, SRL „Niculceanu A.”, SRL „Elit Vadimax”. S-a constatat că la ieșire conținutul depășește normativele la indicii: MS – de 2,0-14,0 ori, CCO – de 2-14 ori, CBO₅ – de 5,7-11 ori.

Inspecției Ecologice Taraclia – în decursul anului au fost prelevate și analizate probe de la:

- or. Taraclia, SA „Iugintertrans”, fabrica de pâine. Proba a fost prelevată din acumulatorul de ape uzate. Depășiri s-au depistat la indicii: materii în suspensie – de 1,2 ori; CCO_{Cr} – de 14,7 ori; CBO₅ – de 16,0 ori; N/NH₄⁺ – de 5,7 ori.
- SRL „Voinschii Eugeniu”, spălătorie auto. Proba a fost prelevată din acumulatorul de ape uzate. Depășiri s-au depistat la următorii indici: materii în suspensie – de 2,1 ori; CCO_{Cr} – de 2,3 ori; CBO₅ – de 3,1 ori; N/NH₄⁺ – de 2,0 ori.
- SRL „Corten Vin Company”, s. Corten, fabrica de vin. Apele uzate nu corespund normativelor în vigoare la materii în suspensie – de 2,2 ori; (CCO-Cr) – de 1,7 ori; CBO₅ – de 1,5 ori;
- Stația de epurare, s. Novosiolovca. Probele au fost prelevate la intrare și ieșire. Apele uzate nu corespund normativelor în vigoare, depășirile constituind la indicii: materii în suspensie – de 1,2 ori; (CCO-Cr) – de 1,1 ori; N/NH₄⁺ – de 17,0 ori;

- SRL „Aviton Agro,” s. Valea Perjei, fabrica de păsări. Probele au fost prelevate din rezervorul de acumulare. Depășiri s-au depistat la indicii: materii în suspensie – de 1,1 ori; CCO_{Cr} – de 6,4 ori; CBO_5 – de 8,2 ori; N/NH_4^+ – de 4,1 ori.
- Stația de epurare, s. Budăi. Probele au fost prelevate la intrare și ieșire. Apele uzate nu corespund normativelor în vigoare la materii în suspensie – de 3,2 ori.
- SRL „Vesna Pâslari,” or. Taraclia, Centrul comercial. Proba a fost prelevată din acumulatorul de ape uzate. Depășiri s-au depistat la cloruri – de 1,2 ori.
- IMSP, Spitalul raional Taraclia. Probele au fost prelevate trimestrial la ieșire de la întreținere. Apele uzate nu corespund normativelor în vigoare la N/NH_4^+ – de 1,6 ori.
- S.A. „Volan Autotrans”. Proba a fost prelevată din acumulatorul de ape uzate. Depășiri s-au depistat la indicii: materii în suspensie – de 2,1 ori; CCO_{Cr} – de 7,5 ori; CBO_5 – de 6,3 ori; N/NH_4^+ – de 19,8 ori.
- SRL „Gaidarji V.V”, spălătoria auto. Probele au fost prelevate la intrare și ieșire. Depășiri nu s-au depistat.
- ICS „Bemol Retail”, s. Balaban. Probele au fost prelevate la intrare și ieșire. Depășiri s-au depistat la ieșire la indicii: materii în suspensie – de 14,7 ori; CCO_{Cr} – de 2,1 ori; CBO_5 – de 2,6 ori; N/NH_4^+ – de 48,5 ori; N/NO_2^- – de 4,8 ori.

Inspecției Ecologice Cantemir: La solicitarea IE Cantemir au fost controlate:

- Stația de epurare „Fabrica de vin” SA „Imperial vin”, s. Pleșeni, r-nul Cantemir. Probe de control au fost prelevate trimestrial la intrare și ieșire. La ieșire s-au depistat depășiri la indicii: materii în suspensie – de 6,6 ori, CCO – de 4,5 ori, CBO_5 – de 4,9 ori, amoniu N/NH_4^+ – de 4,2 ori.
- SRL „Tartcomvin”, Fabrica de vin, s. Tartaul, r-nul Cantemir. Proba a fost prelevată la ieșire și rezervorul nr. 1. S-au depistat depășiri la indicii: materii în suspensie – de 1,5 ori; CCO – de 3,9 ori, CBO_5 – de 4,8 ori, amoniu (N/NH_4^+) – de 6,3 ori, nitriți (N/NO_2^-) – de 8,7 ori.
- S.C. „Vinaria Țiganca”, s. Plopi, r-nul Cantemir. Proba a fost prelevată la ieșire din rezervorul de acumulare. S-au depistat depășiri la indicii: CCO – de 1,1 ori, CBO_5 – de 1,2 ori.
- SRL „Podgoria Vin”, s. Lingura, r-nul Cantemir. Proba a fost prelevată la ieșire din rezervorul de acumulare. S-au constatat următoarele depășiri: materii în suspensie – de 6,5; CCO – de 4,2 ori; CBO_5 de 5,2 ori; amoniu (N/NH_4^+) – de 4,3 ori.
- „SA Prut”, r-nul Cantemir, s. Cania. Proba a fost prelevată la ieșire din rezervor. S-au depistat depășiri la indicii: materii în suspensie – de 2,1 ori; produse petroliere – de 2,1 ori.
- La solicitarea SRL „Ecologie Expert” cu scopul de efectuare a unui studiu de fezabilitate a stației de epurare a or. Cantemir au fost prelevate probe de apă și sol din 7 puncte diferite de pe teritoriul stației de epurare și de pe teritoriul adiacent acesteia.

Inspecției Ecologice Basarabeasca: La solicitarea IE Basarabeasca s-au prelevat probe de la:

- Depoul de locomotive CFM, or. Basarabeasca la ape uzate. Depășiri ale normelor s-au depistat la indicii: CCO – de 1,8 ori, CBO_5 – de 1,8 ori, produse petroliere – de 5,3 ori.

- Depoul de vagoane frigorifere, filiala Î.S. „Calea Ferată din Moldova” la ape uzate. Depășiri ale normelor s-au depistat la indicii: CCO – de 2,1 ori; CBO₅ – de 2,1 ori, produse petroliere – de 5,6 ori.
- Gospodăria Casumov V., or. Basarabeasca. S-au constatat deversări neautorizate ale apei uzate menajere pe suprafața solului. S-au depistat depășiri la indicii: materii în suspensie – de 2,3 ori, CCO – de 1,6 ori; detergenți – de 1,2 ori. De asemenea au fost colectate probele de sol și s-a constatat că solul a fost poluat cu ioni de amoniu. Inspekția Ecologică Basarabeasca a înaintat prescripții obligatorii și a calculat plata pentru poluare a mediului conform legislației în vigoare.
- La solicitarea IES au fost prelevate probe de apă din râul Cogâlnic în scopul evaluării situației ecologice și deversării apelor uzate de la unele întreprinderi. S-a constatat depășiri la: CCO-Cr – de 15,6 ori, amoniu (N/NH₄) – de 389,0 ori, cloruri Cl⁻ – de 18,4 ori, nitriți NO₂⁻ – de 153 ori.
- Inspekția Ecologică Basarabeasca a înaintat prescripții obligatorii și a calculat plata pentru poluarea mediului conform legislației în vigoare.

Inspekției Ecologice Leova: La solicitarea inspectorilor s-a prelevat probe de la:

- S.A. „Tomai Vin”, Fabrica de vin, s. Tomai. Probele au fost prelevate la intrare și ieșire și din emisar – râul Sârma. Au fost depistate depășiri la ieșire la: N/NH₄⁺ – de 2,7 ori.
- SRL „Vitalisland”, bazin acvatic, s. Romanovca. Au fost depistate depășiri la: materii în suspensie – de 3,2 ori; CCO_{Cr} – de 3,3 ori; CBO₅ – de 6,6 ori; N/NO₂⁻ – de 19,0 ori.
- SRL „Tevsar-Gaz”, bazin acvatic, s. Colibabovca. A fost depistat că apele în bazin corespund clasei de calitate I-V.
- bazin acvatic, s. Filipeni, persoana fizică Chirilov A. A fost depistat că apele în bazin corespund clasei de calitate I-IV.
- S.A. „Leovin”, Fabrica de vin. Probele au fost prelevate la intrare și ieșire. Conținutul supranormă s-a constatat la CCO_{Cr} – de 1,1 ori, la CBO₅ – de 1,1 ori; materii în suspensie – de 1,2 ori.

Controlul scurgerilor apelor meteorice de pe teritoriul întreprinderilor

Un volum impunător de poluanți, în special produse petroliere, pătrund în apele naturale prin scurgerile meteorice de pe teritoriul zonelor urbane și industriale.

Pentru evaluarea calității scurgerilor meteorice au fost prelevate probe de pe teritoriul a 70 întreprinderi în zona de Nord a republicii, 227 unități economice și 90 stații PECO ale întreprinderii ÎM „Tirex Petrol” SA din zona centrală, 10 unități economice și 10 PECO în zona de sud. Probe reprezentative au fost prelevate în timpul precipitațiilor atmosferice și s-au determinat concentrațiile de suspensii și produse petroliere. Rezultatele investigațiilor efectuate denotă o încărcare a apelor uzate evacuate de pe teritoriile întreprinderilor cu produse petroliere și suspensii peste limitele admisibile. Conținutul produselor petroliere și a materiei în suspensie la întreprinderile din mun. Chișinău variază respectiv de la 1,6 mg/dm³ până la 3,6 mg/dm³ și 26,4 mg/dm³ până la 48,6 mg/dm³.

În probele de apă meteorică prelevate la stațiile PECO a ÎM „Tirex Petrol” SA din mun. Chișinău, r-nele Criuleni, Orhei, Telenești, Strășeni, Călărași, Ungheni, Ialoveni, Hâncești, Anenii-Noi, Căușeni, Leova, Basarabeasca, Ștefan-Vodă, Cahul, Fălești, Glodeni, Râșcani, Edineț, Dondușeni, Soroca, Ocnița conținutul de produse petroliere și materie în suspensie variază respectiv: 0,42 – 3,8 mg/dm³ și 12,3 – 38,9 mg/dm³. Toate stațiile PECO au bazine de acumulare a apelor meteorice, ce exclude deversarea directă în corpurile de apă.

Lipsa sistemelor de epurare prealabilă a apelor meteorice la majoritatea întreprinderilor prezintă un pericol serios pentru mediul ambiant (Rapoartele anuale ale CIE AE Chișinău, Bălți, Cahul).

Concluzii

Rezultatele investigațiilor efectuate pe parcursul anului 2017 demonstrează că:

1. Eficacitatea funcționării stațiilor de epurare pe întreg teritoriul țării nu s-a schimbat esențial comparativ cu a. 2016. Eficacitatea de epurare a conținutului de NH₄⁺, MS, CCO și CBO₅ este foarte joasă la majoritatea stațiilor. Volumele insuficiente de ape reziduale recepționate și, prin urmare, concentrația excesivă de nocivități dereglează funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare al stațiilor. Comparativ cu anul 2016 în anul 2017 la SEB „Chișinău” eficacitatea de îndepărtare a ionilor de amoniu s-a diminuat, însă eficacitatea de îndepărtare a materiei în suspensie, a consumului biologic de oxigen, a consumului chimic de oxigen s-a majorat.

2. Calitatea apelor de suprafață este la limita anilor precedenți, deci rămâne a fi poluată sursa principală de poluare fiind evacuările directe ale apelor uzate fără epurare sau insuficient epurate de la stațiile de epurare, iar în localitățile rurale lipsa stațiilor de epurare, aruncarea pe maluri a gunoierului de grajd și menajer, deversări a apelor uzate din gospodăriile sătești.

3. Evacuările de ape uzate fără epurare în fl. Nistru de la DAC, or. Soroca și ÎM „Șoldănești Service”, precum și evacuările directe a apelor uzate în r. Ichel din com. Ciorescu, de la SEB com. Cricova, r-nul Criuleni continuă să fie o problemă acută, care influențează negativ calitatea apelor acestor râuri. Poluarea apelor r. Bâc este un proces ce decurge de mai mulți ani. Apa la intrare în or. Chișinău, deja încărcată cu poluanți, se impurifică și mai intensiv în sectorul or. Chișinău. Râul Bâc în general este puternic poluat, în special cu substanțe organice biodegradabile, nutrienți, produse petroliere, detergenți anionici, care sunt prezenți în apele meteorice, apele reziduale urbane, preponderent habituale, fecaloid – menajere, deversate deseori fără vreo epurare prealabilă. În cazul unor anumiți poluanți autopurificarea nu mai poate avea loc, deoarece apele râului nu mai au puterea necesară de regenerare naturală. La poluarea apelor r. Bâc contribuie și SEB „Chișinău”, care deversează preponderent volume mari de apă neepurată în majoritatea cazurilor, astfel contribuind la poluarea r. Bâc la ieșire din sectorul orășenesc.

4. Stația de epurare a or. Cantemir nu funcționează deja de 8 ani. Evacuările directe a apelor uzate continuă să fie o problemă gravă pentru mediul ambiant.

5. Un volum impunător de poluanți, în special produse petroliere, pătrund în apele naturale prin scurgerile meteorice de pe teritoriul zonelor urbane și industriale. Lipsa sistemelor de epurare prealabilă a apelor meteorice la majoritatea întreprinderilor prezintă un pericol serios pentru mediul ambiant. Agenții economici nu întreprind măsuri pentru epurarea apelor meteorice, care continuă să fie o sursă de poluare semnificativă a apelor de suprafață.

6. Este necesar să fie continuat și în 2018 monitoringul apelor de suprafață, precum și controlul respectării de către agenții economici a normelor de deversare în apele meteorice și corpurile de apă, monitoringul surselor potențiale de poluare, cum ar fi stațiile de epurare, gunoiștile.

4. Analiza solului

În anul 2017 Centrele Investigații Ecologice ale AE Chișinău, AE Bălți și AE Cahul au activat conform planurilor de activitate și în conformitate cu situația operativă ecologică creată. Direcțiile principale ale activității:

- cercetări pedologice la obiectivele supuse poluării pentru calcularea prejudiciului;
- efectuarea cercetărilor pedologice la obiectele de construcții pentru asigurarea folosirii raționale a resurselor funciare, decopertarea preventivă a stratului fertil de sol;
- efectuarea monitoringului terenurilor agricole situate în aval de Poligonul de Depozitare a Deșeurilor Solide (PDDS) din s. Crețoaia, r-nul Anenii-Noi pentru prevenirea impactului ecologic;
- monitorizarea calității solului, acumularea datelor analitice necesare pentru elucidarea și redresarea situației create;
- analiza solului pentru determinarea gradului de poluare cu produse petroliere la stațiile de alimentare cu combustibil (SAC):

În total au fost prelevate 2275 probe de sol și s-au efectuat 11 740 analize chimice, inclusiv CIE AE Bălți – 1189 probe și 6088 analize, CIE AE Chișinău – 737 probe și 2352 analize, CIE AE Cahul – 349 probe și 3300 analize. Au fost întocmite 324 rapoarte de încercări ale investigațiilor analitice, inclusiv CIE AE Bălți – 84 rapoarte, CIE AE Chișinău – 153 rapoarte, CIE AE Cahul – 87 rapoarte.

Cercetările pedologice efectuate pentru calcularea prejudiciului în cazul poluării solului cu substanțe chimice și deteriorării stratului de sol fertil în urma lucrărilor de construcție

De către CIE AE Bălți au fost efectuate 11 cercetări în cazul poluării solului cu substanțe chimice:

1. La solicitarea Agenției Ecologice Bălți și IE Sângerei:

- 1.1. Au fost prelevate probe de sol de pe terenul aferent Gunoiștii orășenești Bălți în apropierea bazinului de acumulare a apelor reziduale pe suprafața de 1000 m². Rezultatele analizelor denotă faptul că solul este extrem de salinizat cu săruri solubile și poluat cu nitrați.

- 1.2. S-au prelevat probe de la depozitul DMS al mun. Bălți din com. Țambula, r-nul Sângerei. Suprafața – 19,5533 ha. Rezultatele analizelor denotă ca solul nu este poluat, conținutul nitraților este în limitele admisibile.
- 1.3. S-au prelevat probe de sol pe proprietatea privată, NC 743.6208.180, s. Coșcodeni, raionul Sângerei. Suprafață – 1500 m², s-a determinat tipul solului: Aluvisol stratificat cu profil humifer foarte puternic profund, sub-moderat humifer, lut argilă pe lut argilă. Investigațiile de laborator efectuate denotă că conținutul humusului s-a micșorat în comparație cu proba control (S-1) în stratul de sol 0-20 cm.

Rezultatele au fost expediate inspectorilor.

2. La solicitarea Agenției Ecologice Bălți și Secției Urmăririi Penale (SUP), mun. Bălți:

- 2.1. Au fost prelevate probe de sol de pe platforma depozitării deșeurilor, terenul bazinului antiincendiar de acumulare cu apă presupus poluat cu substanțe chimice în apropierea platformei str. Ștefan cel Mare, 191, mun. Bălți. Rezultatele analizelor denotă ca solul nu este salinizat, conținutul rezidului și a nitraților este cuprins în limite admisibile. Solul nu este poluat.

3. La solicitarea Inspecției ecologice Telenеști:

- 3.1. S-au prelevat probe de pe terenul unde a fost construită minihidrocentră în albia râului Răut, hotarul s. Brânzeni, s. Ordășei, s. Pistruieni, r-nul Telenеști. Pe suprafața de 200 m² solul a fost depozitat pe terenul aferent al albiei r. Răut. Conținutul humusului s-a micșorat în comparație cu controlul. S-a calculat prejudiciul care constituie 106 392 lei.

Rezultatele au fost expediate inspectorilor IE Telenеști.

4. La solicitarea Inspectoratului Ecologic de Stat:

- 4.1. Au fost prelevate probe în apropierea carierei neautorizate „Hârtopul”, localității Hăncăuți, raionul Edineț, teren presupus poluat cu argilă. Din probele prelevate în urma cercetărilor efectuate s-a determinat tipul solului: Cernoziom obișnuit cu profil humifer moderat profund, moderat humifer, lut argilă pe lut argilă. S-a constatat faptul, ca conținutul humusului a scăzut în urma lucrărilor neautorizate de excavare a argilei. S-a calculat prejudiciul care constituie 15 480 lei.

5. La solicitarea Inspecției Ecologice Râșcani:

- 5.1. Au fost prelevate probe de pe terenul, presupus poluat cu substanțe chimice, terenul gunoștii neautorizate a APL, s. Corlăteni, raionul Râșcani. Rezultatele analizelor denotă ca solul nu este salinizat, conținutul rezidului fix și nitraților este în limitele admisibile. Solul nu este poluat.
- 5.2. Au fost prelevate probe de pe terenul public, NC 715.01150329 APL, satul Șaptebani, raionul Râșcani, construcția neautorizată a bazinului de acumulare a apei pe suprafața de 800 m². A fost determinat tipul solului: Cernoziom

carbonatic cu profil humifer moderat profund, moderat humifer, lut argilă pe lut argilă. În probele prelevate unde a fost excavat solul, conținutul humusului s-a micșorat în comparație cu probele de control de 3,2 ori.

- 5.3. Au fost prelevate probe pe terenul privat Igor Cernogal, s. Șaptebani, raionul Râșcani. În baza rezultatelor s-a determinat tipul solului: Aluvisol stratificat carbonatic cu profil humifer puternic profund, humifer, lut argilă pe lut argilă. În probele prelevate pe terenul unde s-a excavat solul conținutul humului s-a micșorat. Rezultatele au fost expediate inspectorilor.

6. La solicitarea Inspecției Ecologice Fălești:

- 6.1. Au fost prelevate probe din 7 sonde de pe terenul presupus poluat cu produse petroliere ca urmare a accidentului rutier pe suprafața de 50 m² la trecerea căii ferate, km 72 – Ungheni–Bălți, 60 m spre s. Răuțel. Rezultatele analizelor denotă ca solul este poluat cu produse petroliere. Rezultatele au fost expediate inspectorilor pentru calcularea prejudiciului cauzat mediului.

7. La solicitarea Inspecției Ecologice Briceni:

- 7.1. S-au prelevat probe de pe terenul din apropierea STI Briceni, s. Corjeuți zona riverană a râulețului Lopatinca. În baza rezultatelor obținute s-a determinat tipul solului: Antrosol decopertat-copertat cu profil humifer semiprofund, moderat humifer, lut nisip pe lut nisip. În probele prelevate pe malul drept al r. Lopatinca conținutul humusului a scăzut.

Rezultatele au fost expediate inspectorilor pentru calcularea prejudiciului.

8. La solicitarea ÎP „Izvoaraș”, s. Corlăteni, raionul Râșcani:

- 8.1. S-au prelevat probe de pe terenul agricol arendat de la Primăria Corlăteni, raionul Râșcani. Suprafața este de 170 ha, la plângerea proprietarilor terenurilor individuale, de miros neplăcut de la terenul agricol aferent, unde s-au introdus îngrășăminte organice. S-a depistat poluarea solului cu nitrați pe sectorul dat, depășire LMA la nitrați este de 10,4-19,8 ori.

Rezultatele au fost expediate inspectorilor pentru calcularea prejudiciului.

9. La solicitarea DGT „Nord” a CNA, mun. Bălți:

- 9.1. S-au prelevat probe de pe terenul aferent al poligonului de depozitare a deșeurilor or. Biruința, raionul Sângerei. Suprafața poligonului – 23 000 m².

Rezultatele analizelor denotă ca solul nu este salinizat, conținutul reziduiului fix și nitraților este în limitele admisibile. Solul nu este poluat.

**De către CIE AE Chișinău au fost efectuate 11 cercetări
în cazul poluării solului cu substanțe chimice**

1. La solicitarea Inspectoratului Ecologic de Stat:

- 1.1 S-au prelevat 9 probe de sol de pe terenul poluat cu deșeuri animaliere din s. Cimișeni, r-nul Criuleni de către SRL „Irida”. Conform analizelor, s-a con-

statat că solul a fost poluat cu ioni de amoniu (NH_4^+) și săruri solubile – gradul de poluare este slab și moderat poluat. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul, care constituie 169 314,83 lei.

- 1.2 La solicitarea IES au fost prelevate 6 probe de sol de pe terenul agricol din extravilanul s. Bardar, r-nul Hâncești, proprietar Tonu Mihail, unde s-au deversat neautorizat ape uzate industriale din bazinul de acumulare a apelor uzate al abatorului de păsări. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 40 028,76 lei.
- 1.3 La solicitarea IES au fost prelevate 6 probe de sol de pe terenul poluat cu deșeuri organice acumulate în urma procesului de creștere a ciupercilor din s. Brănești, r-nul Orhei, beneficiar SRL „Pasana”. S-au efectuat analizele și s-a constatat că solul este slab poluat cu săruri solubile și ioni de amoniu. S-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 19718,68 lei.
- 1.4 La solicitarea IES au fost prelevate 27 probe de sol de pe terenul poluat cu ape uzate menajere ce aparține SRL „Prestigiu Brend”, trupul de pădure „Ciocana Veche”, parcela nr. UA 54, s. Colonița. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 15882,37 lei.
- 1.5 La solicitarea IES au fost prelevate 8 probe de sol de pe terenul poluat cu ape uzate din or. Comrat, r-nul Comrat. S-au efectuat analizele și s-a constatat că solul este slab poluat cu ioni de amoniu și săruri solubile până la adâncimea de 20 cm.

2. La solicitarea Agenției Ecologice Chișinău:

- 2.1 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate 6 probe de sol de pe terenul din gospodăria persoanei fizice Donciu Elena pentru determinarea pH, reziduu uscat, ionilor de amoniu.
- 2.2 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate probe de sol de pe terenul poluat cu produse petroliere cu suprafața de 1 m² din str. I. Dumeniuc, 26 în urma scurgerii uleiului de la automobilul persoanei fizice Ivasiuc Anastasia. Conform analizelor s-a constatat că solul este slab poluat, iar prejudiciul calculat constituie 30,76 lei.
- 2.3 La solicitarea AE Chișinău s-au prelevat 8 probe de sol din str. Ștefan cel Mare 100, or. Vadul lui Vodă de pe terenul unde au fost deversate ape uzate din colectorul ce aparține SRL „C&D Succes”. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 4519,38 lei.
- 2.4 La solicitarea AE Chișinău s-au prelevat 6 probe de sol de pe terenul gunoștii neautorizate din or. Durlești, mun. Chișinău unde au fost depozitate materiale de construcție și deșeuri de altă natură. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul care constituie 655 776,00 lei.
- 2.5 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate 4 probe de pe terenul depozitat cu deșeuri de construcție din str. Calea Dacilor, mun. Chișinău de către persoana fizică Grosu Ion. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 950,39 lei.

3. La solicitarea Inspecției Ecologice Cimișlia:

- 3.1 La solicitarea IE Cimișlia au fost prelevate 6 probe de pe terenul poluat cu ape uzate deversate din colectorul de ape uzate al întreprinderii ÎM. „Servicii Publice Cimișlia”. Conform analizelor s-a constatat că solul a fost poluat cu ioni de amoniu (NH_4^+) și săruri solubile – gradul de poluare este poluat. S-a calculat prejudiciul, care constituie respectiv 24 629,03 lei.
- 3.2 La solicitarea IE Cimișlia au fost prelevate 6 probe de pe terenul poluat cu ape uzate deversate de la stația de pompare a apelor uzate nr. 1 a întreprinderii SRL „Făclia”, or. Cimișlia.. Conform analizelor s-a constatat că solul a fost poluat cu ioni de amoniu (NH_4^+) și săruri solubile – gradul de poluare este moderat poluat. S-a calculat prejudiciul, care constituie respectiv 9413,76 lei.
- 3.3 La solicitarea IE Cimișlia au fost prelevate probe de pe terenul poluat cu ape uzate deversate din colectorul de ape uzate din str. A. Lăpușneanu, or. Cimișlia, beneficiar SRL „Făclia”. Conform analizelor s-a constatat că solul a fost poluat până la adâncimea de 20 cm cu ioni de amoniu (NH_4^+) și săruri solubile – gradul de poluare este moderat poluat. S-a calculat prejudiciul, care constituie 21 325,84 lei.
- 3.4 La solicitarea IE Cimișlia s-au prelevat 3 probe din drumul de acces, s. Munteni, com. Lipoveni, unde a fost deversată pe suprafața solului o soluție de sulfat de cupru de către persoana fizică Valcovschi Serghei. Conform analizelor nu s-a constatat prezența sărurilor solubile, sulfatilor, deoarece probele au fost prelevate după precipitațiile atmosferice abundente în urma cărora sulfatul de cupru s-a dizolvat și s-a infiltrat în sol.
- 3.5 La solicitarea IE Cimișlia au fost prelevate 10 probe de sol de pe terenul poluat cu ape uzate de la stația de pompare și din căminul de vizită gestionate de către ÎM „Servicii Publice Cimișlia”, or. Cimișlia. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 781,68 lei.

4. La solicitarea Inspecției Ecologice Orhei:

- 4.1 La solicitarea IE Orhei au fost prelevate 4 probe de sol de pe terenul poluat cu ape uzate din colectorul de ape uzate din or. Orhei, beneficiar Regia „Apă Canal Orhei”. S-au efectuat analizele și s-a constatat că solul este slab-poluat cu săruri solubile și ioni de amoniu. S-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 2 736,56 lei.

5. La solicitarea Inspecției Ecologice Anenii-Noi:

- 5.1 La solicitarea IE Anenii-Noi au fost prelevate 6 probe de sol de pe terenul agricol, unde s-a produs deversarea levigatului de la poligonul de deșuri menajere a mun. Chișinău, s. Țânțăreni, r-nul Anenii-Noi. S-au efectuat analizele și s-a constatat că gradul de poluare a solului este slab-poluat până la adâncimea de 20 cm. S-a calculat prejudiciul care constituie 3563,97 lei.

De către CIE AE Chișinău au fost efectuate 17 cercetări în cazul deteriorării stratului de sol fertil în urma efectuării lucrărilor de construcție

1. La solicitarea Inspectoratului Ecologic de Stat:

- 1.1 La solicitarea IES au fost prelevate 3 probe de sol în spațiile verzi din șos. Hâncești, mun. Chișinău, pădure-parc „Schinoasa”, terenul cu nr. cadastral 0100201953. Conform analizelor de laborator s-a constatat că pe terenul dat a fost depozitat sol antropic amestecat cu pietriș, iar sub acest strat se află stratul de sol fertil cu grosimea de 20 cm.
- 1.2 La solicitarea IES s-au prelevat 3 probe de sol de pe terenul erodat prin deversarea apei din bazinul acvatic ce aparține persoanei fizice Jereghi Victor, s. Bulboaca, r-nul Anenii Noi. S-a constatat că solul a fost erodat, iar prejudiciul calculat constituie 15 456 lei.

2. La solicitarea Agenției Ecologice Chișinău

- 2.1 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate 4 probe de sol din locul excavării neautorizate de către SRL „IMC Groupe” a rădăcinilor de copaci împreună cu stratul de sol fertil din fâșia de protecție a bazinului de acumulare „Ghidighici”. Prejudiciul calculat constituie 2 668,00 lei.
- 2.2 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate 4 probe de sol din locul excavării neautorizate efectuate de către persoana fizică Ioxa Ivan. Prejudiciul calculat constituie 6888,00 lei.
- 2.3 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate probe de sol de pe terenul excavat neautorizat din str. Bucovinei, mun. Chișinău, beneficiar SRL „Fraî Construct”. Prejudiciul calculat constituie 6868,80 lei.
- 2.4 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate 6 probe de sol din excavarea neautorizată efectuată de SRL „Sioma Trans”, str. M. Drăgan, 40, mun. Chișinău. Conform analizelor s-a constatat că procentul mediu de humus este de 1,01%, iar componența granulometrică – luto-argilos. S-a calculat prejudiciul care constituie 5148,00 lei.
- 2.5 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate 5 probe de sol din excavarea neautorizată a unui bazin acvatic din str. Uzinelor, mun. Chișinău, beneficiar SRL „Mega Gold”. Conform analizelor s-a constatat că procentul mediu de humus este de 2,15%, iar componența granulometrică – luto-argilos. S-a calculat prejudiciul care constituie 300 499,20 lei.
- 2.6 La solicitarea AE Chișinău s-au prelevat 6 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat de către SRL „Turboenergy Power”, str. T. Vladimirescu – bd. Renașterii, mun. Chișinău. Prejudiciul calculat constituie 4590,00 lei.
- 2.7 La solicitarea AE Chișinău s-au prelevat 3 probe de sol de pe terenul pentru construcția parcării auto din str. Alba Iulia 200/6, mun. Chișinău. S-au efectuat analizele și s-a constatat că stratul de sol fertil lipsește, solul este antropic.
- 2.8 La solicitarea AE Chișinău s-au prelevat 4 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat de către persoanele fizice Toma Victor și Madan Ion,

- s. Humulești, com. Bubuieci, mun. Chișinău. Prejudiciul calculat constituie 1 125,60 lei.
- 2.9 La solicitarea AE Chișinău au fost prelevate 2 probe din excavarea neautorizată a șanțului de către persoana fizică Nagornâi Cristian, str. Starostenco, mun. Chișinău. Prejudiciul calculat constituie 306 lei.
3. La solicitarea Inspecției Ecologice Hâncești:
- 3.1 La solicitarea IE Hâncești au fost prelevate 5 probe de sol de pe terenul adiacent bazinului acvatic din s. Anini, r-nul Hâncești, beneficiar Rotaru Vasile pentru determinarea bonității solului. Conform analizelor solul reprezintă ca tip sol aluvial molic cu nota de bonitate 85. Totodată s-a calculat prejudiciul cauzat resurselor de sol, care constituie 1 624 623 lei.
- 3.2 La solicitarea IE Hâncești s-au prelevat 17 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat de către SRL „Evrasccon Europe”, or. Hâncești, traseul R34 Hâncești-Leova-Cahul. Conform analizelor de laborator s-a constatat că stratul de sol fertil deteriorat este de 80 cm. Prejudiciul calculat constituie 36 288,00 lei.
4. La solicitarea Inspecției Ecologice Strășeni:
- 4.1 La solicitarea IE Strășeni s-au prelevat 7 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat de către persoana fizică Albu Nicolae, s. Gălești, r-nul Strășeni. Prejudiciul calculat constituie 2150,40 lei.
- 4.2 La solicitarea IE Strășeni au fost prelevate 3 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat de către persoana fizică Sandu Grigore, s. Gheleuza, r-nul Strășeni. Prejudiciul calculat constituie 1638,00 lei.
- 4.3 La solicitarea IE Strășeni s-au prelevat 6 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat de către persoana fizică Cazacu Constantin, s. Tătărești, r-nul Strășeni. Conform analizelor de laborator s-a constatat că stratul de sol fertil este de 100 cm. Prejudiciul calculat constituie 61200 lei
5. La solicitarea Inspecției Ecologice Căușeni:
- 5.1 La solicitarea IE Căușeni au fost prelevate 4 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat, adiacent canalului de irigare, beneficiar G.Ț. „Antonevici”, s. Fârlădeni, r-nul Căușeni. Prejudiciul calculat constituie 5 692,50 lei.

Cercetările pedologice efectuate la obiectivele de construcții pentru determinarea grosimii stratului de sol fertil și decopertarea lui prealabilă

Întru respectarea cerințelor Codului funciar privind folosirea rațională a solului fertil decopertat prealabil lucrărilor de construcție pe parcursul a. 2017 la solicitarea beneficiarilor și indicațiilor inspectorilor au fost efectuate investigații analitico-ecologice în baza cărora s-au elaborat concluzii pedologice.

De către CIE AE Bălți s-au efectuat cercetări pedologice și s-au elaborat concluzii pedologice pentru 70 terenuri alocate sub construcții. Volumul total de sol necesar de decopertat de pe terenurile alocate sub construcții capitale, conform datelor analitice, a con-

stituit în anul 2017 – 497 544,1 m³ de pe suprafața de 647 452,5 m², inclusiv în mun. Bălți – 123 611 m³ de pe suprafața de 124 434 m²; Drochia – 1 953,4 m³ de pe suprafața de 2094 m²; Glodeni – 336 m³ de pe suprafața de 336 m²; Râșcani – 279 959,3 m³ de pe suprafața de 308 510 m²; Fălești – 13 779,2 m³ de pe suprafața de 21 305,8 m²; Dondușeni – 490 m³ de pe suprafața de 700 m²; Florești – 30 533,3 m³ de pe suprafața de 30 183,7 m²; Briceni – 14 354,9 m³ de pe suprafața de 16 873 m²; Sororca – 15 418 m³ de pe suprafața de 17 768 m²; Edineț – 17 109 m³ de pe suprafața de 125 248 m² (Raportul CIE AE Bălți, 2017).

De către CIE AE Chișinău s-au efectuat cercetări pedologice și s-au elaborat concluzii pentru 82 terenuri alocate sub construcții, inclusiv 35 cercetări pedologice ale terenurilor de construcție situate în mun. Chișinău, 47 cercetări pedologice ale terenurilor de construcție situate în teritoriul IE raionale și 25 cercetări pedologice la construcția rețelelor de apeduct și canalizare în zona rurală. S-a constatat, că la majoritatea obiectelor de construcție din raza or. Chișinău stratul de sol fertil lipsește, solul este reprezentat prin sol antropic. La obiectele de construcție din teritoriul IE raionale situate în intravilan solul fertil lipsește, iar la obiectivele situate în extravilan grosimea stratului de sol fertil variază de la 10 cm până la 120 cm. Solul fertil decopertat s-a utilizat pentru amenajarea ulterioară a terenurilor aferente construcțiilor (Raportul CIE AE Chișinău, 2017).

CIE AE Cahul a efectuat 31 cercetări pedologice ale terenurilor alocate sub construcții din teritoriul mun. Cahul, r-nelor Taraclia, Cantemir, Leova, Ceadâr-Lunga. Grosimea stratului de sol fertil a variat de la 20 cm până la 60 cm. Volumul total al solului fertil decopertat a constituit 75 248,60 m³ de pe o suprafață de 107 461,00 m². Solul fertil decopertat s-a utilizat pentru amenajarea ulterioară a terenurilor aferente construcțiilor. (Raportul CIE AE Cahul, 2017).

Poligonul de Depozitare a Deșeurilor Solide (PDDS) din s. Crețoaia, r-nul Anenii-Noi

Pentru evaluarea prejudiciului cauzat solului terenurilor adiacente în cazul eventualelor scurgeri ale deșeurilor toxice lichide de la PDDS din s. Țânțăreni, r-nul Anenii-Noi probele de sol au fost prelevate din teritoriul a 3 terasamente situate aval de digul poligonului și de pe câmpul arabil adiacent, care servește ca fon de comparare. Conform analizelor efectuate s-au depistat depășiri neesențiale în probele prelevate de pe terase comparativ cu probele fon la conținutul de amoniu, nitrați și reziduu uscat, conținutul lor nu depășește CMA admisibilă (**Tabelul 7**).

Scurgeri ale filtratului și drenajului de pe teritoriul poligonului la momentul prelevării probelor nu au fost observate.

(Tabelul 7)

Nr.	Indicele determinat	Fond	Terasa nr. 1		Terasa nr. 2		Terasa nr. 3		Teren agricol situat în aval de gunoiște	
			mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.
1.	Amoniu (NH₄⁺)	mg/kg	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.
	(10-20) cm.	8,60	12,40	1,44	11,46	1,52	10,84	1,26	10,08	1,17
	(20-40) cm.	7,30	11,20	1,73	10,40	1,42	10,22	1,40	9,40	1,29
	(40-60) cm.	6,20	10,18	1,64	10,06	1,62	9,80	1,58	8,50	1,37

2.	Nitrați (NO₃)	mg/kg	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.		
	(10-20) cm.	1,20	4,30	3,58	3,84	3,20	0,98	1,36	3,40	2,83
	(20-40) cm.	0,98	3,28	3,35	2,75	2,81	0,94	1,34	2,96	3,02
	(40-60) cm.	0,84	2,62	3,12	2,50	2,98	0,87	1,28	2,44	2,90
3.	pH									
	(10-20) cm.	7,6	8,0		7,8		7,8		7,6	
	(20-40) cm.	7,4	7,9		7,8		7,7		7,6	
	(40-60) cm.	7,4	7,9		7,7		7,6		7,4	
4.	reziduu fix	%	%	dep.max.	%	dep.max.	%	dep.max.	%	dep.max.
	(10-20) cm.	0,048	0,052	1,08	0,064	1,33	0,045	-	0,050	1,04
	(20-40) cm.	0,037	0,041	1,11	0,044	1,19	0,033	-	0,046	1,24
	(40-60) cm.	0,024	0,037	1,54	0,032	1,33	0,011	-	0,032	1,33

Monitorizarea calității solului, date analitice necesare pentru elucidarea și redresarea situației

1. S-a efectuat controlul a 21 stații PECO din zona de sud:

- 1.1. mun. Cahul – SRL „Tehcomplos-Petrol” – 3 stații PECO; SRL „Rapira” – 1 stație PECO
- 1.2. r-nul Cantemir – SRL „Djaial” – 1 stație PECO;
- 1.3. r-nul Taraclia – SRL „PSV Pecotrans” – 4 stații PECO,
- 1.4. UTA Gagauzia, or. Ceadâr-Lunga – SRL „Lukoil Moldova” – 2 stații PECO; SRL „Derilor” – 1 stație PECO;
- 1.5. r-nul Basarabeasca – SRL „Fortress” – 1 stație PECO;
- 1.6. r-nul Leova – SRL „PentaOil” – 2 stații PECO; ÎM „Tirex-Petrol” – 1 stație PECO.

Rezultatele analizelor demonstrează că la adâncimea de până la 100 cm sunt prezente produse petroliere. Conținutul produselor petroliere variază de la 176 mg/kg până la 925 mg/kg, dar nu a depășit limita admisibilă (Raportul CIE AE Cahul, 2017).

Încercări interlaboratoare

1. La solicitarea Serviciului Hidrometeorologic de Stat pentru comparări interlaboratoare s-a analizat proba de control pentru următorii indici: humus, pH (H₂O), NH₄, K₂O, Ca și Mg (formele de schimb). Conform calculelor efectuate eroarea relativă nu depășește limita stabilită de standard.
2. S-au efectuat analize în probele de control pentru antrenamentul Rețelei Naționale de Observare și Control de Laborator pentru indicii: humus, pH și reziduu fix. Rezultatele analizelor au fost comparate cu rezultatele obținute de CIE AE Bălți și CIE AE Cahul. Calculele efectuate demonstrează că eroarea nu depășește limita stabilită de standard. Rezultatele antrenamentului au fost transmise Direcției Situații Excepționale, mun. Chișinău.

Concluzii și propuneri

1. Cercetările pedologice ale obiectivelor de construcții în anul 2017 demonstrează, că solul terenurilor de construcției reprezintă atât diferite tipuri de cernoziomuri, cât și soluri antropice replantate cu grosimi diferite ale stratului fertil în medie de 10-100 cm. Aceasta impune necesitatea de a efectua cercetări pedologice la fiecare teren alocat sub construcție pentru a concretiza grosimea stratului de sol fertil necesar de a fi decopertat conform legislației ecologice.
2. În decursul anului au fost depistate cazuri de poluare excepțională a solului cu depășiri ale normelor CMA la conținutul de: amoniu, săruri solubile, produse petroliere. Această denotă faptul că agenții economici de multe ori încalcă legislația ecologică în ceea ce privește protecția resurselor funciare.
3. Pentru evaluarea impactului asupra mediului ambiant în cazul eventualelor scurgeri de la Poligonul de Depozitare a Deșeurilor Solide din s. Crețoaia, r-nul Anenii-Noi este necesar de a continua cercetarea solului terenurilor agricole situate în aval. Totodată este necesară cercetarea terenurilor aferente gunoiștilor neautorizate pentru a depista cazuri de poluare a solului.
3. Este necesară o conlucrare mai activă a specialiștilor CIE cu Inspecțiile Ecologice Raionale în ceea ce privește cercetarea terenurilor alocate sub construcții, evaluarea prejudiciului în cazuri de poluare a solului.
4. În scopul promovării comparărilor interlaboratoare, ca un instrument pentru demonstrarea competenței personalului, au fost efectuate încercări interlaboratoare. Calculele efectuate demonstrează ca erorile relative nu depășesc limita stabilită de standardele utilizate pentru încercările de laborator. Pentru a demonstra competența tehnică și credibilitatea laboratorului este benefică colaborarea cu alte instituții de profil, precum și participarea la încercări-teste de competență ale probelor propuse de către organismele internaționale de certificare.

Notă: *Tabelele au o numerație unică pentru capitolul respectiv, iar figurile – pentru fiecare paragraf al acestuia.*

IX. ASISTENȚA JURIDICĂ ȘI COMBATerea CONTRAVENTIILOR DE MEDIU

Igor PȘENICINÎ,

Șef, Secția juridică, Inspectoratul Ecologic de Stat

1. Introducere

Combaterea contravențiilor de mediu, curmarea (stoparea) lor, stabilirea autorilor faptelor contravenționale comise, sancționarea celor care au comis aceste fapte cu vinovăție, aplicarea măsurilor de resocializare a contravenienților, identificarea cauzelor și condițiilor care favorizează săvârșirea contravențiilor și eliminarea lor sunt sarcini prioritare ale organelor statale și celor nestatale abilitate în acest domeniu.

Procesul de combatere a contravențiilor de mediu include în sine realizarea a două blocuri de obligații și drepturi: pe de o parte, cetățenii au datoria de a respecta legea, de a se conforma prevederilor legislației contravenționale, iar, pe de altă parte, organele statale sunt abilitate să protejeze legislația și să combată contravenționalitatea.

În viziunea noastră pot fi identificate următoarele forme de activități privind combaterea contravențiilor:

- prevenirea faptelor contravenționale și stoparea (curmarea) raporturilor juridice de conflict la o etapă cât mai precoce;
- cercetarea cazului contravențional și aplicarea față de persoana care l-a comis cu vinovăție a măsurilor de constrângere statală;
- activitatea privind resocializarea contravenientului.

Astfel, combaterea contravențiilor de mediu constituie un proces social permanent, care presupune aplicarea unor măsuri cu caracter social, cultural, economic, politic, administrativ și juridic, având menirea să prevină săvârșirea faptelor antisociale prin identificarea, neutralizarea și înlăturarea cauzelor fenomenului contravențional.

Drept urmare, acest fenomen nu poate fi extirpat, însă poate fi și trebuie diminuat atât printr-un control riguros, prin aplicarea unor măsuri de prevenire, cât și prin depistarea nemijlocită a actelor de contravenție și tragerea la răspundere contravențională a vinovaților în temeiul legislației.

Realitatea ne demonstrează că combaterea contravențiilor de mediu poate fi eficientă doar în comun cu un complex de măsuri de prevenire la desfășurarea cărora e necesar de a nu admite formalism pentru a evita o respingere a acestora de către societate.

2. Cauze contravenționale examinate de autoritățile competente în baza proceselor-verbale încheiate de Agențiile și Inspecțiile Ecologice ale IES (Tabelul 1)

Pe parcursul anului 2017 inspectorii Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor sale teritoriale au încheiat și înaintat spre examinare altor autorități competente 133 procese-verbale cu privire la contravenție, după cum urmează: Comisiilor administra-

tive ale autorităților publice locale – 64, Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale – 31, Instanțelor de Judecată – 20, Inspectoratelor de Poliție – 17, Organelor Procuraturii – 1.

Astfel, din 133 de materiale remise autorităților competente au fost examinate 68 de cauze, în proces de examinare fiind 49 de cauze.

În baza materialelor examinate au fost aplicate amenzi în sumă de 82360 lei, fiind încasate în total 30470 lei, în 21 de cazuri au fost aplicate avertismente, iar 10 cauze au fost încetate.

3. Cauze contravenționale examinate de IES în baza materialelor proprii, precum și a celor parvenite de la ați agenți constatatori (Tabelul 2)

IES pe parcursul anului 2017 a exercitat controlul de stat privind respectarea de către primării, persoanele juridice și fizice a prevederilor legilor și actelor normative în problemele de protecție a mediului și folosirii raționale a resurselor naturale.

Prin urmare, ținând cont de faptul că majoritatea cauzelor contravenționale sunt de competența organelor pentru protecția mediului, de către IES au fost constatate și examinate 4681 cauze contravenționale în baza proceselor-verbale proprii.

Procesele-verbale pe cauze contravenționale au fost încheiate și examinate de către inspectorii IES în baza prevederilor Capitolului IX din Codul Contravențional al Republicii Moldova „Contravenții în Domeniul Protecției Mediului”, fiind emise corespunzător 4668 decizii de aplicare a sancțiunilor contravenționale sub formă de amendă în sumă de 6 199 050 lei, fiind achitate în Bugetul de Stat timp de 72 ore – 2 752 175 lei, iar suma totală a amenzilor încasate în Bugetul de Stat constituind 2 782 220 lei, totodată au fost aplicate 10 sancțiuni sub formă de avertisment, iar 13 cauze sunt în curs de examinare.

De la Inspectoratele de poliție în adresa IES au parvenit spre examinare 815 procese-verbale cu privire la contravenții, fiind examinate 763 cauze, dintre care 690 de aplicare a sancțiunilor contravenționale sub formă de amendă în sumă de 572 890 lei, 5 de aplicare a sancțiunilor contravenționale sub formă de avertisment, 24 de declarare a proceselor-verbale nule, motivul fiind pentru acestea neconsemnarea în procesele-verbale a datelor și faptelor indicate la art. 443 din Codul Contravențional al R. Moldova și 44 de încetare a cauzelor contravenționale prin prisma art. 441 din Codul Contravențional al R. Moldova etc.

Totodată, IES a examinat 196 cauze contravenționale parvenite de la Întreprinderile Silvice ale Agenției „Moldsilva” și 13 cauze primite de la Organele Procuraturii, astfel în baza materialelor respective s-au aplicat 186 sancțiuni sub formă de amendă în sumă de 159 500 lei, fiind achitați 74 820 lei etc.

4. Totalizarea proceselor-verbale cu privire la contravenții pe articole (Tabelul 3)

În domeniul de competență a IES cele mai frecvente cazuri depistate de către inspec-tori au fost cele săvârșite ca urmare a încălcărilor regulilor de gestionare a deșeurilor; încălcării regimului de protecție a apelor; neefectuării plății pentru poluarea mediului; neîndeplinirii prevederilor legislației privind expertiza ecologică de stat și evaluarea impactului asupra mediului; tăierilor ilegale sau vătămării arborilor și arbuștilor etc.

Potrivit normelor Codului contravențional al R. Moldova de către agenții constata-tori au fost încheiate în total 4681 procese-verbale cu privire la contravenții pe diferite compartimente de mediu, iar descrierea pe articole este expusă în **Tabelul 3** care ur-mează.

5. Acțiuni civile privind recuperarea prejudiciului cauzat mediului înaintate instanțelor de judecată și rezultatele examinării acestora (Tabelul 4)

Inspectoratul Ecologic de Stat a înaintat spre examinare și încasare instanțelor de judecată 20 de acțiuni civile privind repararea prejudiciului cauzat mediului în valoare totală de 305463 lei, dintre care, în baza a 5 acțiuni s-au încasat 15 524 lei, 14 fiind în curs de examinare, iar o acțiune a fost respinsă.

6. Aspectul comparativ al activității

Comparând rezultatele activității în perioada anilor 2016 și 2017 putem menționa că în anul 2017 la capitolul protecția mediului înconjurător eficiența organelor de mediu a fost menținută la un nivel bun de executare a sarcinilor, reieșind din faptul că legislația a fost modificată, iar latura de aplicare a sancțiunilor față de reprezentanții domeniului privat al economiei a fost îndreptată spre o abordare mai consultativă în vederea acordării ajutorului agenților economici în realizarea obiectivelor sale în cadrul normelor legale.

Prin urmare, în 2017 IES a examinat cu 3791 procese-verbale cu privire la contravenții mai puțin, inclusiv în baza proceselor-verbale proprii, precum și a celor parvenite de la alți agenți constata-tori, fiind aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă cu 46 856 lei mai puțin, iar suma totală a amenzilor încasate a constituit cu 366 538 mai puțin.

În afară de aceste măsuri de constrângere în 2017, IES a efectuat un lucru conside-rabil în domeniul asigurării respectării de către persoanele juridice și fizice a legislației de mediu, precum a efectuat și activități social-ecologice de conștientizare a publicului larg în vederea protecției mediului.

7. Conlucrarea cu organele de drept

Inspectoratul Ecologic de Stat pe parcursul anului 2017 a conlucrat cu organele procuraturii și organele afacerilor interne în privința stării ecologice, depistării contravențiilor de mediu și lichidării derogărilor de la legislație pe teritoriul republicii, cât și la identificarea și sancționarea persoanei/persoanelor vinovate de săvârșirea faptelor ilicite.

8. Încheiere

Examinarea actelor normative prin care se stabilesc pentru sancționare contravenienții duce la constatarea, că în acest domeniu s-au acumulat și continuă să se acumuleze o multitudine de probleme controversate și de soluții greșite, toate indicând asupra încercărilor de sintetizare a unor orientări coerente în ceea ce privește politica de prevenire și combatere a fenomenului contravențional.

Majoritatea, dacă nu chiar totalitatea aspectelor negative, a actelor juridice sunt lipsite de logică. Aceasta se datorează faptului că, legiferarea nu a beneficiat și nu beneficiază de concepte juridice clare, științific fundamentate, care să permită definirea unor principii în această materie și care să împiedice abordările conjuncturale, derogările nejustificate și practicile neuniforme sau chiar contradictorii.

La moment se impune modificarea legislației de mediu în conformitate cu prevederile actelor internaționale, ameliorarea sistemului legislativ, înlăturarea contradicțiilor și ambiguităților, care au ca efect interpretarea dublă a legislației.

Mai mult, este primordial să se înțeleagă faptul, că reforma legislativă trebuie să contribuie la consolidarea statului de drept, la stabilitatea și securitatea vieții sociale, la eliminarea factorilor de risc ce duc la săvârșirea de contravenții prin simplificarea și corelarea normativă, eliminarea dublei interpretări, adoptarea unor acte normative care să reglementeze cadrul legal al activităților de prevenire și combatere a contravențiilor de mediu.

Uneori atitudinea inadecvată a organelor de drept influențează negativ asupra modului de prevenire a contravențiilor de mediu, iar efectul negativ se răsfrânge și asupra activității organelor pentru protecția mediului.

Principalele vulnerabilități care au grevat activitatea pe parcursul anului 2017, ca și în perioadele anterioare, au constat în lipsa unui cadru legal stabil și coerent pentru soluționarea cauzelor.

Unul din factorii pozitivi care au influențat activitatea pe parcursul acestui an a fost cooperarea la nivel local în ceea ce privește combaterea contravențiilor de mediu; conștientizarea, deși, de multe ori ne semnificativă a problemelor ce le poate provoca atitudinea incorectă față de mediu.

Întru realizarea efectivă și oportună a activității, se impun următoarele măsuri și inițiative:

- intensificarea activității pro-active a organelor de drept la depistarea contravențiilor de mediu;

- consolidarea constrângerilor instituționale prin îmbunătățirea cadrului legislativ, asigurarea unui sistem juridic independent și eficient care să asigure restabilirea reputației sale în percepția publică;
- înlocuirea indicatorilor cantitativi cu cei calitativi prin accentuarea statisticilor referitor la deciziile pronunțate și categoriile de sancțiuni aplicate;
- asigurarea unei independențe reale a organelor de drept implicate în investigarea nemijlocită a contravențiilor etc.

O îmbunătățire în fond a modului de activitate trebuie să aibă la bază, în primul rând, perfecționarea cadrului legislativ, în special, sub aspectul coerenței și stabilității.

Modificările frecvente ale actelor normative, normele incomplete, contradictorii și limbajul ambiguu provoacă dificultăți nu numai pentru inspectori, dar afectează și accesibilitatea reglementărilor în anumite domenii, generând practica judiciară neunitară din partea instanțelor.

Cauze contravenționale examinate de autoritățile competente în baza proceselor-verbale încheiate de organele pentru protecția mediului, anul 2017

Tabetul 1

Autoritățile competente care au soluționat cauzele contravenționale în baza proceselor-verbale încheiate de agenții constatatori din cadrul organelor de protecție a mediului	Procese-verbale înaintate spre examinare, (nr.)	Cauze în curs de examinare, (nr.)	Cauze examinate, (nr.)	Hotărâri de declarare a procesului-verbal, (nr.)	Hotărâri cu aplicarea sancțiunii – amendă				Hotărâri privind aplicarea avertismentului/ a orelor neremunerate, (nr.)/(nr. și ore)	Hotărâri de încetare a cauzei, (nr.)	Contestații depuse împotriva Hotărârii de încetare a cauzei, (nr.)	Contestații admise, (nr.)	Contestații respinse/în curs de examinare, (nr./nr.)
					Hotărâri emise, (nr.)	Suma spre încasare, (lei)	Suma încasată la Bugetul de Stat, (lei)	Suma încasată la Fondul ecologic local, (lei)					
Comisiile administrative <i>Primăriile localităților</i>	64	29	35	0	13	10260	3600	1450	21	1	0	0	0
Organele pentru control geologic și supraveghere minieră <i>Agencia pentru Geologie și Resurse Minerale</i>	31	10	21	7	14	50000	20500	750	0	0	0	0	0
Organele Procuraturii <i>Procuraturile raionale</i>	1	1	0	0	0	1000	0	0	0	0	0	0	0
Organele afacerilor interne <i>Inspectoratele de poliție</i>	17	16	1	0	1	1500	750	0	0	0	0	0	0
Instanța de judecată <i>Judecătoria raionale</i>	20	9	11	1	9	19600	970	2450	0	1	0	0	0
ÎN TOTAL:	133	49	68	8	37	82360	25820	4650	21	2	0	0	0

Cauze contravenționale examinate de către Inspectoratul Ecologic de Stat în baza proceselor-verbale proprii, precum și a celor parvenite de la alți agenți constatați, anul 2017

Tabelul 2

Autoritățile, organele de specialitate din care face parte agentul constatați	Procese-verbale primite spre examinare de la autorități (nr.)	Cauze în curs de examinare (nr.)	Cauze examinate (nr.)	Hotărâri de declarare a procesului-verbal nul (nr.)	Hotărâri de aplicare a sancțiunii sub formă de amendă				Hotărâri de aplicare a avertismentului (nr.)	Hotărâri de încetare a cauzei (nr.)	Conestațiile contravenientului sau a agentului Hotărârii (nr.)	Conestații admise (nr.)	Conestații respinse/ în curs de examinare (nr./nr.)
					Hotărâri emise (nr.)	Suma amenzilor aplicate cu virare la Fondul ecologic local (lei)	Suma amenzilor achitate la Fondul ecologic local timp de 72 ore (lei)	Suma totală a amenzilor încasate la Fondul Eco-logic local (lei)					
Organele pentru protecția mediului Agenția/Inspeția Ecologică	4681	13	4668	7	4651	6199050	2752175	2782220	10	0	62	13	15/34
Organele afacerilor interne Inspectoratele de Poliție	815	52	763	24	690	572890	233350	285310	5	44	8	2	/6
Agencia „Moldsilva” Întreprinderile silvice	196	7	189	13	173	149100	67425	69120	-	3	-	-	-
Organele procuraturii Procuratura raională	13	-	13	-	13	10400	4700	5700	-	-	-	-	-
Alte organe de specialitate RN „Pădurea Domnească”	1	-	1	-	1	2000	1000	1000	-	-	-	-	-
În total	5706	72	5634	44	5543	6849150	3058650	3148000	15	47	70	15	15/40

**Acțiuni civile privind recuperarea prejudiciului cauzat mediului înaintate instanțelor de judecată
și rezultatele examinării acestora pe parcursul anului 2017**

Tabelul 4

Instanțele de Judecată	Acțiuni civile înaintate		Acțiuni civile admise		Acțiuni civile respinse		Acțiuni civile în curs de examinare		Acțiuni civile în baza cărora s-a încasat suma prejudiciului	
	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Judecătoria Bălți	3	26880	1	4200	-	-	2	22680	1	4200
Judecătoria Chișinău, sediul Centru	1	144060	1	144060			1	144060		
Judecătoria Căușeni	1	10800	-	-	-	-	-	-	1	10800
Judecătoria Edineț	8	8176,78	3	524	-	-	5	7652,78	3	524
Judecătoria Cahul (IE Taraclia)	1	5773,4	1	5773,4	-	-	-	-	-	-
Judecătoria Cimișlia (sediul Central) IE Cimișlia	4	33716,31	3	31382,59	1	2333,72	3	31382,59	-	-
Curtea de Apel Comrat IE Cimișlia	1	47400	1	47400,00	-	-	1	47400,00	-	-
Judecătoria Cimișlia IE Leova	-	-	-	-	-	-	1	4174,2	-	-
Judecătoria Soroca	1	28656	1	28656	-	-	1	28656	-	-
TOTAL:	20	305463	11	261996	1	2333,72	14	286005,6	5	15524

X. POLITICI DE BUGET, FINANȚE ȘI SUPTOR LOGISTIC

Victoria CĂUȘU,
Șef, Direcția finanțe și logistică

Cuprins:

1. Asigurarea economico-financiară.
2. Suportul logistic al Inspectoratului Ecologic de Stat.

1. Asigurarea economico-financiară pentru 2017

Cheltuielile financiare pentru întreținere și funcționare a Inspectoratului Ecologic de Stat cu subdiviziunile sale teritoriale pentru anul 2017 au fost acoperite din următoarele surse financiare: finanțare de la buget, resursele Fondului Ecologic Național, resursele colectate de instituție („Încasări de la prestarea serviciilor cu plată”, „Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public”).

Structura cheltuielilor de casă pentru întreținerea activității Inspectoratului și subdiviziunilor teritoriale este reflectată în **Figura 1**.

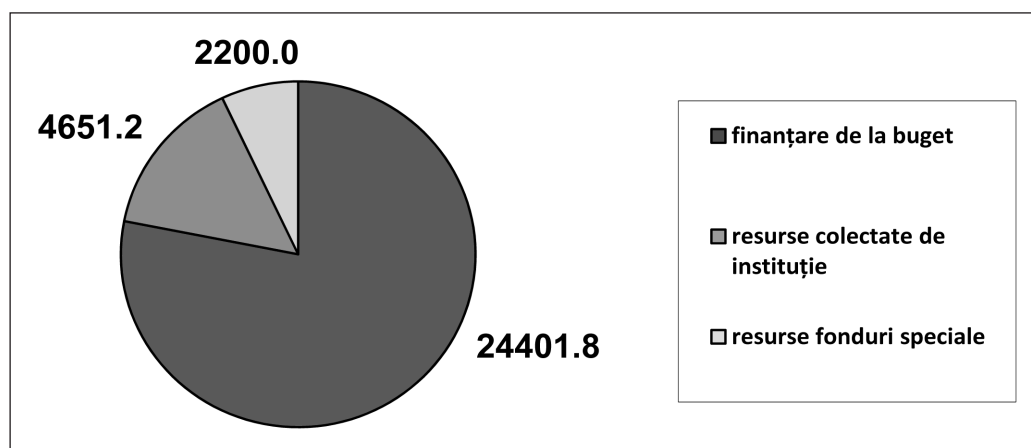

Fig. 1. Structura cheltuielilor, mii lei

Cheltuieli de bază

Din bugetul de stat pentru perioada raportată au fost alocate surse financiare la compartimentul cheltuieli de personal în valoare nominală de 24 401,8 mii lei.

Salariul mediu lunar al unui salariat din Inspectorat pentru anul 2017 a constituit 3897,5 lei. Necâtând la faptul că salariul mediu lunar, an de an, este în creștere, pentru tinerii specialiști media anuală este destul de joasă, datele sunt relatate în coloana 3 din tabela de mai jos (**Tabelul 1**).

Analiza salariului mediu pe funcții

Tabelul 1

Nr. d/o	Denumirea funcției	Salariu mediu lunar (lei)			
		Fără vechime și grad de calificare în serviciu public	Cu vechime de până la 2 ani	Cu vechime de la 2 până la 15 ani	Cu vechime peste 15 ani
1	2	3	4	5	6
1.	Inspector principal	3000-00	3575-00	3875-00	4175-00
2.	Inspector superior	2800-00	3330-00	3750-00	3890-00
3.	Inspector	2600-00	2930-00	3450-00	3580-00
4.	Specialist principal	2800-00	3355-00	3750-00	3915-00
5.	Specialist superior	2600-00	2930-00	3450-00	3580-00
6.	Specialist	2400-00	2720-00	3200-00	3320-00

Conform statelor de personal pentru anul 2017 efectivul limită de personal a fost aprobat în număr de 298 unități, inclusiv 262 unități – funcționari publici și 36 unități – personal ce asigură deservirea tehnică a instituției.

Sinteza alocațiilor de la bugetul de stat pentru cheltuieli de personal, în perioada 2013-2017 se reflectă în **Tabelul 2**.

Sinteza alocațiilor financiare de la bugetul de stat pentru cheltuieli de personal în perioada anilor 2013-2017, mii lei

Tabelul 2

Indici	2013	2014	2015	2016	2017
Aprobat pe an	20177,6	20270,4	22703,4	24707,5	24402,3
Precizat pe an	20069,8	20758,5	22703,4	24707,5	24402,3
Executat de casa	20067,6	20663,0	22641,6	24707,1	24401,8
Executat cheltuieli efective	20052,6	20591,6	22978,4	24070,3	24575,2
Informația privind statele și efectivul de personal, inclusiv: Numărul de instituții total	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
Personal (salariați) total, inclusiv:	304/298	298/298	298/298	298/298	298/298
-Funcționari publici	266/265	262/262	262/262	262/262	262/262
-Personal ce asigură deservirea tehnică a instituției	44/43	38/33	36/36	36/36	36/36

Resurse și cheltuieli la componenta – Încasări de la prestarea serviciilor cu plată

Un rol important în procesul de finanțare a cheltuielilor pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale și întreținerii activității curente a Inspectoratului și subdiviziunilor sale teritoriale revine mijloacelor bănești acumulate ca resurse la contul special în urma prestării serviciilor și lucrărilor în domeniul protecției mediului contra plată la solicitarea beneficiarilor. Aceste lucrări sunt efectuate de către unele subdiviziuni din cadrul Agențiilor și Inspecțiilor ecologice, funcțiile cărora nu țin de exercitarea controalelor ecologice.

În perioada anului 2017 au fost acumulate resurse în sumă de 5409,4 mii lei sau cu 17,3% mai mult față de plan (4610,7 mii lei).

Sinteza resurselor și cheltuielilor la contul „Încasări de la prestarea serviciilor cu plată” pentru anii 2013-2017 este reflectată în Tabelele 3, 4.

Sinteza veniturilor și cheltuielilor la componenta bugetară, categoria „Încasări de la prestarea serviciilor cu plata” pentru perioada anilor 2013-2017, (mii lei)

Tabelul 3

Denumirea indicatorilor	2013	2014	2015	2016	2017		
Total venituri, inclusiv:	6682,3	7596,0	7555,1	4961,1	5409,4		
Sold la cont la începutul anului de gestiune	2276,8	1107,9	1286,6	0,0	0,0		
Veniturile anului de gestiune	4405,5	6488,1	6268,5	4961,1	5409,4		
Total cheltuieli, inclusiv:	5542,5	6309,4	7555,1	7154,8			
Cheltuieli de personal	859,3	836,9					
1) Cheltuieli curente, total Inclusiv:	4423,2	4594,6	4999,4	7154,8	6851,2		
Plata mărfurilor și serviciilor:							
– energia electrică	2221	10	66,4	83,8	104,9	83,8	92,4
– gazele	2221	20	293,0	144,7	167,5	144,7	218,1
– energia termică	2221	30	49,2	50,0	71,5	50,0	52,3
– apă și canalizare	2221	40	19,6	19,1	20,2	19,1	17,4
– alte servicii comunale	2221	90	4,5	3,1	1,2	3,1	0,3
– servicii informaționale	2222	10	165,3	408,9	406,1	408,9	349,2
– servicii de telecomunicație	2222	20	396,9	231,1	401,9	231,1	272,8
– servicii de locațiune	2223	00	677,9	906,6	872,9	906,6	1627,4
– servicii de transport	2224	00	453,1	618,8	923,7	618,8	205,8
– servicii de reparații curente	2225	00	1329,4	638,1	717,0	638,1	490,3
– formare profesională	2226	00	5,9	1,1	5,8	8,4	59,3
– servicii editoriale	2229	10	46,3	–	–	83,6	47,8
– servicii de protocol	2229	20	0,7	–	5,8	26,4	–

-servicii de pază	2229	40	115,8	14,8	14,8	15,3	21,0
-servicii judiciare	2229	50	-	-	-	25,0	
-servicii poștale	2229	80	8,7	57,6	16,1	23,9	15,6
- servicii neatribuite altor alineate	2229	90	314,1	197,5	279,5	223,7	206,5
-indemnizații aferente contr de munca	2735 2732	00 00	-	-	-	250,0	372,8
-plăți aferente doc-lor executorii	2813	61	-	-	-	2,3	9,8
- procurarea uneltelor și sculelor, inventarului	3161	10				16,0	29,1
-procurarea combustibilului	3311	10	-	-	-	1439,9	1493,2
-procurarea pieselor de schimb	3321	10	-	-	-	183,0	134,6
-procurarea medicamentelor și mat sanitare	3341	10	8,6	67,1	48,1	24,0	89,7
-procurarea mat-lor de uz gospodăresc	3361	10	374,4	851,0	792,0	404,4	403,8
-accesorii de pat, îmbrăcămintea, Încălțăminte	3381	10	45,8	98,3	147,2	77,1	
- procurarea altor materiale	3391	10					29,7
2) Deplasări în interes de serviciu, inclusiv:	2227	00	52,5	48,0	62,0	87,1	64,7
-deplasări în interiorul țării	2227	10	48,8	46,4	48,2	52,9	49,4
-deplasări peste hotare	2227	20	3,7	1,6	13,8	34,2	15,3
3) Cheltuieli capitale, total:			267,6	832,0	412,9	1160,6	
Procurarea mijloacelor fixe	3141 3151 3171 3181	10 10 10 10	267,6	832,0	412,9	1160,6	547,5
Sold la cont la sfârșitul anului de gestiune			1139,9	1328,7	-	-	-

Sinteza resurselor la contul „Încasări de la prestarea serviciilor cu plată” pentru anul 2017 (lei)

Tabelul 4

Denumirea <i>I</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Januarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Total achitat	
AE Chișinău	29913,40	71029,06	65098,80	77007,25	52192,20	67047,40	60204,30	61738,80	42152,40	33972,80	53665,20	35898,26	649919,87	
CIE Chișinău	17196,33	51939,50	102921,93	70602,30	17973,23	47885,66	3461,80	44334,40	21446,21	45785,85	39715,24	37662,85	500925,30	
Total AE Chișinău	47109,73	122968,56	168020,73	147609,55	70165,43	114933,06	63666,10	106073,20	63598,61	79758,65	93380,44	73561,11	1150845,17	
AE Bălți	33445,60	44899,40	65446,00	28051,20	33892,60	21840,74	16137,20	14880,20	9297,00	29663,20	16599,74	28038,80	342191,68	
CIE Bălți	40132,80	57186,30	64356,40	18456,00	28000,60	25343,54	37839,30	14060,95	13393,80	11486,82	36954,86	18658,70	365870,07	
CIE Otaci	17756,80	12137,00	25623,00	21915,00	11968,20	9282,60	12922,20	15273,00	14935,60	10347,20	11242,80	4278,60	167682,00	
Total AE Bălți	91335,20	114222,70	155425,40	68422,20	73861,40	56466,88	66898,70	44214,15	37626,40	51497,22	64797,40	50976,10	875743,75	
AE Cahul	2430,47	26504,12	27504,40	9255,60	15056,60	15863,90	5119,21	7961,20	5885,00	5416,16	15525,00	7453,60	143975,26	
CIE Cahul	5720,40	24360,60	33157,80	3249,00	10427,40	7956,40	5526,00	8985,60	3546,00	9939,60	15386,40	12262,40	140517,60	
Total AE Cahul	8150,87	50864,72	60662,20	12504,60	25484,00	23820,30	10645,21	16946,80	9431,00	15355,76	30911,40	19716,00	284492,86	
AE Găgăuzia	8258,40	10096,20	43079,40	24303,60	20664,20	18213,43	12774,60	10654,20	8361,00	8989,20	9647,40	9567,00	184608,63	
IE Orhei	4685,40	7866,00	17226,00	3771,00	5855,40	5430,60	4054,20	12870,00	7387,20	4730,40	4901,40	11045,62	89823,22	
IE Rezina	4510,00	6798,00	10424,00	3050,00	3089,20	3542,00	6578,60	12053,20	7235,80	6860,60	9817,60	5957,20	79916,20	
IE Telenești	5249,70	2493,00	3175,40	3570,61	2730,60	4438,80	4069,80	3799,80	3357,00	6017,46	5299,53	7949,60	52151,30	
IE Dubăsari	1362,00	3177,00	1431,00	1947,00	1806,00	315,00	444,00	2262,00	372,60	1863,00	3351,00	2535,60	20866,20	
IE Ungheni	2481,30	5524,20	8497,80	4217,40	7657,20	7000,20	7468,20	6604,20	6296,40	5994,00	6335,20	5486,40	73562,50	
IE Călărași	1747,80	9372,00	6374,20	3569,80	1674,20	922,60	991,80	991,80	672,60	5812,80	7437,70	6192,80	45760,10	
IE Strășeni	2851,20	22345,80	9849,00	5022,00	3542,40	5669,40	3726,40	9891,00	5598,00	4840,20	6528,60	3848,40	83712,40	
IE Ialoveni	2106,60	2974,00	23280,80	18308,38	14675,00	11052,00	8354,60	14719,80	8736,40	4658,40	4048,00	24728,34	137642,32	
IE Anenii Noi	3038,40	3771,00	15411,40	1238,40	5713,20	3286,80	1715,40	2408,40	3198,60	3004,60	5092,20	3511,80	51390,20	
IE Criuleni	0,00	7583,40	9189,00	5225,40	10552,35	8251,69	5443,20	5700,60	3495,60	5166,00	5547,60	1863,00	68017,84	
IE Hâncești	17625,60	12648,60	19486,70	5799,60	8217,00	5112,00	12364,20	6489,00	9687,60	6343,20	5216,40	5729,40	114719,30	

IE Căușeni	7301,16	13689,22	35129,92	10879,20	9126,00	9203,40	17893,80	1292,40	8344,80	9010,62	1198,80	7410,60	130479,92
IE Șt. Vodă	642,60	14650,20	3879,00	7021,80	6355,80	7988,40	5133,60	7165,80	6397,20	8917,20	22353,60	5479,20	95984,40
IE Nisporeni	1260,20	10362,80	6073,20	3610,80	4388,40	2750,40	2608,20	2541,60	3726,00	1863,00	1252,80	745,20	41182,60
IE Cimișlia	4510,80	20696,40	31819,17	6966,00	8206,20	10679,00	3533,40	14272,20	2152,80	1364,40	7140,60	5178,40	116519,37
IE Ocnița	6137,40	10317,40	16817,58	1531,60	9090,00	11530,20	9209,20	6253,60	7321,00	7585,20	1657,80	2799,60	90250,58
IE Briceni	21693,60	19311,60	17524,40	9665,40	14657,40	9358,20	10962,00	6359,40	7198,20	4435,20	5077,80	6103,80	132347,00
IE Edineț	2442,00	11052,00	22266,70	9130,00	7866,00	9188,00	13902,97	13880,65	11889,85	10696,28	12566,31	3497,40	128378,16
IE Dondușeni	9946,80	17110,89	23815,80	30013,17	16999,83	22141,80	13588,20	18334,20	7425,60	12022,00	10265,40	13906,80	195570,49
IE Râșcani	5700,60	17351,40	16023,60	2084,40	2851,20	8463,60	5043,60	15665,20	5518,80	3940,2	6624,00	8074,20	97340,80
IE Drochia	20255,40	20699,56	16189,20	6856,20	15922,80	15557,40	10708,20	9570,60	5689,80	4410,00	6254,40	5463,00	137576,56
IE Soroca	15931,80	6582,60	18917,90	14441,40	16095,40	10668,60	4341,60	4305,60	8393,40	6204,60	3101,40	8177,40	117161,70
IE Glodeni	3705,00	5490,40	13340,80	6839,20	4840,60	4226,40	4104,00	2378,00	6626,06	5395,60	5352,00	3560,00	65858,06
IE Florești	3985,20	10409,40	15905,80	5715,40	5677,20	3151,80	3389,40	2230,00	3877,20	1868,40	2602,80	3785,40	62598,00
IE Fălești	1702,80	1960,20	27043,20	4138,20	2242,80	2692,80	2851,20	2626,20	3424,80	2743,30	2743,20	2952,00	57120,70
IE Sângerei	7317,80	5140,40	12720,09	3902,40	1635,20	4673,00	745,20	4918,40	3754,80	2617,20	8328,20	2887,20	58639,89
IE Șoldănești	16920,00	21122,00	16299,40	3144,00	12715,00	4651,00	24916,22	7031,00	10709,80	6992,00	16959,00		141459,42
IE Cantemir	1240,20	9498,60	10972,80	1405,80	8608,53	10078,20	8852,40	3241,80	4395,60	6429,60	2480,40	3103,20	70307,13
IE Basarabasca	6183,00	12128,40	8013,85	984,60	2799,00	171,00	2928,60	639,00	495,00	1988,40	5079,60	567,00	41977,45
IE Leova	7270,20	10398,60	6553,60	6415,20	9348,58	8236,80	9140,40	3799,80	3600,00	6467,40	4939,20	10735,20	86904,98
IE Taraclia	3380,40	3227,40	4550,40	2703,60	8764,20	4321,80	6503,40	2808,00	2912,40	6001,75	9632,80	10791,00	65597,15
IES	35261,67	28538,45	31693,40	12140,08		33304,59		3372,60	5550,00	13000,00			162860,79
TOTAL	383300,83	652443,10	907082,84	458147,99	423877,72	461491,15	369550,60	388364,20	294457,92	334843,84	397921,98	337884,97	5409367,14

La capitolul de venituri putem menționa că Centrele de investigații ecologice (CIE) au asigurat 21 la sută din veniturile încasate la cont. Pentru a asigura o creștere și mai mare a acestora este necesar atât reutilizarea și înlocuirea completă a utilajului folosit în procesul tehnologic a CIE, cât și asigurarea cu reactivi chimici de o nouă generație, mai efective și veselă de laborator pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor și a asigura precizia rezultatelor chimice. Pentru anul de raportare astfel de cheltuieli n-au fost posibile din motive financiare.

2. Suportul logistic al inspectoratului ecologic de stat

Au fost întreprinse acțiuni practice referitor la consolidarea bazei tehnico-materiale a Inspectoratului Ecologic de Stat și a subdiviziunilor teritoriale cu suportul financiar al proiectelor aprobate de Consiliul de Administrare al Fondului Ecologic Național, precum și a resurselor financiare aprobate pe parcursul anului 2017.

În total au fost utilizate mijloace financiare la componenta logistică în sumă de 6851,2 mii lei (**Figura 2**).

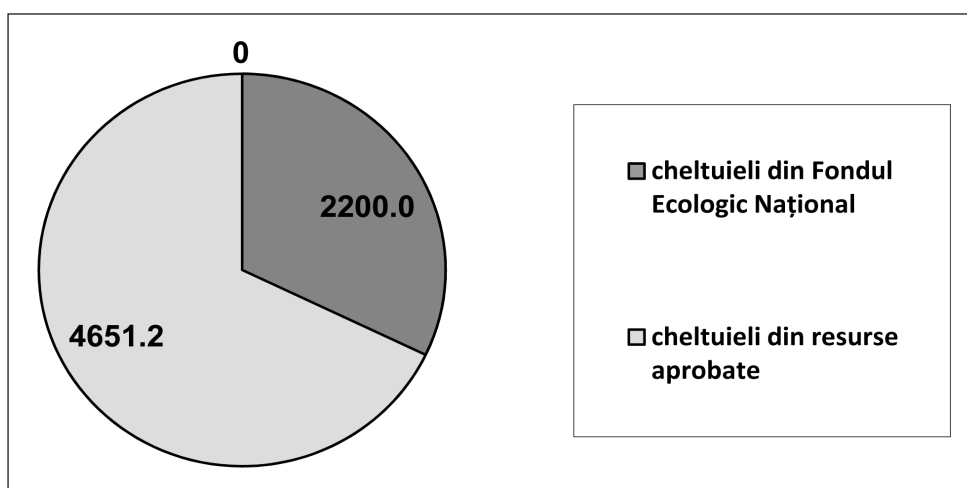

Fig. 2. Mijloace financiare la componenta logistică

Pentru consolidarea bazei tehnico-materiale a Centrelor Investigații Ecologice ale Agențiilor Ecologice Chișinău, Bălți, Cahul în scopul depistării surselor de poluare și efectuării monitoringului ecologic al surselor de poluare s-au utilizat surse financiare în sumă de 225,3 mii lei. În rezultatul acestor operațiuni s-a petrecut reacreditarea Centrelor de Investigații Ecologice după cerințele standardului internațional ISO/CEI 17025-2006 de către Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor (CAECP) din R.Moldova, s-a procurat veselă de laborator și reactivi chimici necesare pentru petrecerea investigațiilor de laborator, testarea metrologică a aparatajului.

Pe parcursul anului 2017 pentru îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituției au fost utilizate 477,7 mii lei pentru procurarea echipamentului electronic (computere, laptop-uri, imprimante, aparate de aer condiționat) și a utilajului de supraveghere pentru inspectorii de mediu (dronă, camera cu termoviziune).

Pentru asigurarea instituției cu energie termică, energie electrică, apă și canalizare, servicii de telecomunicație, servicii de pază, servicii poștale, servicii de locațiune, internet, rechizite de birou și consumabile au fost utilizați 3070,0 mii lei.

Pentru menținerea și aprovizionarea parcului de autoturisme a Inspectoratului Ecologic de Stat și a subdiviziunilor sale teritoriale au fost procurate produse petroliere (benzina și motorina), piese de schimb, au fost asigurate serviciile de reparații curente, asigurarea mijloacelor de transport și deservirea tehnică a transportului auto, cheltuielile totale estimându-se la 2974,1 mii lei.

Concluzii și propuneri

1. În scopul acordării serviciilor de calitate și de urgență a depistării surselor de poluare și efectuării monitoringului ecologic al surselor de poluare de către Centrele de Investigații Ecologice ale Agențiilor Ecologice Chișinău, Bălți, Cahul, pentru consolidarea bazei tehnico-materiale este necesară renovarea aparatajului, procurarea reactivelor chimice mai performante și de o calitate înaltă.
2. Drept obiectiv prioritar pentru perioada apropiată sub aspectul consolidării logistice, Inspectoratul Ecologic de Stat urmează să creeze condiții normale de lucru tuturor colaboratorilor, să-i asigure pe aceștia cu echipament performant, să implementeze de urgență în cadrul Inspectoratului sistemul informațional de monitorizare a activității de protecție a factorilor de mediu.

XI. ACTIVITĂȚI PARTICIPATIVE

Vadim STÎNGACI,

Șef adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat

Dumitru OSIPOV,

Șef, Secția Sinteze Informaționale

Cuprins:

1. *Campania de salubritate și amenajare a localităților și Săptămâna „Cu sufletul curat într-o țară mai curată”.*
2. *Acțiunea „Râu curat de la sat la sat”.*
3. *Săptămâna Mobilității Europene.*
4. *Ziua Națională de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”.*

1. Desfășurarea campaniei de primăvară privind salubritatea și amenajarea localităților, anul 2017

În perioada **22 martie – 22 mai**, anul 2017 pe teren s-a desfășurat acțiunea de salubritate și amenajare a localităților. În scopul asigurării și desfășurării eficiente a acțiunilor de salubritate și amenajare a localităților urbane/rurale, recunoscute deja ca tradiționale, Inspectoratul Ecologic de Stat a prezentat Agențiilor și Inspecțiilor ecologice teritoriale dispoziția nr. 3-d din 17.03.2017. Concomitent s-a elaborat și prezentat Programul orientativ de acțiuni privind organizarea și desfășurarea Campaniei („*Cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunilor de primăvară de salubritate și amenajare a localităților și a corpurilor de apă*”), care a servit drept suport consultativ-metodologic pentru autoritățile publice locale la întocmirea programelor și planurilor locale de organizare și desfășurare a acțiunilor de salubritate.

Agențiile/Inspecțiile ecologice pe tot parcursul Campaniei au monitorizat organizarea și desfășurarea cu succes a acțiunilor de salubritate a localităților de către autoritățile Administrației Publice Locale (APL).

În timpul Campaniei de salubritate inspectorii de mediu au organizat raiduri ecologice în comun cu reprezentanții APL urbane/rurale în rezultatul cărora au fost concretizate volumele de lucru pentru lichidarea gunoștilor stihinice formate în parcuri, păduri, fâșii de protecție a drumurilor, pe terenuri agricole și publice. Acțiunile de salubritate satisfăcătoare s-au desfășurat în municipiul Ungheni, raioanele Briceni, Cahul, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Fălești, Hâncești,

Leova, Șoldănești, Taraclia, unde au fost curățate cele mai mari suprafețe ocupate de deșeuri. În unele primării din raioanele Basarabeasca, Cimișlia, Orhei, Râșcani, Rezina, Sângerei, Vulcănești lucrările de salubritate s-au desfășurat anevoios, invocându-se lipsa financiară a APL și dotarea insuficientă a primăriilor cu transport special. În lipsa unui management corect de gestionare a deșeurilor implementat de către primării se formează în mod arbitrar noi gunoști în afara perimetrelor admisibile și special amenajate.

Pe tot parcursul campaniei s-au desfășurat și acțiuni de educație ecologică a populației prin intermediul seminarelor și adunărilor în colective, întrunirilor cu factorii de decizie. Măsurile întreprinse de salubritate a localităților și rezultatele obținute au fost pe larg reflectate în mass-media scrisă, în emisiuni radio și televiziune.

Salubritatea are o mare importanță în lupta antiepidemică, așa cum lipsa de curățenie favorizează rapid răspândirea bolilor infecțioase. Însă nu este suficient ca acțiunea de salubritate și înfrumusețare să se limiteze la anumite zile speciale; ea trebuie să aibă un caracter de continuitate.

Astfel pe parcursul Campaniei de salubritate au fost depistate **3122** gunoști stihinice cu suprafața de **246,64** ha, din acestea – **2661** gunoști cu suprafața de **174,74** ha au fost lichidate. Vovoații de încălcarea legislației privind gestionarea deșeurilor au fost sancționații, fiind încheiate **489** de procese-verbale cu privire la contravenție persoanelor

fizice/juridice și cu funcții de răspundere, au fost efectuate **28** emisiuni Radio-TV privind desfășurare acțiunilor de salubritate (**Tabelul 1**).

Suma amenzilor aplicate a constituit **342 500** lei, din care au fost achitate **154 525** lei.

Implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin **Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013** va asigura realizarea unui nou mod de co-

lectare/depozitare a deșeurilor menajere, a celor de producție, recuperarea materialelor reutilizabile, protecția mediului și realizarea unui program de salubritate stradală unitară, mod care va contribui la reducerea cantității de deșuri depozitate în respectivele zone, prin stabilirea unui sistem adecvat de tratare pentru fiecare tip de deșeu.

Organizarea lucrărilor de salubritate și raidurilor ecologice nu s-a terminat odată cu finalizarea Campaniei, acestea au continuat și ulterior, prin acțiunile inspectorilor de mediu.

**Desfășurarea acțiunii de salubritate și amenajare a localităților în timpul campaniei de primăvară
în perioada 22.03-22.05.2017**

Tabelul 1

Nr.	Localitatea inspectată	Gunoști depistate nr./suprafața	Gunoști stihnice lichidate: nr./suprafața	Suprafața terenurilor salubritate după categorii, ha					Acte întocmite, nr.	Procese-verbale, nr.				Calculul prejudiciilor cauzate solului prin poluare de la gunoșițele nesanționate, nr./lei	Publicații, emisuni Radio-TV	Volumul deșeurilor evacuate din m.c.
				Spații verzi	Terenuri agricole	Teren public	Terenuri neproductive	Fași de protecție		TOTAL	Primari, Vice-primari	Persoane juridice	Persoane fizice			
1	mun. Chișinău	1341/22,69	1332/19,02	2124,01	33	2925,42	48,72	27,03	27	-	-	-	-	-	11	10711
2	mun. Bălți	32/0,25	32/0,25	18,8	-	23	-	6,5	6	35	-	35	-	-	3	2680
3	Cahul	48/13,3	29/6,6	1,7	-	5,3	-	0,2	14	8	-	8	-	-	-	149,3
4	Comrat	53/14,89	38/6,70	-	-	15,72	-	-	13	2	-	2	-	-	-	-
5	Anenii Noi	45/2,99	27/1,56	0,43	-	20,4	-	1,8	26	26	-	24	2	-	-	80,5
6	Basarabeasca	23/2,13	18/1,87	7,59	30	6,1	-	17	15	4	-	4	-	3	39	
7	Briceni	129/15,66	83/11,13	4,71	-	15	-	-	35	28	-	-	-	-	-	169
8	Cantemir	51/1,95	43/1,25	17,5	-	5,5	-	-	25	6	-	6	-	-	-	174
9	Cimișlia	36/5,18	23/2,32	0,20	-	2,15	-	-	23	13	-	13	-	-	-	625
10	Criuleni	72/4,42	41/2,11	37,5	37,8	40,9	18	25	19	14	-	13	-	-	-	349
11	Călărași	47	47	-	-	1,76	-	-	28	4	-	4	-	-	-	644
12	Ceadăr-Lunga	66/16,19	66/16,19	-	-	-	-	-	9	1	-	1	-	-	-	20
13	Căușeni	99/9,0	76/7,15	-	-	5,85	1,3	-	18	13	-	13	-	-	-	227
14	Dondușeni	36/1,93	25/0,98	5,1	-	15	-	-	25	15	2	9	4	-	-	529

15	Drochia	29/1,9	28/0,7	5,0	-	12,2	-	-	4	24	2	1	21	-	19900/5700	-	-	210
16	Dubăsari	27/11,85	24/9,35	42,20	0,9	31,04	-	11,80	14	5	-	-	5	-	4450/2200	-	-	88
17	Fălești	100/7,93	77/7,39	26,16	65,03	25,55	60,2	35,26	7	37	-	-	37	-	23400/11700	-	-	368
18	Florești	36/0,41	28/0,31	44,3	0,5	99	-	16	27	8	-	-	8	-	4600/2300	-	2	286
19	Edineț	87/10,75	70/8,95	1,35	-	-	7,6	-	32	-	-	-	-	-	-	-	6	44,2
20	Glodeni	29/0,48	16/0,19	0,76	0,3	1,36	-	1,1	20	5	-	-	5	-	3000/1500	-	-	1450
21	Hâncești	11/0,036	7/0,026	10,12	-	10,12	-	-	6	8	-	1	6	1	21300/9900	-	1	90
22	Ialoveni	74/15,1	68/10,3	22,87	15,4	21,1	18,1	28,6	-	10	-	-	10	-	6000/3600	-	-	516
23	Leova	40/1,03	28/0,83	11,9	2,0	5,1	-	3,4	9	36	-	2	34	-	29800/14900	-	-	63,0
24	Nisporeni	26/0,63	20/0,33	1,36	0,6	1,36	-	1,6	23	12	-	-	12	-	7200/3600	-	-	3200
25	Ocnîța	118/21,56	117/20,38	4,67	-	4,07	3,77	7,87	-	6	-	-	6	-	2600/1300	-	-	95,10
26	Orhei	9/1,97	7/1,37	-	2	-	-	-	6	13	2	-	11	-	13000/4100	-	-	23
27	Rezina	71/12,35	9/1,3	3,0	-	4,0	-	1,0	25	12	-	-	7	5	5200/2400	-	-	10,0
28	Râșcani	21/1,62	11/0,38	3,61	-	5,95	-	-	20	5	-	-	4	1	4800/1650	-	-	35
29	Ștefan Vodă	71/12,03	52/8,76	17,26	0,5	11	-	1,1	23	7	-	1	6	-	9600/4800	-	-	392
30	Sângerei	16/0,19	6/0,05	-	-	0,05	-	-	5	5	-	-	5	-	2800/1400	-	-	40
31	Soroca	34/2,85	34/2,85	5,5	-	26,3	-	17,2	14	9	-	-	9	-	4400/2200	-	2	42,4
32	Strășeni	36/0,49	36/0,49	21	-	30	16	20,5	14	12	-	-	12	-	8100/4050	-	-	316
33	Șoldănești	65/5	59/4,65	2,01	0,10	1,52	0,95	-	62	27	-	-	27	-	16200/8100	-	-	239
34	Taraclia	66/16,5	30/8,3	-	3,5	3,2	1,6	-	13	48	-	-	48	-	34800/17400	-	-	655
35	Telenești	13/0,27	2/0,04	0,16	-	0,13	-	-	8	12	-	-	12	-	7200/3600	-	-	-
36	Ungheni	54/9,36	39/9,36	24,4	162,7	16,6	4,5	4,1	4	18	-	-	18	-	11400/4800	2	-	777,7
37	Vulcănești	11/1,75	13/1,3	1,8	-	3,3	-	-	4	1	-	-	1	-	600/300	-	-	20,5
	TOTAL	3122/246,64	2661/174,74	2466,97	353,63	3395,05	180,74	227,1	623	489	6	6	464	13	342500/154525	602	28	25357,7

2. Acțiunea „Râu curat de la sat la sat”

Conform ordinului Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale nr. 10 din 11.03.2009 în perioada 22 martie – 05 iunie, 2017 în localitățile republicii (intravilan/extravilan) s-a organizat și desfășurat Acțiunea „Râu curat de la sat la sat”, având ca scop gospodărirea durabilă, echilibrată și complexă a resurselor de apă de suprafață, asigurarea respectării regimului zonelor și fâșiilor de protecție a cursurilor de apă.

Activitățile acțiunii „Râu curat de la sat la sat” au fost cuprinse în planurile elaborate și realizate de autoritățile publice locale în coordonare cu autoritățile teritoriale de mediu.

În procesul desfășurării Acțiunii au fost antrenate serviciile de ramură ale autorităților publice locale, instituțiile publice și de învățământ, organizațiile neguvernamentale, unitățile antreprenoriale, societatea civilă din teritoriu.

Astfel, au fost realizate activități, cum ar fi: curățarea cursurilor de apă curgătoare, amenajarea și plantarea arborilor în zonele de protecție a râurilor, râulețelor, pâraielor, izvoarelor și altor obiecte acvatice, amplasate în rețeaua hidrologică din localitatea respectivă.

De asemenea au fost salubrizate zonele și fâșiile riverane de protecție a cursurilor de apă **din bazinul fl. Nistru**, printre care este de menționat: Nistru, Răut, Ichel, Ciulucul mic și mare, Bâc, Botna, Cubolta, Cogâlnic, Căinari și altele; **din bazinul râului Prut** – Racovăț, Camenca, Ciuhur și altele. În total au fost curățate cursurile de apă pe o lungime de 790,611 km.

Au fost salubrizate întinderi de peste 200 km a zonelor și fâșiilor riverane, a iazurilor și lacurilor de acumulare, lichidate 1012 gunoiști (133 – Cahul, 142 – Căușeni, 62 – Briceni, 53 – Florești, 20 – Ștefan-Vodă, 34 – Șoldănești, 25 – Cantemir, 30 – Anenii Noi, 57 – Ocnița, 25 – Cimișlia, 40 – Rezina, 30 – Leova).

De asemenea au fost amenajate 17 041 fântâni și izvoare. Pe parcursul acțiunii au fost întocmite 531 de acte de control și 303 procese –verbale de contravenție cu aplicarea amenzii în mărime de 361 750 lei, din care s-a achitat 148 525 lei.

Participanți la desfășurarea acțiunii au fost: organizații – 497, persoane – 21668.

Cele mai performante rezultate au fost obținute în localitățile: Sipoteni (Călărași), Scăieni (Dondușeni), Risipeni (Fălești), Zăluceni (Florești), Olișcani (Șoldănești), Sărata-Galbenă (Hâncești), Sculeni (Ungheni), orașele Cahul, Anenii Noi, Briceni, Rezina și altele.

15	Dubăsari	9/0,3	17,8		19	1,37	2				585
16	Fălești	23/2,38	46,99		622/11	21,19	1	27	94800/26700		2251
17	Florești	53/1,08	35		358/19	15,87	31	4	1200/600		76/1044
18	Edineș	32/4,47	29,2	32,1	39	39,1	32	2	2000/1000		92/1035
19	Glodeni	33/1,35	51		173/26	3,8	20	8	4200/2100		27/383
20	Hâncești	32/0,918	39,1	15,7	895/14	13,06	6	18	11700/5100		4102
21	Ialoveni	7/0,04	10,3	11	310/27	18,68	1	2	2000/1000		19/0
22	Leova	30/0,39	12		57	5,86	4	5	2100/1200		309
23	Nisporeni	8/1,2	20		25/20	2,1	12	11	5600/2800		40
24	Ocnîța	57/9,46	20	19,6	202	9,7	17	4	15000/7500		218
25	Orhei	9/0,7	13,6		134/17	4,63	9	8	8000/1600		263
26	Rezina	40/0,097	8,04		114	2,218	14	2	1600/600		648
27	Râșcani	1/1	5,2	2,8	1	8	2	3	1500/750		75
28	Ștefan Vodă	20/1,54	20,8		265	11,4	23	1	300/150		553
29	Sângerei	7/0,3	20,3		267	7,65	45	32	11600/5800		
30	Soroca	11/5,74	16,5	22	66/9		53	50	53700/26850		783
31	Strășeni	15/0,02	0,15	0,10	28/7	0,032	9				9/140
32	Șoldănești	34/5,22	46,5	52,5	5060/98		40	18	5400/2700		1856
33	Taracia	23/0,056	51		139		14	35	42000/20600		
34	Telenești	10/0,23	5,6		36	1,22	6	9	5400/2700		6/39
35	Ungheni	8/0,3	5	1,75	74	93,1	1	2	3600/1800		762
TOTAL		1012/83/679	790,611	213,289	17041	386,221	531	303	361750/148525		497/21668

3. Săptămâna Mobilității Europene

Întru executarea Ordinului Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 76 din 11.09.2017 cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunii de mediu „Săptămâna Mobilității Europene” în perioada 11-24 septembrie, 2017, Agențiile și Inspecțiile Ecologice în comun cu autoritățile publice locale (APL) au organizat și desfășurat activități care au ca scop sensibilizarea populației cu privire la unele aspecte ale poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive, care în ultimii ani au atins nivele critice cu consecințe grave sub aspect economic, social și ecologic, fiind necesare măsuri urgente de prevenire și diminuare.

Săptămâna Mobilității Europene este o acțiune importantă la nivel comunitar, care se desfășoară acum 15 an. Acțiunea a fost lansată la 4 februarie, 2000 în Bruxelles de către dna Margot Walstrom, comisar European pentru ecologie. Obiectivul principal al acestei inițiative cere ca populația și autoritățile publice locale, agenții economici să conștientizeze impactul negativ pe care îl au vehiculele asupra calității vieții și mediului înconjurător, încercându-se de a identifica metode creative de contracarare a acestor efecte.

Una din multele acțiuni întreprinse în cadrul Săptămânii Mobilității Europene este acțiunea „Un aer curat pentru toți”, care scoate în evidență aspectele poluării aerului atmosferic, în mod deosebit, de la traficul rutier (transportul auto). Pentru o mai bună mediatizare a problemelor care persistă și a impactului transportului auto asupra mediului înconjurător și sănătății populației, Inspectoratul Ecologic de Stat prin subdiviziunile sale teritoriale a desfășurat Ora ecologică axată pe **Calitatea aerului atmosferic și sursele mobile de poluare în** majoritatea instituțiilor de învățământ preuniversitar.

La nivel local au fost emise dispozițiile privind desfășurarea acțiunii „Un aer curat pentru toți”.

În Soroca, Criuleni, Cahul, Florești, Orhei, Fălești, Dubăsari, Leova, Șoldănești, Edineț, Râșcani, Strășeni, Cimișlia, UTA Gagauzia, Drochia, Ungheni, Ștefan Vodă în perioada de 11-24.09.2017 au fost organizate manifestațiile consacrate Acțiunii Europene cu genericul „**În oraș fără automobilul meu**”. S-au petrecut concursuri cu participarea a circa 1000 de elevi, studenți și profesori din instituțiile de învățământ (alergări, ciclism, probe sportive, desen pe asfalt, eseu).

Cheltuielile pentru desfășurarea concursurilor au fost suportate de către Administrațiile Publice Locale și agenți economici, ca exemplu, în r-nul Strășeni – „UPECOOP”.

De către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat Sângerei, Călărași, Briceni, Anenii Noi, Căușeni, Hâncești, Fălești au fost petrecute acțiuni de monitorizare la 7 stații de testare tehnică a mijloacelor de transport și verificate circa 100 autovehicule privind respectarea standardelor naționale în domeniul poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive.

Inspectorii din 6 inspecții teritoriale: Căușeni, Dondușeni, Basarabeasca, Anenii Noi, Fălești au participat la emisiuni mass-media, au organizat mese rotunde cu participarea serviciilor și instituțiilor respective.

„Săptămâna Mobilității Europene” reprezintă o oportunitate pentru autoritățile locale, care sunt încurajate să organizeze activități destinate creșterii gradului de conștientizare cu privire la anumite aspecte a protecției aerului atmosferic.

4. Ziua Națională de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”

În conformitate cu Dispoziția Cancelariei de Stat nr. 21-06-7956 din 23.10.2017 privind desfășurarea lucrărilor de înverzire a Plaiului în perioada de toamnă a anului 2017, Planului de acțiuni pentru realizarea Zilei Naționale de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră” pe teritoriul republicii s-au efectuat următoarele lucrări:

1. Întreprinderile Silvice ale Agenției „Moldsilva” au plantat culturi silvice în fondul forestier pe o suprafața de 441,0 ha.
2. Pe teritoriul localităților Republicii Moldova în scuarurile, parcurile, teritoriile adiacente caselor de locuit, școlilor, grădinițelor și altor instituții, în preajma străzilor din orașe și sate s-au plantat 76,9 mii arbori și arbuști de diferite specii.
3. Pe teritoriul mun. Chișinău s-au plantat 10,6 mii arbori și arbuști de diferite specii.
4. Subdiviziunile din teritoriu ale Ministerului Economiei și Infrastructurii au plantat în fâșiile forestiere de protecție a traseelor auto 8,2 mii arbori și arbuști.

La aceste acțiuni au participat organele administrației publice centrale și locale, instituții de învățământ, agenți economici, ONG-uri ș.a.

Totodată, ținând cont de faptul că condițiile climaterice au fost favorabile, acțiunile de plantare au fost desfășurate în continuare, atât de către Agenția „Moldsilva” și entitățile sale teritoriale, cât și de autoritățile publice locale.

XII. CONCLUZII ȘI OBIECTIVE

Vadim STÎNGACI,

Șef adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat

Dumitru OSIPOV,

Șef, Secția sinteze informaționale

Concluzii

- Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pe parcursul anului 2017 s-a desfășurat conform planurilor de acțiuni privind protecția și utilizarea resurselor naturale ale aparatului central și subdiviziunilor teritoriale. Acțiunile de protecție ecologică au contribuit la menținerea unei situații ecologice suficiente în țară, la abținerea cetățenilor de la poluare și contravenții de mediu, la lichidarea gunoiștilor stihinice și amenajarea celor autorizate, amenajarea și salubritatea cursurilor de apă și zonelor de protecție a lor, amenajarea și salubritatea localităților.
- IES și subdiviziunile teritoriale, ca și în anii precedenți, au participat la organizarea și desfășurarea acțiunilor naționale de salubritate a localităților, curățare a râurilor, izvoarelor, fântânilor, lichidare a gunoiștilor stihinice în cadrul acțiunilor de mediu de nivel național, după cum urmează:
 - 1) Campania ecologică de primăvară desfășurată la nivel național și Acțiunea „Râu curat de la sat la sat”;
 - 2) „Săptămâna Mobilității Europene”;
 - 3) Acțiunea „Un arbore pentru dănuirea noastră” și plantarea masivă pe terenurile primăriilor.
- Rezultatele activității IES pentru anul 2017 se prezintă astfel:
 - au fost eliberate 998 avize ale expertizei ecologice de stat;
 - au fost eliberate 3353 autorizații de mediu;
 - au fost inspectate 7165 întreprinderi și organizații;
 - au fost încheiate 4814 procese-verbale;
 - au fost aplicate amenzi în sumă de 7 015 800 lei.
- În scopul promovării imaginii IES, permanent a fost actualizată pagina electronică și s-a colaborat activ cu mass-media la nivel local și național, asigurând și funcționalitatea liniei fierbinți „Telefonul Verde”.

Inspectoratul Ecologic de Stat a elaborat și editat în format monografic Anuarul IES – „Protecția mediului în Republica Moldova”.

Obiective

Obiectivele pentru anul 2018 sunt orientate la implementarea reformei instituționale a Inspectoratului pentru Protecția Mediului și realizarea activităților stabilite în planul de activitate a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului pentru anul 2018, care cuprind următoarele măsuri:

- Consolidarea capacității de comunicare cu autoritățile de mediu și subdiviziunile teritoriale reformate și raportarea operativă a activității către autoritățile ierarhic superioare.
- Colaborarea eficientă cu autoritățile administrației publice centrale și locale pentru soluționarea efectivă a problemelor protecției mediului și utilizării resurselor naturale sub aspectul inspectării și controlului ecologic de stat.
- Combaterea efectivă a cazurilor de deteriorare și furt a resurselor naturale și de poluare a mediului.
- Acordarea asistenței metodologice și organizatorice administrației publice locale, agenților economici referitor la protecția mediului, utilizarea rațională a resurselor naturale și gestionarea corectă a deșeurilor.
- Consolidarea capacităților profesionale a inspectorilor și experților în domeniul mediului angajați în structurile reformate ale Inspectoratului.
- Monitorizarea surselor de poluare a apelor și aerului atmosferic, supravegherea efectivă a ariilor naturale protejate de stat.
- Popularizarea utilizării raționale a resurselor naturale și protecției mediului, promovarea educației ecologice prin mijloace mass-media, întruniri publice, ore ecologice și primirea cetățenilor.

XIII. ABORDAREA STATISTICĂ A INFORMAȚIEI DE MEDIU

Dumitru OSIPOV,
șef, Secția sinteze informaționale

Maria ȘEREMET,
specialist superior, Secția sinteze informaționale

Date rezumative

- Anexa 1* – Activitatea integrală a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (51 de indicatori).
- Anexa 2* – Activitatea de control și inspectare a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (indicatorii cei mai principali).
- Anexa 3* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 pe subdiviziuni (51 de indicatori).
- Anexa 4* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul SOL, 40 de indicatori).
- Anexa 5* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul SUBSOL, 29 de indicatori).
- Anexa 6* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul APA, 37 de indicatori).
- Anexa 7* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul AER, 36 de indicatori).
- Anexa 8* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul FLORA, 32 de indicatori).
- Anexa 9* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul MOLDSILVA (terenuri administrate), 30 de indicatori).
- Anexa 10* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul SPAȚII VERZI, 27 de indicatori).
- Anexa 11* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul FOND FORESTIER, 25 de indicatori).
- Anexa 12* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul FÂȘII FORESTIERE, 25 de indicatori).
- Anexa 13* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul MINISTERUL TRANSPORTURILOR, 24 de indicatori).
- Anexa 14* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul ALȚI DEȚINĂTORI, 25 de indicatori).

- Anexa 15* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul FAUNA, 23 de indicatori).
- Anexa 16* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul RESURSE CINEGETICE, 21 de indicatori).
- Anexa 17* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul RESURSE PISCICOLE, 20 de indicatori).
- Anexa 18* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul SUBSTANȚE CHIMICE, 22 de indicatori).
- Anexa 19* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul DEȘEURI, 36 de indicatori).
- Anexa 20* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (compartimentul COMPLEXE (avize, procese-verbale, autorizații etc.), 39 de indicatori).

**ACTIVITATEA INTEGRALĂ
a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017**

Anexa 1

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	În total	Indicatori pe componente de mediu și genuri de activitate.														
			Soli	Subsol	Apa	Aerul	Flora						Fauna				
							Agencia Moldsilva	Primării			Alți deținători	Resurse cinegetice	Resurse piscicole	Chimie	Deșeuri	Complexe	
Spații Verzi	Fond forestier	Fășii forestiere	Ministerul Trans-porturilor	14	15	16	17	18									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	7165	1241	85	601	888	395	700	142	188	58	99	73	32	416	646	1601
2	Acte de control întocmite (nr.)	10755	1814	81	862	1151	741	1354	307	416	100	259	187	73	512	1081	1817
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	1231	15	5	32	200	2				1	1			2	7	966
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1373	17	9	59	149	5			1	1	3			10	8	1111
5	Controale inopinabile efectuate asupra agenților economici (nr.)	2563	390	30	181	627	127	359	33	25	13	43	3	2	207	135	388

6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	11770	1981	70	758	1390	739	1882	289	338	81	125	62	37	440	1061	2517
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	4814	326	31	885	248	309	308	189	358	60	40	114	158	9	1466	313
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	133	4	31	6		2		1	3				8		64	14
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspecții pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	4681	322		879	248	307	308	188	355	60	40	114	150	9	1402	299
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	5543	344	9	899	242	498	356	279	464	68	46	159	332	9	1540	298
11	Dosare contravenționale (procesele-verbale) clasate (nr.)	94	7		6		14	15	8	5	2	2	1	8		26	
12	Dosare contravenționale (procesele-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1035	36	2	40	3	201	71	64	134	11	9	51	210		203	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	7015800	729700	39400	1659200	490350	458200	523450	189500	413200	68200	47050	187500	130650	16800	1271300	791300

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3058650	296250	14700	682175	215825	205325	211550	83925	189475	40525	23175	90725	56525	8400	570275	369800
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3148000	305100	14700	712125	231775	208650	224400	90600	192425	40875	23100	89850	59425	8400	580775	365800
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	30920083	316005	24727102	70509	38172	384078	5076849	63614	134176	13852	31869	23545	7334	0	14825	18154
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	971762	131934	3817	4519	30979	29631	531543	44227	122531	10155	30518	19545	2054	0	995	9314
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	684	5	22	5	5	16	42	12	11	2	1	12	5	1	37	508
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	3069	43	33	94	22	227	119	204	278	30	22	519	193	1	1137	147
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	4		1	1			1								1	
21	Servicii acordate (lei)	5067464	994719	1802	730090	744400	19016	101689	56397	71979	24609	52546			279610	34148	1956459
22	Servicii achitate (lei)	5409357	854638	2174	572888	708832	7915	90806	56954	68400	23864	50901			269452	34315	2668219
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului cal-culată și verificată (lei)	9942376		2173	6873647	1418284	492								2	308876	1338903

**ACTIVITATEA DE CONTROL
a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017**

Anexa 2

Nr. d/o	Subdiviziunile IES	Denumirea criteriilor								
		Persoane cu funcții de control din subdiviziuni (nr.)	Acte de control întocmite (nr.)	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	Prejudiciul cauzat mediului înaintat spre achitare (lei)	Servicii prestate (lei)	Servicii prestate achitate (lei)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	Anenii Noi	5	137	76	101800,00	20842,94	63662,40	51385,80		
2	Aparatul IES	28	71	85	324400,00	29579411,89	162860,00	162860,00		
3	Bălți	11	761	202	466250,00	19907,16	983442,00	875742,00		
4	Basarabasca	2	80	44	81200,00	20570,00	41486,60	41977,00		
5	Briceni	5	391	168	204600,00	22026,28	136247,80	132347,50		
6	Cahul	5	196	132	142100,00	10686,00	286829,60	284491,70		
7	Călărași	4	151	80	99250,00	10022,60	47869,60	45761,40		
8	Cantemir	2	132	97	123750,00	14944,20	73761,60	70307,80		
9	Căușeni	3	318	118	102550,00	9848,00	130565,00	130480,00		
10	Chișinău	18	1492	475	1140550,00	525961,98	692210,90	1150842,64		
11	Cimișlia	2	331	102	163700,00	280820,66	118356,80	116519,40		
12	Comrat	5	485	219	290400,00	28493,00	184608,00	184608,00		
13	Criuleni	3	119	41	57650,00	3387,40	25705,40	68018,00		
14	Dondușeni	3	488	255	255500,00	18538,12	182678,40	195571,40		
15	Drochia	3	287	160	200200,00	6839,00	141841,60	137576,56		
16	Dubăsari	1	119	41	57650,00	3387,40	25705,40	20866,60		
17	Edineț	3	172	122	197250,00	45985,02	131458,64	128379,69		
18	Fălești	4	221	167	356100,00	25187,80	57911,20	57122,20		
19	Florești	3	248	48	75350,00	4324,00	62595,20	62595,20		

20	Glodeni	2	235	144	167500,00	7663,00	70228,00	65855,80
21	Hâncești	4	187	93	203400,00	1537,00	113501,00	114719,00
22	Ialoveni	4	266	56	117850,00	7985,00	121636,20	137642,32
23	Leova	4	351	294	299150,00	6622,70	89260,78	86905,36
24	Nisporeni	2	134	60	51050,00	3593,40	50637,00	41182,80
25	Ocnîța	4	275	85	116150,00	7251,00	88663,56	90251,76
26	Orhei	4	269	113	189350,00	72595,00	89090,00	89823,00
27	Râșcani	5	460	119	126950,00	5658,00	102847,40	97340,80
28	Rezina	4	211	77	79350,00	8375,00	84462,28	79916,28
29	Sângerei	4	206	96	181200,00	10820,00	68303,80	58639,40
30	Șoldănești	3	235	116	68200,00	4831,00	140785,60	141458,60
31	Soroca	4	524	158	161250,00	15386,60	117161,00	117161,00
32	Ștefan Vodă	3	176	134	138800,00	21595,10	107174,60	95984,80
33	Strașeni	4	320	161	195300,00	70033,70	84746,00	83712,20
34	Taracia	2	115	200	169700,00	8341,26	64615,00	65596,75
35	Telenești	2	205	111	125700,00	7984,93	52025,30	52151,40
36	Ungheni	5	387	165	184650,00	8627,04	72530,00	73563,30
Total pe Inspectoratul Ecologic de Stat		170	10755	4814	7015800,00	30920083,18	5067463,66	5409357,46

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 pe subdiviziuni

Anexa 3

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	7165	118	156	70	152	188	9	132	79	1381
2	Acte de control întocmite (nr.)	10755	137	761	80	391	196	151	132	318	1492
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	1231	25	41	3	35	24	9	30	20	292
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1373	25	75	4	27	4	9	18	14	285
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2563	37	188	79	125	1	2	6	50	996
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	11770	162	193	63	6	222	46	74	951	3157
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	4814	76	202	44	168	132	80	97	118	475
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	133		2		21	8		2	1	18
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	4681	76	200	44	147	124	80	95	117	457
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	5543	87	210	44	152	150	111	111	141	553
11	Dosare contravenționale (proces-verbale) clasate (nr.)	94					10		1		32
12	Dosare contravenționale (proces-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1035	11	30		5	38	31	14	24	128

13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	7015800	101800	466250	81200	204600	142100	99250	123750	102550	1140550
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3058650	44000	147675	40475	101900	52125	47100	57325	47325	468025
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3148000	44900	155375	40475	103100	53125	48100	58925	47325	477925
16	Prejudițiile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	30920083	20843	19907	20570	22026	10686	10023	14944	9848	525962
17	Prejudițiile cauzate mediului achitate (lei)	971762	11589	6720	9787	21841	10698	9867	14944	22088	463743
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	684	2	9	15	16	10		2	5	535
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	3069	86	110	226	281	48	41	80	150	184
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	4					1				1
21	Servicii acordate (lei)	5067464	63662	983442	41487	136248	286830	47870	73762	130565	692211
22	Servicii achitate (lei)	5409357	51386	875742	41977	132348	284492	45761	70308	130480	1150843
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	9942376	943499	1296660	13519		248801	49399	180580	203755	3431336
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitate de poluatori (lei)	10514055	1069771	1274535	13519		248801	49399		159518	4583888
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitate pentru anii precedenți (lei)	35409								9048	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	1337	22	50	17	2	44	7	31	49	132
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	509		6	27	1	9		2	12	7
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	326	1	6	36	45	0	5		16	6
29	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	227	1	8	9	7				9	10
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	7416	544	358	426	26	258	240	120	256	1617
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	41844		23033	11	542	7426			7	10749

45	Arme de vânătoare ridicate (nr.)	41								1			
46	Scule de pescuit ridicate (nr.)	51			2		1						
47	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)	290	1	20	5	1	1	6	3			1	118
48	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	322	20	10	8	2		15	8			8	
49	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	93				13		1					
50	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	2656	129		100			165	101			166	
51	Gunoșiștile funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	896	8	3	10	28		45	40	38		7	

Continuare la Anexa 3

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	170	277	117	462	117	287	172	51	75	235
2	Acte de control întocmite (nr.)	331	485	119	488	119	287	172	221	248	235
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	31	75		128		41	75	66	23	33
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	24	71	16	128	16	40	75	13	23	33
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	74			61		61	81	6		29
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	323	915	10	189	10	93	165	19	248	297
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	102	219	41	255	41	160	122	167	48	144
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	3		11	1	11	4		2	3	

9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	99	219	30	254	30	156	122	165	45	144
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	117	219	67	286	67	168	136	223	67	165
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	3			3				1		
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	18	16	37	35	37	8	14	58	22	21
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	163700	290400	57650	255500	57650	200200	197250	356100	75350	167500
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	69800	110425	27575	123150	27575	98550	91725	155425	33925	80600
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	85600	110425	32725	125150	32725	98550	91725	173075	35125	80600
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	280821	28493	3387	18538	3387	6839	45985	25188	4324	7663
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	4783	27656	3087	17600	3087	6693	45452	24476	4122	7663
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	5		2	8	2	4	1			
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	98	90	24	152	24	91	63	16	88	81
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)										
21	Servicii acordate (lei)	118357	184608	25705	182678	25705	141842	131459	57911	62595	70228
22	Servicii achitate (lei)	116519	184608	68018	195571	20867	137577	128380	57122	62595	65856
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	251483	160486	5815	339696	5815	250059	65514	174156	192372	95339
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	242049	160486	7941	320999	7941	250059	52560	174157	58573	95339

Continuare la Anexa 3

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	155	207	118	351	216	275	85	211
2	Acte de control întocmite (nr.)	187	266	71	351	134	275	269	211
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	1	1				35	26	18
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)		1	4		6	35	72	18
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		209	50	37	47	18	126	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		266	22	37	82	32	6	632
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	93	56	85	294	60	85	113	77
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	5		2		6		6	6
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	88	56	83	294	54	85	107	71
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	110	76	80	306	60	106	159	119
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	2		1				1	1
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	22	44		12	1	21	52	49
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	203400	117850	324400	299150	51050	116150	189350	79350

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	102250	57725	105300	135425	18225	58075	82575	35250
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	106750	57725	90600	136150	16050	58075	88175	37150
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	1537	7985	29579412	6623	3593	7251	72595	8375
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	1537	7985	24597	5037	1001	7251	53185	7420
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		2	23	1	1	2		5
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	3	50	58	83	105	93	28	33
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)			1		1			
21	Servicii acordate (lei)	113501	121636	162860	89261	50637	88664	89090	84462
22	Servicii achitate (lei)	114719	137642	162860	86905	41183	90252	89823	79916
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	121126	94749		178816	88100	70379	384598	139457
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	79542	94749		181046	69000		348053	135674
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)							16569	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	24	4	306	19	28	24	43	18
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	4	6	108	15	18	15	6	10
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	5	2	1	18		11	9	32
29	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	8		10	5	3	6	7	4
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	447	191	9	110		39	358	123
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigării Ecologice (nr.)		15			1		1	
32	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală la IES)(nr.)			12					
33	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	5	3	23		1	1	5	4

34	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	71	43	2	65	25	10	88	43
35	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	12	17	333	4	6	3	18	13
36	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)	12888	15246	545487	1980	5537	900	19118	6732
37	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	25	17		24	9	1	23	14
38	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață (nr.)			1	3				
39	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)	1	5		3	1	4	2	
40	Avize de acordare a deversărilor de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață cu depășirea normativelor DLA (nr.)								
41	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	14	15	18	23			25	
42	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPFA) (nr.)	14	15	37	23	8	33	25	21
43	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	40	39	510	31	13	17	28	39
44	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)			173					
45	Arme de vânătoare ridicate (nr.)			6	4				
46	Scule de pescuit ridicate (nr.)				5				15

47	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)				72	4			1	2	5
48	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art. 154, CC al R.Moldova (nr.)	2	3			16	5		2	7	8
49	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)				2				6		2
50	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)									128	174
51	Gunoșițele funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	46				35	23		21	74	27

Continuare la Anexa 3

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	139	118	51	166	34	71	195	205	320
2	Acte de control întocmite (nr.)	460	206	524	320	235	176	115	205	387
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	36	20	51	25	10	8	42		8
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	120	28	51	25	10	14	39	8	42
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	66	46		47		70	41	8	2
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	507	206	797	524	235	164	137		980
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	119	96	158	161	116	134	200	111	165
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)		2	6	2		1	9		1
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	119	94	152	159	116	133	191	111	164

10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	129	123	204	194	119	189	198	126	171
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	20	3	5	3		2		1	5
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	63	32	57	36	4	59	8	16	12
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	126950	181200	161250	195300	68200	138800	169700	125700	184650
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	54950	87450	79225	101100	34100	62175	80600	54450	85075
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	58300	87450	80825	107500	34100	62175	83900	54450	93675
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	5658	10820	15387	70034	4831	21595	8341	7985	8627
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	5658	10820	18316	68783	4831	13891	9603	7985	7966
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	2	24		1		2	1	1	3
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	78	95	64	115	56	90	77	75	33
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)									
21	Servicii acordate (lei)	102847	68304	117161	84746	140786	107175	64615	52025	72530
22	Servicii achitate (lei)	97341	58639	117161	83712	141459	95985	65597	52151	73563
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)		230757		269571	76786		194321	10542	174889
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)		133190		262746	61494		193595	10542	174889
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)									
26	Examinarea petițiilor (nr.)	43	20	39	20	47	34	15	6	15

41	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	54	19	59	45	7	23	35	9	50
42	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPFA) (nr.)	54	19	59	45	7	23	35	12	50
43	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	27	28	13	39	28	30	17	15	72
44	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)							8		
45	Arme de vânătoare ridicate (nr.)	2	6		4			1	4	5
46	Scule de pescuit ridicate (nr.)		4					6	8	
47	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)	16	1	4			2			14
48	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al Republica Moldova (nr.)	6	5	15	8	4	17	8	44	18
49	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	2	2		1	12	6			2
50	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	153	160	127		26	114	115		107
51	Gunoiștile funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	43	22	50	26	23	31	18		43

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017 (SOL)

Anexa 4

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici suși controlului ecologic de stat (nr.)	1241	37	36	6	25	36		24	19	81
2	Acte de control întocmite (nr.)	1814	37	174	6	50	48		24	91	74
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	15									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	17									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	390	12	52	6	25				17	36
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	1981	36	39	4		43		16	273	157
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	326	4	8	6	3	11	5	16	9	25
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	4		1						1	2
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	322	4	7	6	3	11	5	16	8	23
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	344	4	6	6	3	14	5	16	9	30
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	7									3
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	36					3			1	10

13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	729700	2400	14400	6100	7200	26200	5900	10500	10800	80400
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	296250	750	5300	3050	3600	4200	2950	5250	4800	28350
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	305100	750	6100	3050	3600	5200	2950	5250	4800	32850
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	316005			1110	10225		50		8261	29666
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	131934			1110	10225		50		8261	32634
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	5		3							
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	43		0	16						
20	Servicii acordate (lei)	994719		340642	1429	11115	44838		6469	51124	15342
21	Servicii achitate (lei)	854638		217411	715	10226	53199		6469	51190	15342
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	8750					8750				
23	Examinarea petițiilor (nr.)	118		9	3		7		3	5	6
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	91			1						
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)	5			3						
26	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	13									
27	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	16254		12175			1703			1	2352
24	Acte normative avizate (HG, legi) (aparatură centrală IES)(nr.)	3									
25	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	1354	57	63	10	42	69		19	69	

26	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	106	5															9	
27	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)	115698	13644															3600	
28	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	245	23	47	1													7	
29	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)	120		20	1													1	
30	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	3																	
31	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	5														5			

Continuare la Anexa 4

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2	Acte de control întocmite (nr.)	32	114	18	59	18	48			3	57
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	46	240	18	60	18	48			7	57
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1	9				5				
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	1	9				5				
		8			11		23				1

6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	46	406		11		23			7	58
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	7	44		13		17		4	3	11
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)										
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	7	44		13		17		4	3	11
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	8	44	4	13	4	17		5	4	11
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)										
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1		3		3			1	1	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	8700	106800	4500	20100	4500	50600		24000	3900	27600
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4350	36000	2250	10050	2250	25800		12000	1950	13800
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4350	36000	2250	10050	2250	25800		12000	1950	13800
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	192793	600		1851				756		1750
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	220	600		9785				756		1750
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)						1				
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)										
20	Servicii acordate (lei)	13180	184608	2236	5609	2236	30055			2872	16472
21	Servicii achitate (lei)	10166	184608	3352	5348	2236	30055			2872	15482

Continuare la Anexa 4

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	45	80	7	97	35	4	11	46
2	Acte de control întocmite (nr.)	53	82		97	25	4	49	46
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)								
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)					1			
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		82	17		5		29	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		82			4	2		88
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	9	9	19	18	3		1	10
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)								
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	9	9	19	18	3		1	10
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9	8	19	16	3		1	10
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)			1					
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1							
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	13800	32800	124700	18000	2000		500	13000

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	5400	16400	43300	9000	1000		250	6100
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9900	16400	42850	9000	1000		250	6100
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)				250				250
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)								250
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			1					
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)					21			
20	Servicii acordate (lei)		34578		31145	10195	5995	12611	10102
21	Servicii achitate (lei)		34578		25065	6469	5049	12363	9007
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)								
23	Examinarea petițiilor (nr.)	1		23	7	10		7	3
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)		1	1		3			
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)								
26	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)				1		1		
27	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele de Investigații Ecologice (nr.)		15						
24	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES)(nr.)			3					
25	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, protejarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)		43	2	65	23	8	88	33

26	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	17	3																
27	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)	15246	1080				900												6732
28	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	17	24					7											1
29	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)		4				1												1
30	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)					72													
31	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)																		

Continuare la Anexa 4

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strașeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	31	32	33	34	35	36	37	38	39
2	Acte de control întocmite (nr.)	19	15		44		29	32	67	97
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	84	34	55	58		48	22	67	92
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	7	6		5		37	10	1	

6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	112	34	52	97		51	22		318
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	5	15	9	17	3	4	6	4	6
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	5	15	9	17	3	4	6	4	6
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	5	15	15	17	3	2	6	4	6
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1			1				1	
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	4		6	1				1	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	15500	33900	16300	15500	9000	3600	2700	2200	6800
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2150	16950	8050	7750	4500	1650	1350	1100	2200
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2150	16950	8050	6250	4500	1650	1350	1100	2200
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	300			64983	724	250	845	1342	
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	300			62832	724	250	845	1342	
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)									
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	6								
20	Servicii acordate (lei)	18300	17866	11923		3662	46926	13558	26960	18945
21	Servicii achitate (lei)	18058	13972	11923	0	3662	42146	14045	26959	18945

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(SUBSOL)

Anexa 5

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	85	6				8				
2	Acte de control întocmite (nr.)	81	6			2	8			5	
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	5									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	9									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	30	4								
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	70	8				8			16	
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	31					6		2		3
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	31					6		2		3
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)										
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9					2		2		
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2					1				

13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	39400						9000		3000		4500
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	14700						5250		1500		
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	14700						5250		1500		
16	Prejudițiile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	24727102										
17	Prejudițiile cauzate mediului achitate (lei)	3817										
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	22			1			2				
19	Raiduri de antiibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	33			6							
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	1						1				
21	Servicii acordate (lei)	1802										
22	Servicii achitate (lei)	2174										
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	2173										
24	Examinarea petițiilor (nr.)	39						2			1	
25	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	6										
26	Ore ecologice desfășurate (nr.)	2					2					
27	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1										
28	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)	3				1						
29	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	2							2			

Continuare la Anexa 5

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	2	1	3	3	3	1	1	1	2	
2	Acte de control întocmite (nr.)	4	2	3			1		1	2	
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	2	1								
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1	1						1		
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)										
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	5	5						1	2	
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	2					1			1	
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	2					1			1	
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)										
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)						1	1			
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)							1			
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)						6000	2400			
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)						3000	1200			

15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)								3000	1200			
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)									888			
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)									888			
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	2			1								
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	2	2										
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)												
21	Servicii acordate (lei)	540									373		
22	Servicii achitate (lei)	912									373		
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)												
24	Examinarea petițiilor (nr.)			1									
25	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)												
26	Ore ecologice desfășurate (nr.)												
27	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)												
28	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)				1							1	
29	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)												

Continuare la Anexa 5

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	23	24	25	26	27	28	29	30
2	Acte de control întocmite (nr.)		3	28		12	2	3	1
			3	14		5	2	4	1

12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	40	1	4				1	1				19
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	1659200	5800	148300	43200	93000	7200	16400	50700	47500	101500		
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	682175	2900	21300	21600	46500	3000	7700	25350	21850	24950		
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	712125	2900	21300	21600	46500	3000	8700	25350	21850	24950		
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	70509									4519		
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	4519									4519		
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	5			1					1			
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	94			1				1		24		
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	1											
21	Servicii acordate (lei)	730090	1726	325943	5969	64986	90785	1118	373	11732	9812		
22	Servicii achitate (lei)	572888	381	192879	4394	61075	80372	1118	373	11732	9812		
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	6873647		1140220	8965		129377	39133	121404	168723	2748117		
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	7475586		1122398	8965		113273	39133		126156	3963709		
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)	33690								7951			
26	Examinarea petițiilor (nr.)	157	1	6	4		2	2	6	4	4		
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	41					1						
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	74			10					3			
29	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	27		3	1					2	1		
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	533	18	30	10	3	50	80	30	17	13		

31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investițiilor Ecologice (nr.)	20358		10055	11	542	5395			6	4301
32	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	12									
33	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	8			1						
34	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	20					7			1	
35	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață (nr.)	7			2	1					
36	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)	167	13	3	2	7	5			12	21
37	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.).	72									

Continuare la Anexa 6

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	20	19	7	47	7	29	3	2	6	42
2	Acte de control întocmite (nr.)	29	21	7	47	7	29	3	6	29	42
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	4	17				6				
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)		17				6				
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	12			3		3	3	1		4

6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	25	47		3	9	3	1	29	46
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	28	11	2	70	15	55	47	14	64
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	28	11	2	70	15	55	47	14	64
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	28	11	2	70	15	55	47	15	64
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)									
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)		1						1	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	70350	34700	9300	62300	41500	110500	184700	12500	75600
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	28575	13600	4650	31150	20750	51050	73450	5150	35400
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	36575	13600	4650	31150	20750	51050	77950	6350	35400
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	65007					982			
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)									
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	1								
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)								2	14
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)									
21	Servicii acordate (lei)	2920		1118	101714	6133	414	448		2158

22	Servicii achitate (lei)	2110		1118	102194	578	6133	414	448		1861
23	Mărirea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	211778	84735	5646	328789	5646	223422	36274	154221	145458	59035
24	Mărirea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	201772	84735	7742	204416	7742	223422	27314	154221	50708	59035
25	Mărirea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)					9525					
26	Examinarea petițiilor (nr.)	3	7	2	1	2	4	1	2	1	1
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)						3	1			1
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	1									
29	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1	5		1		1	4	2		1
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	10	6					10		9	
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	12		6		6	1				
32	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)						1				
33	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)			1							2
34	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)										
35	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață (nr.)										
36	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)	5	5	5	21	5	7	1		2	6
37	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)		72								

Continuare la Anexa 6

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	7	13	25	94	35	35	2	10
2	Acte de control întocmite (nr.)	8	13	5	95	11	35	24	10
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)								
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		13	1	11	5	1	18	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		13		11	4	3		19
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	26	4	4	68	9	31	12	2
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	2				1			
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	24	4	1	68	8	31	12	2
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	22	3	2	62	10	31	15	3
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	2							
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)		1					3	1
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	27000	3200	3150	116200	15400	35100	29900	2000

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	12150	1600	750	44000	1400	17550	12650	800
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	12150	1600		44300	1100	17550	16650	1200
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)								
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)								
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)					1			
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)					15	20		
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)					1			
21	Servicii acordate (lei)	0	4854		6550		14244	373	42718
22	Servicii achitate (lei)	0	4854		6235		13505	0	40243
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	92661	43287		122635		32756	328955	75814
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	58922	43287		129893			299027	76655
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)							16214	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	3	1	69	3	3	3	6	
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	1		20	6	1	1	1	
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)				6		1		27
29	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)								
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	22	59		15		13	5	26
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)					1		1	
32	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)			10		1			

33	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)								1	1		
34	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)									3		
35	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață (nr.)					1				3		
36	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)					1	5				1	2
37	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)											

Continuare la Anexa 6

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	10	9		6	6	14	20	8	10
2	Acte de control întocmite (nr.)	38	23	70	17	12	24	17	8	10
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	3	2							
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	33	2							
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	4	7		1		15	3	3	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	29	23	129	23	12	19	18		13
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	23	15	56	11	13	35	39	14	14

8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)						1				1			
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	23	15	56	10	13	35	38	14	14				
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	23	11	56	13	13	36	39	14	14				
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1					1							
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2			2		2							
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	36900	43000	57400	14100	10800	47100	56600	22100	14900				
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	18000	20750	28700	6150	5400	22950	27850	10750	7150				
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	18900	20750	28700	7350	5400	22950	29350	10750	15150				
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)													
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)													
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)							1						
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)							16	1					
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)													
21	Servicii acordate (lei)	1118	11003	1825		1136	6951	7652	1748	1453				
22	Servicii achitate (lei)	1118	9627	1825		1136	6504	7652	1748	1453				
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)		190763			70579		151183	9780	144290				

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(AER)

Anexa 7

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	888		50	2	8	12	9	7	14	278
2	Acte de control întocmite (nr.)	1151		121	4	21	20	35	7	22	281
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	200						9			
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	149						9			
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	627		115	4	8		0	4	13	279
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	1390	4	16	4		20	20	2	54	592
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	248	1	58		9	1	1	4	1	42
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	248	1	58		9	1	1	4	1	42
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	242	1	55		9	1	1		1	42
10	Dosare contravenționale (proces-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	3									
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	490350	3000	158550		11000	300	3000		300	107200

12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	215825	1500	64575		5500	150	1500		150		44450
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	231775	1500	72525		5500	150	1500		150		44450
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	38172										
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	30979										
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	5		5								
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	22								19		
18	Servicii acordate (lei)	706406	445	128218	9505	28638	37765	13376	4214	6732		21935
19	Servicii achitate (lei)	708832	1334	128218	8785	29110	39255	12757	4214	6732		21935
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	1418284		140935	4029		64778	5472	52936	25066		602596
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	1243326		137601	4029		71632	5472		23920		552051
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)	1433								1041		
23	Examinarea petițiilor (nr.)	63		3	1		2		1	2		1
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	50			9				2	2		
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)	124	1	6	5	21		5		10		
26	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	23	1		2					1		
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	2803	234	198	114	15	115	80	70	86		568
28	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele de Investigatii Ecologice (nr.)	5232		803			328					4096
29	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală IES)(nr.)	1										
30	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	22			2		2					

31	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	4																			
32	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	9													5						
33	Avize de acordare a normativelor emisilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	998	35	100	6	5	30	25	10	13										256	
34	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEP) (nr.)	1156	35	100	9	5	30	25	10	14										256	
35	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	14																			
36	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	133																			

Continuare la Anexa 7

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	14	26	5	15	5	46	3	7	15	15
2	Acte de control întocmite (nr.)	24	35	5	15	5	46	3	7	18	15
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	14	48				9		66		
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	12	44				9		12		
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	12			12		23	3	5		4
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	24	84		12		32	3	17	18	19

7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	2	10	2	17	2	12	6	3	13	
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	2	10	2	17	2	12	6	3	13	
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	2	10	3	17	3	12	6	3	13	
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)										
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	4000	17800	3600	11600	3600	10700	10800	9000	21000	
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2000	8900	600	4800	600	5350	5400	4500	10500	
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2000	8900	3600	6800	3600	5350	5400	4500	10500	
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)							38172			
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)							30979			
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)										
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)									2	
18	Servicii acordate (lei)	4023		7734	53230	7734	81202	7116	7821	9482	26785
19	Servicii achitate (lei)	4023		15873	55626	6354	76937	6786	7201	9482	19798
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	37224	46982	129	8966	129	22959	20576	18873	45917	34731
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	37640	46982	143	8583	143	22959	18507	18873	7647	34731
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)					168					
23	Examinarea petițiilor (nr.)	1	2						4	1	

Continuare la Anexa 7

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	13	19	5	37	17	73	3	21
2	Acte de control întocmite (nr.)	11	18		37	10	73	10	21
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)								
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		19		23	6	17	9	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		19		23	2	7	1	42
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	3	3		15		16	4	
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	3	3		15		16	4	
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	4	1		12	2	16	4	
10	Dosare contravenționale (proces-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1	2						
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	19000	5400		33000	2400	14000	2400	
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9500	1200		15900	1200	7000	1200	

13	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9500	1200		15900		7000	1200	
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)								
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)								
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)								
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)						1		
18	Servicii acordate (lei)				38627		47496	2808	5396
19	Servicii achitate (lei)		28541		25242		41404	2808	5386
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	26736	22089		53960	3800	5700	43425	62968
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	19644	22089		48877	3800		40258	58268
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)							224	
23	Examinarea petițiilor (nr.)			31		3	2	2	
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)			11			1	0	5
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)	5	1		2		1	7	
26	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1					1	2	
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	178	59		25		15	156	40
28	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigatii Ecologice (nr.)								
29	Acte normative avizate (HG, legi) (aparatură centrală al IES)(nr.)			1					
30	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	1	3	7			1		2
31	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)					2	2		

9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	1	9	1	10	1	1	1	1
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)								
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	900	11700	300	24900	300	300	300	300
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	450	5850	150	12450	150	150	150	150
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	450	5850	150	13650	150	150	150	150
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)								
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)								
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)								
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)								
18	Servicii acordate (lei)	31651	19936	45110		10947	28710	3026	16744
19	Servicii achitate (lei)	31721	17065	45110		8655	28710	3026	16744
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)		20061				15623	686	25535
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)		12069				15783	686	25535
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)								
23	Examinarea petițiilor (nr.)	1	2	2				2	
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	1						2	13
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)	1	2	5	12	2	2	2	
26	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1	1	1		1	0		

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(FLORA)

Anexa 8

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1582	44	8	25	21	60		39	8	252
2	Acte de control întocmite (nr.)	3177	63	284	30	114	80	38	39	87	323
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	4									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	10		2							
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	600	10	12	34	21		2		4	305
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	3454	72	9	24		64	9	27	268	956
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	1264	22	25	23	40	73	27	23	9	83
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	5					1				
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	1259	22	25	23	40	72	27	23	9	83
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	1711	31	30	23	44	76	55	27	20	100
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	46					10				11

12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	490	9	9	4	16	28	4	12	28
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	1699600	26600	30100	42750	75450	46250	25700	15800	210250
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	753975	7550	12750	20775	28325	21100	10600	7350	95125
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	780050	8450	11700	21975	28325	21100	11600	7350	96325
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	5704438	2839	19907	11801	10686	4973	14090	1587	484955
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	768605	2425	6720	11616	10698	4817	14090	13827	423590
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	84	1	1	6	6		2	1	31
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	880	15	19	13	19	16	15	18	7
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	1								
21	Servicii acordate (lei)	326236		8722	12830	6381	4844	9063	38701	
22	Servicii achitate (lei)	298839		8722	12242	6401	3355	6082	38701	
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	492						482	10	
24	Examinarea petițiilor (nr.)	243		2		12	1	8	3	12
25	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	42		3						
26	Ore ecologice desfășurate (nr.)	30		3	24					
27	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	36		2	3					2
28	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	9								

9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	10	94	6	62	6	51	20	22	12	45
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	16	94	10	93	10	61	27	53	28	63
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1									
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	5	3	8	31	8	7	7	31	16	18
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	30000	89750	13850	71000	13850	43100	19600	51600	28400	47550
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	8800	32900	6800	32500	6800	20200	8200	23800	12000	23025
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	18800	32900	6450	32500	6450	20200	8200	28850	12000	23025
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	23021	27893	3387	16687	3387	6339	5713	21282	4324	5913
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	4563	27056	3087	7815	3087	6193	13434	20570	4122	5913
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)				8		2				
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	22	48	1	116	1	47	4	1	32	27
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)										
21	Servicii acordate (lei)	19778					1118	1052	17152		16445
22	Servicii achitate (lei)	22661					1118	224	16407		12649
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)										
24	Examinarea petițiilor (nr.)	7	1	1	1	1	17		53	6	1

6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	124	1	2	19					228
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	14	35	77	9				47	25
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	14	35	77	9				47	25
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	41	35	105	9				85	37
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)									1
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	30		2					37	14
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	46450	105800	36800	12950				104200	24500
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	23225	31950	18375	5475				44550	11550
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	23225	31950	23675	5400				45150	11850
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	7985	4835041	3873	3593				71595	7925
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	7985	24347	3537	1001				52185	7170
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		8							
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	1	43	35	17				13	28
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)		1							
21	Servicii acordate (lei)	44210	373	12173	1118				5031	6376

22	Servicii achitate (lei)		42381	373	4386	1118	4631		5576
23	Mărirea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)								
24	Examinarea petițiilor (nr.)	4	2	58	1		4	5	3
25	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)			16	0	4		2	
26	Ore ecologice desfășurate (nr.)			1	2				
27	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)			4	2		1	2	
28	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)			9					
29	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)								
30	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	40	39	510	31	13	17	28	39
31	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)								
32	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)			2			6		2

Continuare la Anexa 8

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	31	32	33	34	35	36	37	38	39
2	Acte de control întocmite (nr.)				22	3	2	32	58	105
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	135	57	109	86	86	43	27	58	146

19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	16	35	13	10	44	4	17	8	4
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)									
21	Servicii acordate (lei)	19377	19127	5011		4771	40267	8570	9794	8705
22	Servicii achitate (lei)	18763	17603	5011		4554	33478	8570	9794	8705
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)									
24	Examinarea petițiilor (nr.)	4	2	10		10	10	4		
25	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)				1				14	
26	Ore ecologice desfășurate (nr.)									
27	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1	4	2		5		1		
28	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)									
29	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)									
30	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	27	28	13	39	28	30	17	15	72
31	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)				2					
32	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	2			1	12	6			2

12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	201					1	10	26	3	7	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	458200				650	11300	3800	34900	5500	6900	
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	205325				400	5650	2000	15900	1000	3050	
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	208650				400	5650	2000	15900	1000	3050	
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	384078							3131		65	
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	29631							3131			
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	16				1					1	
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	227				39		4	5	2	16	
20	Servicii acordate (lei)	19016					745	745	1490	4471		
21	Servicii achitate (lei)	7915					619			1490		
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	492								482	10	
23	Examinarea petițiilor (nr.)	24										
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	17										
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)	2										
26	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	10					1					
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	9										
28	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	514	1	3	2				4	3	2	23
29	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	2										
30	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	21						1				

Continuare la Anexa 8

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	4	5	26	25	26	7	4			6
2	Acte de control întocmite (nr.)	20	30	26	50	26	7	10	33		6
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	1									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)										
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	6			28		5				7
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	21	60		28		5			33	13
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)		48	1	30	1	2		9		2
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)										
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)		48	1	30	1	2		9		2
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	4	48	2	33	2	3		25	8	2
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)										
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	4	1	1	3	1	1		16	8	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	2600	35050	2400	25700	2400	1000		22800	7600	9000

Continuare la Anexa 9

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	15	18	8	51	4	23		20
2	Acte de control întocmite (nr.)	17	57	8	51	11	23	29	20
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)								
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		19			4		21	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		57			7			62
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)		3	19	12		6	13	
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)								
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)		3	19	12		6	13	
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)		24	19	11		13	28	
11	Dosare contravenționale (procesese-verbale) clasate (nr.)								
12	Dosare contravenționale (procesese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)		22				7	15	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)		28700	24700	4900		9400	39600	

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	14350	9850	6325		4700	14500	
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	14350	9850	7750		4700	14500	
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	650	361330	470		3041	124	
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	650	8235	470		3041	124	
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		2					
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	2	16	3	3	6	12	2
20	Servicii acordate (lei)	500		3353				
21	Servicii achitate (lei)	500		613				
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)							
23	Examinarea petițiilor (nr.)		9					
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)		10		3		1	
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)		1	1				
26	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)		4				2	
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)		9					
28	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	3	9	10	3	1	2	
29	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)							
30	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)							2

Continuare la Anexa 9

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici suși controlului ecologic de stat (nr.)	1	5		3	3		3	46	41
2	Acte de control întocmite (nr.)	7	6	26	24	19	9		46	75
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	1								
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	3								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	1	3		7			3		
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	5	6	40	56	19	13			158
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	6	6	11	36	29	4	6	1	35
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)				1					
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	6	6	11	35	29	4	6	1	35
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	6	38	20	49	31	12	7	1	40
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)		3							5
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2	27	9	14	2	8	1		12
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	5900	36050	11200	49400	8800	8900	8050	200	50800

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2950	16525	5200	21150	4400	3800	4025	100	23350
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2950	15325	6200	21150	4400	3800	4425	100	23350
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	1000	48	2044	150	1000	968	2079		916
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	1000	48	2044	150	1000	968	2178		570
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		7							1
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	3	9	7	6	4	1	4	5	3
20	Servicii acordate (lei)	745					571		1339	2608
21	Servicii achitate (lei)	745							1339	2608
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	0								
23	Examinarea petițiilor (nr.)			1		2	2	2		
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)				1				2	
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)									
26	Publicații și emisuni Radio-TV (nr.)		2							
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)									
28	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	2	2	10	9	1	3		2	7
29	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)				2					
30	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	1			1	5	6			2

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(SPAȚII VERZI)

Anexa 10

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	700	24		13		24		8	8	248
2	Acte de control întocmite (nr.)	1354	33	165	17	6	32	10	8	46	319
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	359		4	19			2		4	303
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	1882	34	2	10		27		4	121	942
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	308	3	21	8		9	5	1	3	83
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)										
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	308	3	21	8		9	5	1	3	83
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	356	3	25	8		9	5	1	3	100
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	15					1				11
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	71		9			1				28
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	523450	3600	17450	7900		28750	900	1500	900	210250

Continuare la Anexa 10

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	12	23	16	26	16	34				39
2	Acte de control întocmite (nr.)	31	37	16	26	16	34		16	70	39
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2			1		1				1
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	35	73		1		1			70	40
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	7	19	3	1	3	26			2	
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)										
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	7	19	3	1	3	26			2	
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	7	19	5	1	5	26			4	
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1									
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	0	1	3		3				2	
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	23100	28900	4200	1200	4200	8500			4800	
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2150	13300	1600	600	1600	4100			1800	
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	12150	13300	2000	600	2000	4100			1800	

14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	19800	18449	1250	11400	1250							1134	
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	3676	18449	950	3000	950							1028	
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)													
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	12	4	1		1	19							7
18	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)													
19	Servicii acordate (lei)	7825						80	373					11237
20	Servicii achitate (lei)	9497						80	373					6320
21	Examinarea petițiilor (nr.)	6	1	1		1	9		16			4		
22	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)							2						
23	Ore ecologice desfășurate (nr.)													
24	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)					1								
25	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)													
26	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	14	21	2	18	2	17	22	11			1		37
27	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)			6										

Continuare la Anexa 10

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnita	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	25	1	19	23	21	5	2	31
2	Acte de control întocmite (nr.)	31	1	34	22	13	5	17	31

3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		1	8			6		6	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		1				3			73
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	10		11		28	9		11	1
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	10		11		28	9		11	1
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	20		11		31	9		16	1
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)									
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	10				2			5	
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	18700		75200		9750	12800		23600	1200
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9350		20250		4850	5400		10150	600
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9350		20250		5150	5400		10750	600
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	450		4443404		801	3593		34828	100
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	450		7168		801	1001		15723	100
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			6						
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)			3			14		8	

18	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)																		
19	Servicii acordate (lei)								5879	745	400								1904
20	Servicii achitate (lei)								2448	745									414
21	Examinarea petițiilor (nr.)				1				1										3
22	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)																		
23	Ore ecologice desfășurate (nr.)																		
24	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)							1											
25	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)																		
26	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)				26				16	6	8								17
27	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)																		

Continuare la Anexa 10

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	6	25		10			6	2	33
2	Acte de control întocmite (nr.)	86	36	57	33	10	10	5	2	40
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)							1		
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	107	36	88	80	10	10	5		109

5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	7	5	4	6	8	2	3	9
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)								
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	7	5	4	6	8	2	3	9
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	7	5	5	7	8	3	3	9
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	2							
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	3		1	2		1		
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	7150	4950	6600	3700	5500	900	4200	3050
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3575	2475	3300	1850	2750	150	2100	1825
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3575	2475	3300	1850	2750	150	2100	1825
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	1648	2448	2799	144	50	1152	1235	
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	1648	2448	2799	1044	50	1152	2207	
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)								
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	1	8			5	1	2	1

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(FONDUL FORESTIER)

Anexa 11

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	142	2		3		6		7		1
2	Acte de control întocmite (nr.)	307	2		3		8	11	7	2	1
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	33	2		3						
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	289	4		3		4	2	6	27	2
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	189	7	1	3		34	1	11		
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	1					1				
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	188	7	1	3		33	1	11		
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	279	7		3		31	2	12		
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	8					3				
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	64					1	1	1		
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	189500	12900		1500		17500	600	10600		

21	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)																				
22	Ore ecologice desfășurate (nr.)																				
23	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)								1												2
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)								10												3
25	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)								3												3

Continuare la Anexa 11

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	12	24	1		6	2	1	8
2	Acte de control întocmite (nr.)	14	43	1		6	2	3	8
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		24			3			
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		43			1			21
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	6	2	5	9		5	5	4
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)								
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	6	2	5	9		5	5	4
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	11	8	5	47		8	8	8
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)								1
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	5	6				3	3	4

11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	8800	7650	5900	12300		4800	6400	2400
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4400	3825	1850	1625		2400	3200	1200
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4400	3825	1850	5200		2400	3200	1200
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	1087	1724	30307	2136			4707	1287
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	1087	1724	8944	1805			4707	164
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)						2		
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)		5	22	25		5		14
18	Servicii acordate (lei)		12004						4471
19	Servicii achitate (lei)		12460						4471
20	Examinarea petițiilor (nr.)	3		18			4	1	
21	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)			2					
22	Ore ecologice desfășurate (nr.)				1				
23	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)						1		
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	11	6	90		3			16
25	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)						2		

Continuare la Anexa 11

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheeni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)				2			13	1	8
2	Acte de control întocmite (nr.)	6	1	1	10	48	9	13	1	8
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	12	1		17	48	5	13		19
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	4	1	4	4	31		10	2	3
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	4	1	4	4	31		10	2	3
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	4	2	5	4	32		10	2	3
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	4								
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	6	1	1		2				
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	2550	1800	1400	4400	16300		8500	2400	2800
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	1275	900	700	3550	8150		3250	1200	800
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	1275	900	700	3550	8150		4250	1200	800

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(FĂȘII FORESTIER)

Anexa 12

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	188	3			10	17		3		
2	Acte de control întocmite (nr.)	416	3		1	93	24	4	3	8	
3	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1									
4	Controale inopinabile efectuate asupra agenților economici (nr.)	25			1	10					
5	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	338	2				21		2	23	
6	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	358	12		3	36	23	8	6	3	
7	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	3									
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	355	12		3	36	23	8	6	3	
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	464	21		3	39	24	9	6	7	
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	5									
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	134	9			3	3	1		5	
12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	413200	10100	9350	2600	31450	20000	9850	6300	6800	

13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	189475	1950	3750	1000	15125	7425	4450	2650	3400	
14	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	192425	1950	3750	1000	16325	7425	4450	2650	3400	
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	134176	2397		9255	11801	822	1842	2117	1088	
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	122531	113			11616	448	1686	2117	2627	
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	11			1		3		1		
18	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	278	8	9	20	13	9	11	9	2	
19	Servicii acordate (lei)	71979			926	6669	1400	373		7346	
20	Servicii achitate (lei)	68400			926	6579	3793	373		7346	
21	Examinarea petițiilor (nr.)	34					3	1	4	1	
22	Ore ecologice desfășurate (nr.)	24				24					
23	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	5				2					
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	193	4		1	65	5		2	5	
25	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	4									

Continuare la Anexa 12

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1	18	2	41	2	11	1			19
2	Acte de control întocmite (nr.)	7	28	2	41	2	11	1	17	14	19
3	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)										
4	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)				1		2				1

5	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	7	55		1	1	2	1	14	20
6	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)		23		17	18	6	9	37	
7	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)					3				
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)		23		17	18	6	9	37	
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)		23	1	37	24	19	15	37	
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)									
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)		1	4	20	6	13	6		
12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)		22800	1950	24800	16600	19700	14800	19850	
13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)		10700	1350	10400	6500	9300	6200	9375	
14	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)		10700	600	10400	6500	11450	6200	9375	
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	3221	6752	961	1007	2560	20672	2092	5081	
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	887	5915	961	1411	10281	19960	2092	5081	
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)				1					
18	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)		8		43	2		23	11	
19	Servicii acordate (lei)	1863				1118			4092	
20	Servicii achitate (lei)	2426				1118			5957	
21	Examinarea petițiilor (nr.)				1		3	2		

12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)		3200			7900		37150	13700	20900
13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)		1600			4600		18575	6850	9750
14	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)		1600			4600		18575	6850	10050
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)		3489			466		3495	3658	6258
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)		3489			462		3495	3353	6626
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)									
18	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	1	2	2		7		22		12
19	Servicii acordate (lei)		27349			1252		4091		
20	Servicii achitate (lei)		26799					4091		
21	Examinarea petițiilor (nr.)									2
22	Ore ecologice desfășurate (nr.)									
23	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)					1				
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)		12			1		5	1	6
25	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)							4		

Continuare la Anexa 12

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)		2		1			9	1	2
2	Acte de control întocmite (nr.)	27	13	20	4	6	5	9	1	2

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(MINISTERUL TRANSPORTURILOR)

Anexa 13

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	58				6	3		2		1
2	Acte de control întocmite (nr.)	100		5	1	5	3	2	2	3	1
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	1									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	13			1	6					
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	81			1		2		1	8	4
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	60			4		2		1	1	
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	60			4		2		1	1	
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	68			4		3		1	1	
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	2									
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	11					1				

12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	68200				4800	5400		1500	1200	
13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	40525				2400	2700		750	600	
14	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	40875				2400	2700		750	600	
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	13852				593	2459		130	398	
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	10155				593	997		130	400	
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	2					1				
18	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	30				16					
19	Servicii acordate (lei)	24609				372		372	373		
20	Servicii achitate (lei)	23864				372		372	373		
21	Examinarea petițiilor (nr.)	9				1					
22	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	2				1					
23	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1									
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	64		1		2	5	3	2	3	1

Continuare la Anexa 13

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	2	7		5		7		8		1
2	Acte de control întocmite (nr.)	3	7		5		7		16	7	1

Continuare la Anexa 13

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici suși controlului ecologic de stat (nr.)	2	1		1		1	1	1	5
2	Acte de control întocmite (nr.)	5	1	3	3	2	6		1	5
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	1	1				1	1		
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	13	1	4	4	2	6			11
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	10		2	4		9	2	1	4
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	10		2	4		9	2	1	4
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9		3	6		11	2	1	4
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1		1						
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1		2	2		2			
12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	1500		1800	1800		17250	2500	1200	4400
13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	600		900	8900		8200	1250	600	1800

14	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	750		1100	8900		8200	1250	600	1800
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	250		280	1055		3229	150	185	95
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	250		280	1055		1087	150	185	
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)									1
18	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)		2							1
19	Servicii acordate (lei)			1284			4549	373		745
20	Servicii achitate (lei)			1284			4549	373		745
21	Examinarea petițiilor (nr.)			1			2			
22	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)								1	
23	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)			1						
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	2		1	3		3		1	3

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(FAUNA)

Anexa 15

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	105					2	0	1	0	1
2	Acte de control întocmite (nr.)	260		1		49	2	2	1	1	2
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	5									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	99					2				2
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	272	4	3	1	3	7	5	10	4	2
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	6									
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	254	4	3	1	3	7	5	10	4	2
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	491	4	12	1	3	24	7	20	8	8
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	9							1		2
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	261		15			17	2	10	3	8
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	318150	2100	6000	450	1350	8750	9400	14950	3450	5200

12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	147250	1500	2700	225	675	3600	4700	5475	1725	1400
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	149275	1500	2700	225	675	3600	4700	5475	1725	1400
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	30879						5000	854		3000
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	21599						5000	854		3000
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	17			1					2	
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	712	24		52	95	18	4	43	50	1
18	Examinarea petițiilor (nr.)	8									1
19	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	5			1					2	
20	Ore ecologice desfășurate (nr.)	3			1						1
21	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	19		1		1					1
22	Arme de vânătoare ridicate (nr.)	41						1			
23	Scule de pescuit ridicate (nr.)	51			2	1					

Continuare la Anexa 15

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	3		3		3	12	1			9
2	Acte de control întocmite (nr.)	16		3		3	12	1	11		9
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)										
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	16						1			9

12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3450	4500	5900	14450	150	900	4525	4800
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3450	4500	5900	9575	150	900	4525	4800
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			8150	2500			1000	200
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)			250	1500			1000	
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)				1				5
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	2	2	9	14	1	1	8	5
18	Examinarea petițiilor (nr.)								
19	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)								
20	Ore ecologice desfășurate (nr.)						1		
21	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)							2	
22	Arme de vânătoare ridicate (nr.)			6	4				
23	Scule de pescuit ridicate (nr.)				5				15

Continuare la Anexa 15

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)		2		2			3	14	20
2	Acte de control întocmite (nr.)	14	6	14	4	3	31	3	14	20
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	9	6	15	3	3	18	3		1
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	10	9	15	10	4	28	25	9	23

6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	10	9	15	10	4	28	19	6	9	23
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	19	12	27	11	4	60	21	21	21	23
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	14	3	15	1	32	3	3	3	12	
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	13000	14300	10450	10600	1350	17450	10950	11600	29800	
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	6500	6850	4925	5300	675	8125	4925	5800	14800	
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	6500	6850	4925	9300	675	8125	4925	5800	14800	
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)			200			200	45	1000	5000	
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	6500	6850	4925	9300	675	8125	4925	5800	14800	
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			200			200	45	1000	5000	
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)			200			100	45	1000	5000	
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		7				1				
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	29	34	21	34		70	17	19	19	
18	Examinarea petițiilor (nr.)	1	1			2	1				
19	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)						2				
20	Ore ecologice desfășurate (nr.)										
21	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1				2	2			1	2
22	Arme de vânatoare ridicate (nr.)	2	6		4			1	4	5	
23	Scule de pescuit ridicate (nr.)		4					6	8		

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(RESURSE CINEGETICE)

Anexa 16

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	73					2		1		1
2	Acte de control întocmite (nr.)	187		1		49	2	2	1	1	2
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	3									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	62									2
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	114					1	4	8	2	1
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	113					1	4	8	2	1
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	159					2	4	15	2	7
8	Dosare contravenționale (procesese-verbale) clasate (nr.)	1									1
9	Dosare contravenționale (procesese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	51					1		7		7
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	187500	600				1600	8000	12700	1400	5100
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	90725	300				950	4000	4350	700	1350

12	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	89850	300					950	4000	4350	700	1350
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	23545							5000			3000
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	19545							5000			3000
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	12				1					2	
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	519	20		43	66	14	4	4	20	32	
17	Examinarea petițiilor (nr.)	7										1
18	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	5			1						2	
19	Ore ecologice desfășurate (nr.)	3			1							1
20	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	12		1		1						
21	Arme de vânatoare ridicate (nr.)	41							1			

Continuare la Anexa 16

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	3		3	0	3	3	1			9
2	Acte de control întocmite (nr.)	16		3	0	3	3	1	11		9
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)										
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	15						1			9
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	3		1	2	1	0	1		1	
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	3		1	2	1	0	1		1	

7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	4		3	2	3	1	3	3	1	1	1
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)											
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1		3			1	2	3			1
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	6000		3300	2000	3300	1000	3500	5000	1000		2000
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3000		1650	1000	1650	500	1250	2500	500		1000
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3000		1650	1000	1650	500	1250	2500	500		1000
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)						500		2500			
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)						500		2500			
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)											
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	24		15	10	15	1	17	10	36		8
17	Examinarea petițiilor (nr.)	2										
18	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)											
19	Ore ecologice desfășurate (nr.)											
20	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)											
21	Arme de vânătoare ridicate (nr.)	3	1		2	1		1				

Continuare la Anexa 16

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1	1		9				
2	Acte de control întocmite (nr.)	1	1		9			4	
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		1					2	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		1						
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	2	1	11	17		1	3	
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	2	1	10	17		1	3	
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	4	3	11	26		1	4	
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)								
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2	2		10			1	
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	6100	7500	18700	19050		1500	5400	
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3050	3750	5500	13900		750	2700	
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3050	3750	5500	9025		750	2700	
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			3000	2500			1000	

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru 2017
(RESURSE PISCICOLE)

Anexa 17

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	32									
2	Acte de control întocmite (nr.)	73									
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	37									
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	158	4	3	1	3	6	1	2	2	1
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	6									
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	141	4	3	1	3	6	1	2	2	1
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	332	4	12	1	3	22	3	5	6	1
9	Dosare contravenționale (proces-verbale) clasate (nr.)	8							1		1
10	Dosare contravenționale (proces-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	210		15			16	2	3	3	1
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	130650	1500	6000	450	1350	7150	1400	2250	2050	100

12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	56525	1200	2700	225	675	2650	700	1125	1025	50
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	59425	1200	2700	225	675	2650	700	1125	1025	50
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	7334							854		
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	2054							854		
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	5									
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	193	4		9	29	4		23	18	1
18	Examinarea petițiilor (nr.)	1									
19	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	7									1
20	Scule de pescuit ridicate (nr.)	51			2	1					

Continuare la Anexa 17

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Donușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2	Acte de control întocmite (nr.)						9				
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)										
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	1									
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	1	4	5		5	4		1		1
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)										
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	1	4	5		5	4		1		1

8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	3	4	10		10		24	3	3
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)				3					
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2	5	9	3	9	2	23	3	2
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	1650	5250	5750		5750	900	10800	1350	1350
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	825	2325	2300		2300	450	4575	225	675
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	825	2325	3000		3000	450	6075	225	675
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)						80	650		
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)							650		
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)									
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)			1		1			2	
18	Examinarea petițiilor (nr.)									
19	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)							2	1	
20	Scule de pescuit ridicate (nr.)			1		3		6		

Continuare la Anexa 17

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)				5	1			12
2	Acte de control întocmite (nr.)				5			6	12
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)							2	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)								10
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	1	1	7	3	1	1	9	12
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)								
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	1	1	1	3	1	1	9	7
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	2	3	7	2	1	1	12	45
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)								
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1	2					3	33
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	800	1500	3250	1100	300	300	3650	14050
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	400	750	400	550	150	150	1825	4800
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	400	750	400	550	150	150	1825	4800

14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)					5150														200
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)					250														
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)																			5
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)				1					1						1				5
18	Examinarea petițiilor (nr.)																			
19	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)																		2	
20	Scule de pescuit ridicat (nr.)									5										15

Continuare la Anexa 17

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)								4	1
2	Acte de control întocmite (nr.)	1		11			24		4	1
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)			15			11			
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	4	2	14		1	28	19	7	4
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)							6		
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	4	2	14		1	28	13	7	4
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	13	5	24		1	60	15	17	4
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)			3						

10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	12	3	13				32	3	10	
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	4800	2100	7450	300	17450	5550	7100	2000		
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2400	750	3425	150	8125	2225	3550	900		
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2400	750	3425	150	8125	2225	3550	900		
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			200		200					
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)			200		100					
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)										
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	2	4	14		47	11	8	1		
18	Examinarea petițiilor (nr.)					1					
19	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)					1					
20	Scule de pescuit ridicate (nr.)		4								

**Activitatea
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(CHIMIA)**

Anexa 18

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	416	5	1	11	53			13	7	8
2	Acte de control întocmite (nr.)	512	5	2	11	53			13	8	11
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	2									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	10									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	207	1		11	53					3
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	440			5				5	24	9
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	9				3					
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	9				3					
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9				3					
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	16800				3300					

18	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)								3				
19	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)								15				
20	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)								1				
21	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)												
22	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)								1				

12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	203	1	2	1	1	1	1	8	63
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	1271300	19300	108900	12000	33400	15200	13800	24700	211900
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	570275	10000	41050	6000	16900	7600	6900	11450	82300
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	580775	10000	41050	6000	16900	7600	6900	11450	85300
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	14825								3822
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	995								
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	37			4	15	2		1	1
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	1137	24	91	37	173	11	21	63	68
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	1								1
21	Servicii acordate (lei)	34148		540		270				
22	Servicii achitate (lei)	34315		540	540	270				
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	308876		15505	525		13602	4794	9956	80622
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	248684		14536	525		21580	4794	9442	68129
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)	286							56	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	423	14	11	7		10	4	33	28
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	109			6	1	4		3	3
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	50			11				3	1
29	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	62		3	4	3			1	1
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	2795	114	130	99	8	93	80	68	1036

31	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatur central al IES)(nr.)	4																					
32	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	32	2	1	4	1	1	1													2	1	
33	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	296	20	10	8	2	15	5														8	
34	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	2																					
35	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	8																					
36	Gunoiștile funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	685		3	10	28	45	40														7	

Continuare la Anexa 19

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	16	41	11	60	11	25	25			21
2	Acte de control întocmite (nr.)	34	61	13	60	13	25	25	39	8	21
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	3									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	7						11			
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	38	122					25		8	21
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	46	56	24	88	24	57	19	81	4	23
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	1		9	1	9	1		2	2	

9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	45	56	13	87	16	56	19	79	5	23
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	53	56	34	88	34	57	21	79	3	23
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	2							1		
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	9	8	13	1	13		2		1	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	40500	36100	15850	79500	15850	43400	17600	56400	7200	13400
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	21000	16700	8575	39150	8575	21000	8200	27300	3600	6700
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	18800	16700	9375	39150	9375	21000	8200	27900	3600	6700
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)										
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)										
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	2		1	0	1					
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	50	40	4	26	4	43	28	5	14	32
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)										
21	Servicii acordate (lei)	373						7060	1118		
22	Servicii achitate (lei)							7060	1118		
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	2481	28769	40	1940	40	3678	8665	1062	995	1573
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	2638	28769	56	1578	56	3678	6739	1062	215	1573

5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		20	5	1	9		6	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		20	17	1	11	16		99
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	15	23	5	96	30	13	23	23
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)							3	3
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	14	23	3	95	27	13	20	22
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	17	17	5	83	33	14	27	22
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)							1	
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	3	6			1	1	8	1
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	17600	21000	28800	75000	18000	8700	20300	21900
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9200	10800	9900	33700	9000	4350	7900	10050
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9200	10800	9900	33700	8400	4350	8900	11250
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			10007					
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)								
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		2						
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)		32		34	42	30	5	

Continuare la Anexa 19

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	31	32	33	34	35	36	37	38	39
2	Acte de control întocmite (nr.)	4	4	79	18	35	4	21	32	9
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	52	12		41			21	32	9
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	4								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	5			1				1	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	63	12	111	38	35	4	21	0	12
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	31	24	30	34	20	38	99	64	58
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)		2	5				2		1
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	31	22	25	34	20	38	97	64	57
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	31	19	36	48	20	46	101	65	57
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	5		1	1		1			
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	20	1	12	14		9	4	1	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	22150	28000	20900	32000	11350	27000	65800	40400	37000

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9150	13400	9850	14600	5675	9000	31700	18100	16000
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	10650	14600	10250	15800	5675	9000	32100	18100	16600
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)					112			883	
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)					112			883	
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	2	5		1					
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	27	26	30	61	12	12	27	36	10
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)									
21	Servicii acordate (lei)		372					373	5593	2981
22	Servicii achitate (lei)		372					373	5593	2981
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)		19933			804		27514	75	5064
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)		8183			804		27045	75	5064
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)									
26	Examinarea petițiilor (nr.)	29	10	21	2	21	19	9	4	9
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	2	3		6		1	2	1	3
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	2			2		2			
29	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	2	1	2		2	2	1		
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	37	70		76		42	128		27

ACTIVITATEA
Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2017
(COMPLEXE)

Anexa 20

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1601	12	46	6	28	38		28	14	625
2	Acte de control întocmite (nr.)	1817	12	72	7	29		21	28	14	667
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	966	25	41	3	35	24		30	20	292
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1111	25	71	3	27	4		18	14	285
5	Controale inopinabile efectuate asupra agenților economici (nr.)	388			4	1	1		2		298
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	2517	23	64	4	6	48	4	13	43	1215
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	313	10			5		5	8		167
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	14									13
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	299	10			5		5	8		154
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	298	10			5		5	8		154
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	791300	42600			12600		4500	8500		419600

Continuare la Anexa 20

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	27		24	128	24	30	81	17	23	9
2	Acte de control întocmite (nr.)	45		24	128	24	30	81	55	26	9
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	5			128		21	75		23	33
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	8		16	128	16	20	75		23	33
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	21					4	6			1
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	36		10	128	10	19	74		26	43
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	2		1		1		19	9		
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)										
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	2		1		1		19	9		
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	2		1		1		19	9		
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	1000		1500		1500		27150	14600		

12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	500		750			750		13575	7300		
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	500		1750			1750		13575	13300		
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)								150			
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)								150			
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)								1			
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)			3			3		14			
18	Servicii acordate (lei)	65420		14618			14618	868	79467	17959	45025	550
19	Servicii achitate (lei)	63985		47676	10602		11699	868	77545	26301	45025	8993
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)											
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)					106423						
22	Examinarea petițiilor (nr.)	5		2			2			35		
23	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	2		2	1		2		16	2	8	8
24	Ore ecologice desfășurate (nr.)				5			12				
25	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)				3			2	7	2		
26	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	69		1	47		1	12	7	81		
27	Acte normative avizate (HG, legi) (aparatură centrală IES)(nr.)											
28	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)			1	2		1			1		3

Continuare la Anexa 20

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnita	Orhei	Rezina
		23	24	25	26	27	28	29	30
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	32		17	1		35	47	39
2	Acte de control întocmite (nr.)	45		3	1		35	79	39
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)						35	26	18
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)			3		5	35	72	18
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)							17	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)					38	2	5	133
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	20		2			1	11	3
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)								1
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	20		1			1	11	3
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	20		1			1	11	2
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	90100		27000				23000	3900

12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	45050		13500						11500	1950
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	45050								11500	1950
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)										
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)										
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)										
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)			6						2	
18	Servicii acordate (lei)	113501		101437	0	39324	0	72553	9185		
19	Servicii achitate (lei)	114719	27288	101437	25212	33595	9765	73907	9019		
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)					84300					
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)					65200					
22	Examinarea petițiilor (nr.)	5		48	1	4		13	10		
23	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru etc. (nr.)	3		16	7	5	5				
24	Ore ecologice desfășurate (nr.)				4				5		
25	Publicații și emisiuni Radio-TV (nr.)	1		6		2		1	4		
26	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	81			45			63	40		
27	Acte normative avizate (HG, legi) (aparatură centrală IES)(nr.)	0		4							
28	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	2		4				1			

29	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	71					2	2		10
30	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	12	333	1	4	17			13	
31	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)	12888	545487	900	5537	19118				
32	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	25			2	20			13	
33	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)									
34	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)									
35	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)						1		5	
36	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)									
37	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)									
38	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)							128	174	
39	Gunoșițele funcționale din localități la momentul raportării (nr.)				23					

Continuare la Anexa 20

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	Râșcani	Sângerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
		31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	13	41	51	21	25	14	39	7	59
2	Acte de control întocmite (nr.)	26	48	73	51	70	9		7	59
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	2	9	51	2	10	8	42		8
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	27	22	51	2	10	14	39	5	42
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		20		11					2
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	46	51	125	87	70	11	21		162
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	6			18	2		3	16	4
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	6			18	2		3	16	4
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	6			18	2		3	16	4
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	9200			27650	1200		4500	43200	28000

BIBLIOGRAFIE

(acte legislative și normative de bază utilizate)

1. **Strategia națională de mediu.**
2. **Strategia națională de gestionare a deșeurilor.**
3. **Lege nr.1515 din 16.06.1993 cu privire la protecția mediului înconjurător.**
4. **Legea subsolului.**
5. **Legea solului.**
6. **Legea apelor.**
7. **Legea aerului.**
8. **Legea regnului vegetal.**
9. **Legea regnului animal.**
10. **Legea nr.131**
11. **Codul Contravențional al R.Moldova.**
12. **Legea deșeurilor**
13. **www.ies.gov.md**
14. **www.madrm.gov.md**

ABREVIERI

AE/IE	–	Agenții Ecologice/Inspecții Ecologice
AFSA	–	Autorizații de folosință specială a apei
BNS	–	Biroul Național de Statistică
CBO ₅	–	Consumul biologic de oxigen
CCO	–	Consumul chimic de oxigen
CET	–	Centrale electro-termice
CIE	–	Centru de Investigații Ecologice
CMA	–	Concentrația maximă admisibilă
DEEAM	–	Direcția expertiză ecologică și autorizații de mediu
DLA	–	Deversări limitat admisibile
DMS	–	Deșeuri menajere solide
DP	–	Documentație de proiect
ELA	–	Emisii limitat admisibile
IES	–	Inspectoratul Ecologic de Stat
MM	–	Ministerul Mediului
POP	–	Poluanți organici persistenti
SE	–	Stație de epurare
SEB	–	Stație de epurare biologică
SVPM	–	Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova
ST	–	Structuri teritoriale
UA	–	Utilizatori de apă

Tipar executat la Tipografia *Europress*

Editura *Pontos*
Str. 31 August 1989, nr. 98
MD-2004, Chişinău, tel.: 022 23 22 18
editura.pontos@gmail.com